

Gabe Dearborne

Éden-sziget

**Egy felhőtlen hét Izraelben
(2000 szeptember 20-28)**

Regény

*Copyright © by Gabe Dearborne
Kiryat Bialik, Israel, 2000-2001*

Az útiterv:

2000 szeptember 20, szerda

15:35 - leszállás a Ben Gurion Repülőtéren, az első találkozás
Utazás Haifára
Az első éjszaka kettesben Vele

2000 szeptember 21, csütörtök

Haifai séta - Usfiya - Daliat-el-Karmel - Muhraqa
Este: kirándulás a Krayot-ba - Akko - Haifa látképe este
A második éjszaka

2000 szeptember 22, péntek

Kirándulás a Galilba, a Golánra és a Hermonra
Körút a Kinneret körül
Este: Tiberias, egy vacsora a tóparton
A harmadik éjszaka

2000 szeptember 23, szombat

Tiberias-Afula-Megiddo-Hadera-Tel Aviv-Arad
Délután: Metzada, majd lemegyünk a Holt-tengerhez
Este: vissza Aradra
A negyedik éjszaka

2000 szeptember 24, vasárnap

Arad-Eilat, Mizpe Ramon-on keresztül
Eilat-i körséta
Az ötödik éjszaka

2000 szeptember 25, hétfő

Eilat-Jeruzsálem az Arava-úton
Jeruzsálemi séta - az Arany Város naplementekor
A hatodik éjszaka

2000 szeptember 26, kedd

Jeruzsálem-Jordán-völgy-Bet Shean-Afula-Nazareth
Nazareth megtekintése
A hetedik éjszaka

2000 szeptember 27, szerda

Nazareth-Migdal Haemeq-Haifa
Újabb szép nap Haifán
Este: egy búcsúvacsora
A nyolcadik éjszaka

2000 szeptember 28, csütörtök

Haifa-Tel Aviv-Ben Gurion Repülőtér
A búcsú Szerelmemtől
Vajon, viszontláthatlak-e még az életben?

2000 szeptember 20, szerda.

Dél van, a rádióban most kezdődik a nap legrészletesebb hírmagazinja, a „*Bahatzi hayom*”¹. Tel Aviv felé gurulok, néha inkább araszolok Citroënnel. Nagy a forgalom, mint ilyenkor mindig, és egyre sűrűsödik. Meleg van, a nyár még nem tombolta ki magát teljesen, de a kocsiban kellemesen hűs a levegő. Sikerült megjavíttatnom az elromlott légkondit, s most nagyon örülök neki. Szükség lesz rá a következő nyolc napban.

Kedvesem, akit az Interneten „ismertem” meg, és akibe, koromat meghazudtolva, villámgyorsan és fülig beleszerettem, ma délután érkezik Budapestről, hogy egy hetet töltsön velem, az országban bolyongva. Izgatottan várom a Vele való első találkozást: vajon, felismerem-e a reptéri várócsarnok forgatagában, és Ő, vajon észrevesz engem? Még fényképünk sincs egymásról. Ez is része kedves játékunknak: két hónapja levelezünk és chat-elünk, és ezalatt az idő alatt sok mindent elmondtunk egymásnak önmagunkról, csak képet nem küldtünk. Biztosak voltunk benne, hogy anélkül is egymásra találunk, bár, az igazat megvallva, most egy kicsit kételkedem. De elkergetem a bizonytalanságot azzal, hogy végül is van információ, és van hangosbeszélő is. Ha elkerülnénk egymást a tumultusban, az sem lesz katasztrófa.

Túlzottan nagy mellényemnek az az oka, hogy úgy éreztem: a levelezésünk során tökéletesen megismertem Sziporkát. Ez a beceneve a kislánynak, s ez a név vonzott hozzá, már az első pillanatban, amikor a képernyőn megláttam. Mint egy taknyos kamasz, beleestem egy fantomba, akiből e két hónap alatt hús-vér asszony lett. S most szabadságot vettem ki a munkámból - és a családomtól - hogy Őt, aki szintén kockáztat, és nem is keveset, egy teljes hétig kalauzolhassam a Szentföldön.

A rádió recsegése térít magamhoz ábrándjaimból: Hadera és Netanya között van az a „semleges” zóna, ahol a haifai URH-sávot már nem, a Tel Aviv-it még nem lehet hallgatni. Mivel úgysem tudok a hírekre odafigyelni, meg nem is érdekelnek egy ilyen szép napon, gyorsan belökök egy kazettát. A „Milestones II”, amit magam állítottam össze kedvenc számaimból, kimondottan ilyen hosszú utakra. A kellemes zene még jobban ellágyít, és gyanúsán kaparni kezd a torkom. Ebből alighanem pityergés lesz, márpedig az éberségemre szükségem van, az úton is, meg a reptéren is. Leveszem a szemüvegem, megdörgölöm fátyolosodó szemem, és rágyújtok. Résnyire nyitom az ablakot. A hirtelen beáramló meleg és a forgalom zaja magamhoz térít.

Nem is értem, hogyan történt meg mindez. Kiegyensúlyozott, mondhatni boldog házasságban élek immár huszonnégy éve, a fiam leszerelt katona, a lányom tizenhét éves fiatal nő. Én meg, mint a szirupos regények, vagy a végtelenbe nyúló szappanoperák igencsak kétes hősei, belehabarodom valakibe, akit még csak nem is ismerek személyesen. Negyvenöt múltam, ifjúkorom viharai már rég a múlt ködébe veszttek. És tessék: mint derült égből a kőbalta, jön egy nem is várt, nem is remélt szerelem, ha egyáltalán annak lehet nevezni. S az egészben az a legfurcsább, hogy nem bánom. Egyetlen percig kételkedtem csupán, amikor otthon előálltam az örültségemmel. Őszintén szólva, félttem, olyan zivatar kerekedik, ami mindent elmos, amit eddig felépíttem. De párom meglepően nyugodtan, mondhatnám sztoikusán fogadta a dolgot.

- Úgyis itt a helyed - mondta legyintve, csak épp az áldását nem adta erre a kalandra. - Talán még jót is tesz majd neked.

---

¹ *A nap közepe - az izraeli rádió déli hírmagazinja*

S most itt nyomom a gázt, már Herzlián is túl vagyok. Az órára pillantok: háromnegyed kettő. Jó volna kicsit beletaposni, fél négykor landol a Malév járata, és még le is kell parkolni, ami, ismerve a Ben Gurionon uralkodó állapotokat, nem lesz könnyű feladat.

A kocsí észrevehetően megiramodik, csak akkor fogom vissza, amikor, vagy fél kilométernyire elől, kék villogókat pillantok meg. Semmi szükségem most arra, hogy egy zsarú leállítson. Közben hatajtós fehér Mercedes taxi vág elém - jobbról, index nélkül. Röviden letegezem a pilótát, odakívánva, ahol már lakott kilenc hónapig bérmentve. Ha egy kis szerencsém van, kiszúrja a yard, és nem fogja tovább előttem rontani a levegőt. Újabb kurta üdvözlés egyenesági felmenőjének, és már húz is le az útpadkára, a járőr-kocsí mögé.

Fellélegzem, hogy a váratlan akadály végre eltűnt előlem. De nem tart sokáig az öröm, mert a 4-es úton újabb baj vár: fél kilométeren elterelik a forgalmat, útjavítás miatt. Erről nem regélt az Útinform, és egy újabb pillantás az órára eszembe juttatja: ha nem igyekszem, lekésem eddigi életem legfontosabb randevúját. Háromnegyed három, és nekem még tetemes távolságot kell ledarálnom. Nem venném a lelkemre, hogy Szíporka hamarabb érkezzen Ben Gurion-ra, mint én, és ott ácsorogjon egy idegen ország kapujában minden segítség nélkül. Tudom, okos kislány, helyén van az esze, hiszen századosi rangja van a Vám- és Pénzügyőrség Országos Parancsnokságán. De ez itt nem Európa. Ez a legvadabb Kelet, itt semmi finész nem segít. „Szép lehetsz, de okos nem” - ötlík eszembe barátom kedvenc mondása. Jól ráhibáztál, haver - vigyorgok magamban. Hiszen az édes kislány, akit várok, nagyon szép - nekem legalábbis az, még látatlanul is.

Hm, kislány. Ez is az én téveszmém. Hiszen egy harminchat éves, férjes asszony, akiben volt annyi mersz, hogy otthagya kamasz lányát, férjét, épülő családi házát, karrierjét, csak azért, hogy csatlakozzon egy egzaltált lelkű, öregedő férfihoz, egy bizonytalan kimenetelű, prűdebb embertársainkat megbotránkozató kaland kedvéért. Felmerül bennem a kérdés: vajon nem csináltam-e bohócot magamból? Nem gondolta-e meg magát az utolsó lehetséges percben, hagyva az egészet a jófenébe velem együtt? Nem várok-e egy számomra üres repülőgépet? Még annyi bátorság sincs bennem, hogy az első lehetséges helyen egy patkófordulóval visszamenjek. Vissza a családi tűzhely ismert, biztonságos melegségébe. Karmám hajszol efelé a végzet felé, ahol nem tudom, mi vár rám.

Már elértem azt a pontot, amit angolul úgy neveznek: *point of no return*. Innen nincs visszaút. Találkoznom *kell* Vele, tudnom *kell*, vajon tényleg szerelemről szól-e ez a mese. Idegesen fordulok be a reptér parkolójába, megkezdve forgolódásomat egy megfelelő hely reményében. Még kedvenc számomat, Kenny Rogers *Ruby*-ját sincs most türelmem végighallgatni, pedig mire helyet találok, háromszor is lejárna a dal. Kikapcsolom a magnót. Kevés az időm, és a parkoló reménytelenül zsúfolt. Gyalogosok, kocsikat taszajtó turisták lepik el az aszfaltot. Három óra tíz perc a pontos idő.

Végre kiszúrok egy indulni készülő Mitsubishi Lancer-t - önkéntelenül is elvigyorodom. Hiszen Ő írta, ilyen kocsijuk van, még hozzá szürke, mint ez itt. Nem lehet a világon ennyi egybeesés! Vándorkeselyüként csapok le a megüresedő helyre, és nyugodt lélekkel, de feszülő hólyaggal zárom le a Citroënt. Mindig így járok, ahányszor a reptérre jövök. Még eszembe vésem a parcellaszámot: G17, hogy kijövet ne kóvályogjak, mint a kerge birka.

A kinti forróság után kellemesen hűvös a légkondicionált várócsarnok. Emberek tömege hullámszerűen ide-oda, a szökőkútba épp most esik bele egy öt éves lurkó, hatalmas pofonokat víva ki anyjától, aki szemmel láthatólag szeretne másutt lenni ebben a pillanatban. Egyre több színes sor villózik az óriási képernyőkön - megannyi induló és érkező járat. Siketítő a zaj, mindenki mindenkivel beszél egyszerre.

Rámeredek az érkezési oldal képernyőjére: a Malév még nem villog. Jól van, nem késtem el, pedig az óráim már fél négyet mutat. Úgy látszik, kis késése van a gépnek, vagy a szokásos biztonsági előírás van érvényben. Ben Gurion az egyetlen repülőtér a világon, ahol néhány bennfentes kivételével senki nem tudhat semmi pontosat egyetlen járat érkezéséről vagy indulásáról sem. Amióta az a terroristacsoport felrobbantotta az El-Al gépét, senki sem vállal semmilyen kockázatot.

Hirtelen belém nyilall a félelem: mi lesz, ha pont most történik meg a tragédia? Mire vettem én rá felelőtlenül szerelmemet? Ha Vele történik valami, nem élem túl! S máris megjelennek lelki szemeim előtt a tévében látott és meggyűlölt képsorok. Jaj! Csak ne legyen semmi baj! De meg is nyugodok, szinte rögtön: az izraeli biztonsági szolgálat érti a dolgát.

Szomjas vagyok, innék valami hideget. Beállok egy lehangolóan hosszú sorba, amely az egyik hűtőket árusító kiosk előtt kígyózik, és bő negyedóra múltán boldogan kortyolok egy doboz jeges kólát. Rágyújtanak, de a csarnokban tilos a dohányzás, és nincs idegem kimenni a szabadba. A Malév elkezd villogni. Háromnegyed négy.

Visszatérek a csarnok közepére, a fekete szállítószalag még üresen forog. Egyre idegesebb vagyok, gúnárként nyújtogatom a nyakam a folyosó felé, ahonnan az érkező utasoknak kéne felbukkanni. Egy-kettő lézeng elő, aztán sűrűsödik az áradat. Közben a képernyőn villogni kezd a Swissair, a Sabena, a Qantas és a Tower Air is. Most kell nagyon odafigyelni!

A színes kavalkád megszédít, lassan nem tudom megkülönböztetni az egyes alakokat, csak egységes tömeget látok. Pedig aránylag könnyű dolgom volna. Nálam alacsonyabb nőket kell keresnem a forgatagban, úgy harminc körül. Hirtelen a pokolba kívánom az összes kozmetikai céget, mert hiszen a termékeikkel még Tina Turner is kislánnyá tudja magát varázsolni. Hogyan fogom én itt megtalálni sosem látott kedvesemet?

Lányos külsejű, karcsú nőn akad meg a tekintetem. Olivazöld szoknyája arasznyira a térde fölött végződik, kecses lábán félmagas sarkú, elegáns barna cipő. Rövidujjú, krémszínű blúzt visel, karjai a napozás jegyeit viselik magukon. Gesztenyebarna haját könnyű kontyba kötötte, arca Barbra Streisandra emlékeztet. Tétován tekintet körös-körül, látszik, hogy először jár itt. Kérdez valamit egy férfitől, az tehetetlenül vonja meg a vállát, és még tehetlenebbül néz körül.

„Micsoda szépség” - lágyulok el. Árad belőle a céltudat, a finomság. Elindulok feléje, hátha segíthetek tanácsalanságán. Három lépésnyire tőle megtorpanok, sanda gyanú kezd ébredni bennem. A szép nő, akit eddig csak félprofilból láttam, felém fordul. Sugárzó zöld szeme nyugodtan tekint rám.

- *Can I help You, Lady?*² - kérdezem, előkotorva legjobb angolságomat. Aztán el is hallgatok, mert a nő, enyhe Mona Lisa-mosollyal az ajkán, magyarul szólal meg. Kellemesen fátyolos, meglepően mély a hangja:

- Kedvenc? - kérdezi reménykedve.

- Sziporka... - fullad belém a szó, és kis híján kifut alólam a talaj. Felismertük egymást, tényleg felismertük! Ez volt az egyetlen biztos ismertetőjel: senki sem tudhatta az én becenevemet, hiszen Tőle kaptam!

- Kicsim... - csuklik el ismét a hangom, és már a karjaimban is tartom. Gyönyörű, beszédes szemeiben két apró gyémánt a két kibukkanó könnycsepp. - Isten hozott Izraelben!

---

² *Segíthetek, hölgyem?*

- Kedvencem - suttogja, és a vállamra hajtja a fejét. - Olyan hosszú az út Tehozzád...

Hirtelen megszűnik körülöttünk a zaj, a tolongás. Hosszú pillanatokig csak állunk, egymást átölelve, egy szót sem szólunk. Nézem ezt a tüneményt a karjaimban, és nem tudok betelni a látvánnyal. Szébb, mint sejtettem, szébb, mint ahogyan megálmodtam. És percről percre ismerősebb. Csoda...

- Halló, ébresztő! - nevet rám. - Vagy itt fogunk rostokolni jövő csütörtökig?

- Bocsáss meg, Kicsi, nagyon elkalandoztam. Szép vagy, ettől kukultam meg. Hol a csomagod?

- Mostanra már itt kéne lennie - mondja Szíporka. - nincs sok holmim, két utazótáska az egész, meg ez a retikül. Megfogadtam a tanácsodat.

Kézenfogva törtetünk a szállítószalag felé, Szíporka figyel a bukdácsoló, meg-megakadó bőröndöket, szatyrokat, hátizsákokat. Szerencsénk van, nem egészen egy kör alatt megvan a két sötétszürke táská. Lekapom a szalagról, és megpróbálok minél civilizáltabban utat nyitni a kijárat felé. Nem úgy megy, ahogyan reméltem, ügyetlenül ráhágok egy idegen lábára, majd pillanatok alatt vissza is kapom az egészet egy hórihorgas égimeszelőtől. Csillagokat látok, ez a pasas legalább másfél mázsa. Felszisszenek, leejtem az egyik táskát - ráadásként ugyanarra a lábamra. Ha nem fájna ennyire komiszul, még röhögnék is magamon, annyira komikus a helyzet.

- Nagyon fáj? - kérdi Szíporka aggódva.

- Túlélem, ne félj - nyugtatom meg. - Csak ezt a hústornyot ehette volna másfelé is a fene, de ilyen az én formám. Na, gyere, Kicsim, ebből a tömegeből elég volt egy hétre.

Újra rábámulok egy hosszabb pillanattig, még mindig nem jön, hogy elhiggyem az egészet. Ő itt van, és én ujjongok!

Elkapok a kijárat mellett egy üres kocsit, ráteszem a két táskát, Szíporka pedig a megszokottság jóleső érzésével simul a jobbjomhoz. Keze a kezemen, ahogyan a kocsit tolom a parkoló irányába, mintha már évek óta érkeznenek együtt repülőterekre. Minden olyan természetesnek tűnik, mintha sosem lett volna másként. Léptei kecsesek, finomak, mint egész önmaga. Mosolyogva nézek le Rá, huncutka hunyorítás a felelet, és apró, de erős keze megszorítja az enyémet. Puff, nekijárok egy busz megálló kalitkájának, és egyszerre tör ki belőlünk a nevetés.

- Mondd, te ezt direkt gyakoroltad? - csilingel a hangja. Ha nevet, magasabb a hangneme, mint amikor beszél.

- Persze, hogy gyakoroltam! - nevetek Rá. - Megfogadtam, hogy szórakoztatlak, az ilyesmit nem lehet elég korán kezdeni. Gyere, már látom is a kocsit, ott van a G17 mellett.

Végül is szerencsém volt a parkolásnál, Oszkár már árnyékban van. Könnyebb lesz klimatizálni, mert még mindig hétágra süt a nap. Kinyitom az ajtókat, hanyagul bedobom a két táskát a hátsó ülésre, ahogyan az amerikai filmekben láttam. Fickósan érzem magam, amint becsukom az ajtót Kedvesem oldalán. A kiskocsit otthagynom a két sor közötti járdán, megkerülöm az autót, és beülök a volán mögé.

- Ismerd meg Oszkárt - mosolygok Szíporkára. - Rendelkezésedre állunk mindketten.

Ismét egymás szemébe feledkezünk, miközben vakon matatok a slussz kulccsal. A szép nő arcán ugyanaz a Mona Lisa-mosoly, amely félórával ezelőtt megigézett. Lassan, nagyon lassan közeledik az arca az enyémhez, már csak a zöld tengerszemeket látom hosszú pillái árnyéká-

ban. Átkarolja a nyakam, és ajkunk összeforr az első csókban. Meggyízú ez a csók, amelyet olyan sokszor próbáltam megálmodni.

Éktelen dudálás rebhent szét minket. Mögöttünk sötétkék Chevrolet áll indexelve, szemmel láthatólag erre a helyre fáj a sofőr foga.

- *Zuz kvar, maniak!*³ - kiabálja a testes marokkói.

- Fulladj meg, vadbarom - felelem magyarul, miközben feldorombol a motor. Hátramenetbe kapcsolok, kikanyarodom a parkolóból, mialatt vetélytársam belő a helyemre. Lökharítója hajszállal véti el az enyémet. Felgyorsítok, az országút felé kanyarodom, és bekapcsolom a légkondicionálót.

- Ha túl hideg, szólj, Kedvesem - pillantok Sziporkára. - Letekerem az ablakot, a szél is hűsít valamennyire.

- Melletted nem fázom - nyugtat meg kedvesen - a gépen már hozzászoktam. Mit kiabált az a fazon neked?

- Mozdulj már, marha, ez volna a pontos fordítás. Ízelítő az izraeli jómodorból. Pót-istenhozott, ha úgy tetszik - mondom kuncogva. - Még lesz alkalmaid megtapasztalni népünk kultúráját. Legszívesebben elküldtem volna melegebb éghajlatra, ha egyáltalán van ennél melegebb. De megfogadtam, hogy együttlétünk idejére törölöm a szótáramból a trágárságokat, és idegeskedni sem vagyok hajlandó. Nem akarlak kiábrándítani.

- Nem is hiszem, hogy sikerülne - nevet rám. - Nem kiábrándulni jöttem, hanem kirándulni. Egy szótag különbség! Meg azért, hogy Veled legyek... - sóhajtja alig hallhatóan. - Látod, változom, már nem is vagyok olyan szégyenlős! Ki merem mondani még a varázsszót is, figyelj! - Némán tagolja: „Sze-ret-lek”. Formás szája örjítően szép. Fogai igazgyöngyök.

Hatalmas hullámban önt el a boldogság. Pedig még mindig úgy érzem, álmodom. Megsimogatom a kezét:

- Tartogasd ezt arra az időre, amikor szilárd talaj lesz a talpunk alatt - mondom melegen. - A testi épségedre is fogadalmat tettem. Igaz, hogy öreg pilóta vagyok, de ha ilyen szépeket mondasz nekem útközben, elvétem az utat. De azért nagyon köszönöm Neked. Köszönöm, hogy itt vagy. Egy kis zene?

- Jöhet! Hadd lássam, milyen ízlésed van!

Bekapcsolom a magnót. Kenny Rogersnél maradt abba a kazetta, ugyanonnan folytatódik most. A kellemes country-szám különleges hangulatot teremt, amint Glilot-nál kikanyarodom az észak felé vezető útra. A délutáni nap laposan pillant be a kocsiba, sugarait arany reflexek verik vissza Sziporka barna haján. Észreveszi, hogy lopva figyelem, szeme hamiskásan hunyorít:

- Kapitány úr, az utat legyen szíves bámulni, nem a stewardess!

Elnevetem magam. Talpraesett kislány, vág az esze, és kitűnő humora van. És szép, milyen szép, Uram-Atyám! Jön, hogy belecsípjek magamba, hátha felébredek. De igaza van, a forgalom sűrű, ám folyamatos. Itt még lehet haladni, a szokásos esti torlódás majd valahol Netanya környékén kezdődik.

---

³ *Mozdulj már, marha!*

Elégedett vagyok. Alattam a világ legjobb kocsija - nekem az. Jó zene, kellemes hőfok, előttünk egy csodálatosnak ígérkező hét, mellettem a legszebb nő, akit valaha mozivásznon vagy élőben láttam, szívemben rég nem érzett keverék, az izgalom és a békesség vegyülete. Mi többet kívánhat még egy magamfajta földi halandó? Csak azt, hogy ennek a meghitt együttlétnek minden pillanata felhőtlen legyen egészen az elkerülhetetlen búcsúzásig. S azt, hogy sokáig adassék meg nekem az emlékezés gyönyörűsége.

Atlithoz közeledünk. Sziporka elbágyadt mellettem, szemét lehunyja, azt hiszem, elszenderedett. Nem csoda, hogy fáradt. A hosszú repülőút Ferihegyről Luddra bizonyára kimerítette, s nem közömbös a hirtelen klímaváltozás sem. Az ilyesmi fejbe kólintja még a magamfajta medvét is, hát még egy ilyen törékeny kis virágot. A napkorong alacsonyan úszik a horizont fölött, nincs már sok hátra a mediterrán naplementéig. Jobbra indexelek, lehajtok a bekötőútra, amely az atliti tengerpartra vezet. Közvetlenül a parti homokdűnék pereménél fékezek, kikapcsolom a motort, és kinyitom az ajtót. Előttünk-alattunk, tíz méternyire, szaggatott sziklákon török meg a Földközi-tenger.

A kislány felsóhajt, kinyitja a szemét, és álomittasan tekint körül. Elmosolyodik, kinyújtózik, amitől megfeszül rajta a még mindig bekapcsolt biztonsági öv. Két telt keble sejtelmesen rezdül meg blúza alatt. Nagyot nyelek, és elfordulok. Nem, ennyi szépség nem létezhet! Visszafordulok Felé, kiszáll a kocsiból. Egy bájos mozdulattal kibontja kontyát, gesztenyeszínű haja lágy hullámokban omlik a vállára. Kilép a cipőjéből, felkapja, és odajön hozzám.

- Elaludtál, Édes - simogatom meg szép arcát. - Nagyon elfáradtál?

- Semmiség - mosolyog bele ábrándosan a naplementébe, - mindig elpilledek a repülőn. Istenem, de szép... - sóhajtja, és tekintete körbepásztázza a láthatárt. - Köszönöm...

- Mit köszönsz, Sziporka? Nekem kell hálásnak lennem, hogy eljöttél hozzám.

- Nem, nem... Annyi szépet írtál nekem két hónap alatt, más nő egy életen keresztül sem kap ennyit. - Újra feltűnik a Mona Lisa-mosoly. - Mondtam neked, Kedvencem, hogy nagy szakértője vagy a női léleknek. Engem elvarázsoltál egy életre, Merlin Mester...

Szelíden átölel, második csókunk éget, mint Jeanne D'Arc máglyája. Megborzongok a felismeréstől hogy mennyire szeretem ezt a tündért.

- Óh, te kedves Kislány - suttogom a hajába - nem is tudom, mi lett volna, ha nem jössz el... vagy ha elkerüllek a reptéren... vagy ha meg sem ismerlek...

- Itt vagyok - feleli halkán. - Egy teljes hétig Hozzád tartozom.

Zsivajgó fiatalok lármája töri meg a varázst, miközben a Nap utolsó bukfeneczik a tengerbe. A közeli ifjúsági faluból jöhettek, jókötésű fiúk és csinos lányok vegyesen, hogy egy nem-tudom-milyen eseményt ünnepeljenek meg táborúzzal a parton. Kézen fogom Sziporkát, és visszaballagunk az autóhoz.

Az országút egyenesén hatalmas zebra húzódik keresztül. Több, mint két kilométerrel arrább, újabb zebra zárja le a Haifa felé enyhén lejtő egyenest.

- Mi ez? - kérdi Sziporka kíváncsian.

- Szükség-repülőtér - felelem, és megelőzök egy *EGGED*-buszt, majd egy Scania kamiont. - Háború esetén az ellenség először a repülőtereket teszi harcképtelenné, hát ilyenkor jól jön az ilyesmi. Van még néhány ilyen szerke az országban.

- Ó, az az örökös háború - borul el Kedvesem arca. - Hát már sohasem lesz itt béke, mondd?

- Talán, egyszer - simogatom meg a kezét. - Olvastad Moldova György könyvét? „Ki ölte meg a Holt-tengert?”. Abban megtalálasz minden választ. Úgy írta meg, hogy egy idevalósi se különbül.

- Tudom, emlékszem. De én Tőled akarom hallani.

- Kicsim - sóhajtom - ha rajtam múlna, sosem lett volna semmilyen háború a Földön. Én hiszek a békében és az Emberben, megírtam Neked. De én csak csepp vagyok a tengerben, egyedül az én akaratom kevés.

Szomorkás hangulatban érkezünk meg Haifára. Az égen már csak halvány emléke látható a naplementének, a városban már ég a közvilágítás. Nagy a forgalom az utcákon, mindenki siet hazafelé a munkából, vagy szórakozni.

- Ismerd meg a másik szerelmemet - mutatok körül. - Ez Haifa, szerintem a legszebb izraeli város.

- Mesés - nevet Sziporka izgatottan. - Nagyon szép...

- Várj csak, Kedvesem, még nem is láttál semmit. Értünk a szállodába, megfürdesz, felfrissülsz. Ha nem vagy túl fáradt, elmehetünk vacsorázni, és sétálhatunk egyet. De csak ha nem vagy fáradt. Jó?

- Remek, már kipihentem magam. Kényelmes a kocsid, jól választottál.

- Csak a kocsival? - kérdezem nevetve, mire Ő visszanevet.

- Ó, te! Hát mit akarsz tőlem hallani? - kérdi, kedvesen mosolyogva.

- Hát csak azt, hogy Veled is jól választottam - felelem vidáman.

- Tudod mit, ezt bízzuk az előttünk álló napokra. Végtére is lehetek egy kibírhatatlan boszorkány, egy házsártos házisárkány, egy... - nem tudja folytatni, megint kitör belőle a csilingelő nevetés. Percek múlva folytatja csak. - Ismersz Te engem egyáltalán?

- Ezt talán rám bízhatnád - mosolygok vissza Rá. - Azt hiszem, jobban ismerlek, mint Te önmagadat. Mások egy élet alatt sem ismerik meg egymást ennyire.

- Merlin Mester, tovább akarsz varázsolni? Ha így udvarolsz, mindketten elégünk... - sóhajtja.

Talán éppen ezt szeretném. Hogy ne maradjon utánunk semmi, hogy velünk érjen véget a történelem, helyet adva egy új időszámításnak. Újfent arra eszmélek, hogy úgy szeretem ezt a lányt, ahogyan senkit, soha még nem szerettem.

Szűk ívben kanyarodom jobbra, fel a *Sderot Hazionut*-ra. A kocsi erőlködve mássza a meredek kaptatót a Carmel-hegy oldalában. Ezt az egy dolgot utálok Haifában: kocsigyilkos. Végül a *Sderot Hanassi*-n állunk meg, a *Dan Carmel* szálloda parkolójában. A motor fáradtan hallgat el, kiszállunk.

Kiveszem a csomagokat a hátsó ülésről, és a magam tengerészszákját is a csomagtartóból. Lezárom a kocsit, és bemegyünk a hallba.

A portán minden úgy megy, mint a karikacsapás. Alkalmi munkákból, és egy jókor jött, eltítkolt lottónyereményből fedeztem egyhetes utazásunk minden költségét. Egy hatodik emeleti, kétszobás lakosztály a mienk, kilátással az Öbölre.

Felliftezőnk a hatodikra. Diszkrétan elhárítom az ajánlkozó boyt, minél előbb szeretnék kettésben maradni Sziporkával. A lány magabiztosan lép be az ajtón, félszegen követem a csomagokkal. Izraelben még sohasem laktam hotelban, kivéve az első hónapot bevándor-

lásunk után. De az egy koszos patkányfészek volt ehhez képest. Kínosan igyekszem, nehogy Sziporka észrevegye elfogódottságomat.

Lerakom a csomagomat az előtérben, Kedvesemét beviszem a hálósobába.

- Menj, fürödj meg, frissülj fel - mondom Neki lágyan, és bekapcsolom a tévét. A Eurosport-ot keresem ki, javában folyik a Sydney-i Olimpia. Mindig is szerettem a sportot, magam is űztem.

Nem egész negyedóra múlva Sziporka fürdőköpenyben jelenik meg, frissen mosott haján törülköző-turbán. Csodálatos jelenség, üde arcán nyoma sincs a délutáni kimerültségnek.

- Tied a fürdő, Kedvencem - lehel egy futó csókot az ajkamra.

Villámgyorsan megorotválkozom, lezuhanyozom, és rövidnadrágban térek vissza a nappaliba. Sziporka már fel van öltözve, drapp kiskosztümöt visel, bordó blúzzal. Csodás haja egyszerű, laza lófarokban simul a hátára. Megdöbbenek a látványtól.

- Kislány, hogy Te milyen csinos vagy... - dadogom, mire rámnevet.

- Sose javulsz meg, Kedvencem! Öltözz már, megéheztem. És azt ígérted, sétálunk is egyet! Szeretném látni a vetélytársamat!

Bambán meredek Rá: - Miféle vetélytársadat?...

Gyönyörű szeme sejtelmesen és kacéran csillan:

- Hát a másik szerelmedet, Haifát.

Soha még ilyen hamar nem készültem el, pedig nem szoktam sokáig tollászkodni. Nem vagyok hiú ember, megelégszem az egyszerű, tiszta, sportos öltözékekkel. Fehér pólóban és farmeromban most mégis Hamupipókének érzem magam Mellette.

Lemegyünk a lifttel a földszintre. Sziporka egyszerű természetességgel a kezembe csúsztatja a kezét. Nem tudom nem észrevenni néhány ott lebzselő aranyifjú sóvár, irigy pillantását, szinte dagadozom a büszkeségtől, hogy ez a tündér hozzám tartozik.

Kilépünk az utcára. A meghitt félhomályban már nem fogom a kislány kezét, hanem átkarolom a vállát, Ő pedig a derekam köré fonja a karját. Lepillantok a csodálatos kis arcra, szeme sejtelmesen csillan vissza rám. A Mona Lisa-mosoly ismét ott remeg ajkain.

Kényelmes léptekkel indulunk el lefelé, a *Stella Maris* irányába. Ez az a hely, ahol a Carmel-hegy meredeken omlik a Földközi-tengerbe. A világítótorony ütemes villogása már csak hagyomány a számítógépek és a GPS világában, bizonyítva a tengerészek mindenkiét felülmúló konzervatívizmusát.

- Nézz körül, Kedvesem - mutatok az Öböl felé. - Lábaid előtt hever a legszebb kikötő, amit már a föníciai hajósok is használtak. Egyesek ezt a várost San Franciscóhoz hasonlítják. Ezt nem tudom megítélni, sosem jártam ott. De tekints végig ezen a milliónyi csillogó fényen, a szelíden hullámzó tengeren, a meredek hegyoldalon, és meg fogod érteni, miért imádom ezt a várost. Itt szálltak partra a keresztes lovagok, ide kíváncsoztak a Vészkorszak üldözöttjei, ezt a helyet kívánták meg a hódítók. És itt épült fel Izrael legvarázslatosabb városa. Itt élnek békében egymás mellett zsidók és arabok, muzulmánok és keresztények, bebizonyítva, hogy így is lehet. Ez a válaszom a kérdésedre.

- Ó, te költő... - rebegi Sziporka. - Ez nagyon szép... Miért nem tud mindenki úgy gondolkozni és érezni, mint Te?

- Túlságosan egyszerű volna akkor a világ, Egyetlenem. Nem minden csak fekete, vagy csak fehér. És, sajnos, emberiségünk sokszor bizonyította, s teszi ma is, hogy még nem ért felnőtté. Az emberek döntő többsége képtelen vagy lusta önállóan gondolkodni. Ezért születnek a hordószónokok és a néptribunok, ezért képes maroknyi kiválasztott az orránál fogva vezetni egész népeket, a vallás és a politika pajzsa alatt egymás ellen uszítani milliőkat. S ez nem is fog megváltozni mindaddig, amíg mi, egyszerű emberek, ki nem nőjük gyermeteg kicsinyességünket, le nem rázzuk a vallás, a politika és a különféle izmusok igáját, és rá nem eszmélünk, hogy magunk alatt vágjuk a fát. Hiszem, hogy egyszer felvirrad ez a nap is, de ezt még unokáink sem fogják látni. Nagyon hosszú ez az út, Szerelmem, kevesen lesznek csak képesek végigmenni rajta.

Kis Kedvesem hozzám simul, könnyű keze gyengéden simogatja meg felhevült arcom.

- Felizgatod Magad... - suttogja. - Ne próbáld megváltoztatni a világot. Nem érdemes, így szép, ahogy van, Veled... - sóhajtja.

- Tudom, senki sem lehet próféta a saját hazájában - mondom, és rágyújtok. - Csak nagyon szeretném, ha végre megnyugodna ez a tajdag világ. Szeretnék egyszer az életben nem aggódni a holnap miatt. Szeretném, ha olyan nyugalom uralkodna a Földön, amelyet megálmodtam. Szeretném...

- ...megérni, hogy az emberiség felveszi a kapcsolatot az első földönkívüli civilizációval - fejezi be a mondatot Sziporka. - Készültem ám, Tanár Úr! Minden egyes szavadra pontosan emlékszem. Tudom, hogy ez a nagy vágyad... És igazat adok Neked.

Magamhoz vonom a kis tündért, és a tőlem telhető legnagyobb szelídséggel megcsókolom. Engedelmesen simul a karomba, alig érzem a súlyát.

- Ó, sok nagy vágyam volna még. Szerettem volna megmutatni Neked, hogyan jön fel a Hold Galilea felett. Ott, ahol azokat a fénygirlandokat látod, a hegyek felett. De még az asztronómia is ellenem van, holdtalan az éjszaka.

- Nem baj, Szerelmem, melletted oda tudom képzelni még a Holdat is. S az a fő, hogy az asztrológia viszont a Te pártodon áll. Hogy is van az a dolog a Vízöntővel meg a Skorpíóval?
- csilingel kedves nevetése.

- Hát, ebben tényleg kell, hogy legyen valami - nevetek én is, - ha egy ilyen örök tagadó, mint én, hinni kezd benne. Gyere, mert a végén még éhenhalunk. El is feledkeztem a vacsoráról, amit ígértem. Egyébként Róza a neve annak a boszorkánynak.

- Róza? - döbben meg Sziporka - Úristen, te poligámista, hát hány nőnek csavartad el a fejét? Milyen Róza?

- Hát szkleróza! - alig kapok levegőt. - A szent feledékenység istenasszonya. Ha most hirtelen rámkérdezel, hogy hívnak, azt mondom, gyurgyalag!

Kacagva bontakozik ki a karjaimból, kézenfogva indulunk felfelé a *Tschernikowsky* utcán. Magas, repkénnyel befuttatott kőkerítés mellett haladunk el, a kapun túl fehér kavicssal beszórt út vezet egy kivilágított bejárathoz. Barnacsuhás apáca sepreget a verandán.

- Ez a Carmelita kolostor - mondom, és Sziporkára nézek. Megilletődötten tekint az épület felé. - Hívó vagy? - kérdezem halkán.

- Annak neveltek kiskoromban - feleli csendesen. - Hiszek Istenben. S most úgy érzem, meg kellene gyónnom. Vétkezem Veled... - csuklik el a hangja. - De édes a vétek, ha Veled vagyok - mosolyodik el.

Megköszörülöm a torkom, nem tudom, mit felelhetnék. Megrögzött ateista létemre, mindig valami misztikus titkot véltem érezni a hívők lelkében. És ennek a kicsi asszonynak itt mellettem, akit családja köréből raboltam el, igaza van. Eszembe jut, hogy én is hűséget esküdtem gyermekeim anyjának, akit most nyíltan megcsalok. Összeszorul a torkom.

- Megbántad, hogy eljöttél? - kérdezem rekedten. - Még nem késő...

Sziporka nagyon lassan fordítja felém az arcát. Szemei könnyben úsznak.

- Meg ne próbálj elúzni - az Ő hangja is rekedtes. - Szabad akaratomból jöttem Hozzád, nem tartozom számadással senkinek, kivéve önmagamat.

- És Isten? - kérdezem.

- Neki a legkevésbé. Ha nem az volt a szándéka, hogy Neked ajándékozzon, minek vezérelt Hozzád? Miért fedte fel előttem a létedet, ha nem akarta, hogy találkozzam Veled? Velem nem játszhat senki, még Ő sem! - Elsírja magát. - Érted, még Isten sem! Ha akarsz engem, hát akarjál egészen, és ne bújj egy olyan árnyék mögé, amelyben nem is hiszel!

Komiszul érzem magam. Átölelem Kedvesem zokogástól rázkódó vállát. Leülünk egy padra, hozzám bújjik, reszket. Nagyon lassan nyugszik meg.

- Életem, én nem akarlak elúzni - suttogom. - Soha nem akarok Neked fájdalmat okozni. Bocsáss meg nekem, ha tapintatlan voltam. És tudd, hogy nagyon szeretlek. És boldog vagyok, hogy itt vagyok velem...

Zavartan elhallgatok. Mit mondhatnék még ezek után? Úgy érzem magam, mint az elefánt, miután betramplizott a porcelánboltba. Jön, hogy leköpjem magam.

Sziporka lassan lehiggad. Erős kis kezei az enyémet markolásszák tétován, az ujjaimmal játszik. Nagyon sóhajt, megtöröli a szemét:

- Buta kis liba vagyok, nem igaz? - mosolyog újra. - De úgy kell nekem. Te meg, ha nem akarsz még egy ilyen jelenetet látni, ne kérdezz hülyeségeket. És leharapom a füledet, ha nem jutok valami ehetőhöz!

Hozzám bújjik, megcsókol. Gyöngyfogai a nyelvembe mélyednek. Fáj.

- Megállj, te kis kannibál, nem vagyunk a pápuák között! - nevetem el magam. - Ha most elfogyasztasz, nem marad belőlem későbbre. Indulás kajálni!

Boldogan látom, hogy ismét vidám. Komolyan megijedtem az imént, attól féltem, mindent elrontok. Karonfogva, mint egy boldog ifjú pár, lépünk be egy kis bisztróba. A tulaj elismerően néz.

- *Ma ani yachol lehatzia lachem?*⁴ - kérdezi héberül.

- *Ten li et hatafrit, nir'e*⁵ - felelem ugyanúgy. Sziporkára pillantok, csodálkozó arccal hallgatja beszédünket, miközben a koros férfi elébe teszi az étlapot. Belepillant, szerencsére kétnyelvű, az angolt kezdi böngészni.

- Nos, Kicsim, mit kérsz? - kérdezem halkán, de az öregnek nem kerüli el a figyelmét, villámgyorsan újra mellettünk terem.

---

⁴ *Mit ajánlhatok önöknek?*

⁵ *Kérem az étlapot, majd meglátjuk.*

- Maguk magyarok? - mosolyog barátságosan. - Miért nem ezzel kezdték? Akkor nincs semmiféle étlap, túróscsuszát esznek, *à la maison*. A feleségem specialitása! - dicsekszik. - Klárikám, gyere gyorsan! - szól hátra. - Itt van egy fiatal pesti házaspár, a vendégeink!

Kövérkés, őszhajú, mosolygós nénike gurul elő a konyhából. Kezet nyújt Sziporkának, majd nekem is.

- Goldbergné - mutatkozik be. - Isten hozta magukat, kedveskéim! Nagy öröm ez nekünk, ha Magyarországról van vendégünk. Az unokám Pesten tanul, az orvosi egyetemen. Feri, ne álmodozz már, hozz abból a jó kisüstiből a fiataloknak! - Az öreg eltűnik.

Klári néninek be nem áll a szája. Még akkor is kotkodácsol, amikor újra hátramegy a konyhába. Gőzölgő tállal tér vissza, rajta remegő főtt tészta. Leteszi az asztalra, aztán visszasiet a konyhába, és egy kis tálca hozza a túró és a tejfelt. Közben Feri bá is előkerül a pálinkával, megtölt három gyűszűnyi poharat, kettőt nekünk, egyet sajátmagának.

- Hát egészségünkre - köszönti ránk az italt. - Magácskát hogy hívják? - kérdezi Sziporkától.

Majdnem a torkomon akad az erős Barack. Rápillantok Kedvesemre, visszakacsint. Mi lesz az inkognitóval?

- Csilla vagyok - mondja olyan természetesen, mintha egész életében Mata Harit játszott volna. - Ő pedig Gábor - simogatja meg a karomat.

- Mióta házasok? - kíváncsiskodik Klári nénénk.

Most rajtam a sor, hogy meglepjem Sziporkát. Én is tudok ám improvizálni:

- Augusztus óta. - Karomon elismerő szorítás jelzi, kiálltam a próbát.

Feri bá kistányért tesz az asztalra, rajta ropogósra sült szalonnakockák.

- Így az igazi a túróscsusza. Tessenek venni. Csak ne nagyon reklámozzák, mert még elveszik a kósersági bizonyítványomat, aztán zárhatom be a boltot.

Farkaséhes vagyok. Sziporka szed a tányéromba, aztán a sajátját is megrakja. Némán falatozunk, a két öreg pedig kedvtelve nézeget minket. Feri bá ismét eltűnik, és egy üveg vörösborral tér vissza. Jómagam a sört kedvelem, de a csuszára jobb a bor.

- Kadarka - mondja az öreg büszkén. - Ménesi.

Majdnem megfulladok a meglepetéstől.

- Ménesi? Én meg aradi vagyok!

- Nahát - örvendezik az öreg. - Azt hittem, pestiek! Én meg temesvári vagyok! A feleségem pesti.

Kicsi a világ, itt, Izraelben legalábbis. Jó hangulatban üldögélünk az üres tányérok mellett, a bort kortyolgatva.

- '47 óta vagyunk az országban - fecserészi Klári néni. - Az uram megsebesült a Függetlenségi Háborúban. A nagyobbik fiam meg Yom Kippurkor elesett a Golánon. - Elborul az arca, könnyeit törülgeti.

- Így van ez, kérem - reszel Feri bá hangja, és ő is sűrűn pislog. Sziporka arcán is felhő vonul át.

- Sajnálom - mondja halkán.

Az órára nézek. Húha, már negyed tizenkettő! Jól elrepült ez a nap. Hirtelen holtfáradtnak érzem magam.

- Gyere, Kicsim, menjünk - mondom Kedvesemnek. - Holnap hosszú út vár ránk.

- Hova lesz az utazás? - kérdi Klárika.

- Mindenfelé kószálunk - felelem, és Sziporkára nézek. Veszett a fejsze, vesszen a nyele is. - Elkésett nászút.

- Hát akkor jó utat maguknak - Klárika jobbról-balról arcon csókolja Sziporkát, aztán engem is. - Élvezzék a szabadságot, szép ez az ország.

Feri bával is kezet rázunk. A pénztárcám után kotorászok, de lefogja a kezem.

- Nem, fiam, nem. Maguk most a mi vendégeink. - mondja, és az ajtóig kísér. - Aztán, ha még erre járnak, nézzenek be hozzánk.

Kint borzongató hűvösség fogad. Nyugati szellő fúj, Sziporka fázósan simul hozzám. Lépteink hamar megtalálják a közös ritmust, újból érzem azt a jóleső összeszokottságot, amit a reptéren. Mintha évek óta járnánk ugyanazt az utat, Ő meg én. Egy lélek sem jár az utcán, kocsit is csak elvétve látni.

- Kedves emberek ezek az öregek - suttogja Sziporka. - Örülök, hogy megismerhettem őket. Kellemes este volt.

- Fáradt vagy, Kicsim? - karolom újra át a vállát. - Hosszú volt ez a mai nap.

- Csak egy kicsit - mosolyogja. - Csak annyira, hogy jól aludjak.

Megérkezünk a szállodához. Errefelé többen járkálnak az utcán, de többnyire idős emberek. Gyereket egyet sem látni. A tanév már megkezdődött.

Fent, a hatodikon mély csend honol, lépteink zaját elnyeli a vastag szőnyeg. Kinyitom az ajtót, betessékelném Sziporkát, de ő csak áll Mona Lisa-mosolyával, és várakozón tekint rám.

- Nem felejtettél el valamit, Merlin Mester? - kérdezi. - Mi jár egy ifjú feleségnek? Ha már „nászúton” vagyunk... - kuncogja.

Nagyot dobban a szívem, amint ölbekapom, és átemelem a küszöbön. Pehelykönnyű, mint egy balerina. Lábammal betolom az ajtót, hátranyúlok, bezárom. Csak állok a szoba közepén Sziporkával, és nézem szépséges arcát. Lassan, nagyon óvatosan leteszem, átölelem, és forrón, szomjasan, elkezdjük csókolni egymást. Kezünk önkéntelenül bontogatja ki a másikat a ruhából.

Alig merek ránézni Sziporkára. Karcsú teste, mint egy nimfáé, szép mellei hívogatóan gömbölyödnek. Kreol bőrén pici fehér háromszögek őrzik a bikini emlékét. Újra ölbekapom, beviszem a hálószobába, és gyengéden az ágyra fektetem. Melléülök, simogatom forró bőrét, és nem tudok betelni a látvánnyal.

- Szabad hozzámnyúlni, Merlin Mester - susogja, - nem vagyok üvegből... Gyere... Varázsolj...

Szenvedélyünk apró hangjait hallom távolodóban, amint elmerülünk a szerelem tengerében.

2000 szeptember 21, csütörtök

Régi, rossz szokásomhoz híven, nagyon korán ébredek. Kint még alig oszladozik a hajnal félhomálya, a szobában csak halvány derengés honol. Szemem elé emelem a karomat, de ahhoz, hogy az óra világítását bekapcsoljam, szükségem volna a másik kezemre is.

Sziporka csendesen szuszogva, édesen alszik a karomban. Meztelen vállán egy ki tudja, honnan idetévedt apró fénypászma játszik. Szép arca kisimult, nyoma sem látszik rajta a tegnapi fáradtságnak, a nemkívánt könnyeknek. Nyugodt vonásain most is ott lebeg a Mona Lisa-mosoly.

Végtelen szeretettel, megbűvölve nézem a karomon nyugvó lányt. Nem akarom elhinni, még most, az átszeretkezett éjszaka után sem, hogy valóban itt van, velem. Nem tudok napirendre térni afölött, ami történt. S azt szeretném, bárcsak ez a jótékony félhomály sose oszlana el.

Szenvedélyünk határtalan volt, hosszú órákon át újra meg újra belefeledkeztünk egymás testébe. Ez a kis tündér, aki, saját bevallása szerint, szégyenlős, olyan élményekkel ajándékozott meg, amilyeneket nem ismertem eddigi életem során. Természetes odaadása, őszinte, tiszta kitárulkozása óriási magasságokba repített mindkettőnket. Az összeszokottság délutáni és esti meghitt érzése egyetlen pillanat alatt szétfoslott szerelme meg-megújuló hevében. Minden pillanatban más és más volt, rejtelmes, csábító, röstelkedő, szenvedélyes - mintha pillanatról pillanatra más és más nő lett volna.

Félek megtörni ezt a hajnali varázst, de nem tudok ellenállni a kísértésnek, hogy meg ne simogassam. Alig érezhetően megrezdül, selymes, hosszú szempillái lassan megnyílnak, szeme álomittasan csillan rám. Még mindig forró teste szorosán bújik hozzám.

- Kedvencem - susogja - Egyetlenem...

Csókolni kezdem, egyre hevesebben falom, iszom ajkai meggy-ízét. Telt keble a tenyerem alatt berzenkedik, érzem heves szívdobogását. Finom, de erős kis ujjai minden tudóan érintenek meg, amint ismét kitárulkozik a gyönyörnek. Egyszerre érkezünk el a csúcusra, összeölelkezve zihálunk.

- Mit tettél velem, Szerelmem? - kuncogja elégedetten. - Mennyire tudsz még elvarázsolni, te, sámánok ivadéka?

- Nem tudom, Kicsim, nem tudom - mosolygok Rá. - Nem ismerek magamra. Ez nem én vagyok. És inkább Te varázsoltál el engem, de már az első pillanatban, amikor megláttam a képernyőn a neved.

Nevetve felkönyököl, és incselkedve megnyomja az orrom hegyét.

- Hazudsz, mint a vízfolyás! - Fölém hajol, és lágyan megcsókol. - De éppen ezt szeretem benned, Merlin Mester. Te drága...

Boldog vagyok, és örömmel látom, hogy Ő is az. A tegnapi kis félreértés, ott, a Carmelitáknál, nyomtalanul elmúlt. Most, ebben a pillanatban arra sem tudok gondolni, hogy *már csak* egy hetünk van hátra. Nem, uram, *még egy teljes hetünk van*, egy örökkévalóság!

Lassan kivilágosodik, a nyitott ablakon behallatszik a város tompa moraja. Hajókürt bődül a kikötőben, utána vonatfütyty hallatszik. Haifa új hétköznapra ébred, amiben azonban már ott van a közelgő hétvége, a *shabat* ígérete. És kaján elégtétellel gondolok arra, hogy amíg százezer másik ember munkába készül, kettőnknek most kezdődik a vakáció.

Sziporka megint elszenderedett. Felkelek, kimegyek a fürdőbe, közben kipillantok az ablakon. Az Öböl felett már süt a reggeli nap. Megborotválkozom, s közben megátkozom magam eddigi lustaságomért. Hetente kétszer szoktam borotválkozni, arcom bőre tiltakozik a tortúra ellen, de nem akarok borostásan járkálni, amíg Ő velem van. Úgyis állandóan úgy érzem magam, mint a koldusgyerek, akit a mesebeli királylány magához emelt. Nem tartozom én igazán Sziporka világába, trónbitorló vagyok. Nehéz lesz elfogadni majd a búcsúzást, de vissza kell térnem szürke hétköznapijaim forgatagába. Csupán az emlék, ez a mindennél drágább kincs fog nekem megmaradni, mire ez a hét letelik. S talán szelíd folytatása: kedves levelek, pár sornyi „beszélgetés” a chat-en, ahol Kedvesemet megismertem. Ha ezek után még érdemesnek tart rá.

„Született vesztő” - nézek farkasszemet a tükörből visszatekintő öregemberrel. Ez az én formám. Ott éltünk, egymástól alig háromszáz kilométernyire - Ő Pesten, én Aradon - és még csak tudomásunk sem volt egymás létezéséről. Most - tízszerte akkora távolságból - egyszerre megcsillan előttem egy reménysugár, mint éhező előtt a terített asztal elérhetetlen képe. S nem tudok maradéktalanul örülni az ajándéknak, mert tudom, hogy gonosz emberek csak az alkalmat lesik, hogy elvehessék tőlem.

Világéletemben lázadó voltam, de most már lázadni sincs erőm. Nem is érdemes, hiszen az ellenem szövethető erők hatalma határtalan. Orozva szereztem meg magamnak életem legnagyobb örömét, *nem megérdemelve*. Fizetnem kell ezért, fizetnem kell a fájdalomért és megaláztatásért, aminek családomat kitettem, fizetni is fogok egész hátralévő életemben. De senki sem veheti el tőlem ennek a szép románcnak az emlékét.

Nyomott hangulatban zuhanyozom le, majd felkapom sortomat, és visszatérek a nappaliba. Korán van még, hogy Sziporkát felébresszem. Voltaképpen egész útitervünket roppant nagyvonalúan állítottam össze. Nem akarok kapkodni, ha valamelyik program nem válik be, van helyette másik. És a tegnapi fárasztó utazás után ma csak Haifát és környékét akarom Kedvesemnek megmutatni.

Bekapcsolom a tévét, rágyújtok. „Lassan leszokhatnál erről is” - korholom magam, és eszembe jut első infarktusom. „Legalább ne éhgyomorra” - de azért végigszívom, míg a körmömre nem ég. Bámulom a képernyőt, kedvencemet, a kormányos nyolcasok döntőjét közvetítik élőben. Nagy verseny, Új-Zéland csapata fél hajóhosszal veri meg Dániát. Harmadik Ausztrália.

Motoszkálást hallok a hátam mögött, a tükörben megpillantom Sziporkát. Álmosan bámul, mint egy kisgyerek. Meztelen teste fénylik a napban. Szeme laposan pislog.

- Jó reggelt - motyogja. - Elaludtam...

Megdobban a szívem a kedves látványtól, iménti rosszkedvem egy csapásra szertefoszlik. Felállok, megölelem.

- Mi baj van, Kicsim? - simogatom meg. - Fáradt vagy?

- Egy kicsit. Megyek pancsizni - és eltűnik a fürdőszobában.

Megpróbálom összeszedni kusza gondolataimat, és felidézni gondosan összeállított útitervemet. Lássuk csak: ma csütörtök van, Haifát akarom megmutatni nappal. És szeretném végigvinni a Carmel gerincén, ezen a kicsi Svájcon. Voltaképpen ez ragadott meg engem annak idején: lépten-nyomon viszontlátni véltem a helyeket, amelyeket otthon ismertem meg, a Kárpátokban. Persze, mások az arányok, de azért van az embernek fantáziája, hogy a hiányt azzal egészítse ki.

Sziporka előkerül a fürdőből. Üdébb, mint eddig bármikor. Szép haja megint lófarokba van kötve, piros-fekete kockás inget visel és szűk farmert. Rettentően csinos, úgy fest, mint egy vakációzó diáklány. Fülében pici aranykarika libeg. Észveszejtően szép.

- Kicsim, te csodálatos vagy - mondom elismerően. - Képzelem, hogy futottak utánad a fiúk az iskolában.

- Te csak ne képzelődj - incselkedik megint kedvesen. - Mehetnénk reggelizni?

Felöltözöm, mai szereléselem nekem is a farmer, és egy majdnem ugyanolyan ing, mint Kedvesemé. Egymást átölelve megállunk a tükör előtt, jól nézünk ki együtt. Úgy tűnik, fiatalodtam egy-két évet hajnal óta. Összeillő pár vagyunk.

Sziporka belenevet a tükörbe.

- Na, mi aztán megérjük a pénzünket! Jól becsaptuk az öregeket az este! Mondd, hogy jutott eszedbe azt mondani, hogy nászúton vagyunk?

- Ez volt a legelső épkézláb ötletem - mosolygok Rá. - Elvégre nem is hazudtam akkorát. Gyere, biztosan készen van a reggeli.

Nyolc óra múlt pár perccel, belépünk az étterembe. Az asztalok fele szabad, most még nincs nagy forgalom. Mához egy hétre, *Rosh Hashana*⁶ küszöbén, biztosan zsúfolt lesz a szálloda. Tükörtojás a menü, s hozzá vagy tízféle különböző sajt és túró. Párás üvegkancsóban áll a hűsítő. Jó étvágygal, bőségesen megreggelizünk.

- Jaj, kipukkadok - mondja Sziporka. - Mozdulni se bírok. Hová viszel ma, Kedvencem?

- Tegnap láttad a „szerelmemet” éjjel, most bemutatom Neked nappal is. Gyalog megyünk.

Kilépünk az utcára, a bejárat mellett arab kertész szorgoskodik. Felszereli a locsoló-fejeket, aztán megnyitja a csapot. Szaggatott vízsugarak kezdenek szétspriccelni, itatják a nyár hevében kitikkadt pázsitot. A járda melletti bokor alján cirmos macskamama ül, elnéző szeretettel szemléli három öklömnyi, hancúrozó kölykét. A kis gombócok megijednek egy elhúzó autóbustól, fújva-prüszkölve beugranak a bokorba, anyjuk kelletlenül követi őket.

- Jaj, de tündik - lelkendezik Sziporka. Tudom, Ő inkább a kutyákat kedveli.

Megindulunk a *Dan Panorama* hotel kettős tornya felé. Az úttest túloldalán a *Gan Haem* árnyas fái terjesztik ágaikat. Vállamon öreg Zenitemmel, oldalamon ezzel a gyönyörű kislánnyal, nem esik nehezemre turistának képzelnem magam.

A kettős toronyépület mögött hosszú, meredek lépcsősor ereszkedik lefelé. Megindulunk rajta, előttünk teljes pompájában terül el az Öböl. Hatalmas íve párába vész, a *Krayot*, ahol lakom, alig látszik, Akkót csak sejteni lehet a távolban. Élénk tengeri szél borzolja a fákat, bokrokat és a hajunkat. A lépcső egyik pihenőjén megállunk, és a korlátnak támaszkodva, isszuk a látványt. Sziporka a vállamhoz simul, gyönyörködik.

- Kezdek félni - suttogja megszeppenten. - El foglak veszíteni, Kedvencem. Ilyen szépséggel nem versenyzem. A „vetélytársam” győzött...

- Biztos vagy benne? - nevetek Rá. - Ha így lenne, el se hívtalak volna.

Átkarolom, magam felé fordítom.

- Kicsim, ez a város csak most lett igazán szép, hogy megtisztelted a jelenléteddel. Eddig is szerettem, mostantól rajongani fogok érte.

---

⁶ *A zsidó Újév*

Zöld szeme boldogan csillan rám:

- Te mindig tudsz valami szépet mondani, Merlin Mester. Úgy udvarolsz, hogy tanítani kellene. Te... - fullad el a hangja.

Tovább ballagunk lefelé. A lépcsők vége a *Golomb* utcára torkollik, azon megyünk tovább. A kanyarban feltűnik a *Baha'i* kert impozáns kovácsoltvas kapuja. Belépünk, elindulunk a fehér kavicsos úton az aranykupolás szentély felé. Mindenfelé gondosan ápolt rondók, egyenletesen nyírt, élénkzöld pázsit, színes virágok, sudár pálmák, tisztaság. Mesterséges vízesés csobog. A terasz peremén túl, pár méternyire, látszik az alattunk lévő, következő terasz. A szentély hófehér márványfala vakítóan veri vissza a napot a kék ég hátterén.

- Mi ez? - suttogja Sziporka megilletődve, csodálattal. - Szemiramisz függőkertjei?

- Nem vagy messze az igazságtól, Életem. A *baha'i* vallás, vagy inkább filozófia, Perzsiából származik. A szépséget, a harmóniát terjeszti és dicsőíti. Perzsia - a mai Irán - és Babilon - a mai Irak - történelme és kultúrája összefonódott a régmúltban.

- De hogy kerül ez ide, Izraelbe? - kérdi a lány. Látszik, érdekli a téma.

- Az egyre erősödő iszlám nem nézte jó szemmel, sőt üldözte ezt a, szerintük túlságosan szelíd vallást. Az iszlám magját mindig is az arabok és a perzsák alkották. Az akkoriban itt uralkodó ottománok mérsékeltebbek voltak, ezért befogadták, illetve inkább megtűrték az üldözötteket, akik végül itt, Haifán alapították meg a *baha'i* világgözpontját - ezt a helyet, ahova elhoztalak. Tetszik, Kicsim?

- Gyönyörű... - rebegi Sziporka. - Sejtelmem sem volt róla, hogy ilyesmi létezik. Az az érzésem, hogy az ókorba csöppentünk vissza. Szinte várom, hogy az oszlopok között megjelenjen egy tógás bölcs, papirusz-tekerccsekkel a kezében, és orációba kezdjen.

- Van még egy *baha'i* park, Akko mellett - mutatok észak felé, - de az nem ilyen szép.

Népes külföldi turistacsoport közeledik az ösvényen, fiatal nő az idegenvezetőjük. Tökéletes németséggel magyarázza a csoportnak ugyanazt, amit én meséltem az imént Sziporkának, csak sokkal szakszerűbben és részletesebben. Fényképezőgépek kattannak, videokamerák zümmögnek. Nekem is eszembe jut a gép a vállamon, lefényképezem Sziporkát a szentély előtt. Bájosan mosolyog a lencsébe.

Kifelé ballagunk a csodálatos kertből, Kedvesem a kezembe csúsztatja a kezét, fejét a vállamra hajtja. Nagyon sóhajt:

- Gyönyörű ez a hely. Soha életemben nem láttam ehhez hasonlót

- Sok szépet fogok még mutatni Neked - simogatom meg. - Azt szeretném, ha minden perced élmény lenne, ameddig itt vagy velem.

Lefelé indulunk a *Golomb* utcán, a belváros felé. Kocsik suhannak sűrű egymásutánban mindkét irányba, zajos autóbuszok kapaszkodnak füstölve a meredek úton. Nehéz Dieselolaj-füst üli meg a meleg levegőt. Sziporka fintorog.

- Pont, mint Pesten. Szép, de bűdös.

- Lent, az Alsóvárosban, még bűdösebb - nevetek rá. - Ott halad keresztül a 4-es út Észak felé. Fogalmad sincs, mekkora gond keresztülvergődni a városon, ha csúcsforgalom van. Én, ha ritkán Tel Avivba megyek, mindig korán indulok.

- Mikor nincs itt csúcsforgalom? - kajánkodik.

- Yom Kippurkor, mert leáll a közlekedés. Tulajdonképpen Haifa, minden szépségével együtt, egyetlen hatalmas forgalmi akadály. Sehol sem lehet megkerülni. Hamarosan megkezdik egy alagút fúrását a Carmel alatt, öt kilométer hosszú lesz. Ezzel remélik megoldani Észak bekapcsolását az ország vérkeringésébe. És fejlesztik a vasutat.

A meredek *Arlozorov* utcán baktatunk, leérünk a *Herzl*-re. Sziporka böngészi a háromnyelvű utcatáblát a sarkon.

- Herzl. Ismerős valahonnan ez a név, de nem tudom, hova tegyem.

- *Binyamin Ze'ev Herzl*⁷ volt az - magyarázom - aki megálmodta és leírta az új zsidó államot az *Altneuland*-ban. Bécsi ügyvéd volt, aki Budapesten született Herzl Tivadar néven.

- Á, most már emlékszem - csap a homlokára Sziporka.

Az utca még forgalmasabb, mint a *Golomb* volt. Tulajdonképpen ez Haifa főutcája. Kisebb-nagyobb üzletek sorakoznak mindkét oldalán, impozánsabb vagy szerényebb kirakataik ezerféle árut kínálnak. A járdákon vastag tömeg hullámszik folyamatosan. Kedvesem eltátja a száját.

- Ez hát a mesés Kelet... - motyogja.

- Ez nem az, Kicsim - mondom. - Amit itt láatsz, az egy Nyugatot majmoló ál-Kelet. De valóban mindent kapni itt, Jézuskától géppuskáig.

- Csaló! - kacag a kislány. - Ezt Moldova mondta!

- De nagyon helyesen! - nevetek Vele.

Báméskodunk, meg-megállunk egy-egy kirakat előtt, orrunkat odanyomjuk az üveghez, válogatunk. Negyedóra alatt a fél utcát megvásároljuk - képzeletben. Sziporka ujjong a sok apró csecsebecse láttán. Szép szeme csillog, arca kipirul. Jóleső érzéssel nézem, s hirtelen megint nagyon öregnek érzem magam. Mintha nem kilenc, de legalább huszonkilenc év volna köztünk. Bámulom, amint tetszéssel nézi a nagy bőséget, ahogyan egy boldog apa nézi csitri lánya ujjongását Karácsonykor.

Falafel-t árusító kiosk előtt haladunk el, hirtelen farkaséhség tör rám. Sziporkára pillantok:

- Nem vagy éhes? - kérdezem. - Ehetnék valamit, amilyet még úgysem kóstoltál.

Beleegyezően bólint, belépünk a kis bodegába. Köpcös marokkói tüsténkedik a hosszú pult mögött, amelyen mindenféle saláták és mártások kínálják magukat. Jobban megnézem a pasast - ráismerek a tegnapi ürgére, aki szédudált minket a reptér parkolójában. Nem ismer ránk.

- *Shalom*⁸ - köszönök rá.

- *Uvracha* - feleli. - *Ma efshar latet le adoni ule gvirtti?*⁹ - udvariaskodik keletiesen.

- *Shnei falafel, bira vekola*¹⁰ - hadarom, közben Sziporkát feltessékelem az egyik magas bárszékre. Én a mellette lévőre telepszem. A férfi villámsebességgel felnyit két *pitá*-t, csipeszével beletömködi az apró gombócokat, papírzacskóba csúsztatja, és elénk teszi.

---

⁷ *Herzl Tivadar, bécsi magyar zsidó ügyvéd, a modern Izrael megálmodója.*

⁸ *Béke, köszöntési forma*

⁹ *És áldás. Mit adhatok uramnak és asszonyomnak?*

¹⁰ *Két falafelt, egy sört és egy kólát.*

- *Bete'avon*¹¹ - mondja, és elénk tesz egy-egy kiskanalat.

- Mi ez, fasírt? - kérdezi Sziporka. - Gusztán néz ki.

- Kóstold meg - biztatom. - Nincs ebben egy gramm hús sem, szójából készül. Tegyel rá a mártásokból, ami tetszik. Jó étvágyat.

Kedvesem nem kéreti magát, nekilát. Látszik rajta, hogy ízlik neki. Közben a tulaj elénk tesz egy doboz kólát, egy doboz Carlsberg sört és két műanyagpoharat. Némán tömjük magunkat, iszunk egy-egy kortyot.

- Hű, ez finom volt - mondja Sziporka elégedetten az utolsó falat után. - Csak most érzem, mennyire éhes voltam. Köszönöm.

- Egészségedre, kicsim. Tudod, Haifának van még egy rossz tulajdonsága: megéhezel tőle, ha sokat mászkálsz az utcáin. Indulhatunk?

Kilépünk a forgatagba, elindulunk a *Hanevi'im* sarka felé, tovább nézegetjük a kirakatokat. Sziporka belémkarol, hozzám simul.

- Kedvencem - búgja fátyolos hangján, - olyan jó Veled... Úgy érzem, mintha mindig is együtt lettünk volna. Pedig még huszonnégy órája sincs, hogy megláttalak, hogy testet öltöttél. Ki hitte volna ezt két hónappal ezelőtt?

- Én sejtettem - felelem elgondolkozva. - Amikor először azt írtad: „Szeretlek”, volt egy olyan érzésem, hogy ennek folytatása lesz, szép folytatása. Aztán elutaztál, és én nagyon magányos lettem. A vége felé már egyáltalán nem voltam olyan nagy legény. Félttem, hogy ez a szerelem, amilyen gyorsan lobbant fel, olyan hirtelen fog elmúlni. Két hét udvarlás az Interneten - normális ember nem hihet ennek a tartósságában. - Rágyújtok. - Közben, hogy életben tartsam az érzelmeimet, küldtem Neked néhány e-mailt. És, több, mint egy évtizedes kihagyás után, írni kezdtem.

Megállunk a sarkon, pirosat mutat a lámpa.

- A chat-re csak ritkán léptem be, nem akartam megtörni a Te varázsodat, amit ott hagytál. Beszélgettem Royal-lal, Gumibabával. Nagyszerű emberek. Hülyültem Gubanccal, jókat nevettem a beköpésein. Vigasztaltam Emmát, nagyon el volt kenődve. Rengeteget dolgoztam, hogy teljen az idő. A hétvégek voltak csak kellemesek. Ilyenkor hosszú órákig ücsörögtem a computerem előtt, kettesben önmagammal, és írtam. A kettőnk regényét.

Zöldre vált a lámpa, átballagunk a túloldalra. Sziporka csillogó szemmel issza a szavaimat.

- Aztán jött augusztus 10-e. Aznap rengeteg dolgom volt, eszembe sem jutott a chat, csak fél háromkor. Éppen jöttem vissza a raktárból, ki voltam melegedve, alig vártam, hogy beesek a légkondicionált irodába. Beütöttem a jelszavamot - Kedvenc - hogy eltüntessem a képernyő-ört, és elállt a lélegzetem: ott volt a szürke doboz - új posta érkezett! Nyitom - Tőled jött! - Elhallgatok, az emlékezés összeszorítja a torkom. Rekedten folytatom: - Nevezz ki, ha akarsz, de akkor, ott, vén fejjel, elsírtam magam. Úgy könnyeztem hogy alig bírtam elolvasni azt a néhány édes szót: „Kedvencem! Szerelmem! Visszatértem...”

- „...Hozzád!” - idézi tovább Sziporka. - „Nagyon hiányoztál! Jobban szeretlek, mint bármikor! A Te Sziporkád!” Látod, erre is emlékszem, az utolsó betűig. - Nagyot sóhajt. - Tudod, ez tényleg hihetetlen. Emlékszel, mit mondtam Neked, mielőtt elbúcsúztam? „Lehet, hogy már mi is félszavakból értjük egymást? Mi lesz így velünk?” S most itt vagyok, Veled.

---

¹¹ *Jó étvágyat.*

A déli zsúfoltság és a csúcsforgalom ellenére, mélységes nyugalom száll meg. Engem, aki világeletemben irtóztam a tömegtől, most nem zavar a mellettünk sodródó, nekünk koccanó idegenek áradata. Úgy érzem, végtelenül szeretem embertársaimat. Céltnalul sétálgatunk Kedvesemmel, semmi sem sürgős. Óriásit változtam július eleje óta.

Mintha csak olvasna gondolataimban, Sziporka folytatja az önelemzést.

- Én is keresztül mentem egy hatalmas metamorfózison. Akkorát változtam, hogy el sem akarom hinni. - Elgondolkozva simogatja a kezem. - Merészebb lettem, mint eddig bármikor életemben. Nem vagyok többé szégyenlős. Tudod, Kedvencem, ezt csak Neked köszönhetem. Be merem vallani a világnak - és önmagamnak is - mindazt, amit akár egy fél évvel ezelőtt még a lelkiismeretem elől is eltitkoltam volna. - Újra megállunk, az útszéli korlátnak támaszkodom. Sziporka befészkei magát az ölelésembe, könnyű kis keze lágyan simogat. Szeretettel néz a szemembe.

- Ki merem mondani a varázsigét, nem érdekel, ki hallja meg, csak Te is hallhasd. Beléd-szerettem, úgy, ahogyan egy nő csak egyszer szerethet az életben. Kedvenc zeneszámom lüktet bennem minden percben, a „*Szerelmes asszony*”. Barbra Streisand gyönyörű dala. Úgy érzem, rólam, nekem írták. Amióta ismerlek, új értelmet kapott minden egyes szava.

Megdöbbenek a vallomástól, és attól, hogy eszembe jut: tegnap, a reptéren, amikor megláttam, akaratlanul is az énekesnőhöz hasonlítottam Sziporkát. A végén még hinni fogok az asztrológiában és a telepátiában.

Az órára pillantok, majdnem egy óra van. Eszembe jut, hogy szeptember vége felé járunk, hamar fog sötétedni. Ha tartani akarom magam a mai programhoz, jó lesz visszamenni a szállodához a kocsiórt. Éhesek nem vagyunk, az imént ettük meg a nagy adag *falafel*-t, tehát az ebéd nem sürgős.

Visszaballagunk az *Arlozorov* sarkára. Sárga fémvázaz, ívelt tetejű épülethez vezetem Sziporkát.

- Mi ez? - kérdezi a lány.

- Meglepetés! - nevetek Rá. - Nehogy azt gondold, hogy csak egy olyan világvárosban van metró, mint Budapest. Nekünk is megvan ám a magunk kis földalattija. Ez a *Carmelit*. Tíz perc alatt fent leszünk a *Dan Panoramá*-nál.

- Nahát, ezt se gondoltam volna! - incselkedik Sziporka. - Igazán kitettetek magatokért, Te meg a „riválisom”. Van még más is a tarsolyotokban?

- Ne csúfolkodj, Kislány, elvégre mégiscsak öregebb vagyok Nálad! - tréfálkozom én is.

Lent, a föld, vagyis a hegy alatt kellemes hűvös fogad. Megváltom a két jegyet az automatánál, és kiállunk a peronra. Sziporka csodálkozva nézegeti a meredeken emelkedő alagutat.

- Ez tulajdonképpen egy fogaskerekű vasút - magyarázom. - Nem is lehetett volna másképpen építeni, hiszen a Carmel-hegy nagyon meredek. A pálya rövid, tízpercenként követik egymást a kocsik. Egy megy fel, egy megy le, mint a páternosztér.

Hűvös léghuzat jelzi a vonat érkezését, kattogva, zakatolva fut be a peron mellé. Beszállunk a lépcsözetes kocsiba, sisteregve csukódnak be az ajtók. Rándulva indul meg a vonat felfelé.

Sziporka szorosán mellém simul az ülésen, a kezemet fogja. Gyönyörű szeme izgalomtól csillog.

- Úgy érzem magam, mint amikor a szüleim kiskoromban elvittek a Vidámparkba.

Rámosolygok, megsimogatom a kezét.

- Egyetlenem, ennél szebbet nem is mondhattál volna nekem. Te is tudsz ám, nő létedre, udvarolni!

- Igyekszem felnőni a feladathoz! - nevet boldogan.

Megáll a vonat. A digitális kijelzőn megjelenik a felirat: *Merkaz Hacarmel*. Végállomás.

Kiszállunk a vagonból, és kisétálunk a felszínre.

Kézenfogva bandukolunk szállodánk felé. Sziporka szinte repes az örömtől.

- Kedvencem! - ujjong. - Olyan jól érzem magam! Szép az élet!

Boldog vagyok. Ez a szép kislány élvezi az együttlétünket. Nem is hiszem el, hogy hajnalban olyan felhős volt a hangulatom. Nem érdemes aggodalmakkal megmérgezni ezt az édes vakációt. Ha elszáll, hát elszáll, de addig kutya kötelességem minden pillanatát felejthetlenné tennem. Tartozom ezzel Neki - és magamnak is.

Bosszankodva veszem észre, hogy az este elfelejtettem feltenni a kocsira a napvédőt. És eszembe jut, hogy az útvonalat sem írtam be a naplóba. Az utóbbit még korrigálhatom, de átkozottul meleg lesz az autóban.

- Most hová viszel, Kedvencem? - kérdezi Sziporka.

- Svájcba, Egyetlenem - kacsintok Rá.

- Micsoda??? És a csomagok? - ijed meg.

- Nem lesz szükség rájuk. Ez a Svájc itt van, pár percnyire. Meglátod, tetszeni fog.

A *Moriá*-n haladunk felfelé. Nagy a forgalom, egy-egy közlekedési lámpánál torlódás keletkezik. Sziporka gyönyörködik a város látványában.

- Tényleg szép ez a Haifa, nem csodálom, hogy beleszerettél.

Elégedetten mosolygok bele a bajuszomba. A *Merkaz Horev* mellett húzunk el, felfelé az *Abba Khushi*-n. Előttünk, túl a lakóépületeken, az Egyetem magas tornya látszik. Az út itt már valódi szerpentinként tekereg. Jobboldalt elfogynak az épületek, helyüket elfoglalja a *Park Hacarmel* erdeje.

- Ez a haifaiak egyik legkedvesebb kirándulóhelye - magyarázom. - Tizenegy évvel ezelőtt, amikor az országba érkeztünk, hatalmas erdőtűz tombolt itt, majdnem az Egyetemig hatoltak a lángok. Nagy szárazság volt akkor - mint az idén is. A *Bet Oren*-i kibbucot és a börtönt ki kellett üríteni. Sok hektár erdő, rengeteg állat pusztult el akkor. Állítólag gyújtogatás volt az oka.

- És elkapták a tetteseket? - kérdezi Sziporka.

- Nem tudok róla - felelem, - mindenesetre, ha az én kezem közé kerültek volna, nem köszönik meg, az biztos. Úgyis olyan kevés az erdők. A szemünk fényénél is jobban kéne vigyáznunk rá. Nem elég a sok gondatlanság? Robbanni tudnék, amikor látom, hogyan herdálják el azt a keveset is.

Elhagyjuk az Egyetem épületét és a campust is. Az út meredeken ível felfelé. Előttünk a haifai rádióállomás piros-fehér tornya magasodik. Visszaváltok hármásba, a kocszi szinte nyögve fut be a balkanyarba, s már fenn is vagyunk a hegytetőn. Lehúzok jobbra, leállítom a motort, kiszállunk. Átkarolom a kislányt, s körbe mutatok.

- Látod, ez a mi kis Svájcunk. Arra, nyugaton, láthatod a Földközi-tengert. Távolabb, délen, Szamária kopár hegyei emelkednek. Itt, balra, ebben a katlanban, két drúz falu rejtőzik, *Usfiya* és *Daliat-el-Karmil*. Nemsokára leereszkedünk oda. Észak felé láthatod a *Yiszéel*-völgyet, túl rajta *Galilea* hegyeit. Oda holnap viszlek el. És ott, pont előttünk, az Öböl látszik. Egy tekintettel átkarolhatod szinte ezt az egész tenyérnyi országot.

- És még ezt a keveset is el akarják venni tőlünk? - szomorodik el Sziporka. - Hát nem tudnak megférti egymással az emberek? Miért, mondd, miért?

- Édes vagy, hogy így mondd: „tőlünk” - mosolygok Rá. Szomorkásan néz vissza.

- Én így érzem - mondja csendesen. - Mindössze egy napja vagyok itt, de mintha mindig is itt éltem volna, Veled. Tudom, egy hét múlva elutazom, hogy talán soha többé ne térjek vissza ebbe az országba. De az énemnek a nagyobbik része itt fog maradni Veled, örökre. Megszerettem ezt az országot, úgy érzem, második hazám lett. Miattad, Kedvencem.

- Köszönöm Neked... - suttogom ellágyultan. - Ilyen szépet még nem mondtak nekem. Azt kérdezted az imént: „Miért?” Tegnap este már megadtam Neked a választ. Ne haragudj érte, de nem akarok erről többet beszélni. Te is tudod az okát, meg én is tudom. Ezt a rövid időt, ami kettőnknek megadatott, szeretném gondtalanul eltölteni. Mesélek majd Neked, semmit sem titkolok el. De a miértekre nem tudom a választ, tehetetlen vagyok.

Visszaszállunk a kocsiba, elindulunk. Kanyargós szerpentin ereszkedik le *Usfiya* katlanába. A falu házai szétszórva állnak a hegyoldalban. Festői látvány, olyan, mint egy alpesi falu valahol Ausztriában, csak a havasok hiányoznak a háttérből. Mindenfelé épülő, vagy már kész, új otthonok. Nem ritka, hogy egy-egy ház előtt két-három kocsi is parkol. Többségük ezeknek is új. A házak közötti nagy telkeken olajfák állnak.

- Szép hely - mondja Sziporka ábrándozva. - Olyan európaias. Jómódú falunak látszik.

Lassítok, éles jobbkanyar következik. Autóbusz kapaszkodik erőlködve, szabálytalanul parkoló nyergesvontatót előz. Megállok. Még egy Renault is kihasználja előzékenységemet, mögöttünk zöld Opel Ascona bajuszos vezetője túlköl türelmét veszve. Felgyorsítok, a sejk eltűnik egy mellékutcában.

- Látom, errefelé nem nagyon tudják, mi a türelem - mosolyog Kedvesem.

- Fején találtad a szöveget, Kicsim - nevetek. - Izrael népe egyet tud csak: „Adduramisten, de most azonnal”. Sem zsidók, sem arabok, sem drúzok nem képeznek kivételt.

- Kik ezek a drúzok? - kérdi a lány érdeklődéssel. - Sokszor hallani otthon a rádióban meg a tévében.

A falu központjában járunk. Leállok a zebra előtt, fehér fátyolos, hosszú ruhás, szép arcú fiatal tanítónő terelgeti kis nebulóit a túloldalra.

- Nagyon furcsa nép ez - mondom, mikor elindulok. - Régóta élnek a világnak ebben a sarkában, egyesek szerint megelőzték az arabokat, mint ahogyan a székelyek a magyarokat Pannóniában. Ismael törzséből származtatják magukat, vallásuk nagyon titokzatos. Egy mellékága az iszlámnak, rengeteg misztikus elemmel. Hisznek a lélekvándorlásban, a reinkarnációban. Elszigetelten élnek ebben a két faluban, és még néhány kis faluban, Galileában meg a Golánon. Patriarchális társadalomban élnek, a fiatalok nagyon tisztelik az öregeket. Rendkívül hűségesek az országhoz, amelyben élnek, szolgálnak a hadseregben. A Golánon élő drúzok többsége Szíria-párti, meggyászolták Asszadot, és szeretnék, ha a fennsík vissza-kerülne Szíriához. A libanoni drúzok pedig Libanonhoz hűségesek. Volt is velük elég baj a libanoni háború idején.

Lassítanom kell, számárcordé dőcög előttünk. Szemből nagy a forgalom, az utat javítják.

- Nekem vannak drúz kollégáim a cégnél - folytatom egy perc múlva. Sziporka úgy ül, mint egy iskoláslány, figyelni magyarázatomat. - Jó fiúk, szorgalmasak, csak egy kicsit primitívek. Hozzájuk lassabban ért el a technikai és a társadalmi fejlődés, maradi vezetőik nehezebben emésztik meg az újat. De a fiatalok közül most már egyre többen tanulnak, még nők is. A jó édesanyád! - csúszik ki akaratlanul a számon, amint a kocsí beledöccen egy gödörbe. Restelkedve nézek Sziporkára. - Bocsáss meg, azt ígértem, nem fogok káromkodni, de ez kicsúszott. Ne haragudj, Kicsim.

- Semmi baj, Kedvencem! - nevet szívből. - Néha még én is megeresztek egy ilyet. Most aztán kiábrándulhatsz, ha akarsz!

- Belőled, Szívem? - nevetek vissza. - Aztán miért?

Szeretettel néz rám, amint elhagyjuk a falut. Kezét lassan a kezemre teszi, mosolya újra Mona Lisát idézi.

- Ember vagy, a javából, Szerelmem. Nem holmi álszent képmutató. Szeretlek. Talán mindig is csak Téged szerettelek. Nem keresem a logikus magyarázatot, mert nincs. Veled vagyok, és olyannak fogadlak el, amilyen vagy. Ha nem így tennék, hazug volnék.

Hálás vagyok ezért a pár egyszerű szóért. Kicsi Szerelmem olyan kedvesen mondja, hogy nincs kétségem az őszintesége felől. Ő, de szép tud lenni néha ez az átkozott élet!

Daliat-el-Karmil-t is magunk mögött hagytuk. Újra a kopár hegygerincen halad az út. Kétoldalt olajfa-ligetek, gyümölcsösök, zsebkendőnyi szántók strázsálják az utat, lejjebb kezdődik az erdő. Az úttest itt szélesebb, a burkolat vadonatúj. Ez az országút nemsokára eléri a két falut is, amin keresztül jöttünk, ezt bizonyítják a gépek is az útszélen.

Elágazáshoz érkezünk, balra indexelek és lefordulok a mellékútra. *Muhraqa* - mutatja a tábla. Csak lépésben lehet haladni, a burkolat pocsék, és csak egy autó fér el rajta. Az elmúlt hét év alatt semmit sem csináltak itt. Ide-oda kanyargunk, végül egy tenispálya nagyságú parkolóhoz érünk. Rajtunk kívül még két kocsí és egy mikrobusz áll ott.

Kiszállunk, természetes mozdulattal kézen fogom Sziporkát, és lassan megindulunk egy szép, folyondárral befutott kőkapu felé. A kapun túl kicsiny templom áll.

- Ez a Szent Illés templom - magyarázom Kedvesemnek. - Nézd ezt a szobrot. A szentet ábrázolja, villámszekerén. Tetszik?

- Nagyon szép - suttogja Sziporka. - Bemehetünk? - kérdezi, a nyitott ajtóra mutatva.

- Kicsim, ha akarod, menj be, megvárlak idekint - mondom csendesen. - Tudod, hogyan viszonyulok a valláshoz.

- Tudom, Kedvencem - néz rám szomorkásan, - mégis szeretném, ha velem jönnél. Nekem nagyon jó érzés volna, Veled együtt lenni egy templomban. Kérlek...

Annyi szeretet van zöld szemeiben, hogy nem tudok ellenállni. Bemegyünk a hűvös félhomályba. A színes ablakokon beszűrődő napfény különös hangulatot teremt.

Szép kis Kedvesem lassú léptekkel, tétovázva közeledik az oltárhoz. Letérdel, keresztet vet, és imára kulcsolja a kezét. Megállok egy oszlop mellett, kissé távolabb, és Őt nézem. Újra hatalmába kerít az a misztikus érzés, amit nem tudok megmagyarázni racionális agyammal. Egy tompa fénysugár éppen Sziporkára esik, szinte glóriával vonja be kecses fejét. A lélegzetem is elakad, annyira szép. Kezdem megérteni a régi festőket, akik Madonnákat festettek. Ha ilyen

modelljeik voltak, nem lehetett nehéz dolguk. Csak nézem, és hirtelen két könnycseppet érzek legördülni az arcomon.

Sziporka újra keresztet vet, meghajlik az oltár felé, körülnéz. Engem keres. Meglát a félhomályban az oszlop mellett, könnyű léptekkel odajön. Eddig nem látott, átszellemült mosoly lebeg gyönyörű arcán. A karomra teszi kis kezét, mélyen a szemembe néz.

- Itt vagyok - suttogja. - Köszönöm. Mehetünk, ha Te is akarsz...

Kilépünk a napfényre. Odaballagunk a kőkorláthoz, ami a kis térséget szegélyezi. Alattunk, mélyen, a *Yokne'am*-i völgy országútja kanyarog, apró játékszerek rajta az autók. Szemközt erdős hegyoldal.

Sziporka ismét a karomba fészkel magát, csendesen beszélni kezd:

- Meg akartalak csókolni odabent, aztán eszembe jutott, hogy mégiscsak templomban vagyunk. Hálás vagyok Neked, hogy bejöttél velem. Én elintéztam Vele mindent. - Tudom, Istenre gondol. - Imádkoztam kettőnkért. Áldást kaptam... Most már bátran lehetek Veled... Ő is tudja azt, amit én...

Két kristálytisza könnycsepp csillog tengerszemeiben, ugyanakkor már mosolyog is.

- Szerelmem... Ha bármi történik is, soha nem fogom megbánni, hogy eljöttem Hozzád. S ha ez a hét nap eltelik, ne arra gondold, hogy elveszítettél, Egyetlenem. Gondold arra, hogy ott, messze, van valaki, aki szeret Téged. Szeret egy életen át...

Nem bírok válaszolni, kemény gombóc nyomja a torkomat. Ez több, mint amit álmodni, remélni mertem volna. Boldog vagyok.

Lassan lépkedünk kifelé. A mikrobusz már elment, az egyik kocsis is. Lassan délutánba hajlik a nap, a fény ismét ferdén esik ránk. Beszállunk a Citroënbe, elindulunk. Óvatosan kerülgetem a kátyúkat a keskeny úton, tíz percbe telik, mire az elágazáshoz érünk.

- És most merre, Kapitány? - nevet Sziporka. - Milyen varázslat fér még bele ebbe a napba?

- Meglátod, Kislány - kacsintok Rá. - Van még egy-két meglepetésem, ha jó leszel!

Balra indexelek, elindulok *Elyaqim* felé. A kocsis felgyorsul. Nincs nagy forgalom, mégis alig hetvennel hajtok. Lankás hegyoldalak őrzik kétfelől az utat. Körülmutatok.

- Ha tavasszal jöttél volna, most láthatnád a virágzó íriszeket. Ez a kis mező itt, az út mellett, kék szokott lenni olyankor. Amerre nézel, minden csupa kék.

- Szép lehet - mondja Sziporka. - Talán egyszer majd azt is megmutatod nekem. Ki tudja...

Rápillantok. Mosolyog. De ez a mosoly most nem nekem szól.

Még négyszáz méter van az elágazásig, az út szélén sárga műanyag gúla áll, rajta felirat: *Te'una*¹². Alig hagyom le, máris veszteglő kocsisort veszek észre. Ott áll a riadó kocsis is, keresztben. Üresjáratba váltok, lefékezek egy metáلكék Subaru mögött. Messze előttünk látszik a közlekedési lámpa, amely most feleslegesen váltogatja színeit. A sor áll.

- Mi történhetett? - kíváncsiskodik Sziporka.

- Ahogy elnézem, baleset az elágazásban - mormogom. Ilyenkor mindig dühös vagyok. - Valaki megint okosabb akart lenni a más szamaránál. Nem adják meg az elsőbbséget, nem

---

¹² *Baleset.*

törődnek a pirossal, csak hajts! Aztán, ha valami baj van, mindenki vonogatja a vállát. Mit mondtam Neked egy órával ezelőtt? „Adduramisten, de most azonnal”. Itt az eredmény.

Veszteglünk, s mivel nem sejthetem, meddig, leállítom a motort is. A hirtelen támadt csendbe belehasít egy sziréna hangja. A visszapillantóban meglátom a piros villogókat, fél percen belül két Chevrolet mentőkocsi seper el mellettünk a helyszín felé.

- Ha megjöttek a mentők, már nem tart sokáig - mondom. - A helyszínelést eddig már biztosan befejezték, elviszik, akit el kell vinni, a zsaruk megnyitják az utat, még egy kis galibát csinálnak a saját szakállukra, aztán mindenki megy a dolgára.

- Vajon van halott is? - aggodalmaskodik Sziporka.

- Nem csodálnám - felelem. - Amennyi baleset történik az utóbbi időben...

Motoros rendőr húz el mellettünk. Az emberek elunják a várakozást, kiszállnak, csoportokba verődve tárgyalják a dolgot. Mi is kiszállunk, az ajtót nyitva hagyom.

- *Ma kara?*¹³ - érdeklődik egy piros Ford Escort vezetője, aki épp mögöttem állt meg.

- *Te'unat drachim*¹⁴ - világosítom fel fölöslegesen, mert már masírozik is tovább.

Sziporka megszeppenve tekintget körül. Amolyan „nemszeretem” kifejezés ül az arcán.

- Gyakoriak a balesetek? - kérdezi.

- Ahhoz képest, ahogyan az átlag-izraeli vezet, nem - legyintem. - Voltak napok a nyáron, amikor több, mint ezeröttszáz baleset történt huszonnégy óra alatt. A heti „termés” általában nyolc-tizenkét halott, és ezer sebesült. Szép statisztika. Tudod, Kicsim, ha rajtam múlna, nagyon sokan búcsút mondhatnának a jogosítványuknak. A legtöbben azt hiszik, egyedül vannak az országúton. Van egy mondásom: az átlag-izraeli azt hiszi, hogy a Föld tengelye rajta megy keresztül. Forogjon ez a cudar világ körülötte!

Előttünk mozgolódás támad, az utasok kezdenek visszazálingózni a kocsikhoz. Egymás után gyulladnak be a motorok. Én is begyújtom a Citroënt, de még több, mint öt percbe telik, ameddig a sor megindul. Lépésben kocogunk az elágazás felé, három forgalmi rendőr irányítja a lassú forgalmat.

Az elágazásban még ott van a bűnjel: ezüstsínű Daewoo gyűrődött be egy tartálykocsi alá. A teherkocsi pilótája az út szélén magyaráz valamit az egyik rendőrnek. A másik rendőrben felismerem Shlomót, akivel együtt szoktam önkénteskedni havonta egyszer. A nyitott ablakon át kiszólok:

- *Ahalan, Shlomo, ma hamatzav?*¹⁵

- *Ahalan!* - köszön vissza. - *Harug veshnei ptzu'im kashe.*¹⁶

Balra fordulok, gyorsítok, a baleset helyszíne elmarad mögöttünk.

- Ki volt ez? - érdeklődik Sziporka.

---

¹³ *Mi történt?*

¹⁴ *Közlekedési baleset.*

¹⁵ *Szia, Shlomo, mi a helyzet?*

¹⁶ *Egy halott és két súlyos sebesült.*

- Rendőr-társam - felelem. Mivel látom, nem tudja mire vélni a dolgot, folytatom. - Önkéntes forgalmi rendőr vagyok szabadidőmben, havonta egyszer vagyok szolgálatban. Általában ezzel a sráccal vagyok együtt. De tulajdonképpen az enyém állandó szolgálat. Ha nem is vagyok egyenruhában, leállíthatok akárkit, bírságozhatok. Csak két dolog tilos: az üldözés és a gyorsajtás. Itt az igazolványom, nézd - kotrom elő a fényképes műanyag kártyát.

- *Israeli Police, Traffic Department*¹⁷ - olvassa Sziporka. - Nahát! Ezt nem is tudtam Rólad! Vannak még más meglepetéseid is? - kérdezi nevetve.

- Akad még egy-kettő! - kacsintok Rá. - Tudod, ha én vagyok az első a helyszínen, le kellett volna állítanom a forgalmat, beszólni a mobilon a 100-as diszpécser-szolgálatnak, és biztosítani a helyszínt, amíg a profi kollégák meg nem érkeznek. És alighanem lőttek volna az éjszakának, de még a holnapi napnak is. Tanúvallomás, hercehurca, miegymás... Jobb így. Pláne, hogy van egy halott, és két súlyos sebesült.

Kanyargunk a lejtős szerpentinén. A völgy mélyén már árnyék honol, ide nem süt be a késő délutáni nap. A forgalom nem nagy.

- Emlékszel az útra, amit fentről láttunk? - nézek a lányra. - Most azon haladunk észak felé. Ez a *Yokne'am*-i völgy, arab nevén *Wadi Milek*. Ott, fent, azon a sziklán, látszik *Muhraqa*. Onnan jövünk. Mit szólsz hozzá?

- Festői... - sóhajt Sziporka. - Az a templom, fent a sziklán... Egyszer láttam egy görögországi képeslapot, az Athos-hegyi kolostor néz így ki. Nagyon szép...

Érdekes, nekem is ez jutott eszembe, amikor, hét évvel ezelőtt, először jártam erre. Remek megfigyelő ez a lány, és kitűnő az intuíciója.

Yokne'am mellett haladunk el. A szép kisváros szinte elrejtőzik két dombján, a fák között. Baloldalt sárga *PAZ*-kút hívogatja a pihenni vágyó autósokat, a mellette lévő alacsony épületen *MacDonald's* embléma.

- Az egész világ egy falu - mondom. - Bárhová mennél, mindenütt ugyanazt látod.

Nagy ívű balkanyarral magunk mögött hagyjuk a *Soltam* fegyvergyárat meg egy katonai támaszpontot, és máris a *Tishbi*-nél vagyunk. A lámpa szerencsére zöldet mutat, nem kell lassítani, söpörhetünk tovább *Amaqim* felé. Jó itt az út, széles, a burkolata vadonatúj. Ez is egy szakasza az épülő 6-os autósstrádának, amely *Metullá*-tól *Eilat*-ig keresztül fogja szelni az egész országot, északról délre.

A nap már a Carmel mögött jár, lapos sugarai csak *Kiryat Tiv'on* erdős tetejét világítják meg. Előttünk Haifa látszik, tőle jobbra az olajfinomító fáklyája lobog a nyugati szélben. Bekapcsolom a magnót, kazettát cserélek. Közben lopva Sziporkát nézem. Álmodozó arca mosolyra derül, amint felhangzik az *Adiemus* csodás dallama.

- Milyen romantikus vagy, Kedvencem - pillant rám. - Semmi sem illik jobban ehhez a képhez, mint ez a dal... Arra még nem gondoltál, hogy filmet rendezz?

- Gondolni gondoltam sok mindent - nevetek, - de Hollywoodban nem akarnak velem szóba állni, alább meg nem adom. Egyébként tudod, milyen nyelven énekelnek? - bökök a magnó felé.

- Nem.

- Polinéz. Ezt a nyelvet beszélik Hawaii bennszülöttei. Ugye, milyen szép?

---

¹⁷ *Izraeli Rendőrség, Közlekedési Főosztály.*

Sziporka nem felel, csak bólint, és mosolyogva néz előre. Ahogyan közeledünk Haifához, egyre nagyobb a forgalom. *Yagur*-nál jobbra fordulok, újra észak felé. Enyhén kanyarog az út, elhagyjuk a *Zvulun*-elágazást, kilencvennel haladunk *Somekh* felé. Az út két oldalát zöldeges kertek szegélyezik, itt-ott bódé áll, rövidnadrágos beduin gyerekek kínálják a portékát. A nap egyre alacsonyabban lebeg a horizont felett, néhány felhőfoszlány úszik az égen. A hangszóróból Kenny Rogers énekli a *Coward of the County*-t. Kezemmel követem a volánon a ritmust.

Hosszú kocsisor araszol a sűrűn váltakozó lámpa felé, csak harmadik nekirugaszkodásra jutunk át. Nyugat felé haladunk, a nap éppen szembe süt. Lehajtom a védőket. Oldalt pillanatok, a kislány arca megint bronzszínű. Észreveszi, hogy nézem, keze könnyedén simítja meg a volánon nyugvó kezemet.

- Szép itt - suttogja.

Afeq-hez érkezünk, jobbra indexelek, s közben mutogatok:

- Ott, balra, az a *Kirion*, a kedvenc bevásárló központunk. Előttünk *Kiryat Motzkin*. Ez itt jobbra pedig *Zur Shalom*. Itt lakom.

Sziporka nem szól, de látom, megint egy árnyék vonul át az arcán. Nem kellett volna kimondanom, amit mondtam, de már késő. Haragszom magamra.

Az úton a szokásos forgalom, szerencsére a vastagja az ellenkező irányba igyekszik. Nem egészen tíz perc alatt Akkón vagyunk. Befordulok az Óváros felé, kint haladunk a tengerparti úton. A napkorong alja már a tengerbe lóg. A parkolóban kevés a jármű, hamar leállok, kiszállunk.

Kézenfogva ballagunk a korláthoz, Sziporka gyönyörködik a naplementében, én meg benne. Körbemutatok:

- Amit itt látsz, régi török erőd. Évszázadokig uralkodtak itt az ottománok, visszavertek minden támadást, csak Napóleonnak sikerült rövid időre megvetnie itt a lábát.

Lebukik a nap, előttünk, a régi kikötő sekély vizében horgászok próbálnak szerencsét. Elindulunk a világítótorony felé, a bazárosok millióféle csecsebecsével hívogatják az elkésett turistákat - minket is.

- Szeretnél valami szuvenírt venni? - kérdezem, de a lány megrázza a fejét.

- Korai még, Kedvencem! - nevet. - Majd, a végén! Hiszen csak egy napja vagyok itt.

Szűk sikátorban kanyargunk, az ódon házakból itt-ott fény és arab zene szűrődik ki. Gyerekek futkosnak összevissza. Elhaladunk az *Abu Christo* bejárata előtt. Egyre sötétebb van. Sziporka szoroson fogja a kezem.

- Hová viszel, Szerelmem? - kérdezi megszeppenve.

- Csak ide, ni - mondom, és belépünk egy rácsos vaskapun. - Ez a kerthelyiség a tengeri herkentyűiről híres, gondoltam, megvacsorázhatnánk itt. Szereted a halat?

- Attól függ, szálkás-e - oldódik fel Kedvesem. - A tüskéket kerülgetni nem nagy élvezet!

Piros zakós, fekete nadrágos pincér siet elénk, egy, a korlát mellett álló asztalhoz vezet minket. A tenger hullámai két méternyire csobognak. A kislány leül, aztán körülnéz.

- Az ott Haifa? - csodálkozik el hirtelen, amint az Öböl túlsó végén megpillantja a kivilágított várost.

- Igen, Szívem - mondom, és megfogom a kezét. - Erre mondtam, hogy van még meglepetésem. Tegnap este láttad közelről, ma bebarangoltad az utcáit. Tekintsd meg újra este, de távolról.

- Mint egy ékszerdoboz... - mondja Sziporka halkán. - Mennyi fény! Csodás...

A pincér közben körülöttünk sürgölődik, gyertyát gyújt öblös pohárban, az asztal közepére teszi. Rám pillant, hallotta a beszédünket, de nem tudja mire vélni.

- *Poland?*¹⁸ - kérdezi angolul.

- *Hungary*¹⁹ - felelem ugyanúgy, s közben Kedvesemre kacsintok. Visszanevet.

- *Ah, Hungary!* - mosolyog a pincér is. - *Gulyas, halaszle?* - töri a nyelvét.

- *No, seafood, Frutta di mare. And a bottle of dry, red wine, please.*²⁰

A fiú elsiet, Sziporka huncutul nevet rám:

- Már megint becsapunk valakit!

- Mi ebben a becsapás? - vigyorgok. - Magyarok vagyunk mind a ketten, vagy nem?

- Jó-jó, feladom, te gézengúz! - kacagja. - Képelem, milyen vásott lehettél kölyökkorodban!

- Hát, megértem a pénzem, az biztos. Nem voltam egy földre szállt angyal, a nevem dacára. De különösen rossz sem voltam. Volt néhány hajmeresztő húzásom...

A pincér visszatér a palack borral, mutatja: *Barkan*, Ez az, jobbat nem is választhatott volna. Megint elsiet, egy perc múlva hozza a mindenféle tengeri jóval megrakott hatalmas tálat. Összefut a nyál a számban, Sziporkán is látszik, hogy megéhezett.

- Lássunk neki - mondom. - Jó étvágyat.

- Neked is, Kedvencem!

Falatozunk. A párolt és sült halak, garnélarákok, megnevezhetetlen micsodák remekek. Kortyolgatjuk a fanyar bort, a kislány megjegyzi:

- Azért az a tegnapi bor, a ménesi kadarka, jobb volt.

- Finom ez is - mondom két korty között, - de annak tényleg nincs párja. Tudod, nem vagyok valami nagy borissza, a sört jobban szeretem. De ilyen alkalmakhoz bor dukál. Az viszont igaz, hogy az ember, bárhová vetődik is a világban mindig az otthoni ízeket keresi. Ránk, magyarokra, ez különösen jellemző. Talán ezért is olyan híres a konyhánk.

Sziporka elgondolkozva néz a szemembe.

- Haza vágyódsz... - inkább mondja, mint kérdezi. - Nagyon hiányzik az otthonod, Arad?

- Már nem annyira, megszoktam itt. Volt idő, hogy hanyatt-homlok rohantam volna vissza. Pedig Apámék is, apósoméék is ott vannak, és állandóan azt mondják, örülünk, hogy itt vagyunk, s nem ott. De nem tudom elfelejteni a helyet, ahol születtem, nevelkedtem, felnőttem. Rengeteg barátom volt, azokat is széthordta a szél a világ minden sarkába.

Rágyújtok, lassan fújom ki a füstöt. Belebámulok a gyertya lángjába.

---

¹⁸ *Lengyelország?*

¹⁹ *Magyarország.*

²⁰ *Nem, tengeri étel. Frutta di mare. És egy palack száraz vörösbor, kérem.*

- A zsidók állandóan a szétszórattatáson siránkoznak. *Kibbutz Galuyot* - így nevezik. Mi, magyarok is szétszóródtunk a nagyvilágban. Gondolj a Rákóczi-féle szabadságharcra, negyvennyolcra, a két világháborúra, '56-ra. Mennyi nyomor és ínség, mennyi fenyegettetés üldözte el millió és millió honfitársunkat a hazából. Talán furcsa, hogy pont én beszélek így, és pont itt. De az én szívem magyar volt mindig, és az is marad, ameddig csak dobog.

Gyengéden simogatja a kezem, szeme nedvesen csillog.

- Most már itt is otthon vagyok. Az ember azért születik a világra, hogy valahol otthon legyen benne. Ha nem itt volnék, talán meg sem ismertelek volna soha. Ki tudhatja ezt?

- Megint felizgatod magad, Kedvencem - mondja lágyan. - Nem akarlak szomorúnak látni. Olyan kevés a mi időnk, örüljünk neki!

- Nem vagyok szomorú, Kicsim. Csak olyan bonyolult ez a fránya élet!

A pincér hozza a számlát, fizetek. Szép kis summa, de nem érdekel, egyszer az életben lehetek úr a pénzemért. Kifelé menet nem tudok ellenállni a kísértésnek, hogy megtréfáljam a pincért. Tiszta héberséggel mondom:

- *Toda raba, hakol haya ta'im me'od. Lehitra'ot.*²¹

Torkán akad a szó, nem tud felelni. Sziporka alig bírja visszatartani a kacagást, amint kilépünk a sötét sikátorba.

- Na, te tényleg megéred a pénzed, gézengúzom! - nevet, mikor már tisztos távolságban vagyunk a vendéglőtől. - Hol elérzékenyülök Tőled, hol megnevettetsz. Te... - mondja, és hozzám simul. Megcsókolom.

- Annyira szeretlek...

A téren, ahol a kocsik parkol, alig lézeng egy-két ember, távolabb, a várfal tövében szerelmespár bújik össze. Beülünk az autóba, elindulunk. Perceken belül már a haifai úton suhanunk. Az ablak nyitva, kellemesen hűvös az esti levegő.

Nagyon gyorsan érkezünk fel a szállodához. Sziporka elfojt egy ásítást.

- Kimerített a mai nap, ugye Kicsim? - karolom át a liftben.

- Egy kicsit - mosolyog. - De nem annyira, hogy ne akarnék tőled mást is! - kacsint huncutul.

A gyors fürdés után felüdvélve, frissen, tisztán bújunk ágyba. Sziporka a vállam gödrébe fekteti szép kis fejét, illatos haja beborít. Megszorítja a kezem, szorosan hozzám simul, kezemet a mellére vonja.

- Szeretlek... - susogja. - Szeress Te is, nagyon... Egyetlenem...

Nem veszem észre, mikor szenderedünk el.

---

²¹ *Köszönjük, minden nagyon finom volt. A viszontlátásra.*

2000 szeptember 22, péntek

A tegnaptól eltérően, ma későbbben ébredek. Már majdnem világos van a szobában, amikor kinyitom a szemem. Eleinte nemigen tudom, hol vagyok, aztán körülnézek. Sziporka nincs mellettem. Egy pillantás az órára: fél hét. Dörzsölöm a homlokom, felülök. Hol lehet ez a lány? Kábán pislogok bele a reggelbe.

Szél lebegteti a félig behúzott függönyt, meglátom Sziporkát az erkélyen. Fürdőköpenyét fázósan húzza össze magán, a korlátra könyököl, és az Öblöt nézi.

Felülök, nyújtózkodom, az ágy nagyot reccsen alattam. A kislány megfordul, elmosolyodik:

- Jó reggelt, mormota! - mondja nevetve, és odajön hozzám. - Mit álmodtál?

- Ha én azt tudnám - felelek. - Nem tudom, mi van velem ma, általában a kakasokat is én ébresztem.

Leül mellém, megsimogatja az arcom.

- Semmi baj, Kedvesem. Neked is kell a pihenés. Mennyit autóztunk meg mászkáltunk tegnap? Te sem vagy vasból.

- Az igaz, látod. Mégiscsak öregszem.

Kedvesem elneveti magát, hozzám bújik.

- Az este nem látszott rajtad! - Lágyan megcsókol. Zöld szeme csillog. - Jó Veled, tudod?

Lusta vagyok megmozdulni, csak ülök, és bambán vigyorgok magam elé. Sziporka beletúr a hajamba:

- Mi lesz a mai program?

- Ma itt hagyjuk kies szobánkat - mondom, és újra az ablak felé pislantok. - Galilea szép hegyei várják, hogy megnézzük őket. Ha jól látom, az idő is megváltozott a kedvünkért. Nem fogunk izzadni. - Megvakarom a fejem búbját. - Tudsz úszni?

- Igen, az úttörő válogatott tagja voltam - feleli. - Miért kérded?

- Mert a Genezáreti tóhoz is elmegyünk, de azt nem tudom megígérni, hogy a vizen fogunk járni, mint Jézus. Az úszás biztosabb - kuncogom.

- Ó, pedig már azt hittem! - kacag vidáman.

Nehezemre esik feltápáskodni. Valami nincs teljesen rendben, nehezek a tagjaim. De nem akarom, hogy Sziporka gyanút fogjon. Felugrom, megropogtatom a csontjaimat, és eltűnök a fürdőben. Mire frissen borotválva előbújok, Kedvesem már fel van öltözve, ma shortot visel és Coca Cola feliratú fehér pólót, lábán sportcipő. Barna haja egyetlen varkocsba van fonva. Fiatalabbnak néz ki, mint eddig bármikor.

- Öltözz fel, Szerelmem, addig én csomagolok - mondja kedvesen.

Amióta együtt vagyunk, akaratlanul is igyekszem alkalmazkodni az Ő öltözködéséhez, így ma bermudába bújok, kedvenc hawaii ingemet kapom magamra, és belelépek a papucsomba. Szeretem a lezser ruhákat, hosszú utakra ez a legkényelmesebb. A tükör ismét azt mondja: „Szép pár vagytok!”

Leliftezünk a földszintre. Leadom a kulcsot, fizetek. Megbeszélésem a recepcióssal, hogy ha lehet, tartsa fenn nekünk ugyanazt a szobát 27-ére, amikor visszatérünk Haifára. Sziporka bemegy az étterembe, én kiviszem a csomagokat a kocsiba, majd utána megyek.

Újabb bőséges reggeli után, negyed nyolckor kint vagyunk. Az autó még nedves a reggeli harmattól, gyorsan letörlöm a szélvédőt meg a többi ablakot. Kedvesem közben kényelmesen elhelyezkedik, a magnóval matat. Az utca zajától nem hallom a zenét, de a lány huncutul mosolyog rám. Valamiben sántikál, úgy érzem!

Elengedek egy buszt meg egy taxit, aztán kifarolok a parkolóból. A lehető legrövidebb úton akarok kijutni a városból, mert már fél nyolc is elmúlt, és pénteken nagyon zsúfoltak az utcák. Aki nem dolgozik ma, az bevásárol, vagy bankba rohan, vagy különféle ügyes-bajos dolgait intézi. Péntekenként nem szeretem annyira Haifát.

Sziporka nemigen szól, csak bámészkodik, de arcán ott van az a rejtelmes Mona Lisa-mosoly. Sikerül baj és fölösleges veszteglések nélkül lejutnom a *Bar Yehudá*-ra. Itt már gyors a forgalom, folyamként hömpölyög a buszok, teherautók, taxik áradata a *Check Post* irányába. Besorolok a megfelelő sávra, egyenesen *Nesher* felé. Ki akarom kerülni a *Krayot* reggeli torlódásait meg a rengeteg forgalmi lámpát.

Amint kiérünk a nyílt országútra, bekapcsolom a magnót. Sziporka oldalt tekint, látom, alig bírja visszatartani a nevetést. A hangszóróból felcsendül az *Utazás*. Meglepetten nézek Rá, megsimogatja a kezem.

- Ez az én ajándékom Neked - mondja. - Tegnap nem jutott eszembe. Hoztam pár kazettát: Fonográf, Koncz Zsuzsa, LGT, Zorán. Tudom, ezeket szereted.

- Nem is tudom, hogyan köszönjem meg, Kicsim. Olyan régen nem hallottam ezeket a számokat!

Remek hangulatban hagyjuk magunk mögött *Yagur*-t, majd *Somekh*-nél jobbra, aztán rögtön balra fordulok. A lankás dombvidék nagyon tetszik Sziporkának.

- Ez a *Galil* nyugati nyúlványa - magyarázom. - Nagyon szeretem ezt a vidéket, az otthoni Hegyaljára emlékeztet, ahol olyan sokat túráztam. Nem nagy hegyek ezek, a legmagasabb csúcs a *Har Meron*, alig ezer méter. Kopár, lepusztult vidék, kevés az erdő, annak is a többsége telepített.

- Mi az oka? - kérdi Kedvesem.

- Ez is ottomán örökség, Kicsim. A korrupciós hatalom évszázadokon keresztül kizsákmányolta a szegény fellahokat, akik itt telepedtek le. Adóra adót róttak rájuk, a végén már azért is fizetni kellett, hogy hány fa állt valakinek a földjén. Mit tehettek a szerencsétlenek? Kivágták a fákat, csak az olajfák maradtak meg. Aztán az erózió kikezdte a talajt, a hegyek lekopaszodtak. Most minden csupa kő és omladék. Pedig a tudósok szerint ennek a vidéknek valaha dús volt a növényzete. Látod, ez ellen küzdenek világszerte a zöldek. Itt az élő példa, hogy hová vezet az erdők pusztítása.

- Milyen kár pedig - sóhajt a lány. - Ha ez így megy tovább, az egész Föld egyetlen hatalmas sivatag lesz. Nem lehet megállítani ezt a folyamatot?

- Lehet, és kell is. Csakhogy ne felejtse el, amit az emberiség érettségéről mondtam. Mindaddig, amíg a kormányok és a nagyvállalatok csak az azonnali hasznot kergetik, a kisemberek sem tesznek másként. Láthattad a hatalmas erdőtüzeket Indonéziában. Ez már globális ökológiai katasztrófa. Magunk alatt vágjuk a fát, a szó legszorosabb értelmében. Megváltozik

az éghajlat, kevés az eső, vagy túl sok. Jön az *El Niño*, feje tetejére állítja a törékeny egyensúlyt.

Dühösen gyűjtök rá, közben lassítanom kell egy kamion mögött, szemből nagy a forgalom.

- Itt van például ez a kicsi ország. Három éve nem volt rendes telünk, a normális eső-mennyiségnek a fele-kétharmada esett le. Csökken a talajvíz szintje, a *Kinneret*, két hónappal a tél vége után már a minimumon volt. Nem szivattyúznak belőle május vége óta, pedig ez a fő tartalékunk. A Jordán vízhozama nem elegendő, képtelen pótolni az elpárolgást. Tilos volna öntözni, kocsit mosni, de senki sem törődik ezzel. Mi gyártjuk a világ legjobb tengervíz-lepárló berendezéseit, de nálunk csak egy működik, Eilat-on, az is elavult. Erre mit csinálnak az illetékesek? Bizottságosdit játszanak, évek óta tárgyalják a kétszer semmit, Törökországból akarnak vizet importálni. Tankhajókkal persze, mert szárazföldi vezetékről szó sem lehet, ameddig nincs béke Szíriával és Libanonnal. Most végre felébredtek, megszületett a döntés: lepárlás. Oké, csak hogy ameddig ez beindul, két év is eltelik. S közben el kell látnunk vízzel a palesztinokat is, egyezményünk van Jordániával is. Itt mindig mindenki arra vár, hogy valaki más csináljon már valamit. Hogy is van az a régi jó mondás? „Fogjuk meg, és vigyék!” Megette a fene az egészséget! De ha valaki rámutat a bajokra, rögtön lehurrogják. Ha én beszélek erről, azt vágják a fejemhez, hogy nem vagyok cionista, nem vagyok hazafi. Na, ehhez mit szólsz?

Közben *Ahihud*-hoz érkezünk, kifogom a zöldet, és megállás nélkül kanyarodom rá a *Karmi'el* felé vezető négy sávos útra. Sziporkára pillantok, mereven bámul előre. Aztán rám néz.

- Megértelek, Kedvencem. Sajnos, ez is világjelenség. Magyarországon is nehéz legyőzni a tehetetlenséget. Bizonyára láttad a Duna Televízióban, hogy mi folyik a Parlamentben. Mocskolja egymást boldog, boldogtalan. Ha valami jól megy, azt is elrontják. Ne hidd, Szerelmem, hogy én nem bosszankodom. De Neked volt igazad. Amíg ki nem nyílik a szemünk, nem fog megváltozni semmi. - Vállamra hajtja a fejét. - Sok ilyen ember kellene, mint amilyen Te vagy. Otthon is, meg itt is. Meg mindenütt. Ne mérgelődj! Én melletted vagyok.

- Tudom, Kicsim, ez az, ami még vigaszt nyújt. Ne haragudj, ha elragadtattam magam. Nem akarom megmérgezni ezt a szép vakációt. Néha hajlamos vagyok elfelejteni, mi az, ami igazán fontos.

Majd-el-Kurum mellett haladunk el. A kis arab falu szinte megbújik a magas hegyoldal tövében, minaretjei ceruzákként döfködik a levegőt. A völgy itt még széles. Enyhén emelkedik az út, kettős elágazás következik. Pirosat mutat a lámpa, lefékezek.

- Ha itt most balra fordulnánk, a hegyen keresztül *Tefen*-re jutnánk - magyarázom. - Ott van az ország egyik legfejlettebb ipari központja. A Wertheimer-családé, ők az én munkaadóim is. Onnan csak öt kilométer *Ma'alot*, ahol dolgozom.

Vált a lámpa, indítok. Fehér Jaguar suhan el mellettünk.

- És itt megy a felső tízezer - mutatok utána. - Félmilliót ér az a kocsi.

- Az is valami? - biggyeszi az ajkát Sziporka. - Nekem ez a kocsi jobban tetszik. Nem cserélném el semmilyen Jaguarra!

Nevetnem kell. Kedvesem pontosan ugyanazt mondja, amit én szoktam hangoztatni állandóan. Jólesik rá nézni, amint otthonosan ül mellettem a kocsiban. Nekem is az az érzésem, mintha mindig is együtt utazgattunk volna.

Furcsa szerzet az ember. Még nincs két napja, hogy a karjaimba szorítottam a repülőtéren. Akkor láttam először életemben ezt a csodálatos kis teremtet, akit hónapokig próbáltam magam elé képzelni. S most, a harmadik nap reggelén, úgy érzem, soha nem volt senki más az életemben. Nagyot dobban a szívem a gondolatra, hogy itt van velem. Hihetetlen ez a mese. Két ember, akik tavaly ilyenkor még azt sem tudták egymásról, hogy a másik a világon van. Akkor bizony elmentünk volna egymás mellett az utcán. Most pedig ezer szál köt össze Vele. Egyformán érzünk és gondolkodunk, hasonló az ízlésünk, az érdeklődésünk. Kiegészítjük egymást, harmonikus a szerelmünk. „A Vízöntő valódi párja a Skorpió” - ezt olvastam valahol. Nevettem rajta, mint sok más efféle dolgon. De most már egyáltalán nem találok nevetségesnek. Ha egyszer vége lesz ennek a rövid kalandnak, soha többé nem leszek ugyanaz a kétkedő.

Ramá-t is elhagytuk már, az út egyre emelkedik, és kétsávosra szűkül. Előttünk nehéz kamion füstölög, lassítanom kell. Sziporka megfordítja a kazettát, felhangzik az *Első villamos* andalító dallama. Rámcsillan a szeme, mosolyog.

- Tetszik? - kérdezi, és megint megsimogatja a kezem.

Némán bólintok, *Hananyá*-nál vagyunk. A kamion balra indexel, befordul *Tzfat* irányába, mi egyenesen haladunk tovább. Csak kétszáz méterrel az elágazás után nézek Kedvesemre:

- Gyönyörű. Mint Te.

- Tudtam, hogy örülsz majd - mosolyog. - Hiszen megírtad, emlékszel?

Boldogság-hullám önt el. Akaratlanul is beletaposok a gázba, a kocsit megugrik. Arra eszmélek, hogy már száztízszáz száguldunk. „Na, ne bomolj, Öreg!” - mondom magamban, és megpaskolom a volánt. Lassítok. - „Erre a kis tündérré úgy kell vigyáznunk, mint a szemünk fényére! Hát csak nyughass!”

- Mit mondtál most Oszkárnak? - nevet rám. - Mert tudom ám, hogy vele beszéltél!

- Csak figyelmeztettem az öregfiút, hogy vigyázzon Rád, nem vagyunk az Akropolisz Rallyn!
- vigyorgok. - Mondtam Neked, hogy fogadalmat tettem a testi épségedre. Nézd ezt a tájat, a kopár hegyeket, ezt a szorost, amibe belemegyünk. Olyan, mint valahol Amerikában, a Középnagyaton. Hányszor elképzeltem magamban, hogy egyszer erre autózom majd Veled! S most nem akarom elhinni, hogy tényleg itt vagy.

Jobbra indexelek, lehúzó a padkára. Két másik kocsi is áll már itt. Kiszállunk.

- Ha nincs ellene kifogásod, most gyalogolni fogunk egy kicsit - fogom kézen Sziporkát. - Itt, ebben a szakadékban, amit úgy neveznek, hogy *Nahal Ammud*, van egy barlang. A *National Geographic* csapata kutatott itt, és érdekes őskori leleteket találtak.

Meredek lejtőn ereszkedünk le a szűk *wadi*-ba. Néhány satnya fa és poros bokor jelenti a vegetációt. A völgy fenekén kavicsgörgöttek jelzi, hogyan szoktak itt tombolni az elemek az esős évszakban. Rövid gyaloglás után felkapaszkodunk a hegyoldalra. Felettünk, egy kőpárkány mögött feketélik a barlang szája.

Kirándulók jönnek szembe velünk a barlang felől, valószínűleg a kint parkoló két kocsi utasai. Hangosan beszélgetnek, az egyik nő megpróbálja összeterelni hatfelé szaladgáló, visongó három gyereket. Elhaladnak mellettünk, az egyik férfi éktelenül krárog, majd hegyeset sercint egy ott árválkodó bokorra. Társa cigarettára gyújt, és a kiürült dobozt összegyűrve, messzire hajítja. Sziporka szó nélkül áll mellettem, megszorítja a kezem.

- Láttad ezt? - kérdezi, miután a társaság elvonult. - Pfüj!

- Megmondtam, Kicsim, hogy fogod még tapasztalni ennek a népnek a kultúrszintjét. Amit most láttál, az semmi. - Lassan tovább kapaszkodunk a barlang felé. - Látnád, mit hagynak szanaszéjjel a táborhelyeken, egy-egy szombati piknik után. Csak öregapám hálósipkája meg a pisai ferde torony nincs ott. Undorító. Ha valaki szól, vagy kiröhögik, vagy nekiugranak. Volt már olyan eset is, hogy a baleseti sebészetten kötött ki a jóhiszemű természetvédő.

A barlang sötét nyílásánál körülmutatok:

- Annak idején, az emberiség hajnalán, a *homo sapiens* még nem tudta, mi a természetvédelem. De nem pusztította fölöslegesen a környezetét: csak annyit ölt, hogy ne haljon éhen, csak annyi fát vágott ki, hogy ne fagyjon meg télen, és pár kezdetleges szerszámot készítsen magának. Ez a völgy akkoriban, úgy száz-százötvenezer évvel ezelőtt, valódi édenkert lehetett. Magas fák, burjánzó növényzet, mamutok, tigrisek, medvék éltek itt akkoriban. Ezeknek a maradványait fedezte fel az expedíció ebben a barlangban. És a neandervölgyi ember nyomait. Az emberiség egyik bölcsőjénél állunk most, Kicsim.

Sziporka elgondolkozva tekint körül, és megszorítja a kezem.

- A mi szigetünk... - suttogja. - Az Éden-sziget... Kedvesem, most már mondhatod, amit akarsz. Varázsló vagy. Megteremtetted azt, amit akkor ígértél, emlékszel? Azt mondtam Neked, jó volna egy kis sziget kettőnknek... Egy kis verset írtál, csak két sor volt az egész: „Légy az én Évám, s leszek az Ádámod, fedezzük újra fel, együtt, a világot”. Felemelő érzés Évának lenni. Költő vagy, Kedvencem...

Lágyan hozzám simul, őzike-szemei nedvesen csillannak. Keze könnyedén simogat:

- Szeretlek...

Csak állunk szótlánul a hirtelen ránszakadó csendben. Semmi sem zavarja meg magányunkat. A barlang szájából kilátás nyílik szinte az egész Dél-Galilra, keleten halványan felsejlik a Golán. A Genezáreti-tó nem látható innen, de sejthető. Zörejt hallok, lenézek. Kicsi gyík kapaszkodik a sziklára a bejárat mellett, megtorpan, ránk emeli apró gombszemét. Villás nyelve csúfölkodva tekereg, amint a környezetet szaglássza.

Kézen fogom Sziporkát, és lassan leereszkedünk a völgybe. Szótlánul lépkedünk egymás mellett, csak a kezünk beszél a mély csendben. Szorítása azt jelzi: Veled vagyok, Szerelmem, mindig csak Veled...

A parkolóból már eltűnt a két kocsi, amit itt találtunk. Az országúton gyors egymásutánban haladnak el a járművek mindkét irányban. Az iménti csend szertefoszlik. Elindulunk.

- Ez az elágazás a *Kaddarim* - magyarázom jobbra mutatva. - Innen három kilométernyire láthatnád a *Kinneret*-et a *Negev*-vel összekötő vízcsatornát. Az ötvenes években elhatározták, hogy termékennyé teszik a sivatagot. Akkor építették ezt a több száz kilométer hosszú csatornát, amelyet a tó vize táplál. Nem kis teljesítmény, ha elgondolod, hogy a tó több, mint kétszáz méterrel a tenger szintje alatt fekszik, a Negev pedig úgy három-öt száz méternyire fölötte.

Katona integet a buszmegállóban, vállán M16-os rohampuska, lába mellett a zsákja. Jobbra indexelek, lehúzok az útpadkára. A fiatal őrmester a nyitott ablakhoz hajol.

- *Sliha, le'an ata magi 'a?*²² - kérdezi.

- *LeKiryat Shmona* - felelem. - *Le'an ata tzarich?*²³

---

²² *Bocsánat, hova érsz?*

- *Ad Mahanayim*.²⁴

Kiugrom a kocsiból, kinyitom a csomagtartót, és begyömöszölöm a katona zsákját az enyém mellé. A fiú közben beül, térdéhez támasztja a fegyvert. Elindulunk. Sziporka rápillant kérdőn, megsimogatom a kezét. Hátraszólok:

- *Sim hagura*.²⁵

A srác bekapcsolja a biztonsági övet, és bágyadtan tekint ki az ablakon.

- Mindig felveszem a stoppoló katonákat - mondom csendesen a lánynak. - A fiam nemrég szerelt le. Szegény kölyköknek úgyis nehéz a szolgálat, és ilyenkor, hétvégén, mindegyik igyekszik haza, a családhoz. Ki tudja, talán ezt a fiút is várja egy bájos kislány. Miért ne segítenénk neki?

Szerelmem elmosolyodik.

- Igazad van, Kedvencem. Hátha ő is vágyik már a szeretetre.

A tükörben látom, a katonának hátrabicsaklik a feje, elbóbiskol. Ki tudja, honnan jön autóstoppal, és hányszor kellett már átszállnia. Azt meg végképp nem tudhatom, milyen nehéz hét van mögötte.

Amiyad-hoz közeledünk. Tőlünk jobbra, mély katlanában, teljes pompájában tűnik fel a Genezáreti-tó. Keleti partját a *Golán*-fennsík szaggatott fala őrzi. A víz enyhe fodrozódása még ilyen messziről is szikrázó reflexeket kelt. Sziporka gyönyörködik a látványban.

- Igaza volt Klári nénénknek tegnapelőtt - mondja. - Tényleg szép az országod.

- Még alig láttál belőle valamit, Kicsim. De mindenre sort kerítünk, amit érdemes megnézni.

Torlódás keletkezik *Amiyad*-nál, hosszú kocsisor araszol a kereszteződés felé. Kedvesem riadtan tekint előre.

- Csak nem megint egy baleset? Elég volt a tegnapi!

- Nem hinném, Szívem - nyugtatom meg. - Ebben az elágazásban mindig van dugó, mert rosszul van beállítva a lámpa, túl rövid a zöld.

És valóban így van, csak az ötödik zöldnél sikerül átcúsznunk. Az elágazás után kétszáz méterrel járőkocsi vesztegel, a rendőrök szűrőpróbaszerűen állítják le a kocsikat ellenőrzésre. Minket békén hagynak. Jó nyolcvannal haladunk északra. Emelkedik az út, jobboldalt kilátás nyílik a Jordán-völgyre, balfelől magas hegyek szegélyezik az utat. *Elifelet moshav* szép házeit és színes virágoskertjeit hagyjuk el, majd a kanyarban feltűnik egy katonai támaszpont szögesdrót kerítése, mögötte hangár és egy szárnyatlan repülőgép-törzs.

- Itt szokott gyakorolni az antiterrorista kommandó - mondom. - Semmit sem bízunk a véletlenre. Hallottál már az Entebbe-akcióról?

- Igen, valamit. De még kicsi voltam, amikor az történt.

Rosh Pinna-nál felérünk az út legmagasabb pontjára, és hirtelen kinyílik előttünk a panoráma. A *Hula*-völgy termékeny földjei, tavai és elszórt kibbucái mögött, mint egy másik bolygó, ott trónol párás távlatában Ófelsége, a *Hermon*.

---

²³ *Kiryat Shmonára. Hova kell?*

²⁴ *Mahanayimig.*

²⁵ *Kapcsold be a biztonsági övet.*

- Nézd azt a hegyet, Kicsim - mutatok előre. - Oda igyekszünk.

- Fenséges - mondja Sziporka. - Milyen magas lehet?

- Több, mint kétezer-kétszáz méter, az ország legmagasabb pontja. Majd meglátod, micsoda kilátás nyílik onnan.

Mahanayim-hoz közeledünk. Jobbra indexelek, lekanyarodok a főútról, és befordulok a *PAZ* kúthoz. Kiskatonánk felriad, amint a kocsi lefékez. Kikászálódik, odaadom a csomagját.

- *Toda raba, nesi 'a tova*²⁶ - mondja, és megindul a buszmegálló felé. Alighanem a Golánra igyekszik.

Teletankolom a kocsit, benézek a motorházba is: olaj, víz, hidraulika rendben. Jó fiú ez az Oszkár, nem csinál fölösleges bajt. Sziporka is kiszáll, nyújtózkodik. Karcsú kis teste erőtől duzzad. Megint elkap az a csodálatos érzés, ami eddig már annyiszor: szép ez a lány.

- Nem vagy éhes? - kérdezem, és átkarolom a vállát. Engedelmesen simul hozzám.

- Nem, csak szomjas. És ki kell mennem.

Félrehúzó a kocsit a parkolóba, lezárom, és kézenfogva megyünk be a minimarketbe. Kedvesem eltűnik a mosdóban, én meg kávé rendelék és Fantát. Mire visszatér, már az egyik asztalnál ülök cigarettázva.

- Jé, kávé! - ujjong a kislány. - Szinte el is felejtettem az ízét! Tudod, hogy amióta itt vagyok, ez az első? És nem is hiányzott eddig.

- Nem, mert nincsen stressz. Nyugodt vagy, nem kell rohannod, mindenre van időd. Ezt akartam. Hogy gondtalanul élvezd ezt a vakációt.

- Melletted ne élvezném? - nevet szívből. - Olyan szép az egész! Köszönöm!

- Nincs mit, Kicsim. Én is élvezem, hogy Veled utazgatok.

Az ablakon keresztül látom, turistabusz érkezik a parkolóba. Kinyílnak az ajtók, az utasok egyenként kászálódnak le, és csoportba verődnek egy fiatal nő körül. Jobban megnézem magamnak az idegenvezetőt, és ráismerek a tegnapi nőre a *Baha 'i* kertből. Nevetnem kell: úgy látszik, nem is volnék rossz idegenvezető. Szinte ugyanazt az útvonalat választottam Kedvesemnek, amit a „profí” is. A társaság megindul a bejárat felé.

Sziporka is észrevette a turistákat, kérdő mosollyal néz rám:

- Nem ismerősek? A tegnapi németjeink! - Megszorítja a kezem. - Mehetnénk? Kettesben jobb Veled...

Felcihelődünk. Mire az ajtóhoz érünk, már jönnek is befelé a külföldiek. Erőtől duzzadó, kicsattanó arcú, egészséges nyugdíjasok a vendégek. Kedvesemet átölelve félreállok, hogy utat engedjek nekik. Egy fehérhajú, pirospozsgás néni az ajtóból visszaszól lemaradt férjének:

- *Komm schon, Werner, du bist immer spät!*²⁷

Forgolódásában nekemhátrál.

- *Ach, entschuldigen Sie!*²⁸ - hebegi.

---

²⁶ *Köszönöm, jó utat.*

²⁷ *Gyere már, Werner, mindig lemaradsz!*

- *Gahrnichts, Gnädige Frau* - nyugtatom meg mosolyogva. - *Herzlich willkommen in Israel!*²⁹
- és kifordulunk az ajtón.

Sziporka hitetlenkedve bámul rám:

- Nem is tudtam, hogy németül is tudsz. Hány nyelven beszélsz Te tulajdonképpen?
- Többé-kevésbé hat nyelven nem adnak el - mosolygok Rá, miközben beülünk a Citroënbe. -
De az túlzás, hogy beszélek. Sokat felejtettem az elmúlt tizenegy év alatt.
- Ne szerénykedj! Szeretnék én úgy tudni, ahogyan Te. Pedig középfokú nyelvvizsgám van
angolból. Figyeltelek tegnap Akkón, úgy beszélsz, mint egy született amerikai.

Kikanyarodunk az észak felé vezető útra, felgyorsítok, és bekapcsolom a légkondicionálót.
Dél van. Elmosolyodom, megsimogatom a kislány kezét.

- Pedig éppen az angol az, amit sosem tanultam. Egyszerűen rámragadt a moziban.

- Hihetetlen - csóválja a fejét Sziporka.

500-as autóbust érünk utol. Lassítok, közben balra mutatok, az utat szegélyező eukaliptuszok
kon túlra:

- Nézd ezt a magas hegyláncot. Ez már a libanoni határ. Pár hónapja még forró volt itt a
légkör. A drágalátos Hizballa minden hascsikarásra katyusákat lőtt ránk. Ha akkor jöttél
volna, nem is hozlak errefelé. Pedig szép vidék ez. De amióta a hadsereg kivonult Dél-
Libanonból, csend van. Szerencsére.

- Hiszen akkor még nem is ismertelek! - nevet Kedvesem. - És milyen furcsa, hogy most
viszont úgy érzem, mindig is Veled voltam. Mit gondolsz, miért van ez?

- Kicsim, Te tudod, hogy én nem hiszek az elrendeltetésben. Ami közöttünk történt-történik,
az annyira egyedi, hogy nem lehet beszorítani semmilyen keretbe. Mi ketten annyira
egyformán érzünk és gondolkodunk, hogy azt nem lehet megmagyarázni. - Leelőzöm a buszt,
visszasorolok a jobb sávba. Sziporkára nézek: - Nekem is az az érzésem, hogy már évtizedek
óta ismerlek. Jó ez így. Talán nem a legkölteibb egy száguldó autóban szerelmet vallani, de
nem mondhatok mást: szeretlek.

A kislány arcán boldog mosoly ragyog:

- Köszönöm - suttogja. - Te varázsló...

Kiryat Shmona - jelzi előttünk a tábla, amint beérünk a festői kisvárosba. Balra, a hegy-
oldalban, elszórt tömbházak váltakoznak a fenyvesekkel. Az egész táj az Alpokat idézi,
mintha egy síparadicsomban járnánk nyáron. Sziporka kedvtelve nézi a látványt. Leállunk a
közlekedési lámpánál, jobbra indexelek.

- A város - magyarázom - onnan kapta a nevét, hogy a Függetlenségi Háborúban, egy arab
támadáskor nyolc katona a végsőkig védett egy erődöt. Itt pusztultak el valamennyien.
Shmona jelentése: nyolc. Azelőtt kis arab falu állt itt, de a lakosok elmenekültek még
negyvenhét őszén, mert félték a *Palmach* katonáitól. Most Libanonban élnek.

Zöldre vált a lámpa, indítok. Kifelé tartunk a városból, az iparnegyedben járunk. Piros
Hyundai jön szembe az utolsó épületeknél, fényszórójával villogtat.

---

²⁸ Ó, bocsásson meg!

²⁹ Semmi baj, nagyságos asszonyom. Isten hozta Izraelben!

- Mit akarhat? - kérdezi Kedvesem. - Ismered talán?

- Nem, tudtommal egyetlen ismerősömnök sincs ilyen kocsija. Szerintem rendőrség van az úton, akkor szoktak jelezni. Ilyenkor mindenkiből hirtelen jó gyerek lesz.

Két kilométerrel odébb riadóköcsi áll a padkán. Túl rajta, az árokban, oldalára fordult teherautó, körülötte szétszórt tojásosrekeszek. A sofőr, szemmel láthatólag sértetlenül, a fejét vakarja az árokparton.

- Na, itt a legnagyobb rántotta, amit az utóbbi tíz évben láttam - vigyorgok. - Ne feledd, amit mondtam: „Adduramisten, de most azonnal”. Egy csomó csirke hiába tojt ma.

Emelkedik és kanyarog az út. Jobbfelől elmarad a repülőtér, majd újabb két kilométer után hídon haladunk keresztül, alatta patak csobog. Sziporka báméskodik, arcán ismét megjelenik az a merengő Mona Lisa-mosoly.

- Ez a patak a *Chatzbani* - mondom. - Másik nevén *Snir*. Egyike a Jordán-folyó három eredetének. Hogy tetszik?

- Festői vidék! - lelkesedik a kislány. - Ezek a jegenyék az út szélén, a háttérben a hegyek... Pazar!

Elégedett vagyok. Eddig nagyon szépen alakul a vakációnk. Látom Sziporkán, hogy nagyon jól érzi magát. Nem is kívánhatok ennél többet.

Aránylag kicsi a forgalom, látszik, hogy közeledik a szombat. Csak a közeli kibbucok teherautói és traktorai szállítják az árut meg a munkásokat. Aki csak tehet, és nem dolgozik ma, már tegnap elindult egy hosszabb víkendre. Szép az idő, de az ősz közeleg, és nem lehet tudni, mikor áll be az esős évszak. Akkor aztán vége a kirándulásoknak. Szinte egyedül vagyunk az úton. Kanyargunk jobbra-balra, amint egyre északkelet, a *Hermon* felé haladunk.

Előttünk *Dafna* kibbuc házai bújnak meg a fák között, az út túlsó oldalán *She'ar Yashuv* kibbuc áll. Lassítok, jobbra mutatok:

- Nézd ezt a mezőt, Szívem. Szomorú dolog történt itt négy évvel ezelőtt. Két *Yassur* helikopter szállított katonákat Libanonba. Éjszaka volt, kötelékben repültek. Mivel itt már nagyon közel van a határ, és a Hizballa is fel van szerelve infravörös készülékekkel, világítás nélkül kellett haladniuk. Összeütköztek, mindkét gép lezuhant. Hetvenhárom katonánk pusztult el értelmetlenül.

- Jaj, szegények - suttogja Sziporka. - Kegyetlen dolog lehetett a családjaiknak. A Te fiad is volt Libanonban?

- Nem, szerencsére ő megúszta. Olyan helyen szolgált, hogy őt nem vetették be. Pedig páncélos törzsőrmester. Örülök, hogy leszerelt végre. De jövőre a lányomon a sor.

- Igaz - mondja a lány - hallottam arról, hogy itt a lányok is katonáskodnak. Harci egységekben is?

- Általában nem, csak kiegészítő alakulatoknál. De újabban már nagyon egyenlősdiznek, van már két női harci pilótánk, vannak páncélos oktatók, és nemrégiben indult hajóparancsnoki tanfolyam is a haditengerészetnél lányok részére. A lányom is oda szeretne kerülni.

- És Te hagyod?

- Nézd, Kicsim, nekem ebbe semmi beleszólásom nem lehet. A mai gyerekek nagyon is jól tudják, mit akarnak. És itt még mindig dicsőségnek számít a katonai szolgálat.

Egyre kanyargósabb az út, lassítanom kell. A déli nap szikrázva tűz a tájra. *Snir* kibbucához közeledünk. Az órára pillantok: háromnegyed egy. Lehagyom a kibbuc központjába vezető útkereszteződést, balra indexelek, és befordulok egy jegenyékkal és eukaliptuszokkal szegélyezett földútra. Mellettünk patak csobog. Rusztikus külsejű, fagerendákból összerótt épület előtt parkolok le.

- Itt az ideje, hogy megebédeljünk - mondom Sziporkának. - Itt olyasmit fogsz kóstolni, amelyet csak Erdélyben lehet enni.

- Húhá! - nevet. - Hát még Erdélybe is elhoztál? És mi az a finomság?

- Mindjárt meglátod. Ez a kibbuc arról nevezetes, hogy itt pisztrángokat tenyésztnek. Ha nem csalódom, a főszakács földim. Majd meglátod. A tíz ujjadat is megnyalod ezután.

Nádfedelű teraszon ülünk le egy durván összeácsolt, barna faasztal mellé. A pincér azonnal ott terem.

- Van pisztráng? - kérdezem magyarul, mire a fiú elvigyorodik.

- Persze, hogy van. Hogyan kérik?

- Ahogy a Hargitán. Tüzes kövön sütve.

- Csak néhány perc.

Sziporka mosolyog. Tetszik Neki a dolog.

- Nahát, egyik csodálkozásból a másikba esem. Honnan tudtad, hogy a pincér tud magyarul?

- Nem nehéz kitalálni - nevetek. - Ezt a kibbucot magyar bevándorlók alapították, és még a harmadik generáció is beszéli a nyelvet. Rövid ideig még Szenes Anikó is élt itt, ha jól emlékszem. Ő volt az az önkéntes, akit az angolok ejtőernyővel ledobtak a háború idején Magyarországra. Aztán elfogta a Gestapo, megkínózták, és kivégezték. Tizenkilenc éves volt csak.

- Hallottam róla - tűnődik Kedvesem. - Szegény lány...

Szőlőlevéllel bélelt fatálon hozza a pincér a sült halat. Ínycsiklandozó illata van. Szalmakrumpli hozzá a kísérő.

- Jó étvágyat!

Csak most ébredünk rá, hogy milyen éhesek voltunk. Nem kell sok biztatás, nekilátunk az ínycfalatnak. Sziporka élvezettel eszi a finom halat. Gyöngyöző, hideg sört iszunk hozzá.

- Ez tényleg erdélyi étel? - kérdezi két falat között.

- Méghozzá székely - nyalom meg az ujjam. - Senki sem tudja úgy készíteni, mint a góbék. Emlékszel, mit írt Fekete István a Tüskevárban? Ebből ehetsz akármennyit, sosem leszel rosszul tőle. Ízlik, Kicsim?

- Mmmmm... Remek!

Lassan a végére érünk az ebédnek. Rágyújtok, lassan kortyolgatjuk a maradék sört, és hallgatjuk a fák levelei között sutyorgó szelet. Madarak csicseregnek valahol, tőlünk néhány méternyire halkán csobog a patak.

- Itt volna jó sátorozni - mondom halkán. - Úgy aludnánk, mint a csecsemők. Estefelé hűvös itt a levegő. Gyere, mutatok valamit.

Fizetek, felcihelődünk. A patak partján keskeny, hepehupás ösvény kanyarog egyre feljebb. Apró vízesések feleselnek a zúgó falevelekkel. Szinte besötétedik a sűrű lombok alatt. Az út széles tisztásba torkollik, túlsó végén kőgát, mögötte sekély, kristálytisza vizű tó ring. Innen ered a patak.

- Nézz oda, fel, a hegyoldalra - mutatom, és átkarolom Sziporka vállat. - Látod azt a kápolna-szerűséget? Egy kicsi mecset, még minaretje sincs. Ennek a helynek a neve *Baniass*. Tulajdonképpen ez a Jordán igazi eredete. A víz, amit itt látsz folyni, a *Hermon*-ról ered. Nézd azt a barlangot. Onnan jön.

Kedvesem lenyűgözve nézi a látványt, a vállamhoz simul. Drága arcán gyermeki megilletődés tükröződik.

- Csodás... - suttogja.

Kézenfogva bandukolunk vissza a vendéglő felé. Mire a parkolóba jutnánk, megjelenik a németek busza.

- Gyere, Kicsim - mondom a lánynak. - Most nincs kedvem németül udvariaskodni. Tűnjünk el innen, mielőtt kiszállnak.

Megkerülöm a parkolót, és kikanyarodom a földútra. A nyitott ablakon keresztül illatos levegő árad be. Az elágazásnál balra fordulok, és nekieresztem a kocsit az első igazi hegyi emelkedőnek. Meredeken tör felfelé az országút, szűk kanyarok szédítik meg a tekintetet. Baloldalt sziklás hegyoldal, jobbra a *Hula*-völgy párás panorámája.

A Citroën nekiveselkedik a szerpentinnek. Sziporka nem szól egy szót sem, de, ahogy rápillantok, látom az arcán a csodálatot. Egyre feljebb kapaszkodunk, lassan kinyílik a horizont. Messze, délen, a *Kinneret* ezüst tükre látszik.

Vashídon haladunk keresztül, alatta a *Sa'ar* vízesés zubog alá sziklás medrében.

- Látod, ez is ugyanaz a patak - mutatok a vízre. - Eltűnik a föld alatt, aztán újra előbújik. Odahaza, a Nyugati Havasokban, sok ilyen bűvópatak van. Általában a karsztvidékekre jellemző.

- Nem jutok szóhoz - mondja a lány. - Nem hittem volna, hogy ilyen szép ez a vidék... Mint a Tátrában... Fantasztikus.

A kanyarban egyszerre ősi vár tűnik fel. Romos kőfalai századok óta dacolnak az idővel.

- Ez a *Nimród*-vár - magyarázom. - Valaha a kereszties lovagoké volt, de sokkal régebbi. Várak egész láncolata szötte át az országot, északról délre, és próbálta védeni a betörő ellenségtől. Több-kevesebb, de inkább kevesebb sikerrel. A rómaiak óta, aki csak szemet vetett erre a vidékre, az rendszerint meg is hódította. A legjobb, legerősebb várak sem jelentettek akadályt a rómaiak, mamelukok, arabok, törökök számára. *Vae victis!* - ez a mondás errefelé hatványozottan igaz volt.

Elmarad mögöttünk a vár, tovább kanyargunk a szerpentinén. A mélykék égen fehér, őszi felhők úsznak kelet felé. Fenyvesek sötét zöldje váltakozik a fehér sziklákkal.

Neve Ativ - mutatja a tábla az út szélén. A kis hegyi falu fából épült bungalói barnán nevetnek vissza a napra a fenyők közül.

- Képzeld magad elé ezt a tájat télen - mosolygok rá a lányra. - Kék ég, zöld fenyők, barna faházak, vakítóan fehér hó... Csokoládéra sült sízök...

- Giccses! - nevet Kedvesem. - De éppen ezért szép! Milyen falu ez?

- Egyike a kevés zsidó településnek ezen a tájon. Tulajdonképpen kibbuc lenne, de semmilyen mezőgazdasági tevékenysége nincs, hacsak a lótenyésztést nem vesszük annak. Idegenforgalomból élnek, szobákat adnak ki a szezonban, és a férfiak többsége síoktató is.

- Nyugodt életük lehet - mondja mélázva Sziporka. - Néha szeretnék így élni. És egy ilyen helyen. Távolság a nyüzsgéstől, a lármától, a sok bolond embertől. Veled... Nem is hiányozna a civilizáció.

Lassítok, kancamama üget keresztül az úton, mellette pej csikó ugrál. Kedvesem elmosolyodik a látványra. Nevetve fordul felém:

- Láttad? Mint egy csintalan gyerek!

Elmarad lassan a falu. Az út tovább kanyarog alattunk hegynek fel. *Majd-el-Shams*-hoz érkezünk. A fenyvesek itt még sűrűbbek, mint lejjebb.

- Ebben a faluban drúzok laknak - mesélem Sziporkának. - Ezekről meséltem Neked tegnap. Szíria-pártiak, de nem olyan harciasak, mint például a számariai arabok. Jobb híján elfogadják az izraeli fennhatóságot, de fennen hangoztatják, hogy ők szíriaiak. Van itt, a közelben, egy domb, a Kiáltó-domb. Oda szoktak kiállni, és ordibálni át a határon, a rokonságnak. Azok meg vissza. Tulajdonképpen sajnálom őket. A maguk primitív módján látják a világot. Családok szakadtak ketté a hatvanhetes háborúban, és vágyódnak egymás után. Ha egyszer békét kötünk Szíriával, valószínűleg ez a falu visszakerül oda.

Túljutunk a falun, az út balra kanyarodik, és most már északi irányban kapaszkodik tovább. A kilátás festői. Sziporka jobbra-balra tekintget. Szép arca nyugalmat és derűt sugároz. Időnként rám pillant, ilyenkor elmosolyodik. A kocsit lendülettel veszi a kanyarokat, jól tesz a motornak a hegyi levegő.

Jobboldalt meredek sziklafal szegélyezi az utat, balra tágas parkoló terület, a szélén hómarók és lánctalpas hóékek sorakoznak. Kőkerítésen átívelő fakapuhoz érünk, rajta a felirat: *Atar HaHermon*. Elfogy az aszfalt, kőzúzalékos földútra érünk. A hegyoldal tövében barna gerendákból ácsolt, bádogtetejű menedékház áll, átellenben a libegő alsó állomása. A drótkötelpálya működik. Leparkolok egy grafit-szürke Volvo és egy világoszöld Fiat között. Kiszállunk, kellemesen hűvös a levegő.

- Van valamilyen pulóvered kéznél? - kérdezem a lánytól. - Szeretnék felvinni a csúcsig, de ott még ilyenkor is hideg szél fúj. Nehogy megfázz!

- Van egy sportmelegítőm - mondja Kedvesem, és előhúzza az egyik táskáját. - Majd azt veszem fel. És köszönöm, hogy féltesz.

- Naná, hogy féltetek! - nevetek Rá. - Nem vagyok betegápolásra berendezkedve, épp, hogy van pár apróság az elsősegély-csomagban.

Piros melegítőjében nagyon csinos. Átkarolom a vállát, úgy baktatunk a pénztárhoz. Megváltom a két jegyet, és beállunk a várakozók sorába. Lassan fogynak előttünk az emberek, végre minket is besegít két markos férfi a libegőbe. Hintázva, lassan indul meg velünk felfelé. Kedvesem a kezemet szorítja, a szél belekap a hajába, és megborzolja a homloka fölött a kis frufrut.

- Félsz? - kérdezem.

- Melletted? - nevet vissza. - Nem, de nem nagyon szeretem a magasságot. Pedig milyen szép...

Nagyokat huppanunk, amint a kosár elhagy egy-egy oszlopot. Az előttünk lévő kosárban két kamaszlány vihog harsányan. Alattunk, mélyen, a sípálya barázdált talaja látszik. Körös-körül egyre szélesebb a panoráma. Távoli hegyek kéklenek, közeli völgyek zöldellnek váltakozva. Zergepár fut fel egy oromra, megtorpannak, és gyanakodva szimatolják a levegőt.

Befutunk a felső állomásra, ketten lefékeznek az imbolygó kosarat, amíg kiszállunk. Sziporka megtántorodik, és a karomba szédül.

- Juj! - kacagja. - Most én szédülök, vagy Te szédítesz, Merlin Mester?

Könnyedén homlokodra csókolom, hálásan mosolyog rám.

- Azt hiszem, a szédítésen már túl vagyunk - mondom. - Bár azon lehetne vitatkozni, hogy ki kit szédített meg annak idején. Gyere, Kicsim, körülnézünk az ország tetejéről.

Tágas térség szélén áll a libegő felső állomása és a menedékház. A szemközti oldalon mély szakadék húzódik a kőkorlát mögött. Vaskos távcsövek állnak oszlopaikon, egy *shekel*-ért két percig lehet velük a tájban gyönyörködni. Túl nagy a túlekedés körülöttük, inkább kézenfogom Sziporkát, és feljebb viszem, a közeli csúcshoz. Jobbra alacsony betonerdő teteje látszik, két katona játszik előtte egy bozontos kutyával. Másfél kilométerrel feljebb, a fő csúcson, antennák és radar-lokátorok állnak.

- Látod, Szerelmem, ez az ország „szeme”. Innen vigyázzák a katonák a biztonságunkat. Ebben az erődben szolgált a fiam is pár hónapig. Nézz körül. Láthatod a tengert is, még Haifa is látszik innen halványan. Aztán ott van a *Kinneret*. Arra, nyugatra, *Kiryat Shmona* terület el. Ott, északon, az Libanon. Nem messze van ide a hármasthatár, tőle keletre az már Szíria. És ott, látod, a távolban, ahol az a füst lebeg, az Damaszkusz.

- Húha - álmélkodik a lány - milyen messze van?

- Hetven kilométer ide. De ilyenkor, nyár végén, ősz elején, elég tiszta a levegő, nagyon messzire lehet látni. Ezért is ragaszkodunk ehhez a hegyhez, nemigen akarjuk visszaadni Szíriának. Ez a kilátó a biztonságot jelenti, bár hetvenháromban igencsak elaludtunk. Azért sikerült akkor az araboknak úgy meglepni minket. Szörnyű háború volt az.

- A háború mindig szörnyű - tűnődik Sziporka. - Te magad mondtad.

- Igen, az. Akkor, október hatodikán, nagyon felsült Izrael. Úgy ért bennünket a támadás, mint az Egyesült Államokat *Pearl Harbor*-nál. Felkészületlenül. Szombat volt, ráadásul *Yom Kippur*³⁰ napja. Ilyenkor semmi sem mozog az országban. Délután kettőkor a szírek és az egyiptomiak egyszerre támadtak meg minket. Nagyon nehéz küzdelem volt. Napok alatt visszafoglalták a *Hermon*-t és a Golánt. Délen pedig átkeltek a Szuezi csatornán, be a *Sinai* belsejébe. Tízennyolc napig tartottak a harcok, sok ezer katona esett el, került fogságba, vagy tűnt el. Emlékszel, mit mesélt Klári nénémnek? Az ő fia is akkor halt meg.

Szomorkás hangulatban bandukolunk vissza a libegőhöz. A huszonhét évvel ezelőtti háború árnyéka elsötétíti ezt a szép napot is. Pedig nem akartam Sziporkának szomorú dolgokról mesélni. De - ez is Izrael. Egymást átkarolva várunk a sorunkra, amíg végre beülhetünk a lefelé tartó kosárba. A kislány borzongva bújik hozzám.

- Fázol, Kicsim?

- Nincs melegem - mondja halkán. - Jó, hogy Rád hallgattam, és felvettem a melegítőt.

---

³⁰ Az Engesztelés napja.

- Mit csinálnál itt télen? - ugratom. - Hétméteres hó szokott lenni itt, mínusz tíz fok, és hatvan kilométeres szél fúj!

- Brrr! - rázkódik meg. - Mit csinálnék? Hozzád bújnék, hogy melegíts. És ne mesélj többet a háborúról, mert attól is fázom.

- Rendben van, Életem. Nyugodj meg. Én sem akarok rágondolni. De tudnod kell, hogy mi itt szinte állandó veszélyben élünk. Sosem lehet tudni, melyik „jó szomszéd” mikor kel fel bal lábbal. Szinte az összes arab országnak erre a földre fáj a foga. Hallhattad Arafat melldöngetését. „Még vissza fogjuk foglalni Akkót, Haifát, Yaffót is. És akinek nem tetszik, elmehet kiinni a Holt-tenger vizét!” Szóval, mindig résen kell lennünk.

- Sokba kerülhet ez Nektek - mondja Stiporka.

- Hát, nem olcsó, az biztos. Izraelnek óriási a hadi költségvetése.

Rövid sorbanállás után beszállunk a libegőbe. A kosár most lefelé hintáztat. Előttünk, északon, Libanon zöld hegyei emelkednek. A távolban ezüstösen csillog a *Litani*-folyó. Kelet felől sas közeledik kényelmesen lebegve, szinte a mi magasságunkban. Kiterjesztett szárnya lehet vagy két méter.

- Nézd, mekkora madár - mutatom. - Ez a vidék egyik jellegzetessége. A szakértők szerint ötven pár is fészkel a környéken. Védett madarak.

Megérkezünk az alsó állomásra, kiszállunk. Alattam is imbolyog a talaj ezután az utazás után, és nehezen találok meg az egyensúlyt. Egymásba kapaszkodva dülöngélünk, és nevetünk, mint a gyerekek.

- Mint két részeg tengerész! - kacagja Kedvesem. - Ezt le kéne filmezni, vagy videózni!

Még mindig bizonytalan léptekkel indulunk a parkoló felé. Éppen idejében, mert az úton most jelenik meg a turistabusz. Nincs kifogásom a németek ellen, de nem szeretném a nap hátralévő részét azzal tölteni, hogy előlük menekülök. Leállni traccsolni pedig végképp nincs kedvem. Nem azért hoztam el Sziporkát erre az utazásra, hogy másokkal töltssem az időnket. Rápillantok, visszanez, és megint elneveti magát. Szinte futva érkezünk a kocsizhoz, és úgy ugrunk bele, mint két üldözött gengszter valami akciófilmben.

Kikanyarodunk a parkolóból. Katonai teherautó jön szembe, utána dzsip. A sisakos sofőr érdeklődő pillantást vet ránk, és már el is haladtunk egymás mellett. Nekieresztem a Citroënt a lejtőknek *Majd-el-Shams* felé. Kedvesem kényelmesen elnyújtózva szemléli a tájat.

- Gyönyörű ez a hely - mondja elgondolkozva. - Én mindig azt hittem, egész Izrael egyetlen nagy pusztaság. Sosem gondoltam volna, hogy ilyen helyek is vannak itt.

- Igen, mert a turistareklámok általában csak azt mutatják. Hegyek Európában is vannak, az nem olyan érdekes - így gondolják. Pedig, hidd el, van itt minden. Egy kis hegy, egy kis sivatag, két tenger... Kicsi ország, nem is gazdag, de van mindene.

Úgy érzem, feleannyi idő alatt érzük el a falut, mint amennyi kellett, hogy a *Hermon*-ra felkapaszkodjunk. Balra fordulok az elágazásban a falu közepén. A meredek lejtő, úgy tűnik, egyenesen a *Ram*-tóba ereszkedik. A zöld lankák a Nyugati Havasok legelőit juttatják eszembe. Errefelé megint gyér a forgalom, hiszen a kirándulók inkább a másik utat választják. Csak a helybéli drúzok járnak erre, meg az olyan vállalkozó kedvű utasok, mint mi.

Massade falun vágunk keresztül, majd, néhány kilométer után *Buq'ata* következik. A délutánba hajló nap szembesüt. Nehéz nyergesvontatókból álló konvojt érünk utol, a trailereken ponyvával letakart *Merkava* tankok. Van belőlük talán tizenöt is.

- Hova viszik ezeket? - kérdezi Sziporka.

- Azt hiszem, *Naffah*-ba. Lőgyakorlaton lehettek valahol, és most térnek vissza a támaszpontra. A fiam is ott szolgált. Addig kell örülni, amíg oda mennek a tankok, és nem onnan jönnek. Ez az ország északi részének a legnagyobb páncélos támaszpontja, a 77-es hadosztály állomáshelye. Híres alakulat, a Yom Kippuri háborúban ők verték vissza a sírek támadását.

- Mintha abban egyeztünk volna meg, hogy nem mesélsz többet a háborúról! - néz rám gondterhelten a lány.

- Igazad van, Kicsim, elfelejtettem.

Bar'on-nál nyugat felé fordulunk. A talaj enyhén lejt a Jordán völgye felé, a kitikkadt legelőket itt-ott eukaliptusz-ligetek tarkítják.

- Ne haragudj - mondja halkán Sziporka - az előbb nagyon Rád förmedtem. Nem akartam.

- Semmi baj, Szívem - simogatom meg a kezét - én feledkeztem meg magamról. Háborúról pedig több szó nem esik.

Ránézek a kislányra, visszatekint rám, és elmosolyodik. Szép szemeiben ismét vidámság tükröződik. Örülök, hogy ez a kis vita ilyen hamar véget ért. Nem venném a lelkemre, hogy bármi, akár csak a '73-as háború távoli emléke is, beárnyékolja együttlétünket.

Végtére is igaza van. Mi már úgysem tudunk változtatni azon, amit a történelem elrontott. Emlékezünk, mert emlékezni kell, de ennek a könyvnek a lapjait már nem lehet visszafordítani. Hiszen az áldozatok családjai is megbékéltek már a tényekkel, folytatják megszokott, mindennapi életüket, és csak egyszer-kétszer évente mennek ki a katonai temetőkbe, meglátogatni elesett szeretteik sírját.

Ahogy mind lejjebb ereszkedünk a Jordán völgye felé, úgy lesz egyre melegebb a kocsiban. Pedig még jócskán fent vagyunk a Golánon. *HaEmir*-nél ismét dél felé fordulok, egyenesen *Naffah* irányába. Az utat kétoldalt legelők szegélyezik, de állatokat nem látni sehol ilyen déli órában. A forgalom gyér, katonai teherautókon kívül alig látni más járművet.

Naffah-nál ráfordulok a 91-es útra. Sziporka leveti a melegítőjét, és hátradobja a hátsó ülésre.

- Nagyon hallgatag lettél, Kedvencem - mondja elgondolkodva. - Megbántottalak az előbb?

- Dehogyan, Kicsim, csak azon töröm a fejem, merre vigyelek, hogy a legtöbbet láthasd. Nem-sokára odaérünk a fiam volt támaszpontjához, onnan több utat is választatunk. Szeretnék végig vinni a keleti partján, és délről érkezni *Tiberias*-ra. Mit szólsz?

Elneveti magát:

- Úgy kérdezed, mintha én tudnám, merre érdemes menni! Te vagy a kapitány, arra viszel, amerre jónak látod.

- Hát akkor fel a vitorlákkal!

Nagyon gyorsan haladunk a jól ismert úton, negyedóra alatt *Beit HaMeches*-nél vagyunk. Itt már erősen érezni a Kinneret katlanának a melegét. Bekapcsolom a légkondit, és feltekerjük az ablakokat. Ismét délnek fordulunk, a nap megint szembe süt. Rég jártam errefelé, alig emlékszem az útra, és magam is meglepődöm, amikor hirtelen lenn vagyunk a Kinneret partján.

Itt már több a jármű, víkendezők igyekeznek velünk együtt *En Gev* és *HaOn*, meg a közeli kempingek felé. Fél három felé jár az idő. A tó vize messze van a parttól, jól látszanak a kövek a szárazon maradt porondon.

- Látod, Kicsim, ez itt mind víz alatt kéne, hogy legyen, ha nem lenne ez a nagy aszály - magyarázom Sziporkának. - Minden évben megrendezik a Kinneret-átúszó versenyt, de az idén majdnem elmaradt. Helyette távgyalogló versenyt javasoltak egyesek.

A lány elneveti magát:

- És, lett belőle valami?

- Dehogy, végül mégiscsak úsztak, de sokat kellett a kövek között botorkálniuk, amíg végre a vízhez értek. Ha ez így megy tovább, jövőre nem marad tavunk. Kéne egy jó, esős tél. Pedig nagyon fontos nekünk a tó, talán fontosabb, mint Nektek a Balaton. Hiszen ez a legnagyobb víztárolónk.

Sziporka a tavat nézi. Hirtelen kedvem támad megállítani a kocsit, és magamhoz szorítani a kislányt. Pillanatnyi ötletnek engedve, jobbra fordulok *HaOn*-nál, be a kibbucba. A parkoló szinte teljesen megtelt, sokan jöhettek ide víkendezni. Leállok, kiszállunk, és szinte a fejünkre szakad a forróság. Egy perc alatt leizzadunk.

- Húha - lihegi Kedvesem - ez aztán a meleg! Hát erről meséltél nekem annyiszor?

- Nem éppen erről - mondom, és reménytelenül törölgetem a homlokomat. - Ez normálisnak számít erre felé. Ne felejtse el, hogy több, mint kétszáz méterrel vagyunk a tenger szintje alatt, egy olyan katlanban, ahová nemigen fúj be semmilyen szél. Holnap, a Holt-tengernél, azt fogod mondani, hogy ez még hűvös is volt.

Kéz a kézben bandukolunk a struccfarm felé. A lány csodálkozva szemléli a kerítésen túl lépdelő óriási madarakat.

- Hát ezek mit keresnek itt?

- Ebben a kibbucban tenyésztik a struccokat. Különböző céllal: a tollaikat a divatcégek vásárolják fel, a húsból kutya- és macskaeledel készül, persze külföldön. A tojásokból pedig mindenféle kivonatokat készítenek a kozmetikai és a gyógyszeripar számára. Szapora madarak, nagyon megfelel nekik az itteni klíma.

Beérünk az üdülőközpontba. A tóparti pázsiton egymást érik a színes napernyők és a nyugágyak. Hatalmas a zshivaj, a hangszórókból zene harsog. Gyerekek futkosnak mindenfelé, fürdőruhás felnőttek süttetik magukat a napon. Vászonkalapos kibbucnyik cipel egy köteg evezőt a part felé.

Sziporka megszorítja a kezem.

- Te nem vagy szomjas? - kérdezi pihegve.

- Dehogynem. Gyere, iszunk valami hűsítőt ennél a kioszknál, aztán elhúzzunk innen.

A jéghideg ital felfrissít egy kicsit. Veszek még négy dobozzal, és indulunk vissza a parkolóba.

Nagy port verve hagyjuk magunk mögött *HaOn*-t. Jócskán délután van már, mire megérkezünk *Zemah*-hoz. Az elágazásban torlódik a forgalom, izzadó rendőr próbál rendet teremteni. Szerencsésen túljutunk a dugón, északnak kanyarodunk.

- Itt, ezen a parton szokták megrendezni minden évben a „Szerelem Éjszakáját” - mondom. - Az ország minden tájáról érkeznek ide fiatalok, de még felnőttek is. Együttesek, szólisták lépnek fel, hajnalig tart a koncert. Egyszer a fiam is eljött a barátnőjével.

- Szép lehet - ábrándozik Kedvesem. - Te elhoztál volna engem ide?

- Persze, hogy elhoztalak volna. De azért jobb nekünk ott, ahol kisebb a tömeg, nem?

Csippan az órák, délután négy. Elégedett vagyok a mai teljesítménnyel, nem futunk ki az időből. Közel járunk már Tiberiashoz, az út jobb oldalán egymás után maradoznak el a strandok és alkalmi kempingek Mindenütt zsúfoltság, kocsik, sátrak tarkítják a partot. A vizen motorcsónakok és *Jetski*-k száguldoznak hatalmas hullámokat verve. Messze, a tó túlsó partján, a Golán szakadékos sziklafala vöröslik a délutáni napban.

Hatalmas fák alá fut be az út. Kissé távolabb feltűnnek Tiberias első épületei. Az út szélén tábla jelzi: *Tveria*. Elhaladunk egy bezárt szupermarket előtt, két munkás az utolsó bevásárlókocsikat rendez a korlátok között. Egy óra múlva beáll a szombat. Forgalom alig van, a járdákon is csak elvétve látni embert.

A város központjában jobbra fordulok, és megérkezünk a *Moria Plaza* parkolójába. Leállítom a kocsit, és Sziporkára pillantok.

- Megérkeztünk, Szívem. Fáradt vagy?

- Nem kimondottan, de jó volna lezuhanyozni - nevet rám.

- Egy pillanat.

Beírom a napi útvonalat és a kilométereket, a lány érdeklődve lesi, mit csinálok.

- Ez is a kapitány dolga - nevetek - a hajónapló. Évek óta vezetem, szeretem a rendet.

- Nahát, hogy van türelmed hozzá? - incselkedik kedvesen.

- Van. Néha előveszem a régebbi naplót, fellapozom, és elábrándozom egy-egy kiránduláson. És ez segít mindig rendben tartanom Oszkárt. Mindig tudom, mennyi a fogyasztás, mikor milyen javítás esedékes, és így tovább. Otthon aztán a computerre is felviszem az adatokat. Nézd, Kicsim, nem vagyok egy gazdag ember, ez a kocsik sokáig kell, hogy szolgáljon, ezért vigyázok rá.

- Igazad van.

A csomagokkal a kezünkben, kitikkadva lépünk be a hotel előcsarnokába. A recepciónál bemondom a nevem, már tudnak rólunk, jóelőre lefoglaltam a szobánkat. Nem is lehetett volna másként.

Ezúttal a nyolcadikon lakunk, az ablak a tóra néz. Kellemesen hűvös van a szobában, működik a légkondicionáló. Nagyon fűjök, és ledobom a csomagot.

- Hű, de jó! Már nem látok mást magam előtt, csak a szaggatott vonalat. Pedig szeretek vezetni.

- Hát akkor nézz engem! - mondja Sziporka, és lassan átölel.

Magamhoz szorítom, megcsókolom. Tengersizemeit lehunyja, könnyű keze az arcomat simogatja.

- Kívánlak... - suttogja, és vetkőzni kezd. - Mi történt velem? Állandóan Veled szeretnék lenni...

- Én is... - mondom, és ölbe veszem. - Ez valamiféle varázslat lehet.

Még mindig nyirkos testünk összefonódik, lüktet. Nem tudunk betelni egymással. Ráébredek, hogy szinte fizikailag fáj, annyira szeretem Őt. A beteljesülés után kimerülve heverünk az ágyon, tétován simogatom felhevült bőrét. Nedves szemekkel tekint rám.

- Kedvesem... - suttogja. - Olyan boldog vagyok Veled... Örülök, hogy eljöttem Hozzád.

- Én is boldog vagyok - motyogom. - Már nem emlékszem arra, milyen volt a világ Nélküled. Lehet, hogy tévedek. Lehet, hogy mindketten tévedünk. De ennél szebb tévedésben még nem volt részem. Gyere, Csillagom, azt ígértem Neked, hogy úszunk egyet.

Rövid zuhany után, csinos bikiniben kerül elő. Táskájaából elővesz egy pasztellszínű strandruhát, és belebújik. Rettentően csinos. Észreveszi, hogy megint Őt bámulom, és elneveti magát:

- Merlin Mester, megint álmodozol! Ne nézz annyit, mert elszégyeltem magam. Gyere.

Bezárom az ajtót. Átkarolom a vállát, lágyan hozzám simul, és megindulunk a lift felé. A kalitkában még néhány futó csókot lopunk, ameddig leérünk a földszintre. Halk nyikorgással nyílik ki az ajtó, ez térít magunkhoz.

Leadom a kulcsot, és kimegyünk a teraszra. Kevesen vannak itt, halk zene szól diszkréten. Leballagunk az elkülönített partra, ledobom a hatalmas törülközőt, Sziporka kibújik a ruhájából. Karcsú teste megint érzéki gondolatokat csihol ki belőlem. Csodaszép.

Valami jótét léleknek gondja volt rá, hogy egy tízméteres szakaszon eltakarítsa a hatalmas termésköveket, amikkel az egész nyugati part tele van. Így kényelmesen érünk a vízhez, nem kell lépten-nyomon attól tartanunk, hogy megütjük magunkat. Az apró hullámok Sziporka bokáját nyaldossák.

- Mi van? Tán hideg? - kérdezem.

- Éppen ellenkezőleg, nem gondoltam volna, hogy ennyire meleg! Gyerünk úszni!

- Csak óvatosan, Szerelmem, nem ismered a vizet, és én sem. Szerencsére, itt nincsenek nagy hullámok, de vigyázz Magadra!

Beljebb gyalogolunk a tóba, már derékig ér a víz. A kislány egyetlen mozdulattal beleveti magát, egy pillanatra eltűnik, aztán, mint egy sellő, úgy bukkan fel néhány méterrel arrébb. Utánaugrom, a víz alatt úszva elkapom a derekát, és kidugom a fejem. Lespiccelem. Kacag. Kergetőzni kezdünk, mint két kiskamasz.

- Jaj, de jó! - ujjong. - Most bemutatom, mit tudok, jó? - és szabályos gyors-tempókkal megindul a bóják felé. Szépen, jó mozdulatokkal úszik. Öröm nézni a testét, amint a vizet szeli. Megérkezik a nagy narancsszínű gömbhöz, elkapja a kötelet, és visszakiált:

- Milyen voltam? Na?

- Remek vagy, melyik olimpián akarsz indulni?

- Csúfalkodj csak! - kacagja. - Majd együtt indulunk a 2020-ason. Mint „oldtimer”-ek! Gyere már, vagy azt fogom hinni, hogy Te nem is tudsz úszni!

Lendületet veszek, lebukom. Pár méter után feljövök, és pillangózva közeledem Hozzá. Hamar kifulladás, rég nem úsztam ennyit, de világért sem mutatnám, mennyire nem vagyok formában. Igaz, a pillangó volt mindig a gyenge pontom. Újra lebukom, feljövöt végigsimítom a lány testét, és egy vizes csókot adok Neki.

- Erről ennyit - mondom. - Tudok úszni. Valaha én is versenyeztem.

- Nem is akárhogyan! - mondja elismerően.

Lassú tempókkal, kényelmesen úszunk vissza a parthoz. Elnézem Sziporka nedvesen csillogó testét, és megborzongok. Van benne valami különleges, ami egy delfinre emlékeztet. Leülünk a kiterített törülközőre, hozzám bújik.

- Remek a víz - mondja elégedetten. - A Balaton sosem ennyire meleg. Szeretlek.

- Én is, Kicsim.

Lassan besötétedik, a parton kigyulladnak a lámpák. Egy utolsó rövid úszás után, visszaballagunk a szállodába. Néhányan lézengenek csak a lobbyban, egy korombeli férfi alaposan megbámulja Sziporkát. A lány észreveszi, megbök a könyökével. Egymásra nevetve szállunk be az egyetlen működő liftbe.

- Láttad? - kérdezi vidáman. - Guvadt ki a szeme.

- Nem csodálom, gyönyörű vagy. Nekem állandóan kocsányon ül a szemem, amióta megláttalak.

- Ó, menj már! Hiszen én teljesen átlagos nő vagyok!

- De nem nekem!

A szobában hús sötétség fogad. Kedvesem hozzám simul, és megcsókol.

- Kedvencem? Mit javasolsz még ma estére?

- Felöltözünk, és elviszlek egy kis vendéglőbe vacsorázni. És ha van zene, felkérlek táncolni is. Megengeded?

- Uram, enyém a szerencse! - mosolyogja boldogan.

Felfrissülve, kivágott, fehér ruhában kerül elő. Kreol bőre majdnem csokoládészínű. Haját hátrafésülte, ugyancsak fehér szalag tartja. Nagyon szép. Én is belebújok a fehér farmerbe és pólóba. Leliftezzük a földszintre, és kisétálunk a forró estébe.

A hotel melletti parkban gyerekek hancúroznak, rollereznek, fiatal párok andalognak összebújva. Néhány idősebb pár üldögél a padokon, csendesen beszélgetve. Magyar szót is hallani, de most nem akarok leállni idegenekkel diskurálni. A tóparti sétányon már enyhe szellő fújdogál, kissé hűvösebb van. Hiába, szeptember vége van, mához egy hétre Újév.

A vendéglő, amire halványan emlékeztem, megújult az elmúlt tíz év alatt. A valamikori piszkos lebujs most díszére válna akár Nizzának is. És, hogy tökéletes legyen a *Côte d'Azur* illúziója, kivilágított kishajó hűz lassan a mólóhoz.

Belépünk a kerthelyiségbe, elég sokan vannak, de akad üres asztal. Két csinos pincérlány sürgölődik az asztalok között, az egyik, egy ébenfekete etióp kislány, odajön hozzánk:

- *Good evening!* - köszön angolul. - *Do you wish a dinner?*³¹

- *The menu, please.*³² - felelem.

Rövid tanakodás után borjúsültet rendelünk gombamártással, Sziporka fehér bort kér, én Tuborg sört. Közben körülnézünk. A zene nem túl hangos, néhány korunkbeli pár táncol a parketten. Kedvesem megfogja a kezem, és rám kacsint.

Észbekapok, felállok, és kissé félszegen hajlok meg előtte:

---

³¹ *Jó estét. Vacsorázni kívánnak?*

³² *Az étlapot, kérem.*

- Szabad egy táncra, hölgyem?

- Örömmel, uram! - mondja nevetve.

Karonfogva lépkedünk a parketthez, átkarolom, és lágyan kezdünk ringani az *Angie* örökzöld dallamára. Mick Jagger hangja régvolt emlékeket idéz fel bennem, és alighanem Sziporkában is, mert nagyot sóhajt. Fejét a vállamra hajtja, karja lágyan ölel.

Lejárt a dal, visszamegyünk a helyünkre. Kedvesem csillogó szemmel néz rám:

- Köszönöm. Jó volt veled táncolni.

- Neked jár köszönet, Életem - simogatom meg a kezét. - Szép vagy, mondtam már?

Boldogan mosolyog:

- Igen, sokszor mondtad. Akkor is mondtad, amikor még nem is láttál, és én nagyon féltem, hogy csalódnai fogsz bennem. Én sohasem tartottam magamat különösen szépnek. Csak amolyan átlagosnak. De most már kezdem elhinni. Tudod, nekem nemigen udvaroltak még ilyen hevesen. És jól esik, nagyon.

- A Te örömed az enyém is, Kicsim.

Lassan andalgunk vissza a hotelbe. Majdnem tíz óra van már. Sziporka hozzám simul, arcán megint ott van a bájos Mona Lisa-mosoly.

- Jó lesz hamar elaludni - mondom, mikor kilépünk a liftből. - Holnap nagyon hosszú út vár ránk, és nem szeretném, ha fáradt volnál.

- De azért Hozzád bújhatok, nem? - csillan a szeme.

A szoba homályában ismét egymáséi leszünk, és csak később zuhanunk mély, pihentető álomba.

2000 szeptember 23, szombat

Hajnál van, kint még mindig sötétség uralkodik. Meg sem próbálom megnézni az órát, enélkül is sejtem, hogy öt óra sincs még. Egy hét múlva állunk át a téli időszámításra, én pedig visszatérek a hétköznapihoz, a munkámhoz, a családomhoz. Ha lesz még hova visszatérnem. Kellemetlen érzés ül rajtam. Amióta eljöttem otthonról, még csak nem is telefonáltam, pedig bármikor megtehetném, itt a mobilom. De valahogyan nincs kedvem hozzá. Nem akarom megtörni, még pillanatokra sem, ennek a mesének a varázsát. Három nap alatt összenőttem Sziporkával, a jelenlétével, a közelségével. Meg akarom őrizni ezt a közelséget, ameddig csak lehet.

Menekülés ez is. Önmagam elől menekülök, az igazság elől. Csaló vagyok. De nem tehetem meg, hogy visszakozom. Már nem. Itt pihen mellettem életem legnagyobb szerelme, és én boldog vagyok Vele. Napjaink szépek, éjszakáink érzékiek és felejthetetlenek. Megfiatalodtam Mellette. Újra meg újra elcsodálkozom, hogyan lehetett NEKEM ekkora szerencsém. Honnan jött ez a drága kislány? Honnan sodródott elém azon a felejthetetlen júliusi napon? Hol rejtőzött addig? És hová fog tűnni, ha vége lesz ennek a gyönyörű kalandnak? Mert érzem, és rettegek tőle, hogy el fog tűnni.

Ez a félelem dönt helyettem most is. Mint az első reggelünkön, amikor egymás mellett ébredtünk, most is magamhoz vonom, és gyengéden csókolni kezdem. Nem ébred fel, de még álmában is hozzám simul. Csókjaimat is viszonozza, érzéki ajkai elnyílnak, nyelve az enyémet keresi tapogatózva. Remegünk.

Abba kellene hagynom. Tudom, hogy fáradt, hiszen későn feküdtünk le az este, és ma nagyon hosszú útnak nézünk elébe. Világért sem akarnám, hogy egész nap törődött és álmos legyen. Óvni szeretném ezt a kis virágszálat, ezt a gyönyörű kicsi nőt, aki annyi mindent adott nekem, aki annyi mindenre tanított meg engem ezalatt a néhány nap alatt. De a vágyam erősebb mindennél. Azon a ponton vagyok, ahol az ember már nem tud parancsolni az ösztöneinek.

Még félálomban van, amikor, ki tudja, hányadszor, újra az enyém lesz. Lélegzete elakad a gyönyörtől, vágytól remegő teste szinte lángol. A majdnem teljes sötétségben is meglátom kinyíló szemeinek csillogását, az arcán felragyogó mosolyt.

- Te kis telhetetlen... - suttogja. - Neked sosem elég?

- Rövid az életünk, Szerelmem. - felelem. - És Belőled tényleg nem elég. Megfiatalodtam Melletted. Újra felfedeztem magamban a szerelmet. Te nyitottad rá a szememet, Te tanítottál meg arra, hogy a boldogság még nem vészett el...

- Ó, Kedvencem... Olyan szépen mondd... Hol tanultál meg így udvarolni?

Félkönyékre támaszkodom, és megsimogatom az arcát.

- Én mindig így udvaroltam, Kicsikém. Csak nem mindig találtam meghallgatást. Én - én vagyok, mindig. De... azt hiszem, fel kéne kelni. Ma nagyon hosszú utat kell megtennünk, talán a leghosszabbat az egész vakáció alatt. - Megemelem az állát, és könnyedén megcsókolom. - Nem vagy túl álmos?

Elneveti magát:

- Ezek után? Nem mondom, még szundiznék, sohasem szoktam ilyen korán kelni. De majd csak átvészelem ezt a napot valahogy. Menj, fürödj meg, addig én még „csalok” egy kicsit.

Vidáman megyek ki a fürdőszobába. Életrevaló ez a lány, annyi szent!

Borotválkozás közben kicsit megvágom az ajkam szélét. A fene egye meg, nem hiányzott! De el fog múlni. Belevigyorgok a tükörbe. „Lökött kamasz!” Tükörképem visszabazsalyog. Első randevűmra készültem ilyen izgatottan, akkor is összekaszaboltam az arcomat. De mi van most? Rég nem vagyok kamasz, fiatalnak se nagyon mondhatom már magamat. És mégis remegek a gondolatra, hogy itt van velem Ő. Mit voltunk képesek tenni egymással? Milyen lavina indult el akkor, azon a délelőttön?

Beállok a zuhany alá, hosszan csorgatom magamra a langyos vizet. Jól esik. Hirtelen megint rosszul kezdem érezni magam, ugyanaz a kellemetlen érzés rohan meg, mint tegnap reggel. Nyomást érzek a mellkasomban, nehezen lélegzem, félrekalapál a szívem. Na! Nem erről volt szó! Mi van itt? A fejem is furcsán zúg.

A csempéhez támaszkodom, igyekszem nyugodtan, mélyen lélegezni. Lassan enyhül a nyomás, könnyebb a lélegzés. Elzárom a meleg vizet, a hideget pedig teljesen kinyitom. Millió apró korbácsként ver a sok vízcsepp, teljesen magamhoz térek. A fejem is tisztul már. Phú, de megijedtem! Össze kell szednem magam, Sziporkának nem szabad megtudnia, hogy nem vagyok jól. Még szerencse, hogy mindig van nálam Deralin, bár lehet, hogy már rég lejárt a szavatossága.

Komolyan megijedtem az imént. Mialatt szárazra dörzsölöm magam, eszembe jut szegény Anyám. Rég nem gondoltam rá. Akkor, '74-ben, úgy állt az ágyamnál, mint egy szobor. Még könnyezni sem volt ereje szegénynek. Csak állt, és nézett. Erre a képre emlékszem a leg-élesebben, akkor tértem magamhoz. Te jó ég, huszonhat éve már annak is!

Kikászálódok a fürdőből, de még egy pillantást vetek a tükörbe: oké, azt hiszem, nem látszik meg rajtam az iménti rosszullét. Kint halványan szürkülni kezd a keleti égbolt. Kedvesem most fordul a másik oldalára. Leülök mellé, és nézem. Sajnálom felkelteni, de nincs mit tennem. Ma el kell érnünk a Holt-tengerig.

- Csillagom, ébresztő! - mondom halkán, és megsimogatom a vállát. - Kelj fel.

Bágyadt mozdulattal fordul a hátára, kinyitja a szemét.

- Ébren vagyok - mosolyodik el. - Tudsz szerezni egy kis kávé?

- Minek az Neked? - ugratom. - Ne izgulj, készítek egyet, van minipresszóm. Mire elkészülsz, itt fog gőzölni, az asztalon.

Eltűnik a fürdőben. Előkotrom zsákomból a kávéfőzőt, megtöltöm, és bekapcsolom. Pillanatok alatt összedobom a holmimat, ma is ugyanazt a szerelést választom, mint tegnap. Kilépek az erkélyre, körbeszimatolok. A levegő nyirkos, és máris érezni rajta, hogy ma nagyon meleg lesz. Visszasietek a szobába, gyorsan bekapok egy Deralint, és éppen kifolyik a kávé is, mire Sziporka előkerül a fürdőből.

- Hölgyem, a kávé előállt - nevetek Rá. - Hány cukorral kéred?

- Csak eggyel, Kedvencem - mosolyog vissza. - Vigyáznom kell a vonalaimra.

- Neked? Hiszen olyan csini vagy, mint egy érettségiző diáklány! És ma egy kicsit későn fogunk reggelizni.

A gyűszűnyi kávé hamar elfogy. Kedvesem is összecsomagol, én gyorsan kilötykölöm a minipresszót, és elteszem. Az ajtóból még egyszer visszánézek, nem felejtettünk-e itt valamit. Kint egyre világosabb van.

A recepciós duzzadt szemekkel, álmosan kecmereg elő az irodájából. Nem tudja elképzelni, mi lelt bennünket, hogy szombat hajnalban elmegyünk. Nem fárasztom magam azzal, hogy elmagyarázzam neki. Leadom a kulcsot, fizetek, és már kint is vagyunk a parkolóban. A sok kocsni nedvesen csillog a hajnali harmattól.

Beteszem a csomagokat, Sziporka beül. Kinyitom a motorházat, gyors ellenőrzés: minden rendben. Lecsukom, én is beülök. Mialatt a motort melegítem, Kedvesem hozzám simul.

- Mi baj van? - kérdezi gyengéden. - Olyan gondterheltnek látszol ma.

Húha, csak ez hiányzott! Hirtelen nem is tudom, hogyan nyugtassam meg. Ez a lány a vesémbe lát!

- Semmi baj, Kicsim, csak álmos vagyok egy cseppet, és az úton jár az eszem.

Oszkár bemelegedett. A tó túlsó partján, a Golán csipkézett gerince fölött egyre vörösebb az égbolt. Negyed hét van. Elindulunk.

Tiberias alszik még. Amint keresztülvágunk a város központján, egyetlen kocsival találkozunk csak, az is egy járőr-kocsi. Az emelkedő elején fekete kaftános, kalapos, *tálit*-ba burkolózott, szakállas férfiak igyekeznek a közeli zsinagógába, hajnali imára. Rosszalló tekintettel néznek utánunk. A kocsni nekiveselkedik a nehéz emelkedőnek, *Poria* felé.

Fehér tábla áll az út szélén, rajta hullámos, kék vonal, és a felirat héberül, arabul, angolul: TENGERSZINT. Sziporka rácsodálkozik:

- Jé, csak most bújunk ki a víz alól? Jaj, de izgi!

A hatalmas balkanyar utáni egyenesen félrehúrom a kocsit. Kiszállunk, a kislány hozzám bújik.

- Most nézz vissza, Szerelmem, honnan jövünk. Látod, erre a pillanatra várt a Nap is.

A lány lenyűgözve bámulja a látványt. A napkorong félig még a hegy mögött rejtőzik, a tó keleti része sötétzöld, innenső oldala aranyvörösén szikrázik. Kis halászhajó szeli lassan a vizet. Előkapom a fényképezőgépet, csinálok néhány felvételt.

- Micsoda látvány - rebegi Sziporka. - Ilyet még nem láttam soha. Köszönöm...

Még egyszer körültekintünk, a Nap már teljesen feljött. Visszaszállunk a kocsiba, indulás.

A teljesen üres országúton megeresztem Oszkárt. Ilyenkor, kora reggel, nem kell tartanom a radartól. A motor egyenletes erővel húz, száz felett repülünk. Néha élvezem a sebességet, eszembe jut fiatal korom, amikor a rallyzással is megpróbálkoztam. Az úttest jó, sima, nemrég újították fel. Nem egész tíz perc alatt a *Golani*-elágazásnál vagyunk, zöldet fogok ki, és balra fordulok, *Afula* felé.

Egyenesen délnek tartunk, a reggeli nap oldalvást világít be a kocsiba. Sziporkára tekintek, álmoskásan néz vissza.

- Nem akarsz pihenni egy kicsit? - kérdezem. - Lehajthatod a támlát, szundizhatsz menet közben.

- Nem volna rossz - feleli. - Hogy lehet hátrahajtani az ülést?

- Jobboldalt találsz egy kereket, ott ni. Forgasd hátra, ameddig megy. Úgy, pihenj Kedvesem.

A kislány kényelmesen elhelyezkedik, mosolyogva lehunyja a szemét. Magamra maradok a gondolataimmal. Bekapcsolom a rádiót, baloldalra állítom a sztereót, hogy ne zavarjam Őt. Elkapom a fél hetes hírösszefoglalót, semmi érdekes. Az időjárás ma meleg lesz, jósolja a meteorológia.

Szóval ma elérjük a Holt-tengert, ha minden jól megy. „A világ seggelyuka” - jellemezte barátom nemrégiben. Jót nevettem rajta, mert igaza volt. Az egész világon nincs mélyebben fekvő hely, közel négyszázötven méterre van a tengerszint alatt. Kétszer jártam ott, egy-egy hetet üdültünk a családdal, mert többre nem futotta. Élveztük, csak a bolond meleggel gyűlt meg a bajunk. S most Őt viszem el oda.

Kfar Kanna, a kis cserkesz falu mellett haladok el. A világ kezd ébredezni, megjelennek az első járművek is az országúton. Többségük szembe jön, némelyik utánfutót vontat, rajta Jetski, vagy motorcsónak. A Tel Aviv-környékiek igyekeznek ebben a korai órában a Kinneret felé, hogy lecsípjenek még egy szép hétvégét, mielőtt beköszönt az ősz. Jobbról magam mögött hagyom a *HaEmeq*-kórházat, és már bent is vagyunk Afulán.

Hamar átvergődöm a kisvároson, és megint délnyugatnak veszem az irányt, a *Wadi Ara* felé. A nyílegyenes úton megint felgyorsítok. Sziporka elaludt mellettem, szép vonásai kisimultak. Szegényke, tudom, nem szokott ilyen korán kelni, sokszor mesélte. De hát szeretnék minél többet megmutatni Neki ezalatt a néhány nap alatt, ami még megmaradt nekünk. Igaz, megtehettem volna, hogy rövidebb utat tervezek be mára, de akkor valahol megint meg kellett volna szállnunk.

Zenére vágyom. Kazettát cserélek, Enya gyűjteményét teszem be. Szeretem ennek az ír énekesnőnek a zenéjét. Annyira megnyugtató tud lenni, mint egy bölcsődal. Gyakran hallgatom otthon is, ha már nagyon elegendem van a világból. Mint mindig, most is elandalít a kellemes muzsika. Kezemmel követem a volánon az „Orinoco Flow” szinkópás ritmusát.

Megiddo után járunk már. A völgy itt meglehetősen szűk, az út összevissza kanyarog a dombok között. Forgalom változatlanul alig van. Élvezem a tájat, csak azt sajnálom, hogy Kedvesem alszik, és nem láthatja. Itt is, mint sok más helyen az országban, az az érzésem, hogy otthon járok, Erdélyben. Nem tudnám megmondani, mire hasonlít pontosan ez a táj. Talán a Küküllő vidékére, a borászatáról híres Hátságára.

Sziporka megmozdul mellettem, kinyitja a szemét. Álmosan tekint bele a tájba, aztán visszaállítja az üléstámlát. Nyújtózkodik egy aprót, ásít, mint egy kismacska. Elmosolyodom a látványra.

- Kipihented Magad? - simogatom meg a kezét.

- Majdnem teljesen. Mennyit aludtam?

- Talán félórát, Kicsim. Tényleg nem akarsz még egy kicsit pihenni?

- Á, nem, a vidéket szeretném látni. Szép itt...

Hét óra. A gyomrom hatalmas kordulással jelzi, ideje volna megreggelizni valahol. De Haderáig nem találni olyan autós csárdát, ahol érdemes volna megállni. Mintha a gondolatomra válaszolna, a lány megkérdezi:

- Mondd, hol lehetne reggelizni? Megéheztem.

- Azzal még várnod kell egy kicsit, Életem - mondom. - Félóra múlva odaérünk. Addig, ha akarod, van még két doboz üdítő a tegnapiból, ott hátul.

Kedvesem újra leereszti az ülést, és hátranyúl. Egy pillanat múlva már a kezében van a doboz kóla, meg két műanyag pohár. Ügyesen kitölti az italt, az egyik poharat nekem adja. Jól esik a szénsavas ital, egy kicsit elveri az éhségemet. Sziporka elneveti magát:

- Nem tudom, mi lett velem! De állandóan éhesnek érzem magam. Otthon egész nap alig eszem valamit. Szerinted mi ez? Talán a szerelem teszi?

- Lehet, hogy igazad van - vigyorgok. - Hallottam már efféléről.

Umm-el-Fahem-nél pirosat mutat a lámpa, megállok. A kereszteződésen túl rendőrfőnök várakozik. Előkészítem az irataimat, Sziporkának is szólok, vegye elő az útlevelet. Zöldre vált a lámpa, elindulok, de alig gyorsulunk fel, az egyik rendőr leint. Lehúzó a padkára, leállítom a motort.

- *Boker tov* - köszön be a nyitott ablakon a rendőr. - *Mismachim lebikoret, bevakasha*.³³

Átnyújtom a papírokat, a pasas böngészni kezdi Kedvesem útlevelet. Ahogy elnézem, nem sok magyar iratot láthatott eddig. Az én irataimat alig nézi meg. Láthatja a rendőrigazolványomat, biztosan azt hiszi, szabadságoló kollégával van dolga.

- *Hemshech nesi'a tova*³⁴ - mondja, és visszaadja az egész paksamétát. Társa közben leállít egy piros BMW-t, négy fiatal ül benne, két fiú és két lány.

Indítok, gyorsítok, és máris kilencvennel suhanunk a szép völgyben. Az arab kisváros házai elszórtan állnak a két hegyoldalon. Sziporka nézelődik, és megint elkacagja magát:

- Na, ezt lehengetted az igazolványoddal. Pisszenni sem mert, láttad?

- Azt nem, de a Te útleveledet úgy bámulta, mintha aranyból lenne. Azt hiszem, azt sem tudja, mi fán terem Magyarország. Itt sem intelligensebbek a zsaruk, mint bárhol másutt a világon. És rendőr-viccet itt is gyártanak.

Nyugalom és békesség van bennem. Ugyanazt érzem, mint amikor Sziporka érkezése után Haifa felé utaztunk. Kell-e ennél több? Még mindig előttünk van a vakáció fele, és ha nem csalódom, a szebbik fele. Izrael déli része nekem is izgalmas látvány, Neki pedig egyenesen egzotikus lesz. Európai szemnek szokatlan a sivatag, talán ezért is választják az utazási irodák reklámként. Kíváncsi vagyok, vajon ez a drága kislány milyennek fogja látni a Negevot, vagy a Júdeai-sivatagot.

Közel járunk Haderához, előttünk a papírgyár épületei. Itt kezd megint kanyarogni az eddig egyenes út, amint beérünk a város iparnegyedébe. A háttér párjában homályosan emelkedik a hőerőmű hármasszárma. Lassítok, itt már csak ötvennel szabad haladni, és az úttest hirtelen hepehupássá válik. Sosem szerettem Haderát, rettentően zsúfolt, rendezetlen város, ráadásul a forgalmi jelzőlámpákat rendszeresen elfelejtik újra kitenni egy-egy útjavítás után, úgy-hogy ezen a városon átvergődni felér egy rejtvényfejtéssel.

Veszett tülköléssel, szinte leszorítva minket az útról, előz az a piros BMW, amelyet *Umm-el-Fahem*-nél mögöttünk állított le a rendőr. Fogcsikorgatva küldöm a sofőrt a megfelelő helyre, Sziporka először ijedten néz rám, aztán, nem éppen költői tirádámat hallván, elneveti magát:

- Kedvencem, ha ennek a sok jókívánságnak csak a negyede fogna, ezek nem érnék el a céljukat!

---

³³ Jó reggelt. Az iratokat kérem ellenőrzésre.

³⁴ További jó utat.

- A csuda vigye el - morgom még mindig mérgesen - már megint kiszaladt a számon. Ne haragudj, Életem, de azt hiszem, le kell mondanom a fogadalmamról. De ezeknek a suhancoknak sem jósolok hosszú jövőt. Nem csodálkoznék, ha egy árokban látnánk őket viszont hamarosan.

A város déli kijáratánál behúzó a *MacDonalds* parkolójába. Szerencse, hogy vannak ezek az éttermek. Állandóan nyitva tartanak, még szombaton reggel is. Kopogó szemekkel zárom le a kocsit, és kézenfogva baktatunk az épület felé. Az automata ajtó sziszegve húzódik szét előttünk.

- Mit ennél, Kicsim? - kérdezem a pultnál a lánytól.

- Mindegy - feleli - csak sok legyen! Nagyon éhes vagyok.

Egy-egy hamburgerrel és hatalmas adag szalmakrumplival felfegyverkezve ülünk le egy asztalhoz, egymással szemben. Ilyen jól még nem esett étel, pedig a hamburgernek nincs valami remek íze. El is könyvelem, hogy ezután sem nagyon fogok ilyen helyekre járni. Egy illúzióval lettem szegényebb, de így jár az, aki mindent készpénznek vesz, amit az amerikai filmekben lát. Sziporka meg is jegyzi:

- Azért amit néha otthon szoktam serpenyőben kisütni, jobb. De hát szükség törvényt bont.

Végül is jóllaktunk, és ez a fontos. Ebédelni majd valamikor délután fogunk, *Beer Sheva* vagy *'Arad* környékén. Veszek négy doboz kólát az automatánál, és már megyünk is kifelé. Nyolc óra múlt. Kezd meleg lenni.

Jó hangulatban lendülünk neki a 4-es útnak. Kedvesem otthonosan matat a magnóval, kisvártatva Zorán éneklí egyik kedvenc dalomat, a „Romantikát”.

*„Kedves, elviszlek oda, hol senki nem ismer, de értem a szót,
hol örökké hullámzó tengerről dalolnak altatót...”*

- Éppen ránk illik ez a szám - mosolyodom el. - Én is oda viszlek, ahol értem, mit beszélnek, hacsak nem arabul szólálnak meg. Azt viszont nem ígérhetem meg, hogy nem találkozunk ismerőssel, kicsi az ország.

- Tényleg, mit csinálunk, ha ismerősre akadsz? - nevet Sziporka. - Mit mondasz neki? Ja, és azt is akartam már kérdezni, hogyhogy nem beszélsz arabul?

- Hát, ami az arabot illeti, nagyon nehéz nyelv. Ragadt rám egy-két szó, kifejezés, de az írást szerintem soha az életben nem tudnám elsajátítani. Pedig rokon a héberrel. Ismerős? Hát, ha jól meggondolom, senkinek sem tartozom számadással, hogy mit csinállok a szabadságom alatt.

Lám, erre nem is gondoltam eddig. Megint megcsap az a kellemetlen érzés, ami szerda délután majdnem visszafordulásra készítetett. Nejem tud ugyan a dolgaimról, hiszen az ő tudtával jöttem el otthonról. Akármit mesélnének neki, nem érné meglepetés. Csakhogy az emberek imádnak pletykálni, bolhából elefántot csinálni. Nem volna igazán kellemes, ha mindenféle sületlenséget kezdenének terjeszteni széltében-hosszában. Viszont az is igaz, hogy úgysem tudnám elejét venni ennek. És ha már belementem ebbe a szép kalandba, nem fogok most meghátrálni. Ahhoz már túlságosan messzire jutottunk Sziporkával. És, végtére is, felnőt vagyok, magam határozok a sorsomról. Mindenki a saját sorsának a kovácsa - tartja a mondás. Az én esetemben ez annál inkább igaz, mivel a nevem is az. Nevetnem kell.

Arra eszmélek merengésemből, hogy a lány simogatja a kezem. Ránézek, kedvesen hunyorít vissza.

- Hová merült el szép szemed világa? - idézi Csokonait. - Rosszat kérdeztem az előbb?

- Nem, Kicsim, nem kérdeztél rosszat. De valahogy nekem is csak most ötlött az eszembe ez a kérdés. Mindegy, ne rágódjunk rajta. Elvégre, ha nagyon muszáj, tudok rögtönözni, nem?

- Ajjaj, a Te rögtönzéseid! - neveti el magát. - Még most is kacagnom kell, ha visszagondolok az öregekre Haifán. De feltaláltad magad! És, tényleg nem is hazudtál akkorát... Tudod, az a furcsa, hogy én is úgy érzem, mintha ez volna a nászutunk. Hozzád tartozom, Kedvencem, és nem is bánom. Jó Veled... De mi lesz, ha el kell majd utaznom?

- Ne erre gondold most, Életem. Félúton vagyunk. Előttünk van még pontosan ugyanannyi nap, mint amennyi már eltelt. Élvezd az utazást. A búcsúra gondolni nekem sem kellemes, de ráérünk majd az utolsó napon ezen törni a fejünket.

- Azt hiszem, igazad van... - mondja Sziporka tétován. - Éljük a mát, ne a holnapot.

HaSharon elágazásához érkezünk, Itt már torlódás keletkezik a forgalmi lámpánál. A kereszteződésen túl betonerőd emelkedik, a *Sharon*-börtön épülete. Szemben vele, baloldalt, az autóbusz-megálló, ahol pár évvel ezelőtt az az öngyilkos merénylet történt. Szomorú emlékü hely, nem is akarok erről mesélni Kedvesemnek. Zöldre vált a lámpa, meglódul a kocsisor.

Jó iramban haladunk dél felé. Kétoldalt a *Sharon*-síkság termékeny földjei, lankái szegélyezik az utat. Most már magasan jár a nap, kilenc lesz nemsokára. Kiszedem a kazettát, átkapcsolok a rádióra, és megkeresem a 88-as állomást. Ilyenkor, szombaton, reggel héttől este tizenegyig a hatvanas-hetvenes-nyolcvanas évek örökzöld slágereit sugározza ez az adó, szinte szünet nélkül. Óránként rövid hírek, néha egy-egy fontosabb közúti információ, azon túl zene, zene, zene minden mennyiségben. Most például Neil Sedaka énekli az *Oh, Carol*-t. Oldalt pillantok, Sziporka élvezettel követi a dal ritmusát.

- Milyen érzelmes - mondja mosolyogva. - Látom már, milyen az ízlésed, Kedvencem. Otthon is van egy hasonló adó, a Sláger Rádió, de azon többnyire csak magyar számokat sugároznak.

- Szeretem ezt a zenét - mondom, és megsimítom a kezét. - Eszembe jutnak ifjú éveim, régi szerelmeim... És ilyenkor eszmélek rá, mennyire elszállt az idő fölöttem. Nem vagyok már mai gyerek, ezeket a mostani dübörgő-ordító számokat nem tudom megemészteni.

- Na, azokat én sem szeretem, de azért, hogy nem vagy mai gyerek? Engedd meg, hogy ne értsek egyet! - neveti el magát. - Hiszen éppen az ellenkezőjét bizonyítod nap mint nap. Jó Veled...

„Veled is nagyon jó, Kicsikém” - mondanám, de a figyelmemet most az útra kell összpontosítanom. Majdnem *Ra'ananá*-nál vagyunk, és ezen a környéken még szombaton is nagy a forgalom. A hármás útelágazás rettenetesen zsúfolt tud lenni, a forgalmi lámpák inkább hátráltatják, mint segítik a haladást. Építgetik ugyan a felüljárót itt is, de még sok víznek kell lefolynia a Jordánon, amíg lesz belőle valami. Addig pedig maradnak az örökös dugók, a balesetek, meg az általános idegesség az utakon.

Viszonylag szerencsém van, mert a zöld hullámot fogtam ki, így akadálytalanul vergődünk át keresztezésekén. Jó iramban, kilencven-százzal haladunk, innen már autósztroda az út. Oldalt pillantok, Sziporka kérdő tekintetével találkozom.

- Mondd, rendben vagy? - kérdezi aggodalmasan. - Az előbb bókoltam Neked, ha nem vetted volna észre. Te meg hallgatsz, mint a csuka.

- Bocsáss meg, elkalandoztam. Hallottam, amit mondtál, és gondolatban feleltem is rá. Csak... Szóval, a forgalom. Nem akarok balesetet.

- Kicsit megijesztettél, hallod-e - mosolyodik el a lány. - Eddig nem voltál ilyen, hogy is mondjam, réveteg.

Na. Még csak az hiányzik, hogy rájöjjön, hajnalban nem voltam jól. Bár most nincs semmi bajom, teljesen rendben vagyok. És hogy nyomatékot adjak ennek, behúzó az első PAZ-kúthoz. A tank alig feléig ürült ki ugyan, de nem szeretem a végletekig kiszipolyozni. Amíg a sorunkra várunk, magamhoz ölelem Sziporkát, és lágyan megcsókolom. Csillogó szemekkel néz rám.

- Ne haragudj, Kicsim. Szeretlek. Még itt, a benzinkútnál is.

Könnyű kis keze szelíden simogatja meg a homlokomat.

- Semmi baj, Kedvesem, semmi baj. Néha türelmetlen vagyok. Ehhez is hozzá kell szoknod...

Hát igen. Sok mindenhez hozzá kellene szoknom. Ahhoz is, hogy öregszem, bármennyire hadakozom is ellene. Ahhoz is, hogy Sziporka itt ül mellettem a kocsiban. A baj csak az, hogy mire hozzászoknék, vége lesz ennek a vakációnak, és Ő visszautazik Budapestre. Az öregedés pedig feltartóztathatatlanul közeledik hétmérföldes csizmáiban, és egyáltalán nem érdekli, hogy elfogadom-e, vagy sem.

Előre araszolok, mi vagyunk soron. Szőkehajú, csinos kislány kezeli a kutat, gyakorlott mozdulatokkal tölti meg a tankot, közben lemossa a szélvédőt. Kezébe nyomom a hitelkártyámat, beüti a gépbe az adatokat, aztán a számlával együtt visszaadja. Félrehúzó, hogy ne zavarjam az utánam következőket, és beírom a naplóba a tankolást. Kedvesem félmosollyal nézi, mit csinálok. Rábazsalygok, bedobom a naplót és a tollat a kesztyűtartóba, és indítok.

A nyílt úton megint felgyorsítok, előttünk Tel Aviv metropolisának a sziluettjei bontakoznak ki a párából. Ez az ország szíve. Magát Tel Avivot úgy is emlegetik: a szünet nélküli város. Valóban pezsgő élete van, a fiataloknak, és nem csak nekik, rengeteg szórakozási lehetőséget nyújt. Munkahelyet is könnyebb találni itt, mint fent, északon, és a bérek is magasabbak. Viszont minden drágább. És állandó a zsúfoltság. Jómagam nem szívesen élnék itt, az biztos.

1991 elején meg pláne nem éltem volna itt. Az Öböl-háború idején tucatjával hullottak ide az iraki SCUD-rakéták.

- Már megint min gondolkodol? - néz rám Sziporka. - Beavatnál engem is?

- Ne haragudj, nem tudom, mi van velem ma - felelem zavartan. - Meg voltam győződve róla, hogy hangosan mesélek Neked. Az Öböl-háború jutott eszembe. Meg az, hogy nem szívesen élnék Tel Avivban.

- Hát akkor meséld hangosan. Hogy én is halljam.

- No jó. Bár azt ígértem, háborúról nem mesélek többet. De ez egy olyan furcsa háború volt. Talán az első Izrael történelmében, amelyben nem vettünk részt aktívan. Talán emlékszel az előzményekre: 1990 augusztus végén Irak lerohanta Kuwaitot, mire az Egyesült Államok és a NATO összeverbuválta a második világháború óta a legnagyobb szövetséges haderőt, hogy Saddamot jobb belátásra bírja. Viszont a bagdadi diktátornak esze ágában sem volt lemondani a kuwaiti olajról, sem pedig a közvetlen tengeri kijáratról. Nem untatlak a részletekkel?

- Nem, mondd csak - feleli a lány. - Úgy magyarázol, mint egy történelemtanár.

Lassítok egy kicsit, magam elé engedek egy türelmetlen sofőrt egy Volkswagennel. Kényelmes tempóban haladunk dél felé, tíz óra múlt. Rágyújtok, félig leeresztem az ablakot, és Sziporkára pillantok:

- Nos, amikor a szövetségesek elkezdtek felvonulni Bahrainban, Szaúd-Arábiában és Törökországban, Saddam kijelentette, hogy ha meg merik támadni Irakot, akkor rakétákkal fogja lőni Izraelt. Senki sem akarta elhinni, hogy ezek a második világháborús német V2-esekből kifejlesztett szovjet rakéták képesek elérni az országot. Meg hát mindenki bízott a légierőnkben, amely közismerten a legjobb a világon.

A lány tágranyílt szemekkel figyeli a mesémet. Kezdem tényleg tanárnak érezni magam.

- Aztán január 15-én éjfélkor lejárt a szövetségesek ultimátuma, és minden további bejelentés nélkül támadni kezdtek. Órák alatt megbénították az iraki légierőt, a szó szoros értelmében a földhöz szögezték a MIG-eket és a SZUHOJ-okat. Jöttek a jelentések a megsemmisített rakétaállásokról, és mindenki boldogan könyvelte el, hogy a veszély elmúlt, még mielőtt igazából fenyegethetett volna. Csakhogy 17-én hajnalban becsapódott az első SCUD, amit aztán követett még negyvenegy darab. Egy teljes hónapig éltünk úgy, ahogyan a londoniak élhettek a háború alatt. Cipeltük magunkkal a gázálcokat mindenfelé, riadókor bebújtunk a „zárt szobába”, és aludni sem tudtunk rendesen, mert nem tudhattuk, mikor jön a következő riadó.

- És mi köze van ennek Tel Avivhoz?

- Csak annyi, hogy ez a város kapta a legtöbb találatot. Nem sok híja volt, hogy Shamir akkori miniszterelnök elveszítse a türelmét, és parancsot adjon a légierőnek a támadásra. Viszont akkor szétrobbant volna ez a furcsa koalíció, amelyben paradox módon egy táborban volt a két ősi ellenség, Izrael és Szíria. Végül aztán Schwartzkopf „Medve” tábornok megoldotta a dolgot a szárazföldi invázióval, és nem egész száz óra alatt két vállra fektette az iraki hadsereget. Órák választották el attól, hogy bevonuljon Bagdadba, de Bush elnök megálljt parancsolt. Azóta ő is, Shamir is eltűntek a történelem süllyesztőjében, Saddam pedig még mindig ott ül Bagdadban, és jót röhög a markába. Mi pedig leshetjük, hogy mikor szottyán megint kedve lövöldözni. Mert hogy Ekeuséknak nem sikerült sem megtalálni, sem pedig felszámolni az összes rejtett fegyverraktárt, annyi szent.

Sziporka elgondolkodva néz rám. Zöld szemében megértés és félelem keveréke szikrázik.

- Hát, mit mondjak erre? Neked van igazad. Az emberiségnek még nem nőtt be a feje lágya. Nagyon nehéz volt? - Tétován megérinti a kezem.

- Nehéz? Nem olyan egyszerű ez. Aki sosem élt át háborút, annak nehéz. A bennszülöttek mind nagy hősök, legalábbis annak mutatták magukat. De hogy az a bizonyos zabszem nekik sem fért volna be, az is biztos. Ez nem hagyományos háború volt. Sosem tudhattuk, vajon a következő SCUD nem hordoz-e vegyi fegyvert, netán nukleáris töltetet. Rémhírekben pedig nem volt hiány. Szóval, egy hónap alatt alaposan kikészültünk idegileg. Én - bevallom - még fél év múltán is megdermedtem, ha mentő vagy rendőrkocsi szirénáját hallottam meg az utcán.

Már Tel Aviv déli pereménél járunk, jobbról mögöttünk marad a Safari kőfala. Éles süvítés nyomja el a motorzúgást és a beszélgetésünket. Hatalmas, kék-fehér BOEING 747-es ereszkedik méltóságteljesen Ben Gurion irányába, vezérsíkján a KLM logója díszel. Ilyenkor, szombaton, mivel az *El Al* és az *Arkia* betartja a repülési tilalmat, csak a külföldi légitársaságok gépei szállnak fel és le, viszik-hozzák a turistákat és az üzletembereket. Kedvesem

elgondolkodva nézi a leszálló gépet. Fogadni mernék, hogy a hazautazás jár a fejében. Mire végiggondolom, már visszhangzik is fátyolos hangja:

- Még négy nap... - mondja szomorkásan. - Még négy nap. És nem tudom, hogy lesz-e kedvem felszállni arra a gépre. Nehéz lesz...

- Kedvesem, már megint ezen gondolkodol? - Igyekszem higgadt hangon beszélni, de a gombóc felfelé kezd kúszni a torkomban. - Korai még, Életem. Félúton vagyunk, ne feledd.

- Tudom, Kedvencem. Tisztában vagyok veled, és igyekszem ehhez tartani magam. De, ezzel együtt, néha eszembe jut. - Megrázza a fejét. - Hallgassunk egy kis zenét. Valami jó, ritmusos dallamot...

Matatni kezdem a kazettatartót a bal térdem mellett. Előkotrom a Milestones 1-et, belököm a magnóba. Hátratekerem a szalagot, aztán elindítom. Felhangzik a Steppenwolf híres dala, a *Born to be Wild*.

„*Get your motor running
Head it on a highway!
Looking for adventure
In whatever comes our way...*”

A Woodstock-i fesztivál és a „Szelíd motorosok” nagy slágere kellemesen hullámszik a kocsiban. Látom Sziporkán, tetszik neki a szám, ütemesen ringatózik a ritmusára. Elkapja a pillantásomat, kedves grimaszt vág felém.

- Na, most próbára tehetsz, Tanár úr! Én is tudok ám egyet s mást - kuncogja. - A két főszereplő Dennis Hopper és Peter Fonda volt. Igaz?

- Csillagos ötöst kaptál, Kislány! Remek!

Fél tizenegy múlt, magunk mögött hagyjuk *Bet Dagan*-t, majd néhány perccel később *Rishon Le-Zion*-t is, és jó iramban haladunk *Ashdod* felé. A sztrádán aránylag kicsi a forgalom. Rég voltam erre, április elején jöttünk az unokaöcsém születésnapjára. Nemigen járok az országnak ezen a táján. A termékeny *Sharon*-t itt már felváltja a homok. Lassacskán a sivatag kapujához érünk. Kedvesem észre is veszi a változást:

- Micsoda pusztaság... - mondja halkán.

- Ez is Izrael, Kicsim - felelem. - Itt minden *dunam* termőföldet erőszakkal kellett kicsikarni a szűkmarkú természetből. Mocsarakat kellett lecsapolni, öntözéssel kellett termékennyé tenni a futóhomokot. El sem hinnéd, hogy még ettől délebbre is természetnek narancsot, banánt, paradicsomot, datolyát. És javarésze exportra kerül.

- Találékony lehet ez a nép - tűnődik a lány.

- Az. Te is tudod: a szükség a legjobb tanítómester. Ami nem ment szépszerével, megpróbálták ravaszsággal. Ha ravaszsággal sem ment, jött az erőszak. De valahogyan meg kellett élni a világnak ezen a mostoha vidékén. Gondold csak el: a harmincas évek elején alig félmillió zsidó telepes élt Palesztinában. Ipar jószerével csak a nagyvárosokban volt, Haifán és Jeruzsálemben. Tel Aviv akkoriban egy kis porfészek volt csupán.

Rágyújtok, mélyen leszívom a füstöt, és lassan fújom ki. Sziporka megint úgy figyel, mint egy kis diáklány.

- Egyre-másra alakultak a kibbucok, a moshavok. Az emberek látástól vakulásig dolgoztak, hogy kicsikarjanak valamicskét a sovány, csupa kő földjeikből. Traktorok, gépek alig voltak, és azok is elavultak. Lóval szántottak, kézzel arattak. Sok kitartással, és még több verejtékkel,

de sikerült termővé tenni a pusztaságot. Pedig közben harcolni is kellett. A vallási és politikai vezetőik által felheccelt arabok szabadon portyáztak, mindent elloptak, gyakran felégették a termést, és a gyilkosságtól sem riadtak vissza. A britek pedig rendesen szemet hunytak, ölbe tett kézzel nézték, amint a két nép egymást piszkálja. Mondjam tovább, vagy unod?

- Dehogyan unom, Kedvencem! Mesélj csak. Másként hogyan ismerném meg az országodat?

Megelőzők egy „testvért”, egy ugyanolyan Citroënt, mint a mienk. Jobbról elmarad mögöttünk *Yavne*, a maga zöldellő fáival és kertjeivel, és percek alatt a *Bnei Darom* elágazásnál vagyunk. Balra fordulok, gyorsítok. Az ashdodi kikötő darui elmaradnak mögöttünk.

- Aztán jött a háború. Megalakult a Héber Zászlóalj, nagyon sokan bevonultak. Ezer Weizmann, a mostani elnökünk akkoriban a RAF pilótája volt. Egy érdekesség: az ő nevéhez fűződik a *MAYDAY* riadójel, ő alkalmazta először. A zsidó katonák elkerültek szinte minden-hova: Észak-Afrikában harcoltak Rommel Afrikakorpsa ellen, ott voltak Európa fontosabb hadszínterein. És közben itthon is helyt kellett állni, vetni, aratni, szüretelni, és megvédeni a településeket. Akkoriban alakult a *Hagana*. A tagjai nappal a mezőkön dolgoztak, éjjel a települések körül járőröztek, hogy elriasszák az esetleges fosztogatókat. Nem volt könnyű élet.

Re'em-nél ismét jobbra fordulok, innen már a 40-es út vezet a célunk felé. Hamarosan *Kiryat Malachi*-hoz érkezünk, tőle jobbra *Be'er Tuvia* moshav fekszik.

- Olvastad valaha Kardos György könyvét? - kérdezem. - A címe: Avraham Bogatir hét napja. Éppen azt az időszakot írja le, amiről az imént meséltem Neked.

- Valami rémlik - tűnődik el Sziporka. - Igen, most már emlékszem. Furcsa volt, de szinte éreztem olvasás közben a fojtogató hőséget. És a tehetetlenséget is... Ki ez a Kardos György?

- *Halutz*. Magyarul úttörő. Magyar író, újságíró, akinek a csodával határos módon sikerült túlélnie a munkaszolgálatot. Volt jugoszláv partizán, aki kikerült Palesztinába, és megérte Izrael állam kikiáltását is, aztán 1951-ben hazatért Magyarországra. Még odahaza olvastam a könyvét, fiatal koromban, aztán itt is a kezembe akadt. Először hihetetlennek tűnt. Aztán, amikor újra elolvastam, úgy éreztem, minden szavát akár én is leírhattam volna. Ennyire élethűen talán még senki sem festette le a Közel-Kelet vajúdságát, aminek a következménye Izrael megalakulása volt.

- Látod, ebben igazad van - lelkesedik a lány. - Most, hogy említed, nekem is ugyanez az érzésem. És olyan furcsa most itt járni, ezen a helyen, és látni az eredményeket.

Dél felé jár az óra. Elmaradt már mögöttünk *Kiryat Gat*, a pusztaság kellős közepén haladunk. Az országút mellett egy-két csenevész eukaliptusz ad valamicske árnyékot, a déli napban elárvultan szikrázik az út mellett húzódó vasút. A forgalom megint teljesen megszűnt, mintha egy idegen bolygóra csöppentünk volna hirtelen. Sziporka is észreveszi ezt:

- Hová tűntek az emberek? - csodálkozik hangosan. - Biztos, hogy jó helyen járunk?

- Ne félj, nem tévedtünk el - kuncogom. - Dél van, ne feledd. Ráadásul szombat. És nagyon meleg. Aki mozogni akart, megtette korábban. Aki meg otthon maradt, az ki nem dagná az orrát semmi pénzért a légkondicionált lakásból estig. Nem csak a spanyolok tudják, mi az a szieszta.

Hatalmas zöld tábla áll az út mellett. Előre *Be'er Sheva*, balra *'Arad* az irány. Lassítok.

Kedvesem elmosolyodik:

- Hazaérkezünk? - kérdi vidáman. - Haza, a szülővárosodba?

- Majdnem! - kacsintok Rá. - Amikor először jártam erre, 1995-ben, bizony meg kellett állnom, mert elérzékenyültem a felirat láttán. Aztán rájöttem, hogy ez is csak illúzió, hiszen több ezer kilométerre vagyunk Aradtól. De... Tudod, az ember mindenhol az otthonát keresi.

Megállunk a parkolóban. Amint kiszállunk a kocsiból, hirtelen szakad ránk a rekkenő hőség és a mély csend. Nyugat felé, a dombok között, mint Ezeregyéjszakai látomás, fehér kupolák és karcsú minaretek szökkennek az ólomszínű ég felé, szinte a semmiből. Kedvesem lenyűgözve nézi a hihetetlen látványt.

- Az ott *Rahat*, az egyetlen beduin város - magyarázom. - A beduinok még manapság is nomád életet folytatnak, kecske-, birka- és tevetenyésztéssel foglalkoznak. Nemigen sikerült őket megtelepedésre ösztönözni. A fiatalok nem ellenkezének, de az öregek... Tudod, ezeknél a félprimitív törzseknél még mindig súlyos szava van a véneknek. Nem hajlandók egyik pillanatról a másikra levetkőzni az évezredek óta, egyik generációról a másikra öröklődő szokásokat.

- Kik a beduinok? - érdeklődik Sziporka. - Nekem mindig Rejtő Jenő regényei jutnak eszembe róluk.

- Nekem is. Pedig P. Howard nemigen ismerhette őket, hiszen soha élő beduinnal nem találkozott. Furcsa, titokzatos nép. Törzsi felépítésű társadalomban élnek, nemigen ismerik el az országhatárokat, ide-oda csellengenek Egyiptom, Izrael és Jordánia között. Pásztorkodnak, néha lopnak vagy gyilkolnak, főleg amikor két *hamullah*³⁵ összerúgja a patkót. Nehezen illeszkednek be a modern világba, pedig akár sátorban, akár kőházban laknak, mindenütt ott a rádió, a tévé, az autó. Ők is, mint a drúzok, szolgálnak a hadseregben, közülük kerülnek ki a legjobb nyomkeresők. Amolyan „izraeli indiánok”.

- Furcsa nép lehet - tűnődik el a lány.

- A világnak ezen a vidékén minden furcsa. A népek, a táj, az éghajlat, a szokások. Én már megszoktam.

Az örült meleg hamar visszakerget minket a kocsiba. Dimbes-dombos vidéken halad az út a Holt-tenger felé. Kedvesem érdeklődve tekintget jobbra-balra, de egy szót sem szól. Magam is inkább a gondolataimmal vagyok elfoglalva. Hát igen. Valahol itt ér véget a civilizáció, és kezdődik a vad, beoltatlan természet. Aki ezen a láthatatlan határon át akar lépni, jobb, ha valamit hátrahagy az igényeiből. Pedig a mai ember nemigen tud már megenni a modern élet kínálta kényelem nélkül. Eleget jártam a természetet fiatal koromban, azzal hízelegtem magamnak, hogy bárhol feltalálnám magam. De... Nehezen tudnám elviselni például egy tevekaraván viszontagságos útját a sivatagon keresztül. Ide nem akármilyen edzés kell.

Shoqet előtt PAZ kút és egy kellemes kis csárda kínál pihenést, felüdülést a vándornak. Itt az ideje, hogy megebédeljünk, mindjárt fél kettő. A parkolóban alig egy-két kocsit aszalódik a napon.

- Gyere, Kicsim - nyújtom a kezem Sziporkának, aki inkább hozzám simul. Megkönnyebbülve lépünk be a légkondicionált helyiségbe. Rusztikus külsejű, barna fagerendákkal díszített pultok kínálják a különböző felvágottakat, sajtokat, márkás italokat, hűsítőket. Az egyik sarokban néhány asztalka és szék hívogat, a másikon piros sapkás és köténykés, fehér blúzos fiatal lány szorgoskodik a presszógép mögött.

---

³⁵ *Nemzettség.*

Kedvesem letelepszik a sarokasztalhoz. Két perc múlva tálcán viszem utána a francia botkenyeret, kétféle felvágottat, Gouda sajtot, olajbogyót, Fanta üdítőt és a gőzölgő kávé. A háttérben halkán szól a hangszóró, Elvis Presley énekel éppen. Némán falatozunk. A lány időnként körülnéz, mintha keresne valamit.

- Mi a baj? - kérdezem.

- Semmi, Kedvencem, semmi - nyugtat meg mosolyogva - csak azt várom, mikor lép elő egy cigánybanda, hogy elkezdjen muzsikálni. Nálunk a Balaton körül vannak efféle csárdák. Hangulatos itt. Köszönöm Neked...

- Már megint mit köszönsz? Mondtam: nekem kell hálásnak lennem, hogy elfogadtad a meghívásomat. Hogy egyáltalán figyelemre méltattál akkor.

Sziporka elkomolyodva néz a szemembe, keze tétován simogatja az enyémet az asztalon. Zöld szeme különös fényben csillog most.

- Nem tudom elmagyarázni Neked. Akkor, azon a júliusi délelőttön, valami megmozdult bennem. Aztán, amikor levelezni kezdtünk, és Te elkezdted mesélni a hazádról, kíváncsivá tettél. Tudni akartam, ki vagy. Tudni akartam, ki az az ember, aki ennyi mindent képes elraktározni az agyában.

Iszik egy kortyot, merengve néz ki a tikkasztó koradélutánba.

- Amikor felvetted ennek a vakációnak a lehetőségét, eleinte megszeppentem. Hogyan fogom megoldani? Fogalmam sem volt róla. De azt tudtam, hogy el KELL jönnöm Hozzád. LÁTNI akartam mindazt, amit oly szépen meséltél el. Tudtam, hogy ha most elszalasztom ezt az alkalmat, talán soha az életben nem tér vissza. Hiszed vagy sem, én sem leszek fiatalabb. Nélküled sohasem ismerhettem volna meg a Közel-Keletet. Hát ezt köszöntem meg Neked...

Felszedelőzködünk. A pincérlány mosolyogva tekint utánunk, amint kilépünk a vendéglőből. Kint szinte mellbevág a hőség. A délutáni nap bágyadtan világít a kopár vidék fölött. Az út túloldalán apró forgószél táncol portölcsért kavarva.

Két perccel később ismét úton vagyunk. *Atawna* mellett haladunk el, a kis falu teljesen kihaltnak látszik, csak az egyik fekete sátor előtt hasal unottan kérődzve egy dromedár. Aki csak teheti, árnyékba vonul ilyenkor.

Kanyarogni kezd az út, sápadt homokkő-sziklák között emelkedünk felfelé. Aztán, a fennsíkon, megint kitárul a horizont. Itt-ott csenevész fa árválkodik magányosan, a természet szeszélyétől magára hagyatva. Ameddig a szem ellát, csak por és homok mindenütt. Elmarad *Kseifa* is.

Délibáb remeg előttünk, túl rajta halványan sejdül fel néhány távoli fa. Hamarosan megérkezünk 'Aradra. Sziporka hallgatagon nézi az egyre közeledő kisvárost. Mindjárt három óra.

- Hihetetlen - motyogja - hogy ilyen helyen is élnek emberek.

- Nincs ebben semmi hihetetlen, Szívem. Ennek a vidéknek nagyon jó az éghajlata. Meleg van, az igaz, de száraz meleg, amit sokkal könnyebb elviselni, mint a tengerparti síkság gőzfürdőjét. És nem tegnap óta lakik ember ezen a vidéken. A régészek szerint már a kőkorszakban megtelepedtek itt az őseink, és kisebb-nagyobb megszakításokkal azóta is lakott a hely.

Megérkeztünk. A sivatagot mintegy varázsütésre váltja fel az ápolt kisváros, a maga fáival, pázsitjaival, rendezett házaival. Izraelben ritkán látott tisztaság mindenfelé. Széles utcák, vadonatúj épületek mindenütt. Nekem mindig is tetszett 'Arad, mondogattam is, hogy

szívesen laknék itt. Percek alatt átvágunk az alvó városon, és már kint is vagyunk a keleti szélénél, ahol szállodánk áll.

- Itt vagyunk, Kedvesem. Javasolnám, hogy zuhanyozzunk le, mielőtt továbbmegyünk. Van még egy-két érdekesség, amit ma meg akarok mutatni Neked.

A hallban csend honol. Második emeleti szobánkat kitakarították, az ágy frissen húzva, valaki még a légkondit is bekapcsolta a kedvünkért. Sziporka eltűnik a fürdőben, én pedig az ablakhoz lépek. Előttem a Júdeai-sivatag wadijai futnak meredeken a Holt-tenger felé. Csak állok, nézem a kietlen pusztaságot, és megint elfog a szorongás. De - most az egyszer - nem a családom, még csak nem is rosszullét miatt. Ebben a pillanatban eszmélek rá valójában, hogy már csak négy napunk maradt hátra. Jövő csütörtökön Sziporka felszáll a Malév gépére, és talán soha többé az életben nem láthatjuk egymást. Vakációnk emlékké zsugorodik majd, amit még sokáig fogunk ízlelgetni - külön-külön.

- Ejnye, Kedvencem - duruzsolja a lány a fülembé. Észre sem vettem, mikor termett mellettem. - Min ábrándozol megint?

- Hm. Csak eszembe jutott egy csomó haszontalanság. - Felé fordulok, átölelem. Gyengéden mosolyog.

- Te örök álmodozó, Te... Szeretlek. Azt hiszem, ezt a néhány napot soha nem fogom elfelejteni.

Villámgyorsan elkészülök. Becsomagolom a fürdőruhát, magamhoz veszem a fényképezőgépet, és már megyünk is lefelé, a kocsizhoz.

- Hová viszel most, Kedvencem? - kérdi Sziporka.

- Ki, a sivatagba. A nagy semmibe, ahol ég és föld olyan közel vannak egymáshoz. Vissza a történelembe, ha úgy tetszik...

Észak felé, *Kidod*-nál hagyjuk el a várost. Itt már tényleg a sivatagban vagyunk. Kopár csúcsok között kanyarog a keskeny országút, néhány kilométer után az az érzése az embernek, hogy sohasem látott mást, csak homokot, pusztaságot, a nagy semmit. Mintha nem is létezne emberlakta hely a közelben.

Éles jobbkanyar után, a dombok aljában valódi oázis tűnik fel. Pálmafák árnyékában három hatalmas beduin sátor terpeszkedik lustán, előttük fekete burnuszba burkolózott pásztor terelgeti a kecskéit a karám felé. Botjára támaszkodva hosszan bámul utánunk. Kuttyája mérgesen ugat, megfutamodik a kocsiz irányába, aztán nyilván rájön, hogy úgysem tudna utolérni bennünket, és lassú ügetéssel visszatér a gazdájához.

Két éles sziklafok között halad át az út. Megállok. Sziporka érdeklődve tekint rám, de nem szólok egy szót sem, csak előre mutatok. A ráncos hegyoldalakon túl, sejtelmesen csillogva, ott terül el a Holt-tenger.

- Húha... - sóhajtja a lány. - Hogy Te miket tudsz mutatni nekem...

- Ott van, Előtted, Kicsim. Oda is lejutunk még ma, de először valami mást szeretnék mutatni Neked.

Készíték néhány felvételt, aztán indulunk. Röpke negyedóra múltán, széles lapály előtt fékezek le. Túloldalt ősi vár romjai emelkednek egy dombtetőn.

- Nézd... - ölelem át a lányt. - Az ott *Metzada*. Itt ért véres véget a *Bar Kochba*-féle felkelés. Az ostromlottak ellenálltak az utolsó emberig, pedig a rómaiak többszörös túlerőben voltak. Látod, még itt vannak a katapultok, és más harci eszközök. Gyere.

Kéz a kézben másszuk meg a lejtőt, ami a várkapuhoz vezet. A romos falakon belül inkább sejteni lehet, mint látni a néhai épületeket. Mindenütt omladék, por, pusztulás. Háromnyelvű, kék-fehér táblák mutatják, mi hol található. A mellvédhez érve, Sziporka visszahököl.

- Huhh... Ebbe bele lehet szédülni! Micsoda mélység...

Védelvezön átkarolom remegő vállát. Alattunk, a szinte feneketlennek tűnő mélységben, vadon tekeredő vízmosások futnak a Holt-tenger felé.

- Látod? Amikor már minden reményük elveszett, oda vetették le magukat a védők. Inkább választották a biztos halált, mint a rabszolgaságot. Maroknyi vezéren kívül senkit sem tudtak a rómaiak foglyul ejteni. Akkor még tudták, mi a harci becsület...

- Micsoda? - hitetlenkedik Sziporka. - Az asszonyok és a gyerekek is? Mind?...

- Igen, mind. Legalábbis a legenda erről mesél. És nincs semmi okunk az ellenkezőjét feltételezni, mert a latin források is ezt mondják. Senki sem élte túl ezt az ostromot. Mert a foglyul ejtett vezetőket is kivégezték a rómaiak.

- Látod, ezt a történetet sohasem hallottam még - mondja a lány csendesen. - Vigyél el innen... Kérlek...

Lassú léptekkel fordulunk vissza a kapu felé. A nap már eléggé alacsonyan jár, négy óra múlt. Kedvesem még mindig remeg mellettem.

- Kicsim, Téged nagyon meglegyintett a történelem szele - mondom halkán. - Ne félj, ez már a múlt. Dicsőséges múlt, de vége. Bár... Vannak, akik ugyanezt a sorsot szánják nekünk, és nem is rejtik véka alá a szándékukat. Nem tudom, mi lesz ennek a népnek a sorsa, ha nem sikerül egyezségre jutni a szomszédainkkal.

- Éppen erre gondoltam én is, Kedvencem. - Sziporka hangja reszket. - Most, hogy ennyire megismertelek, már nem lesz többé mindegy nekem, mi történik a világnak ebben a sarkában. Segíteni szeretnék, de tehetetlen vagyok.

- Kislány, már azzal is segítesz, hogy létezel, és gondolsz néha rám. Én magam választottam úgy, hogy itt éljek.

Meglehetősen nyomott hangulatban indulunk vissza, a város felé. Az oázisnál megélenkült az élet, két meghatározhatatlan korú asszony feji a kecskéket, körülöttük vagy féltucat kisebb-nagyobb gyermek hancúrozik. Ugrálva integetnek az autó után. Apjuk, a burnuszos pásztor, mintha ott dermedt volna meg, ahol először láttuk. Szoborként támaszkodik a botjára, és ha nem hajtana el időnként egy-egy legyet a kezével, élettelennek tűnne.

Fél öt után érünk be 'Aradra, és megállás nélkül folytatom az utat. Az iparnegyednél balra fordulok, és megkezdjük a hosszú, tekervényes ereszkedőt a tenger felé. Lassan haladok a szerpentinén, egyrészt, mert szeretném, ha Sziporka mindent jól láthatna, másrészt, mert rég nem jártam erre, és ez az út igencsak alattomos. *Harturim*-nál tábla mutatja: *PERICLAS*. Holnap erre fogunk utazni.

Motorkerékpárosok húznak el mellettünk örült dübörgéssel, az ellenkező irányban. Vannak vagy nyolcan. Mire felocsúdnánk, már el is tűntek a kanyarban.

- Láttad ezeket? - néz rám a lány. - Mint a vadak.

- Láttam, Szívem. És nem csodálkozom semmin. Meséltem már Neked az itteni közlekedésről, meg a balesetekről. Ezek az országúti lovagok azt hiszik, nekik áll a világ. De nézd majd meg, néhány kilométerrel arrébb, azt az emlékművet, amit egy ilyen „hősnek” állítottak. Az is azt hitte, vele nem történhet semmi olyan, ami mással.

Egyre lejjebb ereszkedünk, már elértük a tengerszintet jelző táblát. A késő délutáni nap mind hosszabb időre tűnik el a hegyek mögött. Egy hosszú egyenes végén, a kanyar előtt, parkoló hívogat megállásra. Lehúzó, kiszállunk, és a kőkorláthoz lépünk. Mélyen alattunk, a meredek vízmosásban, csenevész bokrok tengődnek. Előttünk a Holt-tenger zöldeskék vize csillog az utolsó rávetődő napsugarakban. Hatalmas, fehér sóhegyek váltakoznak a vízzel, ahol a lepárló medencék sorakoznak, a tenger déli csücskében. Jobbra a szerpentin kanyarog. Tarka turista-busz kapaszkodik a kilátó felé.

- Te, ezek nem megint a németek? - kérdi Sziporka nevetve. - Hogyhogy most szembe jönnek?

- Nem tudom, Kedvesem - vigyorodom el, - de nekem változatlanul nincs semmi kedvem velük udvariaskodni, úgyhogy iszkiri tovább innen! Vár minket a világ legsósabb leve-se, hogy megmártózzunk benne. Nyomás!

Mire a busz a legközelebbi kanyarba ér, már úton vagyunk lefelé. Nevetve jegyzem meg, hogy tényleg a „mi” németjeink ülnek benne, ráismerek az idegenvezetőre a sofőr melletti ülésen. A kislány elkacagja magát:

- Na, ha minden jól megy, ezeket leráztuk. Nem találkozunk velük többet.

- Ne légy ebben annyira biztos, Kicsim. Minden út Rómába vezet, még viszontláthatjuk őket Eilat-on. Inkább figyelj ezt a jelet a hegyoldalban. Már háromszáz méternyire járunk a tengerszint alatt.

- Jujj, de izgalmas! Én még most is nehezen hiszem el, hogy itt vagyok!

Az utolsó kanyar után, kilométer hosszú egyenes fut a víz felé. *Sheffech Zohar*-nál vagyunk, észak felé fordulok, a szállodák irányába, percek alatt odaérünk. Negyed hat van, az égen még látszik a világosság, de itt, a katlanban már szürkület uralkodik. A *Hotel Nirvana* parkolójába húzok be, egy fehér Ford Fiesta és egy almazöld Mazda közé. Strandruhás nők, shortos férfiak sétálnak a par-ton. Leballagunk a homokra, kiszúrok két üres nyugágyat, és leteszem a táskát.

- Ott az öltöző, Kedvesem - mutatok egy kis faépület felé. - Menj, vedd föl a fürdőruhádat. Én majd Utánad megyek.

Sziporka elindul a jelzett irányba. Ahogy körülnézek, büszkeség kezdi dagasztani megint a keblemet. Mások is észrevették azt, amit én: rettentően csinos ez a lány. Mintha zsinóron rángatnák őket, úgy fordulnak utána a férfifejek.

A leszálló alkony nem befolyásolja a fürdőzőket: a víz tele van tehetetlenül lebegő, bukdácsoló emberekkel. A levegő meleg és párás.

Kedvesem visszatért, most rajtam a sor, hogy átöltözzem. Perceken belül mellette vagyok:

- Gyere, Kicsim. Vár bennünket a „leves”. Csak arra vigyázz, nehogy a szemedbe fröccsenjen, mert borzalmasan tud csípni.

Meglepően meleg a tenger. Ahogy beljebb gyalogolunk, olajosan simogatja a lábunkat. Talpunk alatt kemény sóréteg. A túlsó, jordán part hegyei halványvörösen ködlenek fel az egyre sűrűsödő homályban.

- Jaj, de muris! - neveti el magát a kislány, amint beleereszkedik a vízbe. - Feldobta a lábamat!

- Az enyémet is, ne félj! - vigyorgok. - Ebben a vízben még úszni sem lehet, mert a végtagjaid többnyire a levegőt kaszálják. Ez a legsósabb tenger a Földön, a koncentrációja több, mint harminchárom százalékos. Teljesen telített sóoldat, ezért csapódik ki a par-ton. És, a szakértők szerint, szinte mindent gyógyít. Reumát, bőrbántalmakat, a csoda tudja, még mi mindent. A

levegő pedig egyenesen a légúti megbetegedéseknek való. Látod a hoteleket a parton? Egész évben tele vannak gyógyulni vágyó, többnyire idős emberekkel. Csak az éghajlat kellemetlen. Ha nappal jöttünk volna, most nem bírnál Magaddal a melegtől. Itt átlagban tíz fokkal van melegebb, mint bárhol másutt az országban.

Egymás mellé sodródunk, átkarolom Sziporka derekát a víz alatt. Könnyű simogatás a válasz, a zöld tengerszemekben sejtelmes szikra villan. Melegség járja át a lelkemet.

- Mondd, Kedvencem, gyógyításon kívül mi másra használják még ezt a rengeteg sót?

- Ó, sok alkalmazása van még - felelem elgondolkozva. - A kozmetikai ipar mindenféle kenceficéket gyárt belőle, meg a parton mindenfelé található fekete iszapból. Ott - mutatok déli irányba - van a *Mif'alei Yam Hamelach*³⁶, egy hatalmas vegyi kombinát, majd holnapután meglátod, mert arrafelé fogunk visszajönni Eilatról. Például itt termelik ki a magnéziumot, amiből aztán a gépkocsiipar készít különböző jármű-alkatrészeket. Tavaly egyesült a Volkswagennel. Nem is szólva a sokféle, jobbára titkos alkalmazásról. Hadiipar, tudod...

Teljesen besötétedett, háromnegyed hét. Fogynak a fürdőzők, lassan mi is kiballagunk a partra. Leöblítjük magunkról a máris kicsapódó sót, Sziporka vállára terítem a fürdőlepedőt, és szárazra dörgölöm, aztán magam is megtörölközöm.

- Nincs értelme átöltözni, Életem. Majd beterítem az ülést a törülközővel, és a szállodában megfürdünk rendesen. Ne félj, nem fogsz fázni.

- Melletted úgysem fáznék, Kedvencem - susogja a lány, és hozzám simul. - Jól érzem magam Veled...

Útnak eredünk, hamarosan a szerpentin kanyargunk 'Arad felé. A fényszóró sugara tapogattva pásztázza a sziklafalakat a kanyarokban. A forgalom nulla. Kedvesem bágyadtan bújik hozzám, feje a vállamon nyugszik. Fáradt lehet szegényke, ilyen hosszú nap után.

Egy hosszabb egyenes szakaszon félrehúzóok. Kikapcsolom a motort, a világítást, és kiszállunk. Mély, földöntúli csend telepedik ránk, csak a távolból hallatszik egy sakálfalka gyermeknevetéshez hasonló csaholása. Fölöttünk, a fekete égbolton, millió csillag szikrázik sosem látott erővel.

- Nézd... - mutatok felfelé. - A Tejút...

Sziporka szorosan átkarolja a derekamat, és megigézve nézi a ritka látványt. Magamhoz vonom, és lágyan megcsókolom. Az ajkai enyhén sósak.

- Ó, Szerelmem, ez csodálatos... - suttogja alig hallhatóan. - Még mi mindent tudsz varázsolni, Merlin Mester? Tenger, csillagos éjszaka, csend... Sivatagi magány... Ez hihetetlen.

- Nem az én érdemem, Kedvesem - felelem ugyanolyan halkán. - Én csak idegenvezető vagyok. És, melleleg, szerelmes is. A többi a természet nyújtja bőkezűen...

Visszaszállunk a kocsiba, és megint nekilendülünk a szerpentinnek. Negyedórával később már 'Arad bejáratánál vagyunk, újabb tíz perc múlva a hotel előtt állítom le a kocsit. Hirtelen nagyon fáradtnak érzem magam. A mai napba tényleg nemigen lehetett volna többet belepréselni.

A portás kissé eltátja a száját, amint fürdőruhában, vállunkon a törülközővel, átmasírozunk a hallon. Nem törődöm vele. Sziporka eltűnik a zuhanyozóban, de egy pillanat múlva kiszól:

---

³⁶ *Holt-tengeri Művek*

- Te nem vagy éhes? Mert én nagyon!

- Akkor igyekezz, Kicsim, én is megfürdöm, aztán irány a vacsora!

Negyedóra múlva ismét az elképedt portás előtt lépkedünk kifelé. Mindketten sportmelegítőben feszítünk. A szállodától ötpercnnyire apró, hangulatos kisvendéglő hívogat. Grillesirkét rendelünk párolt burgonyával, salátával, és egy palack száraz, fehér Barkan bort.

- Gyönyörű volt ez a mai nap - mosolyog Kedvesem. - Ennyi mindent még nem láttam soha egyetlen nap alatt. Megint csak azt mondhatom, hogy köszönöm Neked... Nem, ne szerénykedj. Neked köszönhetem, hogy egyáltalán itt lehetek.

- Nem tudom, mit feleljek erre, Kicsikém - motyogom zavartan. - Nem rajtam múlik. Te eljöttél hozzám, és ez nekem akkora boldogság, hogy még mindig nem tudom feldolgozni magamban. A legkevesebb, amit tehetek, hogy mindent megmutatok Neked, ami arra érdemes.

Hús, száraz szellő simogat, amint visszaballagunk a szállodához. Szobánk csendes magányában ismét egymáshoz simulunk, hogy a szerelem hullámain hajózhassunk át a sokat sejtető holnapba.

2000 szeptember 24, vasárnap

Pilleszárny érinti meg az arcomat, gyengén, sejtésszerűen. Könnyű, finom női ujjak bóklásznak leheletként a homlokomon. Ólomnehéznek érzem a szemhéjamat, de mégis kinyitom. Sziporka néz le rám Mona Lisa-mosolyával, zöld szemei kedvesen csillannak a hajnali derengésben.

- Jó reggelt, Kedvencem - bújja a fátyolosan mély hang. - Szia...

- Te... már ébren vagy? - kérdezem nem éppen tiszta fejjel. - Hány óra van egyáltalán?

Megragadja a jobb kezemet, és a csuklómra pillant.

- Hat óra múlt. Máskor ilyen időben rég ébren szoktál lenni. Nagyon fáradt vagy? - kérdezi anyáskodva, és lágyan megcsókol. - Ha akarsz, pihenj még, Szerelmem. Nagyon kifacsartad Magad, amióta itt vagyok Veled. Melletted vagyok...

Nyújtózkodom egyet, és átkarolom. Tudok is én ilyenkor pihenni! Forrón csókolni kezdem a telt ajkakat.

- Már negyedórája figyellek - susogja két csók között. - Úgy aludtál, mint egy kisgyerek. És elnéztelek volna még egy darabig, de valami nem hagyott nyugodni. Kitalálsz?

- Hát, ha nagyon megerőltetem a fantáziámat, talán sikerül - kuncogom. - Meglehet, hogy ugyanaz, ami engem sem. Vagy tévedek?

- Nem hinném, hogy tévedsz... - Ajkai az enyémekekre tapadnak, apró kezei közrefogják az arcomat. Hosszú, selymes szempillái lassan elrejtik a tengerszemeket. Forró teste az enyémehez simul, vágyakozva kezd lüktetni. Pillanatok alatt elmerülünk a szerelem hullámaiban.

Félóra múlva, mialatt felhevülve és kielégülten heverünk egymás mellett, Sziporka halkán megjegyzi:

- Félek, Kedvencem. Attól félek, nem fogok tudni elszakadni Tőled. Erre nem számítottam, és azt hiszem, Te sem. Mi lesz így velünk?

Nem tudok felelni. Ugyanezek a gondolatok cikáznak az elmémbe már két napja. Meglehet, hogy óriási hibát követtünk el mindketten, amikor kiszabadítottuk a szellemet a palackból. Nincs tapasztalatom a futó kalandok terén, nem tudom, hogyan lehet fájdalommentesen véget vetni egy ilyen kapcsolatnak. És már arról sem vagyok meggyőződve, hogy ez a kapcsolat vajon tényleg futó kaland-e.

- Nem tudom, Kicsim. - Idegesen megköszörülöm a torkom. - Elismerem, hogy nem jó félresepenni a gondokat, de szeretnék megkérni valamire: azalatt a pár nap alatt, ameddig még együtt vagyunk, hagyjuk ezt a témát. Nem érzed jól Magad mellettem? Megkérdezhetem ugyanazt, amit a Carmelitáknál kérdeztem: megbántad, hogy itt vagy?

- Te is tudod jól, hogy nem erről van szó - emelkedik a könyökére a lány.

- Hát miről? Szerinted miről van szó akkor? - Nem tudom, miért vagyok ideges. Kedvesem szeme elborul.

- Mi történt Veled? - Sziporka hangja remeg a visszafojtott indulattól. - Nem veszed észre, hogy mi játszódik le kettőnkkel? Nem veszed észre, hogy egyre jobban Beléd szeretek? Ha nem tudok megálljt parancsolni magamnak, nem leszek képes elmenni Tőled! Mintha sosem lett volna más életem... Hol van a családom, a hivatásom... az előéletem? Hol, mondd, hol?

Megdöbbenet nézek a lányra. Szeme sarkából két kövér könnycsepp gördül le. Úristen, megint tapintatlan voltam. Átölelném, de elhúzódik. Fürgén kipattan az ágyból, és kisiet a fürdőbe.

Te állat - szidom magamat. - Mit tettél már megint? - Keserű szájjal tápázkodom fel. Igaza van. Nem fogunk tudni elszakadni egymástól, nem fogunk tudni véget vetni ennek a vakációnak. Vagy ha igen, csak nagyon nagy trauma árán. Lehet, hogy el sem kellett volna kezdenünk? Ki a megmondhatója, mi lett volna helyes?

Felkelek, előveszem a kávéfőzőt, és megtöltöm. A fürdőből kihallatszik a zuhany egyenletes sistergése. Hirtelen ötletnek engedve előszedem a mobilomat, és beütöm az otthoni számot. A harmadik csengésre felveszik.

- Halló... - mondom rekedten. Feleségem hangja hallatszik a vonal másik végén.

- Te vagy az? Szép, hogy eszedbe jutottunk. Mikor érkezel haza?

- Csütörtökön délután. - Krákgonom kell. - Baj van? Haragszol?

Hosszú pillanatokig csak a vonal zúgását hallom, aztán halkán jön a válasz.

- Haragudni? Minek? Legalább jól érzitek magatokat? Hol vagytok most egyáltalán?

- 'Aradon. Mindjárt indulunk Eilatra. Holnap Jeruzsálem, holnapután Nazareth, aztán Haifa, és végül Ben Gurion. A gyerekek?

- Jól vannak. A lányod hiányolt. Hamarabb is telefonálhattál volna... - Pillanatnyi szünet után folytatja: - Nincs szó haragról. Nem esett jól, amit tettél, de nem haragszom. Hazavárlak...

Elszorul a torkom, alig tudok megszólalni:

- Szia...

- Várj, ne tedd még le! - Feleségem hangja izgatottá válik. - Szerda délután... elhozhatnád Őt. Szeretném megismerni... Ha akarsz, és ha Ő is akarja... Szia.

A vonal szétkapcsol, én meg ott maradok ülve, és bambán meredek magam elé. Teljesen üresnek érzem a fejem. A kávéfőző bugyborékolása térít magamhoz. Kitöltöm a gőzölgő italt két pohárba, megcukrozom, és mire ezzel végzek, Sziporka is előkerül. Arcán már nyoma sincs az iménti zaklatottságnak, szép szája mosolyra húzódik. Leül mellém az ágy szélére, kezét gyengéden az enyémre helyezi.

- Telefonáltál? - Hangja megnyugtató. Bólintok.

- Igen. És meghívott szerda délutánra...

A lány elkomolyodik. Szemrebbenés nélkül néz rám, és felsóhajt.

- Azt hiszem, el kellene fogadnom. Okos nő lehet a feleséged. Ezzel megoldhatja a mi problémánkat is. Nem gondolod?

Némán bólogatok. Szégyellem magam.

- De addig az enyém vagy! - neveti el magát, és futó csókot lehel rám. - Brávó, látom, a kávé már elkészítetted. Haladunk! Idd meg, aztán induljunk.

Hétkor lépünk ki a szálloda elé. Meleg van, száraz keleti szél fúj. Szaporán bepakolunk a kocsiba, és alig öt perc múlva már úton is vagyunk. Az utcákon a szokásos hétköznapi korreggeli nyüzsgése: felnőttek igyekeznek a munkába, gyerekek baktatnak az iskola felé. A szupermarket előtt kamion rakodik. Elkezdődik egy új nap.

Az új bevásárlóközpont előtt balra fordulok, és ereszkedni kezdünk a Holt-tengerhez vezető úton. Nyoma sincs már a tegnapi hangulatnak. Rogyásig megrakott, nehéz kamionok kapaszkodnak zihálva és fekete füstöt okádva a város felé. Lefelé is szinte csak lépésben lehet haladni, *Harturim* előtt torlódás keletkezik. Járórkocsi áll villogva az útpadkán, két rendőr próbálja kordában tartani a tömör forgalmat. Előttünk az *Ein Gedi*-i busz vesztegel.

- Ez már nem olyan romantikus, mint tegnap este volt, ugye? - kacsintok Sziporkára.

- Hát nem! - nevet vissza. - Ki gondolta volna, hogy néhány óra alatt ennyire megváltozik a világ?

- Hja, ma már vasárnap van, kezdődik a hét, a robot. Nem mindenkinek van most vakációja...

Nagy nehezen megindulunk, jobbra fordulok az elágazásban, és felgyorsítok. Megelőzők egy nyergesvontatót, amely böhöm buldózert szállít, és nekieresztem a Citroënt a Júdeai-sivatagnak. Mint makrancos ló háta a nyereg alatt, úgy hullámzik, tekeredik alattunk az út. Kétfelől kopár homokhegyek, vészjósló sziklák emelkednek festői összevisszaságban. Már másodszor járok erre, de ugyanaz az érzés kerít hatalmába, mint először: mintha egy csapásra idegen bolygóra kerültem volna. A táj semmilyen eddig ismert vidékhez sem hasonlítható. Kedvesem ámulva nézi a látványt.

- Fantasztikus... - suttogja szinte megszeppenten. - Ilyet még életemben nem láttam.

- Azt elhiszem, Kicsim. Nekem is szokatlan, pedig nem először járok erre. De ez még semmi. Ez csak amolyan sivatagocska. Nézd majd meg a Negevét.

Szabályos ütemben jönnek szembe a nehéz járművek, megrakva a foszfátbányából kitermelt kőzettel. Az úttest eléggé széles, néha mégis szorongva érzem, hogy nem fogunk elférni a monstrumok mellett. Itt-ott repedések, kátyúk tarkítják az aszfaltot. Nagyon nehéz karbantartani ezt az utat. Az égboltot a felszálló por szürke fátyola takarja el.

Félórányi szédelgés után *Tsafit*-nál fordulunk nyugatnak, *Dimona* felé. Elül a por a *Rotem*-felföld fölött, az ég visszanyeri kék színét. Mellettünk hosszú teherszerelvény zakatol *Dimona* irányába, két hatalmas Diesel-mozdony vontatja a sötétbarna vagonokat. A dombok gerincén szögesdrót-kerítés és őrtornyok jelzik, hogy katonai fontosságú területen járunk. Sötétzöld *Mishmar Hagvul*³⁷-dzsip bukácsol a kerítés melletti földúton. Messze, balra, a lankák között, gömbölyű kupola emelkedik az ég felé.

- Az ott az atomreaktor dómja - mutatom Sziporkának. - Ez Izrael talán legvédettebb helye, csak különleges engedéllyel, és naponta változó jelszóval lehet belépni erre a területre. Amit itt látsz, köröskörül, nem egyszerű kerítés. Tele van aggatva mindenféle elektronikus szerkentyűvel, szinte még a madár sem tud észrevétlenül átrepülni fölötte.

- Húha - csodálkozik a lány. - Nagy titkot őrizhetnek itt, ha ennyire védik.

- Nagyot bizony. Ha hinni lehet a szóbeszédnek, meg *Mordechai Va'anunu*³⁸-nak, akkor itt fejlesztették ki az izraeli atomfegyvert, és talán itt is őrzik azt a körülbelül ötven robbanófejet, ami az ország legfőbb elrettentő erejét képezi. Hogy mennyi igaz belőle, és mennyi nem, senki sem tudja biztosan. Egyesek szerint csak egy hatalmas blöff az egész, de arra mindenestre elég jó, hogy az acsarkodó arabokat távol tartsa. Még 1973-ban is attól féltek az egyiptomiak és a szíriaiak, hogy ha nagyon szorul a hurok, Izrael nem fog visszariadni a nukleáris fegyver bevetésétől sem. 1991-ben Shamir miniszterelnök meglehetősen otrombán utalt arra, hogy ha

---

³⁷ *Határrendőrség*

³⁸ *Izraeli kém, az ország atomtitkait tárta fel. Életfogytiglani fegyházra ítélték.*

Irak be meri vetni a vegyi fegyvert, akkor a mi rakétáink Szodoma és Gomorra tüzeit fogják Bagdadra szórni. Biztosat azonban senki sem tud. Akár blöff, akár nem, az mindenesetre tény, hogy Izrael a mai napig nem ratifikálta az Atomsorompó-szerződést.

Időközben Dimonára érkeztünk. A sivatag kopársága után üdítően hatnak a dús lombú, árnyékos fák a kisváros főutcáján. Magunk mögött hagyjuk a sok viszontagságon keresztülment textilgyár telepét, és balra fordulunk, *Yeruham* felé. Amint elhagyjuk a várost, Sziporka tétova mozdulattal a kezemre teszi a kezét.

- Hát, mit mondjak... Szép kis puszkaporos hordó ez az ország. Mondd, hogyan lehet itt egyáltalán élni, dolgozni, tanulni, szeretni?

- Érdekes kérdés, Szívem, főleg az utolsó része. Nem könnyű rá a felelet. Van az izraeliekben valami perverz hányavetiség, amit senki sem képes megfejtteni. Akár hiszed, akár nem, az Öböl-háború után kilenc hónappal ugrásszerűen megnőtt a születések rátája. Aki nem itt született és nőtt fel, annak ez bizarr, érthetetlen jelenség. A józan ész azt diktálná, hogy minél kevesebb gyermeket kell nemzeni, mert amúgy is nagy a veszély, hogy előbb-utóbb háború tör ki. A valóságban azonban úgy tűnik, ez valamiféle önfenntartási ösztön. Izraelben ritka az egyke. Rám is úgy szoktak nézni, mint valamiféle csodabogárra. A legtöbb családban három-négy gyermek van, de a vallásosoknál nem ritka a tíz-tizenkettő sem. Igaz, hogy náluk más az indíték. De abban igazad van, hogy ekkora veszélyben, hogy is mondjam csak, nemigen gondol *arra* az ember. Én legalábbis nehezen tudnám beleképzelni magamat ebbe a helyzetbe.

Szinte észre sem veszem, és már Yeruham mellett vagyunk. Az álmos kisváros távolabb esik az úttól, éppen csak sejthető az oázisszerűen megszorodott fák oltalmában. Megállás nélkül haladunk tovább délnyugat felé. Nyolc óra van.

Itt már hegyes a vidék, öt-hatszáz méteres csúcsok emelkednek kétoldalt, az út völgyben vezet tovább. Maguk a hegyek kopárak, de a lábuknál a zöld minden árnyalatában pompázó ültetvények terülnek el. Meglátszik a sok szorgos kéz munkája. Itt-ott traktorokat, mezőgazdasági gépeket látni, amint a földeken dolgoznak. Meleg van, de nyoma sincs a tengerparti fülledtségnek. Sziporka szórakozottan nézelődik, arcán zavar látható.

- Valami baj van, Kicsim? - kérdezem aggódva.

- Semmi, semmi - feleli halkán - csak elgondolkoztam azon, amit meséltél. Talán most fogtam fel igazán, milyen lehet itt az élet. Minden összefügg. A munka, a természet legyőzése, az állandó fenyegetettség, a szerelem, az emberek látszólagos közönye, a kultúra hiánya... Szerintem ez valamiféle páncél lehet, amit mindenki szívesen levetne, ha merné. Álcot viselnek az emberek, Kedvencem. Csak keveseknek van bátorságuk betekintést engedni ez alá. Te ezen kevesek közé tartozol...

Meghatóan okos és érzékeny ez a lány. Nemigen találkoztam még emberrel, aki ilyen rövid izraeli tartózkodás után ennyire rá tudott volna érezni az itteni légkörre. Hálásan nézek rá, elneveti magát.

- Látod-látod, itt vagyok már majdnem egy hete, és Te még meg sem tanítottál héberül! Hogy mondják például azt, hogy éhes vagyok?

- Az attól függ, ki mondja. A héberben az igéknek is van nemük. Ha férfi mondja, akkor: *ani ra'ev*. Ha nő mondja: *ani re'eva*³⁹.

- Értem... Hát akkor halld a szavam: *Ani re'eva!* Reggelizhetnénk valahol.

---

³⁹ *Éhes vagyok (hím-, illetve nőnemben).*

Éppen *Halukim*-nál vagyunk, ahol rákanyarodunk a 40-es útra. Kapóra jön *Sde Boker* csárdája. Lelassítok, elengedek egy szemből jövő buszt, és leparkolok. A hirtelen beállt csendben szöcskék és kabócák ciripelése hallatszik. Perzselő meleg van.

A kis tejsárdában bőségesen megreggelizünk. Sziporka élvezettel fogyasztja a sajtokat, és issza a hús tejet. Két korty között megkérdezi:

- Ezt itt termelik valahol?

- Nem *valahol*, Kicsim, hanem pontosan itt. - Kimutatok az ablakon. - Látod a házakat ott? Az a kibbuc. Itt élt David Ben Gurion, Izrael első miniszterelnöke, itt gazdálkodott, és itt is van eltemetve. Legendás személyiség volt. Grúziából vándorolt ki Palesztinába, eredeti neve David Gurisvili volt. Részt vett mindenben, ami a zsidó állam megalakulását előmozdíthatta, és nem ám csak úgy, „gyalogosan”, hanem szervezőként, vezetőként. Rendkívüli koponya volt, úgy mesélik. 1956-ban, a *Kades*-hadműveletben, amikor az egész vezérkar már-már feladta, ő mindvégig hitt a sikerben. És neki lett igaza. Még a fenegyerek *Dayan* is tartott tőle, és tisztelte a tekintélyét. Pedig a „félszemű” igazán nem tartozott a tekintélytisztelő katonák közé.

Befejeztük a reggelit, fizetek, és lassan, kézenfogva ballagunk ki a kocsihoz. Éppen be szállunk, amikor turistabusz érkezik a parkolóhoz. Sziporka nevetve néz rám, de megnyugtatom: ezek nem a németek. Felső tagozatos diákok özönlenek ki rikoltozva a buszból. Elindulunk.

- Dayan, Dayan... - mondja a lány elgondolkozva. - Ismerős a név. Mesélj csak, Tanár úr...

- A hatnapos háborúról biztosan hallottál már. 1967 június negyedikén Izrael megtámadta Egyiptomot, Szíriát és Jordániát. Egyszerre. Megelőző támadás volt, mert a hírszerzés már korábban jelentette, hogy az arabok háborúra készülnek. Senki sem gondolta volna, hogy ez a kicsi ország meg meri tenni ezt a lépést. Akkor foglaltuk el a Golán-fennsíkot, a Sinai-félszigetet, és akkor szabadult fel Kelet-Jeruzsálem is, amely addig jordán fennhatóság alatt volt. Hat nap alatt tönkre lettek verve az arab hadseregek. Akkoriban a félszemű Moshe Dayan volt a hadügyminiszter, akkor született az a vicc is, hogy ha mindkét szeme ép lett volna, akkor három nap is elég lett volna a győzelemhez.

- Aha, már rémlik... Nagyon kicsi voltam akkor, de emlékszem, hogy a szüleim nagyban tárgyalták az eseményeket. És mi volt az a *Kades*-hadművelet?

- Hát az bizony nagy zűr volt. - Rágyújtok, jól esik a füst. - 1956 októberében forrongott a világ. Magyarországon és Lengyelországban forradalom volt, Egyiptomban Nasszer kijelentette, hogy állami tulajdonba veszi a Szezei-csatornát. A britek és a franciák le akarták támadni Egyiptomot, mire Hruscsov kijelentette, hogy akkor viszont háború lesz. Közben, csak úgy „mellékesen”, Egyiptom lezárta a Tiráni-szorost is a Vörös-tengeren, és ezzel elvágta Izraelt a hajózástól. Eilat kikötője megbénult. David Ben Gurion elhatározta, hogy nem hagyja annyiban a dolgot. Közben Jordánia állandóan piszkálta Izraelt, *fedayin*⁴⁰-támadásokat indított a területéről, hogy megzavarja az ország életét. Hoppá...

Tartálykocsit érek utol, hirtelen fékez, és az utánfutója vészesen kezd csalinkázni az úttesten. Már hallom is a szétduzzant gumibroncs csapkodását az aszfalton. Szerencsére nincs szembejövő forgalom, fürgén megelőzőm a leálló járművet, és megnyugodva folytatjuk az utat délnek. Szinte hallani vélem a sofőr káromkodását is.

- Nafene... - dünnyögöm. - Ezzel szerencsénk volt. Könnyen elsodorhatott volna.

---

⁴⁰ Öngyilkos merénylő.

- Nyugi, Kedvesem - mondja Sziporka, és megszorítja a könyökömet. - Mesélj még...

- Szóval... Ott tartottunk, hogy Ben Gurion elhatározta, brit-francia segítséggel, vagy anélkül, de móresre tanítja Nasszert. Egy egész hadosztályt dobott át a Sinai-ra. Ejtőernyősöket, a híres Oroszlánokat. Nagy szerencsejáték volt, mert négy napnál tovább nem tudtak volna harcolni utánpótlás nélkül. Ezalatt a négy nap alatt kellett dűlőre vinni a dolgot. És közben rettegni attól, hogy mit szólnak az amerikaiak, akik viszont attól reszkettek, hogy az oroszok be ne váltsák a fenyegetéseiket. Kicsim, fél centire volt a világ a harmadik világháborútól. Szerencsére a Szovjetunióknak elég volt a maga fejfájása, a magyar forradalom, úgyhogy nyugton maradt. Végül is az amerikaiak is beérték egy „nana” fenyegetéssel, a mieink elérték a céljukat, a britek és a franciák pedig, a saját szakállukra, tönkrebombázták Port Saidot. Nasszer, kénytelen-kelletlen, újra megnyitotta a Szezezi-csatornát a nemzetközi hajóforgalom előtt, és a Tiráni-szorosból is visszavonult, de kijelentette, hogy addig nem nyugszik, amíg Izraelt el nem törli a föld színéről. Nem lehetett nem hinni neki. Ezért is támadott a hadseregünk 1967-ben elsőként.

- Hogy Te miket tudsz... - álmétkodik a lány. - Hogy tudsz annyi mindent észben tartani?

- Nézd, világeletemben szerettem a történelmet. Sokat és szívesen olvasok. Amit most elmeséltem Neked, nem az én tudásom. És ha érdekel a történet, elolvashatod Leon Uris könyvét, a Mitla-szorost. Uris a kedvenc íróm. Merem ajánlani Neked is.

- Azt hiszem, kedvet csináltál rá. Leon Uris? Várj, felírom. - Retiküljéből noteszt és tollat szed elő, feljegyzi. - Miket írt még?

- Nem minden könyvét ismerem. Amit viszont olvastam tőle, az remek. Az Exodus, a Miła 18 és a Meghalsz, tengerész! Olyan könyvek, hogy az ember képtelen letenni őket. Az Exodusról biztosan hallottál már, film is készült belőle, Paul Newman játszotta benne a főszerepet. Éppen Izrael megalakulásáról, és a Függetlenségi Háborúról szól.

- Emlékszem már! Nemrégiben láttam is a tévében a filmet, nagyon tetszett. A zenéje még mindig a fülemben cseng...

Kilenc óra van. Balfelől magányosan emelkedik *Ovdat* várromja. Kopár a vidék, csak itt-ott látni egy-egy satnya fát az út mentén. Egyre mélyebben hatolunk be a Negevbe. Forgalom alig van, amióta Sde Bokerből elindultunk, a peches tartálykocsin kívül talán három kocsit ha jött szembe. A szeptemberi nap élénk fénnel vonja be a pusztaságot. Az ég mély kékje és a sivatag ezerféle sárgája különös, de egyben megnyugtatóan harmonikus látványt nyújt.

A hegyek egyre magasabbakká válnak, errefelé már majdnem ezer méteres csúcsok meredeznek az ég felé. Fokozatosan nekivadul a Negev, élénk tárva rejtett ábrázatát. Sziporka szótlánul ül mellettem, ide-oda ugrál a tekintete a tájon. Szemmel láthatólag tetszik Neki a panoráma.

Alig hallható zümmögéssel egymotoros Cessna sportrepülőgép húz el az út fölött, ugyanabba az irányba tart, mint mi. Szinte biztosra veszem, hogy az Útinform gépe, de itt nincs értelme bekapcsolni a rádiót, mert errefelé nagyon rossz a vétel. Ki hallgatná itt a rádiót? A sakálok, vagy az antilopok? Vagy az a millióféle rovar, amely dacolni tud a mostoha természettel?

- Nagyon szótlán lettél, Kicsim - pillantok a lányra. - Valami baj van?

- Semmi, hidd el. Csak bámulok. - Megrázza a fejét, barna lófarka egyik válláról a másikra lendül. - Gondolkoztam. A feleséged meghívásán törtem a fejem. Mit gondolsz, fogadjam el?

Nem felelek azonnal. Nekem is szöveget ütött a fejembe a párom ajánlata. Vajon hogyan juthatott eszébe ilyesmi?

- Nem tudom. Rád bízom, Kicsikém. Egy dolog biztos: nem lesz belőle jelenet, cirkusz. Ő nem olyan fajta. De a döntés a Tied. Szerdáig ráérsz határozni.

Zöldellő fák, emeletes házak tűnnek föl előttünk. Háromnegyed tíz van, amikor beérünk *Mizpe Ramon*-ba. A sivatagi tájba egyáltalán nem illő színfolt az utat szegélyező két sor fenyő.

- Nézz körül, Kicsim. Nagyjából félúton vagyunk, ez a kisváros majdnem a Negev földrajzi középpontjában van. El sem hinnéd, hogy néha, télen, itt még havazik is.

- Micsoda??? Na ne! - hitetlenkedik a kislány. - Ugye, Te most viccelsz?

- Egyáltalán nem viccelek. Vannak a sivatagi klímának ilyen fonákságai is. Nagyon ritka a csapadék, de néha a feje tetejére áll minden, és olyankor havazik, vagy annyi eső esik, hogy néhány napra kivirágzik a pusztaság. Mi, akik messze északon lakunk, ritkán látunk ilyet. És nekünk elképzelhetetlen, hogy a sivatag más is lehet, mint forró homoktenger. Ebben is a sablonok vezetnek félre. Ha azt hallod, SIVATAG, önkéntelenül is Rejtő Jenő blőd történetei jutnak eszedbe, amelyekben Potrien-szerű méregzsák őrmesterek próbálnak hiábavalóan légiósokat faragni a velejükig nyárspolgár civilekből. Pedig a sivatagnak ezerféle arca van.

A központban nyugatnak fordulok, próbálom felidézni magamban, merre is van az alpakkafarm és a csillagvizsgáló. Nem akarok eltévedni, és főlegesen kóvályogni az utcákon. Szerecsére itt is megtalálhatók az Izrael-szerte elterjedt útmutatók, csak a nyilakat kell követni.

A város határában elfogy az aszfalt, döngölt makadámútra térünk. Meredek wadiban tekeredik az út, kétoldalt hatalmas kövekkel teleszórt hegyoldalok emelkednek a kék ég felé. Megint elkap az idegenszerűség érzése: ez nem a Föld. Nemrég láttam egy képsorozatot, amit a *Pathfinder* sugárzott vissza a Marsról. Ahhoz hasonlít a vidék.

Tízpercnyi kanyargás után széles parkolóba torkollik az út. Baloldalt, fenn, a hegyen, a csillagvizsgáló félgömbje csillog a napsütésben, előttünk gerendákból ácsolt, vadnyugati filmekbe illő kerítés húzódik. Kiszállunk.

- Látod, Kicsim, az ott a mi *Mount Palomar*-unk. Ennek a vidéknek annyira tiszta a levegője, és olyan távol esik a sűrűn lakott, kivilágított városoktól, hogy ide telepítették az obszervatóriumot. Még nem jártam ott, de azt mondják, érdemes megnézni. Két Schmidt-távcső kémleli a végtelent a kupola alatt. Itt, előttünk pedig az Andok kedves kis lakói tengetik a napjaikat.

Bemegyünk a kapun, kavicsos ösvény kanyarog az elkerített kifutók között. A kerítéseken belülről kíváncsian kandikálnak ránk az alpakkák.

- Miféle állatok ezek? - kérdezi Szíporka. - Lámák?

- Majdnem eltaláltad. Alpakkák, a lámák rokonai. Mellesleg a tevéké is, csak nincs púpjuk. Dél-Amerikában honos állatok ezek, az Andok bércei között élő indiánok ma is teherhordásra használják őket, mint több száz évvel ezelőtt az inkák. A gyapjuk finomabb a legjobb merinói gyapjúnál is, a tejük dús és tápláló. És nagyon kedves, szelíd jószágok. Nyolc párat hoztak be ide a hatvanas években, azok szaporodtak el ennyire. Még visszatelepítésre is futotta belőlük, nagyon kedvez nekik az itteni éghajlat.

- Édes kis pofák! - nevet a lány. - Jön, hogy az ember megsimogassa őket.

- Valószínűleg boldogan túrnék is, nagyon jámbor állatok. Ezeknek itt pedig nincs is semmiféle ellenségük. Hozzászórtak az emberhez, aki táplálja, ápolja őket, távol tartja a sakálokat. Kondorkeselyűk sem élnek errefelé, úgyhogy ezek a párok teljes nyugalomban és jólétben élnek itt, kihunytt bennük a félelem ösztöne. Néha irigykedem rájuk...

- Elhiszem, Kedvencem - simul hozzám Sziporka. - Ezek legalább nem érzik a mindennapi feszültséget, amit mindenki az országban. Tudod, néha én is irigyelem a kutyánkat... De csak nagyon ritkán! - kacagja.

Negyedórás körsétánk végén ismét a kapunál találjuk magunkat. Mialatt a kocsihoz ballagunk, fekete-fehér kamasz macska fut hozzánk, és hízelegve dörgölőzik a lábunkhoz. Ilyenkor elolvadok, a macskák a gyengém.

- Cicc, kicsike! - guggolok le hozzá, és simogatni kezdem a bökdöső kis fejet. A macsek boldogan dorombol, időnként nyekeregve magyarázza a magáét. A lány mosolyogva nézi az idillt.

- Na, most csak azt nem tudom eldönteni, melyikőtök vette le a másikat a lábáról! Kár, hogy nincs nálunk semmi, amivel megvendéghelhetnénk a cicust.

- Nincs ez rászorulva, Kicsim - mondom nevetve. - Biztosan itt él a farmon, és tele van a hasikája finom alpakka-tejjel. Igaz, Félix?

A macska, mintha értené a kérdést, beleegyezően nyávog, és megnyalintja a kezemet, aztán elunja az ismerkedést, és sürgősen hajkurászni kezd egy eltévedt szöcskét. Mulatságosan sunyja a fülét, megjátszva a nagy vadászt, és nagyokat ugrik a rémült rovar után.

- Ezt elvárásoltad, Merlin Mester - mondja Sziporka már a kocsiiban. - Jobban mondva, ezt *is* elvárásoltad. Kezdek féltékeny lenni!

- Semmi okod rá, Kedvesem - kacsintok vissza. - A dolog kölcsönös. Nem tudom, miért, de a legvadabb macskák is megszelídülnek a közelemben. Talán megérik, hogy szeretem őket. Remek ösztöneik vannak, nem hiába imádták istenként őket az ókori Egyiptomban. Világéletemben a kedvenc állataim voltak.

- Jólelkű ember vagy, Kedvencem... - sóhajtja a lány. - Talán emiatt vonzódtam Hozzád akkor, júliusban. Lehet, hogy bennem is rejlik valami a macskaösztönből?

- Meglehet! - nevetek. - A közhiedelem a nőket a macskákkal azonosítja. A férfiakat pedig a kutyákkal.

Jó hangulatban gurulunk vissza a városba. A központban, az ifjúsági szálló mellett jobbra fordulok. Előttünk a tábla: Eilat - 142 kilométer. Kezemet Sziporkáéra teszem:

- Most arra kérnélek, hogy hunyd be a szemedet, és addig ne nyisd ki, amíg nem szólok. Meglepetésem van Számodra.

- Meglepetés? Azt szeretem! Jó, behunyom, és nem is csalok, megígérem!

Két-három kanyar után széles pihenőre húzok. A szélén mellmagasságú kőfal emelkedik. Kiszállok, megkerülöm a kocsit, és kinyitom az ajtót.

- Add a kezed, Kicsim, és még ne nyisd ki a szemed. Gyere...

A mellvédhez vezetem a kislányt, és átölelem a vállát.

- Most... - suttogom bele illatos hajába. - Nézz körül, Szerelmem...

Mint egy színházi páholyból, úgy tekinthetünk le a *Makhtesh Ramon*⁴¹ lenyűgöző mélységébe. Sziporka kinyitja a szemét, és megremeg mellettem. Hosszú pillanatokig nem jut szóhoz.

---

⁴¹ *Ramon-kráter.*

Körös-körül, ameddig a szem ellát, csipkézett sziklák szegélyezik a szinte végtelen mélységet. Vízszíntesen tagolt, a vörös és a barna minden árnyalatában pompázó hegyek ölelik körül a világ egyik legkülönösebb geológiai csodáját. Mellettünk, balra, cérnaszálként tekereg a szerpentin a hegyoldalban, előttünk nyílegyenesen húzódik az út szalagja a kráter alján a távolban felködlő hegyek felé. Szinte kézzel tapintható a távolság.

- ... Fantasztikus... - rebegi a lány elhaló hangon. - Életemben nem láttam ehhez hasonlót... Te valóban csodákat művelsz, Kedvencem...

- Kicsikém, ne túlozz. Ez aztán tényleg nem az én érdemem. Itt magát a nagybetűs TERMÉSZETET láthatod, teljes életnagyságban. Ehhez mérten én is csak tehetetlen parány vagyok. Nézz körül. Érezd, hogy mekkora erők tombolhattak itt valaha. Micsoda energia kellett ahhoz, hogy ez a feneketlen szakadék megszülethessen. Mi, emberek, csak találgatni tudjuk ezt... Földünk tűzben gyúródott olyanná, amilyenek ma ismerjük. Kataklizmák egész sorozata alakította ki a mai arcát. Mérhetetlen erők szaggatták itt a kőzetet, az ismeretlen szobrász keze alatt formálódott a Föld... Apró semmik vagyunk ahhoz képest, ami itt uralkodik. Évmilliók könyvébe tekinthetsz bele most. És a mi életünk csak másodperc emellett...

- Régóta mondom, hogy költő vagy... - suttogja Sziporka. - Csodaszépen mesélted el ezt...

Egyre erősödő süvítésre figyelünk fel. Kelet felől két, álcázó színekkel majdnem láthatatlanná tett F16-os vadászgép húz el - alattunk! Élesen bedőlnek a bal szárnyukra, aztán meredeken szökkennek fel a sziklakatlan pereme fölé, és néhány pillanat után el is tűnnek déli irányban. Még mindig isszuk a látványt, amint visszaszállunk a kocsiba, hogy megkezdjük a leereszkedést a kráter mélyébe.

- Ezt az utat 1953-ban törték az utász-egységek - magyarázom a lánynak. - Akkoriban Eilat csak az egyiptomi határ mentén húzódó úton, vagy az *Arava*-úton volt megközelíthető. Mindkét út veszélyes volt, állandóan lóttek az elhaladó járművekre. Itt az egyiptomiak, ott a jordánok. Légi közlekedés alig volt, Eilat gyakran hetekre el volt vágva az ország többi részétől. Nem volt más megoldás, meg kellett zabolázni a hegyeket. Keserves időszak volt az. Izrael alig ötéves volt, a hadsereg még nem heverte ki a Függetlenségi Háborút, és nap mint nap meg kellett küzdenie az ország létéért. Az államkassza szinte teljesen üres volt. Ennek az útnak a költségeit olyasmiből fedezték, mint amit Magyarországon békekölcsönként ismertek a szüleid. Mindenki adakozott. Másként nem lehetett volna megvalósítani a zsidó nép nagy álmát, a hazatérést az ősi földre. És most én sem tudnám Neked megmutatni, elmesélni mindezt...

Leértünk a szerpentin aljára. A fékek megpihenhetnek, újra teljes erővel húz a Citroën. Előttünk a fentről látott nyílegyenes út. Kanyar nem szakítja meg legalább kilenc kilométeren, csak föl-le hullámszik fáradhatatlanul. Amint délnek tartunk, kétoldalt távolodnak a magas hegyek, a kráter kitárul, mélyfölddé laposodik. Itt ismét country-zenét követel a fül, a képzelet.

A hegyek itt megint dombmagasságúvá szelídülnek, és vörösbarnából szürkésfehérré sápadnak. Újabb, ezúttal enyhe szerpentin emelkedünk *Giv'at Agudal* felé, és ezzel ki is jutottunk a Ramon-kráterből. Innen tizenöt kilométeren keresztül nem látni mást, csak egyenes utat, amit itt-ott szakítanak csak meg a mély wadik. Mindenütt háromnyelvű táblák figyelmeztetnek az árvízveszélyre, egyben a víz várható magasságát is jelezve.

- Micsoda??? - hitetlenkedik Sziporka. - Árvíz, itt?

- Igen, Kedvesem. Igaz, hogy ritkán esik errefelé, de akkor tombolnak az elemek. Sosemlátott erővel hömpölyög itt a víz, a talaj nem képes elnyelni az esőt, és az áradás mindent elsodor, ami az útjába áll. El sem képzelned, mennyi baleset történik itt telente. Felelőtlen emberek, a figyelmeztetések ellenére, bemerészkednek a wadikba, aztán legtöbbször a légierő helikopterei tudják csak kimenteni őket a fékevesztett elemek karmai közül. És nekik sem mindig sikerül. Minden tél, minden esős évszak megköveteli a maga áldozatait errefelé... És az a legszomorúbb, hogy senki sem hajlandó hallgatni az okos szóra, senki sem akar tanulni a más kárán. Itt is, mint az országutakon, azt mondják az emberek: „Velem ez nem történhet meg.” Felelőtlenség.

Tsihor-nál határozott déli irányba fordulunk. A Negev eddigi vadsága unalmas fennsíkká laposodik. *Khiyon* a neve ennek a fennsíknak, ahol a természet eddigi hatalmassága megenyhül. Lustán kanyarog és hullámzik alattunk az út, a forgalom nulla. Mintha rajtunk kívül senki sem élne ezen a bolygón. Sziporka bágyadtan ül mellettem, szemei lassan lecsukódnak. Fáradt a kislány, sok volt Neki a mai élmény, pedig még dél sincs.

Ismét magamra maradok a robogó kocsiban a gondolataimmal. Eszembe ötlik a hajnali telefonbeszélgetés a feleséggel, és a mód, ahogyan ez a kislány reagált rá. Meghatóan kedves és okos mindkét nő, és én megint kellemetlenül érzem magam, ha arra gondolok, hogy egyikről mindenképpen le kell mondanom, ha a másikat meg akarom tartani.

Kedvesem elszenderedett. Hogy megtörjem a csendet, bekapcsolom a magnót. Country-számokat keresek az egyik kazettán, hamarosan meg is találok. *Summer Wine* - éneкли apa és leánya, Frank és Nancy Sinatra. Kedvelem őket, és a mostani, kissé szomorkás hangulatomhoz ez illik a legjobban. Nem tudok nem arra gondolni, hogy lejárában van ez a gyönyörű kaland. Sziporka csütörtökön elrepül Budapestre. Mire én hazaérek, Ő is leszáll Ferihegyen. Pénteken nem dolgozom még, vasárnap pedig Ő nem dolgozik. Holnaphoz egy hétre vehetjük fel ismét a kapcsolatot a Neten. Vajon, akkor, ennek a nyolc napnak a tudatában, mit mondunk majd egymásnak? Lesz még mondanivalónk egyáltalán?

Hirtelen még a country-zene sem érdekel, kikapcsolom a magnót. Csak úgy, magamnak, elkezdem dúdolni Gilbert Bécaud régi szép dalát, a Nathalie-t:

*Que ma vie me semble vide,
Mais je sais, q'un jour, à Paris
C'est moi qui lui servirai de guide
Nathalie... Nathalie...*

Vajon így történik-e majd? Vajon egyszer Ő fog engem kalauzolni Budapest utcáin? Ki tudhatja? Ki a megmondhatója, milyen folytatása lesz ennek a szerelemnek? Már nincs kétségem. Ez tényleg az. Csak azt nem akarom még mindig elhinni, hogy ez pont velem történik.

Gondolataimból motorbögés riaszt fel. A tegnap látott piros BMW száguld el mellettünk örült tempóban. Hol a pokolban tanyáztak ezek a suhancok eddig? Biztosan Mizpe Ramon-on éjszakáztak, és most ők is Eilatra igyekeznek. Na de így? Én is százszal haladok, de ezek úgy itthagytak, mint Szent Pál az oláhokat. Ej, gyerekek, nem lesz ennek jó vége! Még arra sincs időm, hogy felírjam a rendszámukat. Nem bosszúállásból.

Egy pillantás az órára: pár perc híján dél van. Sziporka is mocorogni kezd mellettem, bágyadtan nyitja fel a szemeit.

- Merre járunk, Kedvencem? - kérdezi halkán. Elnevetem magam.

- Most mondd meg, miben segít az Rajtad, ha megmondom? Ne félj, még rajta vagyunk a térképen! Nagyjából egy óra múlva Eilatton vagyunk.

- Undok vagy! - kacagja. - De azért szeretlek... - a vállamra hajtja a fejét.

Shizafon-nál jobbra fordulok. Katonai konvoj jön szembe, néhány teherautó és dzsip mögött két nehéz vontató szállít két tankot. Terepgyakorlatra mehetnek a katonák, mint nem is olyan régen a fiam is. Néhány hónapig itt szolgált, amikor a harckocsi-vezetői tanfolyamot végezte. Az eddig sima aszfalt itt megint repedezetté és kátyússá válik, a sok nehéz katonai jármű súlya megviseli az úttestet. Lassítanom kell.

Balra, messze az úttól, egy lapály végében emelkedő hegylánc tövében feltűnik *Uvda* repülőtere. Hatalmas Hercules szállítógép emelkedik fel éppen a kifutóról. Nyugat felől helikopter kerepel át az út fölött a reptér irányába. Errefelé mindig nagy a légi forgalom.

- Emlékszel, Kicsim, meséltem Neked az Entebbe-akcióról. Amikor az izraeli kommandó kiszabadította az eltérített *Air France*-gép utasait Ugandában. Nos, az akció bázisa a Ben Gurion repülőtér volt, de tartalékként ez a repülőtér szerepelt. Szó van róla, hogy itt alakítják ki az ország második nagy nemzetközi légikikötőjét, hogy Ben Guriont tehermentesítsék, és mellesleg, hogy Eilatot is bekapcsolják a nemzetközi forgalomba.

- Hát, ahogy elnéztem akkor a tömeget, rá is férne!

Szűk negyedóra alatt magunk mögött hagyjuk a repülőteret rejtő sekély völgyet, és *Sayarim*-nál fordulunk ismét délnek. Lassacskán közeledünk az ékalakú ország legdélibb csücskéhez és a Vörös-tengerhez. A sivatag is megenyhül itt, néhol már száraz fűcsomókat is látni az út két oldalán. Meleg van.

Bordó-fehér, emeletes EGGED-busz jön szembe, tömve utasokkal. Egyesek, itteni szokás szerint, „csúsztatnak” vasárnap, hogy a végsőig kihasználják a hétvégét, és csak hétfőtől állnak munkába. Most, a nyár végén ez érthető is. Már nem sokáig lesz szép idő, bár itt, délen ritkán esik.

Néhány enyhe kanyar után mély wadi mellé simul az út. A túloldalon szögesdrót kerítés húzódik, mögötte ennek az országútnak az ikertestvére. Terepszínű dzsip halad ellenkező irányban, rajta katonák.

- Nézd csak - mutatok jobbra. - Az ott már Egyiptom. Itt kezdődik a Sinai-félsziget. 1967-től 1979-ig itt nem volt határ. A Sinai Izraelé volt. Aztán jött a békekötés Szadattal, és vissza kellett adni a területet. Sokan még most is azt siratják, főleg azok, akik *Yamit* kiürítésekor elvesztették az otthonukat. Ma is folyik a vita, vajon szükséges volt-e ez. A szüklátóköri emberek nem képesek megérteni, hogy a béke érdekében néha áldozatokat is kell hozni. Itt van a Golán, vagy Ciszjordánia. A telepések foggal-körömmel kapaszkodnak a területbe, az otthonaikba. Ezt, mondjuk, meg lehet érteni bizonyos mértékig. De azt már nehezen, hogy egyesek hajlandók volnának még idegen fennhatóság alatt is tovább ott élni, csak azért, hogy valamit bebizonyítsanak. Sem a szírek, sem a palesztinok nem fogják megtérni a zsidókat a saját területükön. Néha nem vagyok képes felfogni az efféle gondolkodást. Állandóan a békét ugatja mindenki, de nem akarják megérteni, hogy a béke érdekében a területek legnagyobb részéről le kell majd mondani.

- Én is így látom - helyesel Sziporka.

- És jól látod. Vannak nemzetközi egyezmények, vannak mindkét félre kötelező érvényű ENSZ-határozatok. Igaz, hogy az egész ENSZ egy nagy sóhivatal, de ha ahhoz fordulunk védelemért, akkor a határozatait is tiszteletben kell tartanunk. Sajnálom, hogy nem volt alkalmad látni a kéksisakosokat a Golánon. Nem jött ki a lépés. Szerintem nem lehet elvárni holland, norvég, vagy ki tudja, milyen nemzetiségű katonáktól, hogy védelmet nyújtsanak, amikor az ember maga keresi a bajt. Ott van például *Hevron*. Zömében palesztinok lakják,

vagy húszezren. És van körülbelül háromszáz zsidó telepes. Ezeket egy teljes zászlóalj katona kell, hogy megvédje állandóan. Mit keresnek ott? Tudván tudják, hogy szállák az arabok szemében. „Ősi föld”. Van erre egy nagyon frappáns angol kifejezés. *Bullshit!* Baromság! Nem lehet ehhez ragaszkodni, és ugyanakkor siránkozni is, hogy nincs béke. Mi lett volna Európában, ha minden nemzet ragaszkodott volna a valódi vagy vélt „ősi földhöz”? Még mindig tartana a világháború! A fene egye meg...

- Már megint felizgatod Magad, Kedvencem - csitít a lány. - Nem mindenki képes a kompromisszumra, ezt Te is tudod.

- Tudom, csak bosszant.

Netafim-hoz érkezünk. A határátkelőhely fölött vígan lobog az izraeli és az egyiptomi zászló az élénk északi szélben. Az út elkanyarodik a határtól kelet felé, és megint kanyarogni kezd. Fél egy az idő.

Errefelé már élénkebb a forgalom. Buszok, teherkocsik igyekeznek mindkét irányba, lassítanom kell. A talaj is hegyessé válik megint, most érzékelem csak, hogy eddig fennsíkon jártunk. Vakítóan fehér mészkősziklákon török meg a déli napsugár. Egyre meredekebben ereszkedünk lefelé.

Sziporka bágyadsága teljesen eloszlott, érdeklődve figyeli az út két oldalán elé táruló látványt. Látszik Rajta, hogy élvezzi, amit lát. Még jobban lelassítok, végül lépésben húzok le jobbra, a parkolóba. Néhány kocsit áll itt, utasaik csodálják a panorámát. Kiszállunk.

- Nézd csak... - Átölelem a lány vállát, és balra mutatok. - Ehhez mit szólsz?

- Hűűűű... Nem találom szavakat... - álmélkodik halkán.

Keletre, két hófehér szikla között éjfékete bazalttömb emelkedik fenyegetően. Szinte ijesztő, tiszteletet parancsoló. A meredek, függőleges erezetű kőzet mintha megint egy másik világból csöppent volna ide.

- Mint Badacsonyban... - mondja a kislány. - Csak ott nincs ez az ellentét. Fantasztikus... Mondd, Kedvencem - fordul felém - hány efféle furcsaságot tudsz még mutatni nekem?

- Van még egy-két érdekesség, amit meg fogsz látni, Kicsikém. Amennyit az időnk enged.

Negyedórás bámészkodás és fényképezés után elhagyjuk a *Har Yo'ash* parkolóját. A szerpentin egyre szelídebben kanyarog a sziklák között. A fokozatosan törpülő hegyek egy-egy vágatában villanásnyira feltűnedezik a tengerpart. Az öböl vize megnyugtatóan csillog a napsugárban, messze túl rajta a jordán oldal jellegzetesen vörhenyes hegyei emelkednek. A levegő tiszta, párának nyoma sincs. Amint az utolsó élesebb kanyar után elhagyjuk a sziklákat, úgy tárul elénk Eilat és *Aqaba* látképe, mint valami kiterített, nagyon részletes térkép.

Szinte észrevétlenül érjük el a várost, egyik pillanatról a másikra házak és kertek övezte utcán találjuk magunkat. Forgalom alig van, aki csak teheti, sziesztázik valahol, egy légkondicionált szobában, és nem csatangol kint a hétágra sütő nap alatt.

Előttünk a kikötő, néhány hatalmas teherhajó horgonyoz a nyugodt vizen. A vadonatúj szállodák csillognak-villognak a napfényben.

Leérünk a központba. Széles, pálmákkal szegélyezett sugárutak ágaznak szerteszerűen, a parányi repülőtérre most száll le egy ARKIA-gép. Kivárom a zöldtet a kereszteződésben, és jobbra fordulok, a *Queen Sheba* szálloda felé, ahol lakni fogunk.

Fürgén bekanyarodom a fedett parkolóba, napfényhez szokott szemem vaksin tapogatja a hirtelen támadt sötétséget. Beállok az egyik üres boxba, és elégedetten állítom le a motort.

- Megérkeztünk, Kedvesem - nézek Szíporkára. - Gyere, menjünk fel, frissüljünk fel egy kicsit, aztán megmutatom Neked Eilat nevezetességeit. Van ám mit látni errefelé, ha nem vagy túl fáradt.

- Egy zuhany jót fog tenni, azt hiszem - mosolyodik el a lány. - De fáradt nem vagyok.

A pompázatos hallban kellemes hűvös van. A recepciónál megkapom a kulcsot, és már liftezünk is fel a nyolcadik emeletre. Boldogan teszem le a csomagokat, és lerogyok az egyik fotelbe, miközben Kedvesem az ablaknál gyönyörködik az eléje táruló panorámában. Aztán felém fordul, és lassú léptekkel odajön. Kezét a vállamra teszi, fölém hajol, és megcsókol.

- Kedvencem... - mondja halkán. - Kérnék Tőled valamit.

- Mondd, Kicsim, mi a baj?

- Baj éppenséggel nincs, de... szóval, inkább menjünk most körülnézni. Attól félek, ha tíz percen belül nem indulunk el, egyszerűen letámadlak! Szóval... Mehetnénk?

- Hogy Te micsoda veszélyes nőszemély lettél! - nevetek. - Még a végén félni kezdek Tőled! Jól van, menjünk. Nem vagy éhes?

- Egyelőre nem. Gondolom, egy ilyen üdülővárosban nem lesz gond ebédelni valahol.

Felkapom a fényképezőgépet, de mielőtt kilépnénk a szobából, Szíporka szenvedélyesen megcsókol. Szép szemei sejtelmesen villannak a félhomályban.

Szinte sajnálom Oszkárt, hogy csak ilyen rövid ideig hagytam pihenni, és máris kanyarodunk kifelé a *Taba* irányába vezető útra. Balra a tengerpart homokja, jobbra festői vörös sziklák emelkednek. Tízpercnyi utazás után megállok az akvárium előtt. Kevés a látogató ebben az órában, hamar sorra kerülünk a pénztárnál.

A park sétányai lágyan kanyarognak a virágrondók és a különböző medencék között. Emitt hatalmas teknőcök lustálkodnak a vízben, amott méteres cápák és ráják cikáznak. Kellemesen borzolja a hajunkat a szél.

Az első pavilonban mindenféle tengeri csigákat és kagylókat látni az akváriumokban. A színes fények furcsábbnál furcsább virágállatokat világítanak meg a következő pavilonban. Halk zene szól a háttérben, ha jól sejtem, Vangelis. Languszták, homárok, tengeri skorpiók nyüzsögnek arrább. Egy másik pavilonban tintahalak és polipok tekerednek izgalmas összevisszaságban. Szíporka, mint egy kisgyerek, tátott szájjal bámulja a vízvilág ezerféle csodáját.

A harmadik pavilonban hirtelen sötétség fogad. Foszforeszkáló nyilak mutatják a falakon, merre kell menni. Szemünk nagyon lassan szokja meg a fény hiányát. A lány ösztönszerűen hozzám simul, és megszorítja a kezem.

- Mondd, mi ez? - kérdezi suttogva. - Mit kell itt nézni? Mert semmit sem látok...

- Hunyd be a szemedet pár pillanatra, Kicsim, de ne szorosan. Aztán nyisd ki, és látni fogod, amit kell.

Egy perc múlva Szíporka megint megszólal:

- Még mindig semmi... - mondja csalódottan. - Hopp! Azt hiszem, látom már. Mi ez?

- Ezek nagyon ritka mélytengeri halak, amelyek saját fényforrással rendelkeznek. Világító halak az örök éjszaka birodalmából. Ezt a jelenséget nevezik a tudósok biolumineszcenciának. Ahhoz gyenge a fényük, hogy jól láthatóak legyenek, és ők maguk sem látnak jól. Volta-képpen többféle magyarázat van erre a jelenségre. Egyesek szerint a táplálék megszerzéséhez

kell a fény, mások azt állítják, hogy a szaporodás kelléke, mint a szentjánosbogaraknál. Nagyon keveset tudunk Földünk lakóiról.

Kimenet ügyes labirintusszerűség segít fokozatosan visszanyerni a látásunkat. Átkarolom a lány vállát, és a híd felé vezetem, ami egy, a tengerben álló, furcsa építmény felé vezet, olyan, mint egy vízre szállt repülő csészealj. Szűk, meredek csigalépcső vezet le több emelet mélységbe. Alul körfolyosó húzódik, ablakain keresztül zöldes fény szűrődik be.

- Nézz ki, Kedvesem, és képzelj azt, hogy *Neptun* vagy *Poseidon*⁴² birodalmában vagy. Itt természetes környezetükben láthatod a Vörös-tenger élőlényeit. Nézd a halakat, korallokat, algákat. Nézd ezt a harmóniát, ezt a nyugalmat. És képzelj el, hogy Földünk egész élővilágának a tenger a bölcsője. Ugye, szép?

- Csodálatos... Nem tudok mást mondani. Köszönöm, Kedvencem...

- Sose köszönd, Kicsim. Sajnálom, hogy az egész utazásunk ennyire gyorstalpaló kell, hogy legyen. Több dolgot akartam volna megmutatni Neked. A delfináriumot például, de az a város másik végében van. Szerettelek volna elvinni egy kis hajókázásra a Sárga Tenger alattjáróval, de az most nem működik.

- Sárga Tenger alattjáró? - neveti el magát a lány. - Mi a szósz! Ilyen is van?

- Igen, kettő is, de már több, mint egy éve nem járnak. Nem kifizetődő. Csökkent a turista-forgalom. Kevés a külföldi látogató, pedig nagyon reklámozzák Eilatot. Hiába, az itteni állandó feszültség elriasztja a vendégeket. Engem meg az riaszt, hogy korog a gyomrom! Te hogy állsz az éhséggel?

- Hát, ha nem szólsz, elfelejtettem volna, és holnap reggelre egy múmiát találtál volna Magad mellett az ágyban! - kacag Sziporka. - Aztán magyarázkodhattál volna az Egészségügyi Világszervezetnek!

Nevetve másszuk meg a lépcsőt, és beülünk a legfelső terasz vendéglőjébe. Tengeri herkenyűk nagy választéka kínálkozik, de ezek mások, mint amiket Akkón ettünk. Ideje is volt már az ebédre - vagy inkább vacsorára - gondolni, mert észre sem vettük, és már fél öt. Jóízűen falatozunk, Kedvesem fehér bort iszik, én kólát. Ma valahogyan nem kívánom a szeszt.

Jóllakva ballagunk visszafelé a parkon keresztül, kéz a kézben. A lány a vállamra hajtja a fejét. Halk hangon szólal meg:

- Most fáradtnak érzem magam. Visszajött a bumeráng, ma én ébresztettelek Téged.

- Engem is kimerített a mai nap. Ha akarod, menjünk a szállodába. Vagy sétáljunk még egy kicsit?

- Inkább a szálló... Pihennék, ha lehet. És holnap elmehetnénk egy korai fürdőzésre, hogy elmondhassam, megmártóztam a Vörös-tengerben is. Mit szólsz hozzá, belefér a holnapi úitervbe?

Ilyen korán még sosem feküdtünk le. Mindkettőnkét kifárasztott a hosszú utazás a sivatagon keresztül, és már több napja, hogy minden hajnalban korán kelünk. Ránk fér egy kis lustálkodás. Sziporka hívogatóan simul hozzám a lemenő nap utolsó sugarainál, hogy szerelmes ölelésével ringasson álomba.

---

⁴² Mitológiai tengeristen a rómaiaknál, illetve a görögöknél.

2000 szeptember 25, hétfő

Félálomban úgy érzem, valaki ide-oda rángatja alattam az ágyat, mint egy hintát. Kinyitom a szemem, körülnézek a sötét szobában. Sziporka édesen alszik mellettem, semmi jelét nem mutatja, hogy amit álmodtam, igaz lett volna. Lehet, hogy tévedtem. Néha elkap efféle szédülés, olyankor úgy érzem, leng velem a világ.

Korán van még ahhoz, hogy felkeljünk. Megpróbálok visszaszenderedni, bár tapasztalatból tudom, hogy reménytelen dolog. Ha már kinyitottam a szemem, ritkán alszom el ismét. Évtizedek beidegződése ez, hozzászoktam a korai ébredéshez. Ha netán mégis lustálkodni akarnék, akkor szinte erőnek erejével kell kényszerítenem magam, hogy ágyban maradjak. Ilyenkor zsong a fejem a rengeteg gondolattól, egyik a másikat kergeti pokoli körforgásban. Most jó ürügyem lenne rá, hogy fekvé maradjak. Itt fekszik mellettem ez az édes kislány, csak ki kellene nyújtanom a kezem, megsimogatnom, megcsókolnom. De most az egyszer inkább nem teszem. Hagyom, hogy magától ébredjen fel.

Ki kell mennem. Óvatosan, nehogy Őt felébresszem, kikászálódok az ágyból, és megnézem az órát: negyed hat. Tényleg nagyon korán van még. Kikandikálok a függöny két szárnya között a kikötőre. Csend és nyugalom honol kint is, az enyhén fodrozódó vizen villogva tükröződnek a hajók fényei. Apró révhajó válik el a mólótól, felgyorsít, és ívelt hullámot hajtva közeledik az egyik teherhajóhoz. Amott gyorsnaszád tér vissza az éjszakai őrzárból, és kiköt a hadihajóknak fenntartott mólónál.

Kibotorkálok a fürdőbe. Belepillantok a tükörbe, meglehetősen nyüzött ábrázat tekint vissza rám morcosan. Egy kis langyos vízzel meglötykölöm az arcom, és visszamegyek a szobába.

Az ajtónál megint érzem az iménti hintázó remegést, meg is szédülök tőle egy kicsit. Föld-rengés volna? Nem ritka errefelé. Érzékeim egyetlen pillanat alatt átkapcsolnak éber „üzem-módra”, fülelek. Ha nagyobb baj lenne, menekülni kell! Aggódva nézek Sziporkára. Nyugodtan kinyújtózkodik, a hátára fordul, és alszik tovább. A takaró lecsúszott a derekáig, válla, karja, keble teljesen szabadon marad. Vérpezsdítő látvány.

Talpam alatt még egyet rándul a padló, aztán megnyugszik. Eloltom a villanyt a fürdőben, és visszabújok Kedvesem mellé. Ösztönösen hozzám simul. Oltalmazón átkarolom a gömbölyű vállat, és gyengéden megcsókolom a homlokát.

A gondolataim megint vad száguldásba kezdenek. Lepergetem, mint egy filmet, az eltelt napokat. Bejártuk szinte egész Izraelt, északról délig. Fent voltunk a Hermon tetején, lent voltunk a Holt-tengernél, és most itt vagyunk a Vörös-tenger partján. Még hátra van Jeruzsálem, amit semmiképpen sem akarok kihagyni. És Názáret. Ennél többet nemigen lehetne belezúfolni ebbe a vakációba. És ennél többet nem is tudnék megmutatni Sziporkának. Nemigen beszélünk erről az elmúlt napok alatt, de szeretném tudni, hogy maradandó élményt tudtam nyújtani Neki. Szeretnék biztos lenni benne, hogy kellemes emlékekkel gazdagabban fog elutazni csütörtökön. Szeretném érezni a bizonyosságot, hogy ezt a nyolc napot nem fogja elfelejteni. Ami engem illet, sosem fogom elfeledni ezt a vakációt. Ha a Sors kegyes lesz hozzám, és megérem az öregkort, lesz mire emlékezmem.

Apró, remegő, cicás mozdulatokkal nyújtózkodik mellettem a lány. Könnyű kis keze végigsimogat, vállamon érzem forró lehelletét. Ránézek, látom, hogy nyitva a szeme.

- Jó reggelt, Kedvencem! - mosolyog. - Te már ébren vagy?

- Szia, Kicsikém. - Lágyan megcsókolom. - Egy ideje már nyitva a szemem, de inkább ébren álmodoztam. Jól aludtál?

- Remekül. Melletted mindig jól alszom. És mindig kellemes az ébredés is...

Érzéki csókjai felkorbácsolják a véretem. Megint arra a pontra jutok, amikor már nem bírom fékezni magam. Nem is nagyon akarom, hogy őszinte legyek. Egymásba merülve, teljesen elfeledkezünk a világról. A vágy tüze hajszol kettőnket a beteljesülés felé.

Félórával később, a hajnali szürkületben, amint boldogan egymáshoz simulva pihegünk, Sziporka megsimogatja a homlokomat. Csendesen kérdezi:

- Megint gondjaid vannak, Kedvencem? Olyan feszültnek érzek. Mi bánt?

- Semmi... - motyogom. - Csak valami rossz előérzetem van. Nem tudom, miért. Ma hajnalban volt egy kisebb földrengés. Ne ijedj meg, olyan gyenge volt, hogy fel sem riadtál. Csak én érzem meg az ilyesmit. Amikor 1977-ben a nagy romániai földrengés volt, azt is megéreztem. Pedig nagyon messze volt tőlünk, a Kárpátok vonulatán túl. De... valahogy az az érzésem, ma valami nagyon rossz dolog fog történni.

Felkönyököl, és komolyan, mélyen néz a szemembe.

- Biztos, hogy nem álmodtad? Nem szoktál Te ilyen dolgoktól megijedni. Te magad mondtad, hogy nem hiszel az elrendeltetésben, és az álmokban sem. Mi zavart meg ennyire? - Könnyű keze a homlokomat cirógatja. - Bánt, hogy vége felé közeledik a vakációnk?

- Az is. De most tényleg van egy kellemetlen előérzetem. Nem vagyok babonás, sosem voltam az. De azt hiszem, ma fokozottan kell majd figyelmem az úton. Valami történni fog...

- Én már tudom, mi fog történni! - kacagja el magát, és megcsókol. - Ez, ni! És az, hogy elviszel fürdeni a Vörös-tengerben! Megígérted!

Nevetve ugrunk ki az ágyból. Á, nem érdemes olyasmin töprengeni, amit úgysem láthatok előre. *Qué sera, sera*. Ahogy lesz, úgy lesz. Mialatt lezuhanyozik, elkészítem a kávé, és belebújok a fürdőnadrágomba. A kelő nap vörösen kacsint be az ablakon *Aqaba* felől, amikor Sziporka leül mellém csinos bikinijében, hogy megigya a hajnali nedűt. Hat óra van.

Felkapja a strandruháját, én is belelépek a bermudámba, és törülközővel a vállunkon, kilépünk a szobából. A liftben szorosan átkarolom a lányt, a földszintig van időnk egy-két csókot lopni. Ellentétben az 'aradi portással, az itteni nem akad fenn lenge öltözékünkön, sem a korai órán. Itt ez a természetes. Akkor nézne minket csodabogárnak, ha kiöltözve távoznánk.

A hotelt csak egy keskeny aszfaltcsík választja el a homokparttól. Leballagunk a víz mellé, és letelepszünk egy ernyő alá. Körülöttünk kevesen vannak egyelőre, a tengerben csak két fej látszik. Kissé távolabb mintha ismerősöket vélnék felfedezni: ott áll, orral a víz felé, a piros BMW. Mellette a két fiú, az egyik lány segítségével, éppen azon mesterkedik, hogy a másik lányt beássa a homokba. Nevetésüktől és az „áldozat” sivalkodásától visszhangzik a part. Akkor nyugszanak meg, amikor a lányból már csak a feje látszik: otthagyják, és üvöltözve bevágtatnak a vízbe.

- Mondd, ki akarsz szárítani? - kérdezi Sziporka. - Bámulod azokat a suhancokat, és közben engem elfelejtesz. Menjünk már úszni!

- Igazad van, gyerünk!

Kézenfogva szaladunk be az alig fodrozódó tengerbe. Hirtelen úgy érzem, megáll bennem az üdő: a víz jéghideg. A lány is megtorpan, és sziszegve emelgeti a lábát. Tanácstalanul sandít rám.

- Elfelejtettem mondani Neked, hogy a Vörös-tenger szokatlanul hideg. Ne haragudj. Nagyon fázol?

- Ma-majd me-megszokom, és j-jól fe-fel is é-ébreszt - didergi, és elismerésre méltó bátorsággal beleveti magát a hullámokba. Utánaugrom, és úszni kezdünk a harminc méternyire ringó stég felé.

A friss mozgás kissé felmelegít, és boldogan mászunk ki a vízből. Elterülünk a kora reggeli nap tüztől már teljesen átmelegedett deszkákon, és élvezzük a stég szelíd ringatózását. A lány hozzám bújik.

- Most képzeld azt, hogy egy vitorlás fedélzetén vagyunk - duruzsolom a fülébe. - Éppen földközi útra indultunk. Alattunk a tenger, fölöttünk a kék ég, úticélunk pedig *Pago-Pago*. Na, mit szólsz?

- Hmm, nem is hangzik rosszul! - kacagja el magát. - El tudnék képzelni egy ilyen utat Veled...

Szemét résnyire zárva kémleli a felhőtlen eget. Követem a tekintetét. Sirályok lebegnek lustán az élénk északi szellőben, fejüket ide-oda forgatva lesik a vizet, hátha felbukkan egy óvatlan hal a felszínen. Éles vijjogásuk megtölti a levegőt. Az egyik nyilván észrevett valami zsákmányt, mert összekapja a szárnyait, és meredeken belezuhan a tengerbe. A többiek rikácsolva követik, hogy azonnal elorozzák tőle az ételt.

- Nagy rablók ezek a sirályok - jegyzem meg. - Semmit sem szeretnek úgy, mint egymástól elcsaklizni a kaját.

Csobog a víz a stég mellett, szuszogva-prüszkölve kapaszkodik ki egy fiatal srác a deszkára. Megrázza a fejét, arasznyi hosszú hajából szivárványszínű permet repül széjjel. Lehuppan a deszkára, és éles hangon kiabál vissza a part felé:

- *Bo'u kvar, pahdanim!*⁴³

Követem a tekintetét, és rájövök, hogy a BMW-s társaságból való. Megszorítom Sziporka kezét, és rászólok a fiúra:

- *Ze harechev shelcha?*⁴⁴ - mutatok a piros kocsira felé.

Kelletlenül fordul felém, szeme megakad Kedvesem formás testén. Nyeglén válaszol:

- *Betach. Lama, ma hashavta?*⁴⁵

- *Lo hashuv, ma hashavti.* - mondom, és igyekszem higgadt maradni. - *Ata yode'a sheata mesukan al hakvish?*⁴⁶

---

⁴³ Gyertek már, gyávák!

⁴⁴ Az a te kocsid?

⁴⁵ Persze, miért, mit gondoltál?

⁴⁶ Nem fontos, mit gondoltam. Tudod, hogy veszélyes vagy az úton?

A srác még mindig Sziporkán legelteti a szemét, és tenyérbe mászó hangon torkol le:

- *Kishkush! Ma ichpat lecha?*⁴⁷

A szemtelenségétől kezd felmenni a pumpám. A nyelvem hegyén van, hogy megmondjam neki, rendőr vagyok, de türtőztetem magam. Úgysem érnék vele semmit az égvilágon. A lány nem érti a szavainkat, de láthatja rajtam, hogy nem vagyok jó kedvemben. Felállok, és Őt is felsegítem.

- Gyere, Kicsim - mondom halkán, - ettől a majomtól felfordul a gyomrom. Ússzunk ki a partra, reggelizzünk meg, és induljunk. Szeretnék még kora délután Jeruzsálembe érni, hogy megmutathassam Neked a várost.

Szótlanul ugrunk a vízbe, már nem tűnik annyira hidegnek. Partot érünk, és ledörzsölöm Kedvesemet a törülközővel. Enyhe Mona Lisa-mosolyával hálásan tekint rám.

- Min vitatkoztatok?

- Nem vitatkoztunk, Kicsim. Én megmondtam neki a véleményemet, hogy veszélyes az úton. Mire letorkolt, hogy mit érdekel? Tudod, mit? Igaza van. Mit törődöm vele? Ha felfordul, hát felfordul.

Szaporán lépkedünk a hotel felé, háromnegyed hét van. Ideje lesz reggelizni.

Az étteremben alig lézeng egy-két vendég, a pincér fűgén felszolgálja a keménytojást, *hummus*-t, sós túrót, salátát. Sziporka mentateát iszik, én megelégszem a narancslével. Hamar bekapjuk az ételt, a hideg tengervíz megtette a hatását. Reggeli után felliftezzünk a szobánkba, rövid zuhany következik, hogy lemoszuk a sót és a homokot.

Kedvesem kérdőn néz rám.

- Mit tanácsolsz, hogyan öltözzem?

- Kicsikém, nekem mindegy! - nevetek Rá. - Te mindenképpen csinos vagy. Öltözz kényelmesen, mert elég hosszú utunk lesz ma is, és meleg lesz.

Végül a short mellett dönt, világoskék pólót vesz fel hozzá, barna haját ugyanolyan színű szalaggal köti át. Én sem sokat teketóriázok, visszatérek a kedvenc bermudámhoz, de papucs helyett ma sportcipőt húzok. Szaporán összecsomagolunk, és negyed nyolckor már a parkolóban pakoljuk Oszkárt.

Mialatt a motort melegítem, Sziporka megkérdezi:

- Tényleg földrengés volt hajnalban?

- Igen, azt hiszem. Később majd meghallgatjuk a híreket a rádióban, biztosan bemondják. - Lassan kikanyarodom a parkolóból, amint elfogy az árnyék, hunyorognom kell az erős napfénytől. Kedvesem előveszi a napszemüvegét, én is felteszem a magamét. A sarki forgalmi lámpánál zöldet fogok ki, de hirtelen fékezni kell, mert gyerekkocsit toló kismama lép le a járdáról.

- Az anyád... - sziszegem dühösen. - Hülye tyúk. Mi a fene van ma, mindenki megkerült? Még alig virradt meg, de ennek máris az agyára ment a nap.

Kedvesem félmosollyal hallgatja zsörtölődésemet, és a karomra teszi a kezét.

- Ne mérgeledj, Kedvencem - csitít. - Inkább mesélj a földrengésről.

---

⁴⁷ *Hülyeség! Mit érdekel téged?*

- Nem vagyok szeizmológus - felelem. - Itt eléggé gyakoriak a földmozgások, évente nyolctizenkét erősebb mozgást érzelenek. Ne feledd el, a szíriai-afrikai törés mentén húzódik az ország, és a kontinensek állandó mozgásban vannak. A Holt-tenger völgye, a Ramon-kráter, mindezek a mélyföldek így alakultak ki. Szakemberek szerint az elkövetkező ötven évben számolni kell legalább egy nagyon erős rengéssel, valahol hetes és nyolcas Richter-fokozat között. Jó nagy galibát fog csinálni, mert az épületek nem úgy vannak építve, hogy ellenálljanak. Itt is lopnak, spórolnak mindenben.

A központban észak felé fordulok, a 90-es útra. Egy pillantás a műszerfalra eszembe juttatja, hogy tegnap nem is tankoltam, a tű vészesen közeledik a minimumhoz. Behúzok a PAZ-hoz a repülőtér mellett.

- Na, most én is spórolhatok egy kicsit - kacsintok Sziporkára. - Eilaton olcsóbb a benzin, mint másutt az országban.

- Hogyhogy?

- Egyszerű. Eilat szabad kereskedelmi övezet, itt nincs ÁFA. Nem mindegy, hogy rárakják az árra azt a tizenhét százalékot, vagy nem. Viszont ennek nemigen látjuk hasznát, mert a szállodai árak jó borsosak. Összehasonlítani nem tudok, de azt mondják, olcsóbb egy hétvége Cipruson, mint itt. Na, mi lesz? Nem kerülünk már sorra?

A sor áll, egyetlen szivattyú működik. Unalmunkban kifelé bámulunk a kocsiból. Keleten jól látszik Aqaba és a környező, jellegzetesen vörhenyes hegyek, meg a sólepárló-tavak. Erős motorzúgás hallatszik, egy sötétkék-fehér színű Arkia-gép pörgeti a motorjait. A kis repülőtér zeng.

Végre teletöltik a kocsit, boldogan fizetek, és hagyom ott a kutat. Bő negyedórát vesztegettünk el a tankolással. Pár perccel nyolc előtt már az *Arava* szaggyalag hegyei között kanyarog velünk az út észak felé. A forgalom meglehetősen élénk, nem is tudom elképzelni, honnan termett előttünk-mögöttünk ez a sok jármű, mert a város majdnem kihaltnak látszott.

Újra hallatszik a motorzúgás, hamarosan lehangy bennünket az alacsonyan szálló gép, orrát az égbe túrja, hogy magasságot nyerjen. Bekapcsolom a rádiót, éppen elkapom a hat sípszót. Nyolc óra. A hírek a *Knesset*-tel kezdődnek - lehetne-e másként? *Ariel Sharon*, a *Likud* vezetője azzal vádolja *Ehud Barak*-ot, hogy teljesen kiengedte a gyeplőt a kezéből, és a közbiztonság fogja ezt megsínyleni. *Ahmed Tibi* képviselő pedig azért támadja a miniszterelnököt, mert szerinte megszegte az izraeli araboknak tett ígéretét, hogy csökkenti a társadalmi-gazdasági különbségeket zsidók és arabok között. Hopp, ez az. A hajnali órákban a Richterskála szerinti 3.9-es erősségű földmozgást észleltek Eilat térségében. A rengés nem okozott anyagi károkat, személyi sérülésről nem érkezett jelentés. A földmozgás epicentruma Eilattól mintegy száz kilométerre délre, a Vörös-tenger alatt volt. A rengést észlelték Egyiptomban, Jordániában és Szaúd-Arábiában is.

Lefordítom a híreket Sziporkának, figyelmesen hallgatja a magyarázatomat.

- Egyre inkább az az érzésem, hogy ez az ország egyetlen hatalmas puszkaporos hordó - mondja csendesen a lány. - Mondd, hogy lehet az, hogy egyetlen politikusnak sem jön már meg az esze?

- Nagyon egyszerű, Kicsim. Mindenki csak a saját seggét félti. Bocsánat a parlagi kifejezésért. A Knesset-tagok nem a nép küldöttei, mint a magyar országgyűlési képviselők. Őket nem egy választókerület küldte, hanem a pártok. Százhuszan kétszáz felé rángatják az ország szekerét. Csoda, hogy benne marad a kátyúban? Egyetlen egy embernek volt kurázsija elkezdni valamit. *Yitzhak Rabin* volt az. És ha nem gyilkolja meg az a rohadék *Yigal Amir*,

talán ma kisebb volna a feszültség errefelé. Nézd csak, ott, jobbra. Ott van az Arava határátkelő. Ott írta alá *Hussein* király és Rabin a békeszerződést. Jordániával azóta is béke van. Ha most nálam volna az útlevelem, és nem szorítana annyira az idő, átruccanhatnánk Jordániába. Megnézhetnénk *Petrá*-t, a híres sziklavárost. Minden veszély nélkül tehetnék ezt.

Rágyújtok. A lány szeretettel néz rám.

- Sok mindent szeretnék még Neked megmutatni, Kedvesem. Erre már nem lesz időnk, sajnos...

- Nem baj, Kedvesem - vigasztal fátyolos hangján. - Nekem így is felejthetetlen élmény marad ez az utazás Veled. Ki tudja, talán egyszer még lesz alkalmunk együtt utazgatni ezen a vidéken...

Nem felelek. Elszorul a torkom. Csak most döbbenek rá, hogy három nap múlva elutazik a kislány, és lehet, hogy soha többé az életben nem látjuk egymást. Kapcsolatunk idáig fokozódott, az első, félénk beszélgetéstől a chaten, egészen eddig a szép vakációig. Ennél többet nemigen lehetne kicsikarni a sorstól. És ez a csúcspont. Innen már csak lefelé vezethet az út.

Lassan gyérül a forgalom, a lassúbb járművek elmaradtak mögöttünk, a gyorsabbak pedig rég faképnél hagytak minket. Egy egérszürke Škoda kivételével, amely a nyomunkba szegődött, szinte magunk vagyunk az úton. Szemből néha feltűnik egy-egy kocsi, és villámsebességgel elsuhan mellettünk Eilat felé.

Fél kilenc. Lassítok, elengedek egy buszt, és balra fordulok, *Timna* felé. A keskeny út jól karbantartott, sima, látszik, hogy errefelé nagy az idegenforgalom. Rövid kanyargás után megérkezünk a parkolóba. Kiszállunk, jól esik egyet nyújtózni.

- Nézd, Kicsim, hova hoztalak - fogom kézen a lányt. - Itt, balra, van egy ősrégi rézbánya. Még a bronzkorból maradt meg. Látod ezeket a furcsa, kékeszöld sziklákat? Rézgálic ez, természetes alakjában. A ritka esők mossák ki a kőzetből. Arra, lejjebb, azok a vörös alakzatok *Salomon pillérei*. Nézd, milyen hatalmas a természet. Itt, a sivatag kellős közepén, hitted volna, hogy vizet találsz? Ott terül el Előtted a *Nechushtan*-tó. Látod, még a növények is megvetették itt a gyökereiket.

Valóban, néhány pálma áll sudáran a tó partján. A sziklák között tekeredő mély kanyon falai sokszínűek. Előveszem a gépet, és készítek néhány felvételt. Sziporka szótlanul issza a látványt.

Félórás séta után visszatérünk a kocsihoz.

- Szomjas vagyok, nincs valami innivalónk? - kérdezi kissé rekedtesen a lány.

- Már hogyne volna! - mosolygok Rá, és hátranyúlok két doboz kóláért. - Tessék. De nem-sokára valami nagyon finomat fogsz kóstolni.

Újból az országúton vagyunk, irány észak. Majdnem egyenesen haladunk, kanyarok alig vannak ezen a szakaszon. Jó iramban, kilencven-százzal seper a kocsi. Élvezem a sebességet, Sziporka megint matatni kezdi a magnót, és kisvártatva felcsendül az *Utazás*. Szörényi Levente hangja és a gitárkíséret betölti a kocsit:

*Szép volt a reggel, mikor elbúcsúztam Anyámtól,
s néhány óra múlva messze jártam már a hazámtól.
De a jó hangulatba kis öröm is elvegyült, mert járgányom elromlott,
így szállásom éjjel Sankt Pöltenben volt.*

- Egy barátom mondta egyszer - mesélem a lánynak - hogy erre a számra nagyon jól lehet nyomni a gázt. Igaza volt.

Sebesség ide vagy oda, szinte úgy érzem, állunk, amikor elsüvít mellettünk a piros BMW. Ablakai nyitva, az elől ülő suhanc meztelen lába kilóg az ablakon, és félreérthetetlen mozdulattal nyújtja kifelé ökölbesorított kezét, középső ujja az égnek mered. Ekkora pofátlanság láttán Sziporkára pillantok, derűsen néz vissza:

- Most bizonyára azt hiszed, csak itt viselkednek így a fiatalok. Tévedsz, nálunk is. Hogy is szoktad mondani? Az egész világ egy falu.

- Igen ám, de nézd ezt a sebességet. - mérgeledöm. - Már harmadszor előznek le minket ebben a tempóban. Addig jár a korszó a kútra...

- ...amíg be nem vezetik a vizet! - kacagja el magát a lány. - Ugyan, Kedvencem, hagyd már a puffogást! Akkor volna okod a dühöngésre, ha a fiad vezetne ilyen örült módon. Mindenkit nem félthetsz.

- Kicsim, igazad van, de arra gondoltál-e már, hogy ha ez az országúti kalóz elveszíti az uralmat a kocsi fölött, azzal mást is veszélybe sodor? Itt mindenki azt hiszi, ő *Michael Schumacher*, és szabadon garázdálkodhat az úton. Viszont a halálos közúti balesetek legnagyobb hányada frontális ütközés következménye. És rendszerint az ártatlan issza meg a levét. Most képzeld el, hogy Veled szemben jön egy ilyen vadbarom, és hirtelen durrdefektet kap. Mit teszel, hova menekülsz? Ez legalább százhatvannal döngetett el mellettünk, a szembejövő jármű vezetője lehet a szabályos vezetés példaképe, és nem lépi túl a megengedett nyolcvanát. Az ütközés ereje akkor is megfelel kétszáznegyven kilométernek óránként. Tudod, mi marad két kocsiból egy ilyen összecsókolózás után? Még ócskavasnak sem jó. Hát ezért mérgeledöm. Elgondolni is rossz.

- Látod, ez nem jutott eszembe - mondja megszeppenve a lány. - Ebben a megvilágításban már egészen más a kép. Brrr... Megint igazad van.

Samar elágazása marad mögöttünk, két kilométerrel előttünk szelíd jobbkanyar látszik. Enyhén lassítok, de amint a kanyarba érünk, kiver a hideg veríték, Sziporka pedig élesen felsikolt mellettem:

- Jézusom!!! Oda nézz... - és elakad a szava.

Az út baloldalán, a sekély árkon túl, égnek meredő kerekkel, szinte a felismerhetetlenségig eltorzult roncs hever. Egyik kereke, amely még mindig forog, és a piros szín semmi kétséget nem hagy afelől, hogy kikkel van dolgunk. Csikorogva fékezek le az útpadkán, felrántom a kézféket és kiugrom a Citroënből, még arra sincs időm, hogy leállítsam a motort. Kedvesem sápadtan száll ki a másik oldalon. Előkapom az elsősegély-dobozt.

Egy-egy pillantás mindkét irányba, és már rohanunk is keresztül az úton. A roncs mellett szinte a földbe gyökerezik a lábam. Úristen... Mintha csak megjósoltam volna... Az elgörbült volán mögött véres húscomó emlékeztet arra, aki percekkel ezelőtt a kocsit vezette, és akivel alig másfél órája a stégen beszéltem. A jobboldali ülés üres, utasát jó tízméternyire találok meg. Groteszk helyzetben, kifordult tagokkal hever, csupa vér. Lehajolok hozzá, megtapogatom a nyakát. Pulzus nincs, nem lélegzik. Ennek bizony vége.

- Gábor! - kiáltja Sziporka kétségbeesetten a roncs mellől. Csak egy villanásnyira suhan át az agyamon, hogy most szólított először a nevemen. - Gyere ide, az egyik lány még lélegzik!

Odarohanok, a hátsó ülés cafatjai között látszik az egyik lány arca, csupa zúzódás, patakokban csorog rajta a vér. Ajkai hangtalanul mozognak. A másik lány halott, a nyaka törhetett el,

abból ítélve, hogy a feje majdnem száznyolcvan fokkal kifordult. Émelyegni kezdek a látványtól, pedig edzett gyomrom van, és nem először látok halottat.

- *Hilfe...*⁴⁸ - nyöszörgi a sebesült lány alig hallhatóan.

- *Bist Du Deutsch?* - kérdezem a roncs mellé térdelve. - *Kannst Du sprechen?*⁴⁹

- *Ja... ich bin Niederländisch... Helfen Sie mir, bitte... Es tut sehr weh... Oh, mein Gott!*⁵⁰

Az oldalamon fityeg a mobilom, előkapom, de ott a jel, hogy nincs vétel. Használhatatlan. Sziporkára nézek.

- Nálad van a jogsid?

- Igen, de... - dadogja még mindig falfehéren.

- Semmi de! Kicsim, most nincs időnk, a mobilom nem működik, értesíteni kell a rendőrséget, a mentőket, a tűzoltókat! Én itt maradok, a hadseregben felcser voltam, talán tudok segíteni, és ez a szerencsétlen csak németül beszél. Indulj el, pár kilométerre van *Yotvata* kibbuc, onnan telefonálj, vagy telefonáljon másvalaki, nem érdekel! Indíts! Ne törődj most senkivel! Aztán gyere vissza! És nagyon vigyázz!!!

Kedvesem remegő térdekkkel rohan a kocsihoz, becsatolja a biztonsági övet, és egyetlen rántással elindul. Nem volt időm megmondani Neki, hogy a kuplung néha rángat. Nem számít, most semmi sem számít! Menj, Kedvesem, hozd a segítséget! És vigyázz Magadra... - fohászkodom némán.

- *Gleich, Kleines, die Hilfe ist schon unterwegs*⁵¹ - biztatom a lányt.

- *Danke sehr...*⁵² - mondja alig hallhatóan a sebesült lány.

- *Wie heisst Du?*⁵³ - kérdezem, csak hogy szóval tartsam. Egyebet nemigen tehetek érte.

- *Mein Name ist Ingrid... Oh, Gott, ich will nicht sterben!*⁵⁴ - sírja el magát.

- *Du wirst nicht sterben!*⁵⁵ - biztatom. Pedig egyáltalán nem vagyok biztos benne. Pocsék állapotban van. Minden, amit tehetek, hogy szorítókötést teszek a bal vállára. Hogy hol és mennyire vérezhet még, nem tudhatom. Nagyon sápadt.

Egy pillantás az órámrá. Háromnegyed tíz. Eddig egyetlen kocsit sem haladt el, egyik irányban sem. Jaj, csak nehogy Sziporkának is valami baja essen! Tanácstalan vagyok. Újra előveszem a mobilt, a tilalomjel eltűnt. Beütöm a 100-at, kicseng, de senki sem veszi föl a vonal túlsó végén. A fene egye meg! Emberélet forog kockán!

Yotvata felől fényszórók közelednek, azonnal felismerem a kocsimat. Sziporka tért vissza, mellette ismeretlen férfi ül, a hátsó ülésen egy szőke nő. Kiszállnak.

---

⁴⁸ *Segítség...*

⁴⁹ *Német vagy? Bírsz beszélni?*

⁵⁰ *Igen... Holland vagyok... Kérem, segítsen... Nagyon fáj... Ó, Istenem!*

⁵¹ *Azonnal, Kicsi, a segítség már útban van.*

⁵² *Nagyon köszönöm...*

⁵³ *Hogy hívnak?*

⁵⁴ *A nevem Ingrid... Ó, Istenem, nem akarok meghalni...*

⁵⁵ *Nem fogsz meghalni!*

- A mentők rögtön itt lesznek - suttogja a lány, és átölel. - Ó, Kedvencem... Ez borzasztó! Mennyire előre láttad...

A férfi odajön hozzánk, a nő egy elsősegély-csomaggal a roncs mellé guggol.

- *Kol hakavod, adoni* - mondja a férfi, és kezet nyújt. - *Ishtecha amitza me'od*.⁵⁶

- *Ken, be'emet*⁵⁷ - motyogom. Nem kezdem most elmagyarázni, hogy nem vagyunk házasok.

Perceken belül felhangzik egy sziréna vijjogása Eilat felől. A kanyarból előbukkan egy mentőkocsi, szorosan mögötte a tűzoltók. Járőr-kocsi zárja a gyászos karavánt. Kezdek megnyugodni, itt vannak a szakemberek. Remegő lábakkal ülök le a földre, Kedvesem mellém telepszik, és belém karol. Némán bámuljuk a tűzoltókat, amint hatalmas hidraulikus ollóikkal a roncsot vagdossák széjjel, hogy hozzáférhessenek a bentrekedtekhez. Az egyik rendőr URH-n beszél valakivel, a másik odajön hozzánk.

- *Ata gilita et ha te'una, adoni?*⁵⁸ - szegezi rám a tekintetét.

- *Letza'ari ken*⁵⁹ - felelem, és odaadom az igazolványomat. Minden adatot feljegyez a bevetési lapra, majd visszaadja a papírjaimat.

- *Toda, shutaf* - mondja szomorú mosollyal. - *Vetoda gam leishtecha*.⁶⁰ *You are a very brave woman, Lady*⁶¹ - vált át angolra. Sziporka szomorkás mosollyal nyújtja a kezét.

Végre sikerült kiszabadítani Ingridet a roncsból. A mentősök fürgén hordágyra emelik, és szíjakkal lerögzítik a lányt. A szőke nő int nekem, hogy menjek oda. Kedvesem belém kapaszkodik, alig áll a lábán, amint odabotorkálunk a hordágyhoz.

- *Danke schön...* - nyöszörgi Ingrid. - *Ich werde Euch nie vergessen*...⁶²

- *Schon gut, Kleines, lebe wohl* - mondom, és gyengéden megszorítom ép bal kezét. - *Du wirst bald gesund... Rufe mich an*...⁶³ - és egy papírfecni-re lefirkantom a mobilom számát. Elteszi, és a felcserek beemelik a mentőkocsiba. Megérkezik a második mentő is, beleemelik a sötét műanyagzsákokba burkolt holttesteket, aztán mindkét kocsi elseper Eilat felé. A szirénák még sokáig visítanak elhalóban.

A rendőr mellénk toppan, és a vállamra teszi a kezét.

- *Hakol beseder*⁶⁴ - mondja. - *Ein tzorech be'edut nosefet. Tehenu mehahofesh*.⁶⁵ - bocsájt utunkra.

---

⁵⁶ Gratulálok, uram. Az ön felesége nagyon bátor.

⁵⁷ Igen, valóban.

⁵⁸ Ön fedezte fel a balesetet, uram?

⁵⁹ Sajnálatomra, igen...

⁶⁰ Köszönöm, bajtárs. A feleségednek is.

⁶¹ Ön nagyon bátor nő, hölgyem.

⁶² Köszönöm... Sosem fogom magukat elfelejteni...

⁶³ Jól van, kicsim... Hamarosan egészséges leszel... Hívj fel...

⁶⁴ Minden rendben.

⁶⁵ Nincs szükség újabb tanúskodásra. Élvezzék a szabadságot.

Szédelegve ballagunk vissza a kocsihoz. A kislány hozzám simulva lépked bizonytalanul, rázza a visszafojtott zokogás. Beülünk, de még hosszú percekig arra sem vagyok képes, hogy elfordítsam a slusszkulcsot.

- Gábor - szólal meg Sziporka sírva - Gábor... Miért nem születted angyalnak? Megóvhattad volna ezeket a gyerekeket... - Fejét a vállamra hajtva reszket.

- Próbáltam, Kicsim... - rekedten recseg a hangom. - Láthattad. Nem akarnak hallgatni a jó szóra. Ha csak rajtam múlna... Sem háború, sem balesetek nem tizedelnék az emberiséget. De nem rajtam múlik. Csak ne éreztem volna meg előre, ennyire világosan... Most egy életen keresztül fog bántani a lelkiismeretem, hogy nem akadályoztam meg ezt a balesetet. Akár erővel is... Ha tudtam volna... Még arra is hajlandó lettem volna, hogy leüsem azt a suhancot, aztán magam mentem volna a rendőrszere... Csak ne pusztultak volna el olyan haszontalanul...

Sziporka megütközve néz rám.

- Kedvencem... Nem veheted a válladra az egész világ gondját, fájdalmát... Nem Te vagy a Messiás... - Könnyei között is mosolyogni próbál. - Kérlek... vigyél el innen...

Közben megszorodtak a kocsik az út mindkét oldalán, a két rendőr erélyesen zavarja szét a megálló kíváncsiakat. Jellemző ez is Izraelre. Ahány baleset történik az utakon, mindig összecsdülnek a bémésködők. A baj csak az, hogy nem okulnak a látottakból. Egy hét, két hét múlva ezzel a testes, kopasz férfival, vagy azzal a madárcsontú, őszülő hajú nővel eshet meg ugyanaz. „Okos ember a más kárán tanul, kevésbé okos a magáén. A buta pedig még azon sem.” Bölcs mondás, nem emlékszem, hol, kitől hallottam. És itt tényleg arról van szó, hogy okulni kéne. Mindezeket a baleseteket el lehetne kerülni. EL KELL KERÜLNI.

Névtelen bajtársam leállítja a forgalmat, hogy megfordulhassunk a Citroënnel, és folytathassuk az utunkat. Félmosollyal búcsúzik tőlünk, amint nekieresztem a kocsit a 90-es útnak. Pillanatok múlva elmarad mögöttünk a tragédia helyszíne, már csak lelki szemeim előtt vibrálnak a megrázó képek. Hallgatunk. Vajon Ingrid megússza-e? Nem tudom. Fogalmam sincs, mennyi vért veszíthetett, mije törhetett el. Szerencsére tudom az eilati *Yoseftal* kórház számát - az ország összes kórházának a száma benne van a mobilom memóriájában. Nem valószínű, hogy a holland lány egyhamar felhívna, majd én érdeklődöm utána. Csak maradna életben...

Háromnegyed tizenegy. Befutunk *Yotvata* parkolójába. Megállunk, és most az egyszer örülök, hogy kiszállhatok szeretett kocsimból. Sziporka némán simul hozzám, amint a tejcsárda felé lépkedünk. Bent kellemes hűvösség fogad, megborzongok, mert a veríték még mindig teljesen átitatja az ingemet. Azt hiszem, napokig, de talán hetekig nem lesz pihentető az álmom.

Veszek két kartondoboz eredeti *yotvatai* hideg kakaót, hozzá *croisson*-t, és leülünk az egyik asztalhoz. Némán falatozunk, szinte erőnek erejével kell leküzdenem az egyébként isteni falatokat. Kedvesem hangulata sem jobb az enyémnél. Szomorkás hangon mesélni kezd.

- Először azt sem tudtam, mit tegyek. A kocsid egy vadállat, olyan ereje van, hogy nem tudtam, hogyan tartsam féken... Nem ismerem... És teljesen magamra voltam hagyatva egy idegen országban, ahol még a nyelvet sem tudom... Ideérkeztem... Szóltam a legelső embernek, akit láttam, hogy baleset történt innen délre... Távolságot nem tudtam mondani... Azt felelték, hogy az elsősegély-csoport egy másik balesetnél van, innen északra. Az a férfi előjött, a nő csatlakozott hozzá... Azt sem tudom, honnan kerültek elő. Ilyen balesetet még életemben nem láttam...

Sziporkából most tör elő az egész izgalom. Szegény kislány... Szegény kis Kedvesem... Nem ezt akartam nyújtani Neki, mint maradandó élményt. Akaratlanul is bűnösnek érzem magam. Megragadom a kezét az asztal fölött, és mélyen a szemébe nézek.

- Kicsim... Nagyon köszönöm, Neked, hogy ilyen bátor voltál. Hogyan mondjam el?... Eddig „csak” szerettelek. Mostantól fogva végtelenül tisztellek is. Szövetségesem lettél ma... Bár ne lett volna szükség erre a bravúrra. Bár sose láttad volna azt, amit ma látnod kellett. Sajnálom...

Könnyben úszó szemmel néz vissza rám. Ajkai remegnek. Még így, sápadtan, feldúltan is rendkívül szép.

- Ne köszönd, Gábor... - érzem, most tudatosan szólít így. - Tartoztam ezzel Neked... és talán önmagamnak is... Nem tudom... Azt hiszem, soha az életben nem fogom elfelejteni ezt a balesetet. És biztos lehetsz benne, hogy okultam belőle. Tudod... szégyellem bevallani, de... szívesen megfeledkezem a biztonsági övről. Szinte sosem kötöm be, amikor a szolgálati kocsival utazom valahova. Illetve, eddig nem kötöttem be... Ez többet nem fog előfordulni... Ígérem Neked...

- Ne nekem ígérd, Kedvesem. Magadnak. És a... a családnak. Ki tudja, találkozunk-e még valaha. De szeretnék biztos lenni benne, hogy óvod Magad... Nem akarok aggódni Miattad... Mégis fogok... mindig...

Felszedelőzködünk. Most az egyszer nem kíváncszom vissza a volán mögé. Meg is kérdezem Sziporkát, nem akar-e vezetni. Megrázza a fejét.

- Azt hiszed, tudnék most? - kérdezi kínos mosollyal.

Tizenegy óra tíz perc. Ismét úton vagyunk. Rövidesen odaérkezünk a második balesethez, itt szerencsére nem történt nagyobb baj, de még így is nehezemre esik odanézni a kibicsaklott kerékkel, összetört hűtővel álló Fiat Temprára. Ezeknek szerencsájuk volt. A visszapillantó tükörben még látom, hogy a vontató elkezd felrángatni a kocsit a platójára, az utasok pedig beszállnak az éppen lefékező taxiba. Az egyiknek sikerül, a másiknak nem.

Ingrid jár az eszemben. Hogyan kerülhetett ide? Mintha a gondolataimban olvasna, Sziporka megkérdezi:

- És ez a holland kislány hogyan keveredhetett bele ebbe?

- Sok fiatal jön Izraelbe, önkéntesen belépnek egy-egy kibbucba. Nekik ez romantika. Vannak, akik áttérnek a zsidó vallásra, letelepednek, családot alapítanak itt. Vannak, akik csak két-három évig maradnak, aztán ki-ki visszatér a hazájába. A hollandok különösen kedvelik Izraelt. Talán az *Anna Frank*-szindróma ez. Azonosulni akarnak azzal a kislánnyal, akit a nácik gyilkoltak meg Auschwitzban.

Egyhangúan és lustán kígyózik az út alattunk. Az Arava nem a változatos tájáról nevezetes. Emelkedő vagy lejtő sincs errefelé, ami legalább valamennyire is tagolná a környezetet. Csak a monoton aszfaltcsík, rajta a folytonosan villogó szaggatott vonal, és néha egy-egy jármű. Elmarad *Grofit*, és hamarosan *Ktura* elágazásához érünk. Egyetlen pillanatig játszadózom a gondolattal, hogy Mizpe Ramon felé kéne visszamenni, de lemondok erről az ötletéről. Nem akarom megint a fél országot megkerülni, hogy Jeruzsálembe jussunk. Akkor már inkább az Arava egyhangúsága.

Sziporka némán ül mellettem, maga elé mered. Szemmel láthatólag nem köti le a semmitmondó táj, a gondolataival küszködik. Meg tudom érteni. A helyében én sem érezném magam a legjobban - mint ahogy nem is érzem. Hogy egy kissé oldjam Benne a feszültséget, megsimogatom a karját, és egy táblára mutatok az út mellett:

- Nézd csak, Kicsim, most bújunk megint a víz alá.

- Tengerszint? - zökken ki a lány a búskomorságából. - Hiszen nem is ereszkedtünk eddig!

- Nem vetted észre, mert hosszan lejt a talaj. Tulajdonképpen mindvégig többé-kevésbé a tengerszinten jöttünk. De ne feledd el, hogy ennek a völgynek a végén ott van a világ legmélyebb pontja, a Holt-tenger. A szintje állandóan csökken, nagy a kipárolgás, a Jordán hozama nem pótolja. Ha kiszárad, vége az idegenforgalomnak, és vége az iparnak is. Meg kellene menteni a Holt-tengert, de ez csak úgy lehetséges, ha csatornát építenek, ami összekötné valamelyik tengerrel. A Földközi-tenger nem jöhet számításba, túl nagy a szintkülönbség rövid távon. De itt, az Aravában ez megvalósítható volna. Zsilipekkel, átemelőkkal még hajózhatóvá is lehetne tenni. A jordánokat érdekli az ötlet, kivitelező is akadna. Csak hát tudod, amíg itt valami megmozdul...

- Hát... mit mondjak erre? Felfoghatatlan, hogy mennyire nem törődnek itt semmivel. Sült galambra várni folyton...

- Hja, kérlek, - legyintek - ez a Kelet.

Autóbusz jön szembe, fényszóróival villogtat. Visszavillogok neki, és próbálom kitotózni, mit jelezhetett. Remélem, nem balesetet, abból már elég volt. Megkönnyebbülve látom, hogy szó sincs erről. *Yahel* mellett katonai ellenőrzőpont szűri a mindkét irányba haladó forgalmat. Az eddig üres országút itt megtelik járművekkel, lépésben araszolgatunk a sorompó felé. Piros sapkás ejtőernyősök igazoltatják a kocsik utasait, benéznek a járművekbe, némelyiket félrevezényelik, és a csomagtartót is megvizsgálják. Sziporka előveszi az útlevelét, nem is kell szólnom. Sorra kerülünk.

- *Shalom, le'an atem nos'im?*⁶⁶ - néz be az ablakon egy őrmester.

- *LeYerushalayim* - felelem. - *Yesh be'aya?*⁶⁷

- *Beintayim ein* - vonja meg a vállát a katona, és visszaadja az igazolványokat. - *Eyze degel ze?*⁶⁸ - bökrá a tükrön libegő magyar zászlóra.

- *Hungari*⁶⁹ - vigyorgok büszkén. A katona is elhúzza a száját, de inkább az unalomtól.

- *Nesi'a tova*⁷⁰ - mondja, és már a mögöttünk lévő Peugeot-ra pillant.

Útnak indulunk. Valamicskét oldódott mindkettőnkben a nyomás, Sziporka megint otthonosan helyezkedik el az ülésen, lábát kényelmesen előrenyújtja. Rám szegezi zöld szemét, és halkán kérdezi:

- Gyakoriak az ilyen ellenőrzések?

- Errefelé igen - felelem. - Ne feledd el, határsávban vagyunk. Volt már rá példa, hogy terroristák jöttek át a határon, elloptak egy kocsit, aztán nekiindultak, hogy valahol merényletet hajtsanak végre. És nagyon közeledünk a Palesztin Autonómia területéhez is. Állandóan résen kell lenni. Mégis megtörténik, hogy a terroristák eljutnak Tel Avivba, Jeruzsálembé, Haderára is. Teljesen hermetikusan nem lehet lezárni a nemlétező határt.

---

⁶⁶ *Jónapot, hova utaznak?*

⁶⁷ *Jeruzsálembé. Baj van?*

⁶⁸ *Egyelőre semmi. Milyen zászló ez?*

⁶⁹ *Magyar.*

⁷⁰ *Jó utat.*

Szembejövő kocsiknak villogtatok most. Íratlan szabály ez errefelé, jelezzük egymásnak a katonai ellenőrzőpontokat. A lány elgondolkozik a hallottakon. A magyarázat, úgy látszik, kielégítette, de valami még furdalhatja az oldalát.

- És mi baja volt a katonának a zászlónkkal?

- Csak annyi, hogy megtévesztő. Nagyon hasonlít a palesztin zászlóra. Csak fekete szín nincs benne. Én meg, első látásra, a bajuszommal, elmehetnék arabnak is. Szóval, gyanús voltam - próbálom tréfára venni a dolgot.

- Ne viccelj ezzel, Kedvencem - dorgál meg a lány. - És mi van akkor, ha nem hisz Neked?

- Akkor bizony bekísér a körzeti parancsnokságra. Remélhetőleg ott van egy nálánál okosabb tiszt is, aki tudja, hol van Magyarország, vagy legalább már hallott róla. És ha nagyon kell bizonyítani, hát jó kacskaringósan elkáromkodom magam az anyanyelvemen. Szeretném látni azt az arabot, aki ezt utánam csinálja! Szóval, semmi pánik.

Lassan fogy a távolság. Nem szeretem az Aravát. Látnivaló szinte nincs errefelé, minden csupa homok és kő. Mennyivel szebb volt a Negev a maga változatosságával! De hát ez van. Mégiscsak haladunk észak felé, egyre közelebb járunk a Holt-tengerhez. Az út mentén, itt-ott látszanak az elmúlt tél eszéeseinek a nyomai. Akkor láttam a tévében, hogy az Arava-úton csak a katonai járművek tudtak közlekedni, egy tenger volt az egész, egyik sziklafaltól a másikig.

Katonai támaszpont marad el mögöttünk, a kapuban álmosan ácsorog az őrszem. Látni rajta, hogy nagyon unja a szolgálatot, vállait lehúzza a nehéz fegyver, meg a mindenes mellény, zsebeiben a tartalék táruk, kulacs, elemlámpa, meg még ki tudja, hányféle kacat, amit a szabályzat elengedhetetlennek tart.

Delet csipog az órák, amikor *Ein Hatseva* kereszteződéséhez érünk. Még egy kicsi van hátra az Aravából. Bekapcsolom a rádiót, kíváncsi vagyok a hírekre. Politika minden mennyiségben, akár csak reggel. A hajnali földrengés már nem téma, meg sem említik. Viszont harminc másodpercben beszámolnak a tragikus balesetről, amely Yotvatától délre történt, és amelyben hárman meghaltak, a negyedik utas pedig súlyosan megsebesült. Az ok egyértelműen gyors-hajtás. Szinkronban fordítok Sziporkának, bólogat.

- Hallod, nem mondja, hogy életveszélyesen - reménykedik a hangja. - Fel fogod majd hívni a kórházat?

- Persze - bólintok - csak nem most. Majd este, a szállodából. Ha jobban is van Ingrid, most biztosan pihenésre van szüksége. És ezen a vidéken nem bízom a mobilban.

Enyhén emelkedni kezd az út, előttünk felsejlenek a Júdeai-sivatag hegyei a déli verőfényben. Az eddigi lusta kanyarok megint szerpentinekké vadulnak, lassítanom kell. Kedvesem arcáról eltűnt a fásult szomorúság, megint érdeklődve tekintget széjjel. Ez a táj már ismerős lehet Neki, hiszen csak tegnap reggel jártunk errefelé, ha nem is pontosan ezen az úton.

HaAravá-nál jobbra fordulok, nehéz kamionok jönnek szembe. Itt már nagyon erős a forgalom. Feltűnik mellettünk a Holt-tenger déli csücskének kiszáradt, szurokfekete medre. Baloldalt félelmetes sziklafalak szegélyezik az utat. Kellemetlen, nyomasztó érzés ül rajtam, és látom, Sziporka sem érzi jól magát a bőrében. Elhaladunk a Holt-tengeri Művek acél-beton kolosszusa mellett, amelyen négy nyelven díszeleg a felirat a hatalmas VW-jelvény alatt.

- Mi ez, autógyár? - csodálkozik a lány.

- Nem éppen - felelem - de a gyár fuzionált a wolfsburgi céggel. Itt termelik ki a magnéziomot, amiből aztán sokféle alkatrészt készít a német autóipar.

Elmarad a csövek, tornyok, kémények rengetege, a sziklafal is mintha eltávolodott volna az úttól. Csak arrább, *Sdom* mellett szűkül ismét össze minden, a sziklák ollóba kapják az aszfaltot. Jobbra furcsa alakú szikla áll az út mellett, olyan, mint egy meggörnyedt, fejkendős öregasszony. Lassítok.

- Ennek a sziklának a neve *Eshet Lot*⁷¹. A legenda szerint az Úr nagyon megharagudott Szodoma és Gomorra lakóira, és elhatározta, hogy kénköves tűzzel pusztítja el a két romlott várost. Csak Lótnak és házanépének engedte meg, hogy elmeneküljenek, de szigorúan meghagyta, hogy hátra ne nézzenek, mert azonnal sóbálvánnyá változtatja őket. Bizonyára Te is hallottad már ezt a mesét. Lót felesége nem tudta legyőzni a kíváncsiságát, visszatekintett, és ittmaradt megkövülve.

- Nahát... - álmélkodik Sziporka - hogy Te miket tudsz...

- Én is csak olvastam, meg hallottam. De a turistáknak ez kell. A világ minden tájáról csődülnek ide az emberek. A Szentföldnek megvan a maga vonzereje.

Elmarad a fekete mélyföld is, helyébe a Holt-tenger tegnapelőtt látott világoskék vize lép, és a szárítótöltések fehér sókupacai. Hamarosan *Neve Zohar*-nál vagyunk, innen már ismerős az út. A *Nirvana* szálloda mellett rengetegen fürdőznek a tengerben.

- Na, emlékszel? - kacsintok a lányra. - Tegnapelőtt este itt voltunk mi is.

- Jé, tényleg! - mosolyog. - Olyan furcsa dolog... Életemben először vagyok Izraelben, mégis van már olyan hely, amit felismerek!

Megállás nélkül hajtok tovább észak felé. A hegyek elhúzódtak nyugat felé az út közvetlen közeléből, lapályos, hepehupás síkságon kanyargunk. Messze, balra, a sziklák peremén *Metzada* várfoka emelkedik. Kedvesem arrafelé bámul.

- Látod, ott is fent voltunk tegnapelőtt - simogatom meg a karját. - Kicsi ez az ország, lassacskán Te is megismered. Ott, jobbra, az már a nagy Holt-tenger, az „igazi”.

Ein Gedi következik. Mivel háromnegyed egy van, ideje volna, hogy ebédre is gondoljunk. Behúzóok a parkolóba, sikerül árnyékos helyen leállítanom a kocsit. A hirtelen beállt csendben szinte süketnek érzem magam. Kedvesem belém karol, lassan bandukolunk a vendéglő felé.

Grillesirke és sült burgonya az ebédünk, hozzá három-négyféle saláta. Hallgatagon falatozunk, a lány időnként rám szegezi a tekintetét, mintha kérdezni akarna valamit.

- Valami bánt Téged? - kérdezem halkán. - Mondd...

Nem felel azonnal. Szép szemeiben kétség látszik.

- Nagyon megrázott a mai baleset - mondja. - Eszembe jutott, hogy velünk is megtörténhetett volna. Ahogy mondtad. Lehetsz Te a legjobb pilóta, ha egy ilyen örült belénk rohan, végünk. Nem vagyok gyáva, de... Most félek. Ebben a pillanatban, ha valaki azt mondaná, repüljek haza, megtenném. És utána egy életen át bánnám, hogy itt hagytalak, Kedvencem.

Megkavargatja az időközben megérkezett kávé, és csak sokára folytatja:

- Kérlek, telefonálj a kórházba. Nézz utána, hogy Ingrid túl van-e az életveszélyen. Megnyugtathatnál vele...

---

⁷¹ *Lót felesége.*

Megdöbentettek a lány szavai. Igaza van. Bármennyire is egymáshoz tartozónak érezzük magunkat, voltaképpen két idegen vagyunk. És ha Vele valami baj történik, rólam az Isten sem mossa le a bűnt.

Kibotorkálok az előtérbe, ahol a nyilvános telefont láttam. Az irattárcámban mindig van telefonkártya, belököm a készülékbe, miközben a mobilomból előkotrom a számot. Az ügyeletes nő nagyon készséges, különösen, amikor bemutatkozom, és elmondom, hogy én fedeztem fel a balesetet, és értesítettem a mentőket. Egy pillanat - mondja - utánanéz a lánynak. Két perc múlva szól bele ismét a kagylóba: Ingrid Hoovenkamp kisasszony rendben van, megműtötték, most alszik. Nincs életveszélyben. Hálásan megköszönöm az információt, és megadom a mobilom számát, hogy értesíthessenek, ha van valami fejlemény.

Sziporka már türelmetlenül vár az asztalnál.

- Nos?

- Nincs életveszélyben, alszik. De jó alaposan kihímezték. Koponyatörés, hármass bordatörés, medencecsont-törés, lábtörés. Túl van a műtéteken, rendbe fog jönni. Meghagytam a számomat, hogy informáljanak, ha van valami vele.

- Jól tetted, Kedvencem - mondja a lány, és lágyan megcsókol. - Most megnyugodtam... Mehetnénk?

A légkondicionált terem után szinte a fejünkre szakad a Holt-tenger völgyének gyilkos forrósága. Sietve beszállunk a még mindig hűvös Citroënbe, és percek alatt kint vagyunk az országúton. Fél kettő van.

Az úton meglehetősen nagy a forgalom, a mai események után nem vagyok olyan nagy hős, mint általában, alig nyolcvannal hajtok. Sziporka észre is veszi, de egy mosolyon kívül nem mond semmit. Látom Rajta, hálás most ezért az óvatosságért.

Mizpe Shalem-nél ismét közelebb húzódnak a hegyek, szinte alig marad helye az útnak a sziklák és a vidáman csillogó víztükör között. Néhány szörföző kihasználja az élénk északi szelet, színes vitorláik, mint megannyi hatalmas pillangó, siklanak a tengeren. Lassan feltűnik a Holt-tenger északi partja is, az országút enyhén kelet felé hajlik. Mély szakadékok, wadik, kanyonok tagolják a sárgásbarna hegyeket.

- Nézd csak, Kicsim, ezeket a völgyeket. Emlékszel, mit meséltem Neked a Negevben? Itt is ugyanaz szokott történni. Ha megindulnak az esőzések, itt nem lehet közlekedni sem. Valódi özvíz szokott itt hömpölyögni akkor. Lezárják az utat, csak helikopterrel lehet elérni a településeket.

Pár kilométerrel arrább lassítok. Néhány árnyas fa képez itt kellemes ligetet, alattuk elszórt épületek.

- Ez itt *Kumran* - mutatok balra. - Ott, abban a völgyben találták meg 1958-ban a híres Holt-tengeri Tekercseket. Hallottál már róluk?

- Valami rémlik - ráncolja a homlokát a lány. - Mesélj csak...

- Túl sokat én sem tudok - mondom, és rágyújtok. - Minden esetre, azok az *arámi* nyelven íródott tekercsek új megvilágításba helyezték a vallástörténetet, úgy a zsidó, mint a keresztény vallását. Nagyon kevés szívárgott ki róluk, rossz nyelvek szerint nem is volna jó, ha nyilvánosságra kerülne a szövegük, mert alapjaiban rengetné meg a dogmákat. A mai bolond világban pont egy vallási forrongás nem hiányzik senkinek.

Két kilométer után búcsút veszünk a Holt-tengertől, és meredek emelkedőre érkezünk. Az emelkedő végén utunk beletorkollik az 1-es útba, amely Jeruzsálemet köti össze a Jordán völgyével. Megállok a stoptáblánál, majd balra fordulok. Távolabb *Yericho* látszik. Nyugatra, Júdea hegyei között, egy-egy villanásnyira, feltűnik Jeruzsálem, mai úticélunk.

Itt már nagy a forgalom, látszik, hogy a fővároshoz közeledünk. Buszok, taxik, magánkocsik, teherautók áradata hömpölyög szakadatlanul a széles sztrádán mindkét irányba. Nem sietek, a jobboldali sávon haladok kényelmesen. Kék rendszámú Mercedes taxi előz, utasai idegenkedve, szinte ellenségesen bámulnak rám és Sziporkára. Palesztinok. Kellemetlen érzésem támad. Nincs bajom senkivel sem, nem hagyom magam előítéletek áldozatául esni, de a hírek, amik az állandó ellenséges hangulatról érkeznek, nem a legbiztatóbbak. Ha az ország puska-poros hordó, akkor Jeruzsálem benne a gyutacs.

Ma'ale Adumim-nál elkanyarodik az út, parkoló és széles kilátó hívogat megállásra. Lehúzó jobbra, és kiszállunk. Kedvesem lenyűgözve nézi az előttünk elterülő panorámát.

- Nézz körül, Kicsim - karolom át a lány vállát - nézd ezt az ősi várost. Kelet Rómájának is szokták nevezni, mert ugyanúgy hét dombra épült, mint Itália gyöngyszeme. Dávid király alapította háromezer-ötszáz évvel ezelőtt. A neve azt jelenti: A Béke Városa. Hát, évezredekken keresztül minden volt itt, csak béke nem, és nincs ma sem. Nézd, ott... Az az Olajfák Hegye. Ott, mögötte, az a Scopus-hegy, rajta a *Hadassa*-kórház. Amott, Előtted, terül el az Óváros. Látod azt az aranykupolát? Az az *El Aqsa* mecset, a mohamedánok harmadik legszentebb helye Mekka és Medina után. A monda szerint Mohamed próféta innen szállt a mennybe. Azon a hegyen állt a Szentély, a zsidóság temploma, amelyet még Salamon király építtetett úgy, hogy egyetlen darab vasat sem használtak fel hozzá. Csak kő és fa volt. A Templomot kétszer is földig rombolták, először a perzsák, másodsor a rómaiak. Nem is maradt meg belőle más, mint a Siratófal, másik nevén a Nyugati Fal. A második Szentély lerombolása után kezdődött el a zsidóság kétezer éves szétszórattatása a világban. Aztán innen indult el világhódító útjára a kereszténység is, itt tanított és halt meg Jézus. Ez a város a három fő monoteista vallás központja. Jeruzsálem-*Yerushalayim-El Quds*. Harcoltak érte a keresztes lovagok, uralták is százötven évig, aztán kiűzték őket a muszlimok. Sohasem volt itt igazi béke. És, ahogy elnézem, nem is lesz egyhamar. Az arabok követelik Kelet-Jeruzsálemet, azt állítják, hogy az lesz a megszülető palesztin állam fővárosa.

Sziporka figyelmesen hallgatja a mesémet, közben a tájat kémleli. Amint befejezem a mondókámat, felém fordul:

- Miért nem tudnak az emberek megférni egymással? Mondd, Kedvencem, miért?

- Kicsim, ezt már megmagyaráztam Neked. Gyere, menjünk tovább, majd útközben folytatom.
- Beülünk a kocsiba, indítok. - Mindkét fél magának vindikálja a jogot a város fölött. Egyik sem hajlandó a kompromisszumra. A zsidók - jogosan-e vagy sem - azt állítják, hogy mindig is Jeruzsálem volt Izrael Országának a fővárosa, és miután 1967-ben, a hatnapos háborúban visszafoglalták a keleti részt, újraegyesült a főváros. Ha csak tényszerűen nézzük, így is van. Az arabok, a maguk részéről, azt mondják, hogy amikor ők megtelepedtek itt, akkor tulajdonképpen nem is volt zsidó lakossága a városnak. Ezer éven keresztül. Tehát ők is jogot formálnak Jeruzsálemre. Kinek van igaza?

Baloldalt elmarad *Abu Dis*. Lassan beérünk a városba. Közlekedési lámpák hátráltatnak a haladásban: nincs mit tenni, ez már a főváros. Hosszas kacskaringózás után, három óraker érkezünk meg a *Sheraton* szállodához. Fáradt vagyok, és Sziporkán is meglátszik a mai nap. Felmegyünk a negyedik emeletre, és megkönnyebbülve huppanunk le az ágyra. Zúg a fejem.

A kellemes hűvösségben Sziporka megborzong. Átkarolom, magamhoz vonom, és megsimogatom a homlokát.

- Nagyon kimerült vagy? - kérdezem.

- Nem túlságosan - feleli - de azért jól esne egyet pihenni. Csak negyedórát, Kedvencem... Menj zuhanyozni, addig én szundítok egy kicsit. És utána meg szeretném nézni a várost, ha lehet.

Magára hagyom a lányt, elmegyek fürdeni. Ahogy szappanozom magam, úgy érzem, mintha egy hétig nem mosdottam volna. Mély nyomokat hagyott bennem a mai nap. Percekig folytatom magamra a hűvös vizet, hogy felfrissüljek.

Miután szárazra dörgöltem magam, visszatérek a szobába, és leülök az ágy szélére. Megérintem a lány vállát, kinyitja a szemét, és bágyadtan mosolyog.

- Megyek már, Kedvencem. Azonnal készen leszek - mondja, és eltűnik a fürdőben.

Félóra múlva fehér ruhában áll meg a tükör előtt. Szép arca kisimult, derűs tekintettel néz vissza rám. Elindulunk.

A hoteltől ötven méternyire felszállunk egy autóbuszra, amely az Óváros felé visz. Kibámulunk az ablakon. Tarka tömeg hömpölyög a járdákon, emberek sietnek ügyes-bajos dolgaik után. Lassan vége a munkanapnak. Negyed ötkor szállunk le a buszról a Damaszkuszi Kapunál. Belépünk a kapun, és egyszerre mintha évszázadokkal visszarepülnénk az időben. Sziporka szorosan fogja a kezemet, amint a szűk sikátorokban lépkedünk. Nem szól egyetlen szót sem.

Rákanyarodunk a *Via Dolorosa*-ra. Kétoldalt apró boltok sorakoznak, kaftános öreg zsidók, turbános öreg arabok kínálgatják a portékáikat.

- Nézd ezeket a kopott köveket - mutatok a lábunk elé. - Ezeken a köveken lépkedett Jézus is kétezer évvel ezelőtt. Ezek között az épületek között cipelte a keresztyét. Hinnéd ezt?

- Fantasztikus... - álmélkodik a lány. - Most tényleg az az érzésem, hogy visszacsöppentünk a múltba. Micsoda légkör...

*Kefiyá*⁷²-t és fekete kaftánt viselő, őszbajuszú vén arab jön szembe számárháton. Egykedvűen néz maga elé, csak akkor tekint fel, amikor egymás mellé érünk. Alig észrevehetően biccent a fejével, halk *Salaam*-ot mormol, és meglehetősen szűrös tekintettel mér végig. Most rajtam a sor, hogy megborzongjak. Végző soron az oroszlán barlangjába hoztam Kedvesemet.

Éles arab zene szűrődik ki az apró kávéházakból, lusta férfiak ücsörögnek a *nargilé* mellett, *shesh-besh*⁷³-t játszanak, kávéznak, mulatják az időt. Fekete kalapos, hosszú pajeszú *yeshiva-bócherek* jönnek szembe, élénken vitatkoznak valamin. Amint megpillantják Sziporkát, villámgyorsan az arcukhoz kapják az imakönyvüket, és szinte futva haladnak el mellettünk. Kedvesem csodálkozva néz rám.

- Ezeket meg mi lelte? - kérdezi ártatlanul.

- A szigorúan vallásos zsidó férfi nem néz nőre - magyarázom. - Szép nőre pedig különösen nem. A tanítás azt sulykolja beléjük, hogy a nő elvonja a férfi figyelmét a fontosabb feladatról, a biblia tanulásáról. Ráadásul a Te öltözéked, ha nem is kihívó, mindenesetre szokatlan itt. Még szerencse, hogy ruhában jöttél, és nem nadrágban, mert akkor még meg is köveztek

⁷² Kendőszerű arab fejfedő férfiaknak.

⁷³ Ostábla, keleti társasjáték.

volna. Az én bűnöm, hogy nem szóltam előbb. De tudod, hogy mi a véleményem ezekről a vallási hókuszpókuszokról. Nem szólnék semmit, ha a vallás gyakorlása őszinte volna. De ha jól utána nyomoznánk, kiderülne, hogy ugyanezek a bócherek nem áttallanak elmenni az úgynevezett örömházakba sem. Sőt, erőszakoskodni sem restek. Szóval, vagy betartunk valamit, mert azt kívánja meg a Törvény - lásd Tízparancsolat, ne paráználkodjál - vagy vissza az egész, és nem prédikálunk másoknak, miközben mi magunk pontosan az ellenkezőjét cselekedjük. Tudom, nem jó általánosítani, de minden cseppben ott rejlik a tenger. Engem, személy szerint, a képmutatás taszít mindenféle vallásban.

Kedvesem elgondolkozva lépked mellettem, sokára szólal meg:

- Jó-jó, Kedvencem, de nem ítélsz túl szigorúan? Elvégre esendő az ember.

- Ez igaz, Kicsim, de arra is gondolj, hogy én viszont nem papolok erről. Teszem azt, amit a szívem diktál, de nem akarok másnak mutatkozni, mint ami vagyok. Szerintem alapvető különbség.

- Ez is igaz... - bólogat a lány.

Észre sem vettük, máris ott vagyunk a Siratófal előtti téren. Fekete sokaság hajladozik az ima ütemére a hatalmas kötömbök előtt, távolabb mentőkocsi áll, lovasrendőrök vigyázzák az imádkozókat, és vizsla tekintettel kémlelik a fal felső peremét, amely egyben az *El Aqsa* udvarának a kerítése. Lassan ez is rutinná válik Jeruzsálemben. A mecset felől áthatóan hallatszik a müezzín hangja: *Allaaaaahuu akbar*⁷⁴...

Távolról kerüljük el a Siratófalat, és kilépünk az Óvárosból. A *Ma'ale Shalom* úton ismét buszra ülünk. Öt óra van, a nap lemenőben, vörös fénye bearanyozza a várost, különleges varázst kölcsönözve neki. Akaratlanul is *Na'omi Shemer* dala jut eszembe: *Yerushalayim shel zahav*⁷⁵. Szípkorka hallgatagon ül az ablak mellett, és a látnivalókban gyönyörködik, amint a busz lépésben halad felfelé a *Derech Yericho*-n.

- Nézd... - mutatok jobbra. - Az ott *Avshalom* emlékműve, mellette Zakariás sírja. Ott, távolabb láthatod Mária Magdolna templomának a hagymakupoláit. És ott van a Nemzetek Temploma is, másik nevén a Getsemáni Templom... Annak a kertjében fogták el Jézust, miután Júdás elárulta. Az a fehér épület pedig Szűz Mária sírja. Látod, Kedvesem, itt van szinte az egész történelem.

- Csodaszép... - rebegi a kislány. - Köszönöm, Kedvencem... Olyan élménnyel ajándékoztál meg, amelyben még nem volt részem. Gyönyörű ez a város...

Fél hatkor érkezünk vissza a szállodához. Az égen már csak lila derengés látszik, majdnem teljesen besötétedett. Lassan, szinte céltalanul bandukolunk a járdán, semmi sem sürgős. Szípkorka borzongva bújjik hozzám. Hűvös van.

- Fázol, Kicsim? - kérdezem, és átölelem a vállát. - Látod, milyen bamba vagyok, elfelejtettem szólni, hogy hozz egy kiskabátot is. Jeruzsálemben hűvösek az esték.

- Nem fázom, de melegem sincs - mondja mosolyogva. - Hozzad simulok, Te megmelegítesz, vagy nem?

---

⁷⁴ *Isten a legmagasztosabb.*

⁷⁵ *Arany Jeruzsálem.*

Betérünk egy vendéglőbe, ideje lesz megvacsorázni. Ezúttal *me'orav yerushalmi*⁷⁶ lesz a menü, salátákkal és párolt rizzsel. Félszáraz fehér bort iszunk hozzá, utána csokoládé-vanília fagyaltot rendel. Örömmel látom, hogy a lány élvezettel fogyasztja az ételt. A hosszú, zsúfolt és viszontagságos nap nem vette el az életkedvét. Ezzel a sétával talán sikerült egy kicsit kiszellőztetnie a fejéből a szörnyű balesetet is.

Mintha csak a gondolataimra kapnék választ, felcincog a mobilom. Rápillantok a kijelzőre, de nem az otthoni számot írja ki. Ki lehet ez?

- Hallo? - szólok bele, miközben a lány kérdően tekint rám.

- *Hallo, das bin ich, Ingrid!*⁷⁷ - hallom a holland lány hangját. - *Ich wollte nur noch mal danken! Sie haben mein Leben gerettet!*⁷⁸

- *Gut, Kleines, sei gesund!* - felelem elérzékenyülve. - *Rufe mich noch an!*⁷⁹

Remegő kézzel teszem el a mobilt, és a lányra nézek.

- Ingrid rendben van, vele beszéltem. Hálálkodott... Legalább őt sikerült megmenteni...

Sziporka megsimogatja a kezem, zöld szemei nedvesen csillannak a halvány fényben.

- Örülök, Gábor - suttogja komoly hangon. - Ma megtanítottál valamire. Talán idáig is tudtam, de ma tudatosult bennem teljesen, hogy az emberélet mindennél drágább. Ezért is köszönettel tartozom Neked... És mindenért... Szeretném elmondani, amit érzek, de nekem nem jönnek úgy a szavak, mint Neked. Csak... most nagyon boldog vagyok...

Lassan andalgunk vissza a hotelhez, meg-megállunk egy-egy bolt előtt. Kedvesem merengve nézegeti a kirakatokat, keze tétován játszik a kezemmel. Érzem, most nem a portéka érdeklő, a lelke egészen másutt van. Megértem Őt.

Szobánk sötét magányában ismét összebújunk, gyengéden dédelgetjük egymást. El akarom ringatni ezt a drága kislányt, hogy a holnapok szebbek lehessenek Neki.

---

⁷⁶ *Jeruzsálemi vegyespecsenye, jellegzetes izraeli húsétel.*

⁷⁷ *Halló, én vagyok, Ingrid!*

⁷⁸ *Csak még egyszer meg akartam köszönni. At életemet mentették meg.*

⁷⁹ *Jól van, kicsim, légy egészséges. Hívj még fel.*

2000 szeptember 26, kedd

Már nem is csodálkozom, hogy a szokott időben, negyed hatkor ébren vagyok. Nem mondhatom, hogy kipihentem magam, a tegnapi nap viszontagságai még bennem vibrálnak. De a szemem magától nyílik ki ebben az órában, mintha csak a vekker ébresztene. Megmozdulni azonban nincs kedvem. Okom sincs rá. Fekszem a sötét szobában, hallgatom Sziporka nyugodt lélegzését, és hallgatom a gondolataim zsongását is a fejemben.

Szinte teljesen hozzászoktam már, hogy reggelente itt érzem magam mellett Őt. És hirtelen belém nyílall a felismerés: leszokni Róla olyan lesz, mint egy kábítószerrel. Nehéz és fájdalmas. Frusztrációval és kínokkal teljes lesz az elvonás. Nem vagyok biztos benne, hogy ki fogom bírni. Pedig ki KELL bírnom.

Nem tudom, Ő mennyire szokott hozzám ez alatt a majdnem egy hét alatt. A jelek szerint Neki sem lesz könnyebb dolga, ha vissza akar majd térni a megszokott életviteléhez. Olyan hatással vagyunk egymásra, amit képtelen vagyok megmagyarázni. Nem vagyok pszichológus. Ismerem ugyan az emberi lélek rejtelmét, de nem tudok elfogadható magyarázatot adni bizonyos jelenségekre.

Tavaly ilyenkor még nem is ismertük egymást. Nem is tudtunk a másik létezéséről. Júliusban pedig találkoztunk. De akkor sem sejtettük, hogy egyszer ilyen közel kerülünk. Furcsa firtorokat vág néha az élet. Két ember, ekkora földrajzi távolságra egymástól... Még mindig kételkedem benne. Hihetetlen ez az egész. A legszebb nő, akivel valaha találkoztam, itt fekszik mellettem. Ha az utcán találkoztunk volna, nem hiszem, hogy lett volna bátorságom megszólítani. Pedig akkor is felfigyeltem volna Rá. Ilyen szépséggel nem minden nap találkozok az ember. Csakhogy akkor a féltékenységem győzött volna. Sosem szólítottam le senkit az utcán. Sosem „csíptem fel” senkit úgy, ahogy férfitársaim nagy része tette és teszi. Ahhoz, hogy Vele együtt lehessenek, egy olyan találmány kellett, mint a számítógép. Hálásnak kell lennem azoknak, akik feltalálták, tökéletesítették. Akik kidolgozták az Internetet, és kiterjesztették az egész világra. Enélkül meg sem ismertem volna Sziporkát.

Eszembe jut Ingrid. Később, úgy nyolc-kilenc tájban majd felhívom a Yoseftal kórházat, talán vele is sikerül beszélnem egy-két szót. Vajon hogyan telt az első éjszakája? Vannak-e fájdalmai? Szinte biztos. Úgy összetört szegény kislány, mint a tojásbéj. Csoda, hogy életben maradt. Rádöbbenek, hogy a nevéen kívül semmit sem tudok róla. A korát sem, és azt sem, hol lakik az országban. Ki kell majd kérdezniem, ha jobban lesz. Szeretném majd meglátogatni, miután kiengedik a kórházból. Úgy érzem, mintha a saját gyermekem volna. Aggódok miatta.

A karórám csipogása térít magamhoz. Fél hat van, ilyenkor szokott rázendíteni, negyedórával azután, hogy felkeltem. Elfelejtettem kikapcsolni a csörgést, pedig most igazán semmi szükségem rá. Nem kell sietnem, nem késem le a buszt, ami a munkába vinne. Nem kell minden percemet gondosan és pontosan beosztanom, mint más hétköznapiakon. Majd, mához egy hétre... Akkor már ismét része leszek a taposómalomnak. Illetve... Álljon csak meg a menet, mához egy hétre *Rosh Hashana* van, ünnep, munkaszüneti nap. Csak holnaphoz egy hétre, október másodikán térek vissza a munkámhoz. A vakáció folytatódni fog, de Sziporka nélkül. Lesz néhány napom, ami alatt az élmények leülepedhetnek, és én visszaszokhatom a régi életemhez. Jó lesz-e így, vagy sem, nem tudom. Talán jobb volna egyenesen fejest ugrani a mély vízbe, máról holnapra, meredeken visszatérni. Ki tudja, hogyan volna jobb?

A lány megmoccan mellettem. Akaratlanul is odanézek, a félhomályban látom, hogy nyitva a szeme.

- Szia, Kicsim - mondom, és megcsókolom. - Hogyhogy ilyen korán? Aludj még, pihenj. Neked is nehéz napod volt tegnap.

- Éppen ez nem hagy aludni - suttogja halkán, és szorosan hozzám bújik. - Jó reggelt Neked is, Kedvencem... Szoríts Magadhoz, kérek...

Biztatás, kérés nélkül is ezt teszem. Érzem, reszket szegény. Reméltem, hogy kipihente a tegnapi izgalmakat, de úgy látszik érzékenyebb, mint amilyennek hittem. Lám-lám, mégsem ismerem olyan jól, mint gondoltam volna. Szelíden simogatom a haját, a vállát, ringatom csendesen.

- Ne félj, Kedvesem - súgom a fülébe. - Itt vagyok, vigyázok Rád. Majd úgy nyolc után juttasd eszembe, hogy telefonáljak Eilatra. Kíváncsi vagyok, mi lehet Ingriddel. Éppen azon gondolkodtam, hogy ha majd kiengedik a kórházból, meg fogom látogatni ott, ahol lakik. Nem lehet könnyű neki itt, egy idegen országban.

- Jól teszed, Kedvencem - helyesel Sziporka. - Nem tudom, mit mondjak... Jólelkű ember vagy... Szeretlek...

Elszorul a torkom. Most valóban nagyon érzem a vég közeledtét, és biztos vagyok benne, hogy Ő is ugyanazt érzi. Talán emiatt is olyan szomorú. Szorosan magamhoz ölelem, csókolni kezdem. Egyre szenvedélyesebben viszonozza, forró teste vibrálva simul az enyémhez. Hamarosan megfeledkezünk mindenről. Nincs már Hoovenkamp kisasszony, nincs a tegnapi tragédia, nincs a holnaputáni búcsúzás. Csak a jelen van, a határtalan vágy és szerelem, amely mindkettőnket magával ragad.

Kimerülten, izzadtan zihálunk egymás karjaiban. Sziporka szokásos Mona Lisa-mosolyával tekint rám szempillái alól:

- Azt hiszem, becsomagolok az egyik táskámba, és kicsempészek innen! - mondja huncutul.
- Hidd el, értek hozzá, a szakmámba vág! Észre sem fogja venni senki sem!

- Meghiszem azt! - kacsintok Rá boldogan. Örülök, hogy újra vidám. - De hogyan számolsz majd el velem otthon? És hová teszel? A vitrinbe, nippnek? Jól is néznék ki!

- Bízd csak rám! - neveti. - Rögtönözni én is tudok! Most például rögtön kimegyek fürdeni, csak előtte még... - szenvedélyesen és érzékenyen megcsókol.

Huhh. Ha ez így folytatódik, nem lesz erőnk elbúcsúzni holnapután. Az egyetlen reményem, hogy elfogadja a feleségem meghívását, és talán az a találkozás vissza fog mindkettőnket zökkenteni a valóságba. Mert jó dolog szeretni egymást, de Neki is, nekem is megvan a magunk külön élete, családja. Nem szabad túlfeszíteni a húrt... Most, ebben a stádiumban még van visszatérés.

Mialatt zuhanyozik, nekilátok kávéfőzni. Már egészen hozzászoktam ehhez a reggeli tevékenységhez, hozzátartozik a mindennapjainkhoz. Fél hét van, felkelt már a nap is. Az ablakhoz megyek, kibámulok. Jeruzsálem - úgy tűnik - teljesen szabályos, békés hétköznapra ébredt. Buszok, taxik viszik a munkahelyre a főváros lakóit. Mindenki siet, mindenki rohan valahova. Csak mi ketten engedhetjük meg magunknak, hogy nagyvonalúan bánjunk az időnkkel. Még két napig...

Lássuk csak, hol is tartottunk? A mai úticél Názáret. Végig a Jordán völgyén. Meg akarok állni *Bet Shean*-ban, meg akarom mutatni Sziporkának a római kori romvárost. Kevés ilyet láthatott eddig, engem annak idején nagyon magával ragadott. De előtte szeretném elvinni a

*Yad Vashem*⁸⁰-be. Ha már itt vagyunk Jeruzsálemben, ezt nem hagyhatjuk ki. Szeretném, ha látná azt az emlékhelyet, amely a hatmillió meggyilkolt zsidónak állít örök mementőt.

- Min gondolkodol megint? - hallom a hátam mögül Kedvesem hangját. Kissé meg is riadok, mert észre sem vettem, hogy itt van.

- A mai útiterven spekuláltam, Kicsim - mondom elgondolkozva. - Időnk van bőven, a mai táv nem nagy. Teszünk még egy kis sétát itt, Jeruzsálemben, aztán végigutazunk a Jordán völgyén. Tetszeni fog, meglásd.

- Biztos vagyok benne, Kedvencem - feleli meleg hangján. - Eddig minden tetszett, amit láttam Veled. Jó idegenvezető válna Belőled. Nem gondoltál még arra, hogy átnyergelj?

- Ahhoz én nem tudok eleget. Nem végeztem semmiféle tanfolyamot, nincs szakképesítségem. És manapság Izraelben a papír dönt.

Hét óra van, reggelizni kéne. Ahhoz még túl korán van, hogy elinduljunk. Leballagunk az étterembe, a mai reggeli tükörtojás, a kedvencem. Sziporkának is ízlik az étel, észrevettem, hogy a különféle tejtermékeket nagyon szereti. Mert hát ez volna a tejjel-mézzel folyó Kánaán. Valamikor, az *ulpan*-ban, a tanárnőnk viccesen azt mondta: *Eretz hamu vehabzz*⁸¹. Jót szórakoztunk akkor ezen a bemondáson. Istenem, milyen rég is volt... Akkor nem hittem volna, hogy valaha is megtanulom ezt a nyakatekert nyelvet. Pedig nagyon sokban hasonlít is a magyarra, főleg a nyelvtana. Nem csoda ez, mert *Eliezer Ben Yehuda*⁸², a modern héber nyelv atyja magyar származású volt. Mégis nehéz volt megtanulni, főleg az írást, mivel a héber nem fonetikus nyelv, nincsenek magánhangzói. Viszont van kétféle T, háromféle H, hogy az ember belezavarodik, mikor mit kell használnia. Nekem még most, tizenkét év múltán is egy rejtvény az *alef-bet*.⁸³

Fél nyolc előtt már a kocsiban ülünk, és most megint hálát adok a sorsomnak, hogy fent lakom, Északon. Az utcák észveszejtően zsúfoltak, járművek légiója szállítja a munkába igyekvőket *Talpiyot* és *Atarot* felé. Sziporka meg is jegyzi:

- Akárcsak Budapesten. Ott is így néz ki a reggeli csúcsforgalom. Mondd, Kedvencem, hány lakosa van Jeruzsálemnek?

- Ha beleszámoljuk az elővárosokat is, akkor körülbelül félmillió. Ez Izrael legnagyobb metropolisza. Nézd csak - mutatok körül - mi furcsát fedezel fel?

- Biztosan beugratás van benne, ha így kérdezed - neveti el magát a lány. - Várj csak, megpróbálom kitalálni... Hmm... Nem tudom.

- Itt nincsenek hatemeletesnél magasabb épületek. És mindent ezzel a jellegzetes, sárgásfehér, úgynevezett „jeruzsálemi kővel” borítanak. Ez adja a város egyedi képét. Nagyon vigyáznak erre a képre, mert ez vonzza a turistákat.

Bekapcsolom a rádiót, de a fél nyolcas hírösszefoglalóról már lemaradtam. Bárgyú, ezerszer hallott reklámokat közvetítenek, aztán elemezgetni kezdik a területeken kialakult feszült helyzetet. Nem sok híradást hallottam az elmúlt napokban, hegyezem a fületem, hogy kihámozzam a lényegét, de nem sikerül. Á, egye fene, nem érdekes. Elvégre vakáción vagyunk.

---

⁸⁰ *A Holocaust jeruzsálemi múzeuma.*

⁸¹ *A mú (tehen) és a bzzz (méhecske) országa, tréfás utalás a tejjel-mézzel folyó Kánaánra.*

⁸² *A modern héber nyelv megalkotója.*

⁸³ *Ábécé.*

Kissé gyérül a forgalom a Herzl sugárúton, amint lassan délnyugat felé haladunk. Árnyas fák övezik az utat, mindenfelé ápolt pázsit zöldell. A fővárosban sokat adnak a tisztaságra. *Ehud Ohlmert* jól gazdálkodik. Rövid utazás után megérkezünk a Herzl-dombhoz. Fehér kavicsal felszórt, rendezett parkolóban szállunk ki a kocsiból. Sziporka kérdően néz rám:

- Itt mit lehet látni?

- Ennek a helynek a neve Herzl-domb. Ebben a parkban, ahová most bemegyünk, van eltemetve, a nemzet többi nagyja között, Herzl Tivadar, aki megálmodta a modern Izraelt. Nagy tisztelet övezi a nevét, valóságos kultusz alakult ki körülötte, ami nem is csoda, hiszen a zsidó állam tulajdonképpen azért született meg, hogy menedéket nyújtson az üldözötteknek. És itt van az ország legnagyobb katonai temetője. Sajnos, minden évben szaporodnak az új sírok... Még most, a libanoni kivonulás után is.

Kéz a kézben sétálunk a hatalmas fák alatt. Csend van, csak a madarak csicssergése hallatszik megnyugtatóan. A fűvön búbosbanka bohóckodik, ide röppen, oda röppen, horgas csőrével keresgél, mókásan meresztgeti a fején a tollbokrétát. Látogató alig van ebben a korai órában. Megállunk egy fekete-fehér kőből épült emlékmű előtt. Rengeteg virág jelzi, hogy ezt a sírt sokan és gyakran látogatják. Cseppet sem hivalkodó, a feliratot is alig lehet észrevenni rajta:

Yitzhak Rabin 1922-1995

- És itt nyugszik az az ember, akit nagyon tiszteltem - mutatok a sírra. - Akkor, november negyedikén, összetört bennem valami. Pedig nem is ismertem személyesen. De tudtam, hogy elvesztettünk valamit, ami már nem fog visszatérni. Rabin halála után Izrael soha többé nem lesz ugyanaz. Sajnos, úgy tűnik, igazam lett. És ez nem csak az én magánvéleményem. Még akik politikai ellenfelei voltak Rabinnak, azok is elismerik, hogy amit ő elkezdett, annak úgy kellett volna folytatódnia.

Sziporka szótlánul hallgatja a mesémet, és elgondolkodva nézi a sírt. Szeretném tudni, mire gondol most, mi játszódhat le szép fejében.

- Azóta megtanultuk - folytatom - mit jelent a gyűlölet. Mit rejt magában az uszítás. Illetve, a jeleit már előtte is észleltük, csak senki sem volt hajlandó felemelni a hangját ellene. A gyilkosság előtt néhány nappal a jobboldal gyűlést szervezett *Bibi Netanyahu* vezetésével. Hát, tudod, akkor kijött a gálám. Amikor a tömegben egyszer csak feltűnt egy plakát, rajta Rabin, SS-egyenruhában. Hogyan fajulhat idáig a gyűlölet? Akkor valamit megéreztem. Mondtam is a feleségemnek, hogy ennek nem lesz jó vége. És nem tévedtem. Gyere, Kicsim, menjünk.

A lány felém fordul, zöld szemeiben eddig nem látott komolyság. Nagyon halkán szólal meg:

- Azt hiszem, csak most értettem meg igazán, miről is beszéltél nekem napokon keresztül. Kedvencem, mindenben igazat adok Neked. Az emberek kicsinyessége határtalan. És nem is úgy néz ki, hogy egyhamar kinőnék ezt.

Negyed kilenckor ismét a kapuban vagyunk. Turistacsoport érkezik, valamelyik nyugdíjas klub tagjai látogatják meg a Herzl-parkot. Vezetőjük élénken magyaráz a társaságnak. Kedvesem a parkoló felé indulna, de gyengéden másfelé terelem a lépteit.

- Hagyjuk Oszkárt pihenni még - mondom mosolyogva. - Gyalog sincs messze az a hely, ahova el akarlak vinni. És megígérem, hogy ezzel vége is lesz a szomorú dolgoknak.

Kényelmes léptekkel ballagunk lefelé az enyhén lejtő, jobbra kanyarodó járdán. Fák, bokrok övezik az utat, balra, a mély völgy túloldalán *Ein Kerem* dombja emelkedik. Tíz pernyi séta után tágas térségre érünk, itt szoktak parkolni a látogatókat szállító járművek. A térség másik

végében fasor vezet egy kapuhoz, amely mögött vörös téglával borított épület emelkedik. Előtte hatalmas, fekete öntöttvas szoborcsoport állít emléket az emberiség legnagyobb gyilkosságának.

Itt, ezen a téren szokták évente megtartani a *Yom Hasho'a*⁸⁴ emlékűnnepségét. Túlélők, hozzátartozók sereglenek ide, hogy megemlékezzenek az áldozatokról. Kedvesem akaratlanul is közelebb húzódik hozzám.

- Mi ez, Kedvencem? - kérdezi megilletődve.

- Ez a Holocaust emlékhelye, és egyben információs központ is. Majd meglátod bent... A kevés még élő náci háborús bűnösről is ide futnak be az adatok. És szintén itt dolgozzák fel azt az információt, ami a túlélőket érinti. Nem is hinnéd, hogy még ötvenöt évvel a háború vége után is vannak ismeretlen áldozatok, vagy olyanok, akiknek a hozzátartozói mindmáig nem kaptak semmilyen pontos hírt az eltűnteikről. Hosszúak a háború hidra-csápjai, a mát is behálózzák...

Belépünk a komor épületbe. Gyéren megvilágított előcsarnokban ég az örökmécses, a körbefutó falakon eredeti fényképek, a padlón a haláltáborok neve: *Auschwitz, Bergen-Belsen, Dachau, Mauthausen, Sobibor, Majdanek*⁸⁵ és a többiek, a név alatt az ott meggyilkoltak száma. Összesen több, mint hatmillió. Európa zsidóságának a nyolcvan százaléka. A történelem legborzalmasabb népiirtásának az emléke áthatja a levegőt.

A fényképekről csontsovány, égő szemű, rongyokba burkolt emberi roncsok tekintenek vissza vádlón. Legnagyobb részük nem érte meg a koncentrációs táborok felszabadítását. Sziporka borzongva bújik hozzám.

- Félelmetes... - suttogja. - Láttam már ilyen képeket, de csak most eszmélek rá, mi is volt a Holocaust valójában...

- Igazad van, Kicsim, félelmetes. És ne feledd el, hogy az antiszemitizmus még manapság is felüti a fejét. Én jártam Auschwitzban, 1972-ben. A szüleimmel meglátogattuk a múzeumot. Még egy év múlva is megborzongtam az emléktől... És most képzeld el azokat, akik élve kerültek ki abból a pokolból... És mégis volt erejük újrakezdeni, családot alapítani. Egész életüket a bűnösök felkutatásának szentelik. Itt van *Shimon Wiesenthal*. Vagy *Elie Wiesel*.⁸⁶ Túlélők, tanúk. Vasakarató harcosok. Nem a bosszú, hanem az örök igazság nevében kutatták a rejtőzködő bűnösöket.

Lassú léptekkel hagyjuk ott a termet. A másik pavilonban félhomály uralkodik, halk, komor hang olvas fel neveket. Az üvegfalakon túl, mint egy Tejút, gyertyák miriádja lángol. Minden név egy-egy gyermek.

- Ez a gyermekek emlékhelye, Kicsim. A hatmillió áldozatnak a negyede gyermek volt. Másfél millió ártatlan gyermek... Közöttük ez a kislány, akinek a képét itt láthatod: Anna Frank. Mit vétettek ezek a gyermekek? Miben veszélyeztették a nácikat? És egyáltalán, KIT veszélyeztettek? Mégis könyörtelenül elpusztította őket a „magasabbrendű faj”. Primitív ösztönök által vezérelt, műveletlen emberállatok bandája, akik másfél évtizedes terrort és fél évszázados rettegést és szégyent hoztak Európára és a világra. Hidd el, nincs bennem semmiféle előítélet. Nem gyűlölöm a németeket, mint népet. Sőt elítélem azt a megnyilvánulást, aminek sok izraeli áldozatul esik. Nem lehet az utódokat elítélni az elődök bűneiért. Ilyenkor

---

⁸⁴ *A Holocaust napja.*

⁸⁵ *Híres koncentrációs táborok a második világháború idején.*

⁸⁶ *Nácivadász aktivisták.*

csak tehetetlen haragot érzek, és a haragom tárgyai inkább azok, akik NEM AKADÁLYOZTÁK MEG ezt a tömeggyilkosságot, ameddig még lehetett volna. A híres demokraták... *Chamberlain* és társai, akik félték a saját árnyékuktól is. Pedig az írás ott díszelgett a falon, csak a vak nem látta...

Nyomott hangulatban lépünk ki a szabadba. A pavilon mellett magas kőtorony mered a kék égbolt felé, stilizált utánzata egy krematórium kéményének, amelyet Auschwitzban láttam. Kedvesem arca mintha hideg márvánnyá változott volna. Szép vonásain szomorúság tükröződik.

- Kedvencem... - a hangja ismét rekedtes. - Egy életre megtanultam a leckét... Soha nem fogom elfelejteni, amit itt láttam, és amit meséltél. Soha...

Újra a kapu. A fasorban ballagunk visszafelé. Az egyik kis fánál megállok, és az előtte álló táblára mutatok:

- És itt láthatod azokat, akik az életük kockáztatásával próbálták megmenteni a szerencsétleneket. Ez a Nemzetek Igazainak a sétánya. Minden olyan nemzsidó, aki zsidókat mentett meg a Holocaust idején, kapott itt egy emlékfát. Ez például *Oskar Schindler* fája. Csehországi, úgynevezett *Volksdeutsch*⁸⁷ gyáros volt, ráadásul tagja is a náci pártnak. Mégis felébredt benne az emberség, és mindenét kockára tette, hogy megmenthessen ezerkétszáz zsidót. Itt van eltemetve, Jeruzsálemben. Ilyenek is léteztek...

- Láttam a filmet... - bólint Sziporka. - Tátott szájjal néztem végig. És azt sem fogom soha elfelejteni...

- Ezért mondtam, hogy nem lehet, NEM SZABAD egy teljes népet, az utódokat elítélni. Mi, akik szenvedtünk, nem gyűlölhethetünk. Sokan abba a tévhitbe esnek, hogy az emlékezés kötelezően azonos kell, hogy legyen a gyűlölettel. Pedig a gyűlölet csak újabb gyűlöletet szül, abból pedig máris több van a világon, mint elég...

Elhallgatok. A lány belém karol, lassan lépkedünk felfelé az úton. Előttünk Jeruzsálem panorámája terjed láthatártól láthatárig. Ide vágyakoztak azok is, akiknek sohasem adatott meg, hogy láthassák a várost. Azt a várost, amelyet az emberi kicsinyesség és a gyűlölet ma is szét akar marcangolni, le akar rombolni. Pedig olyan kevés kell a békéhez. Csak egy kicsi jóakarát...

Megszaporodtak a járművek a parkolóban. Kezd meleg lenni, kilenc óra. Némán ülünk be a kocsiba, lassan hajtok vissza a szállodához, hogy magunkhoz vegyük a csomagokat, és útnak induljunk Észak felé. Bekapcsolom a rádiót, a reggeli kommentárműsor megy éppen *Dalia Ya'iri* vezetésével. Valami újabb feszültségről tárgyalnak. Megint a fületem hegyezem, és hamarosan rájövök, hogy a területeken óriási az elégedetlenség. Intifáda-szag terjeng a levegőben, palesztin politikusok és vallási vezetők azzal fenyegetőznek, hogy lángba fog borulni Palesztina földje, ha Ariel Sharon beváltja az ígéretét, és tényleg ellátogat a Templomhegyre, amely a muszlim *WAQF*⁸⁸ fennhatósága alatt áll. Ajjaj, szép kilátások. Ahogy Sharont ismerem, hat ökörrrel sem lehet visszatartani, vagy a szándékától eltéríteni. Röviden elmondom Sziporkának a hallottakat, a fejét ingatja.

- Megint Neked van igazad - mondja halkan. - Minek piszkálni a tüzet? Elképesztő...

---

⁸⁷ Népi német: a megszállt területek németajkú lakosságának a gyűjtőneve.

⁸⁸ Az izraeli iszlám hívők fő fóruma, a mohamedán kegyhelyek védnöke.

- És még elképesztőbb, hogy ennek az embernek reális esélye van arra, hogy miniszterelnök legyen. - Keserűen legyintek. - Megette a fene az egészet. Akármi legyek, ha ebből nem lesz előbb-utóbb egy újabb háború. Sosem lesz béke az olajfák alatt...

A hotel előcsarnokában három férfi tárgyal izgatottan. A szófoszlányokból kihámozom, hogy Jerikóba szándékoznak utazni, a kaszinóba. Ketten győzködik a vonakodó harmadikat, hogy tartson velük. Amaz nem akar kötélnek állni.

- *Lo hishtag'ati* - mondja. - *Ani lo holech itchem*.⁸⁹

A csomagok összeszedése semennyi időbe sem telik. Sziporka megáll a tükör előtt, elgondolkodva nézi magát. Átölelem.

- Haragszol valamiért, Kicsim? - kérdezem engesztelőleg.

- Miért haragudnék? Azért, amit tegnap és ma láttam, hallottam? Nem haragszom. Csak... Megrázott. Azt hiszem, örök emlék marad. - Mosolyogva simogat meg. - Hívd fel a kórházat.

A rövid telefon megnyugtat mindkettőnket. Három mondatot Ingriddel is sikerül beszélnem. Fájdalmai vannak, de a hangulata jobb, mint tegnap. Most már bízik abban, hogy meg fog gyógyulni. Az orvos gratulál. Félszegen fogadom a szavait, nem szeretem, ha dicsérnek. Csak azt tettem, ami a kötelességem volt.

Fél tízkor úton vagyunk kifelé *Ma'ale Adumim* felé. A város határában katonák és rendőrök ellenőrzik a kocsikat, de inkább a Jeruzsálem felé haladó forgalmat szűrik meg. A sztráda fölött helikopter lebeg. Ellenséges hangulat terjeng.

Előttünk autóbusz halad, mögénk katonai terepjáró zárkózik fel. Jó nyolcvannal haladunk kelet felé, elmarad *Almog* elágazása. Eszem ágában sincs Jerikó felé fordulni, keletről fogom megkerülni. Éppen elég veszély leselkedik ránk, nem fogok bemenni a palesztinok lakta területre. Balra jól látszik a város.

- Nézd, Kicsikém - mutatok arrafelé - ott látható a világ legrégebbi városa. A szakértők szerint megvan kilencezer éves is. Ilyen hosszú ideje egyetlen helyen sem lakik ember a világon. És most tiltott terület lett belőle. A palesztinok még a külföldi turistákat sem nézik jó szemmel, mindenki izraeli kém, ügynököt látnak. Pedig a tönk szélén álló gazdaságukat csak az idegenforgalom tudná fellendíteni. Hiába, a politikai rövidlátás nem csak izraeli privilégium.

Beit HaArava után balra fordulok. Keletre látszik a Jordán völgye. A kerülőút *Nu'eima* után torkollik vissza a 90-es útba. Nem messze jól látszik az osztrák segítséggel és befektetéssel épült kaszinó épülete. Talán ez lenne a megfelelő irány a palesztinok számára, hogy idecsalogassák a turistákat. A baj csak az, hogy a bevételek oroszlánrésze magánzsebekbe vándorol, a palesztin nomenklátúra az egyetlen haszonélvező.

Elhagyjuk az *Awja e-Tahta*-korridort, és most már izraeli fennhatóság alatt álló területen folytatjuk az utat északra. Kissé fellelegzem. Lustán kanyarog velünk az út, távolról követve a Jordán folyását. Sziporka ismét érdeklődéssel nézi a termékeny földeket, amelyek a kibbucok és moshavok között terülnek el.

- Áldott föld ez - magyarázom. - Szinte minden megterem itt. Szorgalomról és kitartásról mesél itt minden. És rengeteg harcról is, hol a természettel, hol az ellenséggel. Nem volt könnyű megteremteni a jólétet, megtartani is nehéz.

---

⁸⁹ *Nem örültem meg. Nem megyek veletek.*

Argaman után teljesen a folyó mellé simul az út. A fűzfák és rekettyék glédáján túl néha felcsillan a víz. Mintha otthon járnék, valahol a Maros mellett. Először vagyok ezen a vidéken, és mégis ismerősnek tűnik minden. A lány megint elpilled mellettem, szép szemei lecsukódnak, béke és megnyugvás ül a vonásain. Szeretettel nézem, és megint belém hasít a felismerés: még két nap, és talán örökre elveszítem. Életem legnagyobb szerelme emlékké fog válni. Megint vesztettem. Talán utoljára...

Időnként éles kanyarok törik meg az egyébként egyhangú utat. Forgalom alig van, aránylag sok a katonai jármű. Eszembe jut, hogy hiszen itt csak kőhajításnyira vagyunk a határtól, a szó legszorosabb értelmében. Szinte egymást érik a támaszpontok, táborok. Kollégáktól tudom, hogy rengeteg *milu'imnyik*⁹⁰ szolgál errefelé.

Tizenegy óra van. Az út megint eltávolodik a Jordántól, *Mekholá*-nál északnyugat felé kanyarodunk. A széles árterületen mindenütt gazdag szántók, gyümölcsösök láthatók, itt-ott halastavakon csillan meg a déli nap. Nyugatra egyre szelídebbek a hegyek, a sivatag teljesen eltűnt már. Sziporka is felpillant szunyókálásából.

- Mmmm... Ahh... - nyom el egy apró ásítást. - Ne haragudj, Kedvencem, megint Magadra hagytalak. Állandóan elálmosodom.

- Semmi baj, Kedvesem - mosolygok Rá. - Eléggé fárasztó napok vannak mögöttünk, ne feledd. És Te magad mondtad, hogy sosem szoktál korán kelni. Ezalatt az egy hét alatt alaposan felboríthattam az életrendedet. De nem lehetett másként, Kicsim. Még így is nagyon meg kellett gondolnom, mit veszek be az útitervbe, és mit hagyok ki belőle.

- Azt ügyesen csináltad. Nem emlékszem, mikor láttam ennyi mindent, ilyen rövid idő alatt. Tudod, mikor leszek majd bajban? Amikor fel akarom dolgozni az emlékeket. Össze fogok zavarodni.

- Azt csak gondolod - nevetek. - Amikor ennyi élményben van része az embernek, ez természetes. De hidd el, mindenre vissza fogsz emlékezni.

Revaya után éles hajtókanyar következik, lassítanom kell, mert katonai konvoj jön szembe. Ismét látjuk a harckocsikat szállító trailereket. Most valahogyan kellemetlen érzés száll meg a láttukra. Érezhető a feszültség a levegőben. Rosszat szimatolok. Kedvesem észre is veszi, hogy hirtelen elkomorodom, gyengéden megsimogatja a vállamat.

- Valami baj van? - kérdezi lágyan.

- Konkrétan semmi - felelem, és rágyújtok. - De megint van egy kellemetlen előérzetem. Nem, ne ijedj meg, nem balesetre gondoltam. Annyira azért én sem látok előre - próbálom tréfára venni a dolgot.

- Ajjaj, ha Neked előérzeted van, akkor valami baj lesz - borul el a lány arca. - Kezdem megtanulni, hogy látnok vagy... Mire gondolsz?

A konvoj elhaladtával ismét szabaddá válik az út, felgyorsítok. Elmarad *Ein HaNatsiv*, előttünk feltűnik *Bet Shean*. Oldalt pillantok a szép arcra, a zöld szempár kérdően szegeződik rám.

- Nem tudom, Kicsim. Valami feszültség van a levegőben. Amolyan vihar előtti csend. A hírek nem túl biztatóak, forronganak a területek. Valami bűzlik Dániában. De hát, ki tudhatja?

---

⁹⁰ *Tartalékszolgálatos katona.*

Fél tizenkettőkor futunk be a városba. Semmitmondó település Bet Shean, nem sok látnivaló van benne. Az iparnegyed mellett jobbra fordulok, hamarosan árnyas fák alatt állunk meg. Kissé távolabb oszlopok, szétszórt kőtömbök láthatók, egy antik város feltárt romjai.

Sziporka érdeklődéssel tekint előre, amint a romváros felé ballagunk.

- Mesélj, Kedvencem - kérlel kedvesen. - Látom, megint érdekességet tartogatsz.

- Azt bizony. Ez is hozzá tartozik Izraelhez. Amit itt látsz, az az ókori Bet Shean. Előbb görög, majd római uralom alatt volt a város. A görög időkben *Nyssa* volt a neve, és mivel a környező dombokon szépen terem a szőlő, *Dionyszos*, a bor istene volt a város védelmezője. Aztán a görögöket legyőzték a rómaiak, és a hajdani Nyssából *Scitopolis* lett. Ekkor már *Bacchus*-nak áldoztak a város lakói.

Kényelmesen lépkedünk a kövezett utcákon. Tisztán kivehetők a házak alapjai, némelyik romban a ház belső beosztása is felismerhető. Itt tűzhely nyoma látszik, amott egy fürdőt ismerhet fel a gyakorlott szem.

Széles, nyílegyenes útra érünk, mellette hosszan húzódó, szinte teljesen ép oszlopsor emelkedik.

- Ez itt a város főtere - magyarázom a lánynak. - A hellének *agorá*-nak nevezték, latinul *forum* volt a neve. Itt folyt a város közélet, itt voltak a boltok, itt gyülekeztek a polgárok, hogy meghallgassák egyik-másik szónok orációját. Képzeld Magad elé azt az időt... Komoly férfiak tógában, sarut és *peplum*⁹¹-ot viselő, egzotikus szépségű nők sétálnak az árnyas oszlopsoron, benéznek egy-egy boltba, alkuszna a kalmárral, hogy néhány *as*-szal olcsóbban adja az árut... Amott, a medence mellett gyermekek kergetőznek, emitt, ezen a lépcsőn felkapott költő pengeti a *lirá*-t, és szavalja legújabb versét a hálás közönségnek...

- Kedvencem... - suttozja Sziporka áhítattal - hogy Te miket tudsz mesélni... Szinte magam előtt látom mindazt, amit elmondtál... Szép életük lehetett a régieknek.

- Hogy mennyire volt szép, nem tudom, de hogy nyugodtabb volt a mostaninál, az hétszentség. - Megállunk, készítek néhány felvételt. - Ünnepre készül a város... Az amfiteátrumban este előadás lesz, a rabszolgák már halmozzák a libanoni cédrusból készült illatos fáklyákat... Mindenki lázasan tevékenykedik, végezni akarnak a napi teendőikkel, hogy aztán este elegánsan mehessenek a színházba. Alkonyodik... És ekkor hatalmas földrengés rázza meg a várost. Recsegve dőlnek össze a szép házak, porba hullanak a szobrok, az oszlopok, gazdag és szegény egyformán pusztul el a romok között. A kevés túlélő fejvesztve menekül. Így ért véget ennek a gazdag városnak a virágkora.

Kedvesem nem szól, tekintete a múltba réved. Azt hiszem, valóban látja a felemelkedő porfelleget, valóban hallja a földrengés robaját, a jajkiáltásokat. Igéző hatásuk van a romoknak.

Körsétánk végeztével visszaballagunk a parkolóba. Ideje lesz továbbmenni, dél rég elmúlt. A lány ábrándozva száll be a kocsiba, Mona Lisa-mosolya ott lebeg szép arcán.

- Fantasztikus volt ez a séta, köszönöm - mondja halkan. - Szinte beleéltem magam az akkori időkbe. Mint az első napon, Haifán, a baha'd' kertben. Van érzéked az antik dolgokhoz, Kedvencem.

---

⁹¹ Ókori római és görög nők viselete.

- Engem mindig vonzott a történelem és a régészet - felelem. - Régi álmod egyszer végigkószálni Görögországot, Itáliát, megnézni minden antik romot, minden szobrot. Nekem minden darab kő tud mesélni valamit. Azt hiszem... azt hiszem, szívesen éltem volna az ókorban. Tudom, akkor hiányoztak a mostani modern élet vívmányai, de nyugodtabb volt a világ. A stresszt a mai ember találta fel.

Fél egykor hagyjuk el Bet Sheant, nyugat felé autózunk. Balra, nagyon közel, a *Gilbo'a* gerince emelkedik. A *Harod*-völgyön haladunk felfelé, Afula irányába. Termékeny földek, gyümölcsösök, halastavak tarkállanak mindenfelé. Az itteni kibbucok a legrégebbek az országban, *Bet Alfa*, *Ein Harod* nevei már fogalomnak számítanak. Valaha ezen a völgyön haladt a Haifát Ammannal összekötő vasútvonal, amit a Függetlenségi Háború után nem sokkal felszámoltak. Sziporkának tetszik a táj, és szinte tapsol örömeiben, amikor megpillantja a tengerszintet jelző táblát.

- Jé, megint kibújunk a víz alól! - nevet vidáman. - Észre sem vettem, hogy olyan mélyen voltunk. Fura ez az ország, Kedvencem. Ennyi ellentét...

- Ebben igazad van, Kicsim. Élesek itt az ellentétek, akárhonnán nézed is. Vallásosok és ateisták, baloldal és jobboldal, *Maccabi*- és *Hapo'el*⁹²-szurkolók, férfiak és nők, zsidók és arabok, mind-mind ellentétben állnak egymással. És senkinek sincs annyi esze, hogy valamikét is engedjen az álláspontjából. Mindenki köti az ebet a karóhoz, hogy CSAK NEKI van igaza, a többi mind tökhülye. Aztán meg ide kerülnek, ni.

Shata börtöne mellett haladunk el, a hatalmas betonkocka komoran emelkedik az út mellett. Falára valami tehetségűtől duzzadó fogoly mindenfélét festett, legalább elfoglalta magát. A magas őrtornyokban unatkozva állnak a fegyőrök. Néhány kocsit áll a kis parkolóban, látogatás lehet.

Az eddig szinte nyílegyenes út kanyarogni kezd, magas eukaliptuszok mögött feltűnik Afula. Milyen furcsa... Szombat reggel itt utaztunk dél felé. És most megint itt vagyunk. Kicsi ez az ország, hamar körül lehet vándorolni.

A városka álmosan üres a déli forrásokban. Hamar túljutunk a központon, és egyenesen észak felé kanyarodunk. Negyed kettő van, ideje volna megebédelni valahol. Eszembe jut *Mizra* fogadója, és már fordulok is balra, az indián wigwamot mímelő épület felé. A kinti asztalok mind üresek, ebben a hőségben senkinek sincs kedve kint aszalódni, inkább a légkondicionált teremben falatoznak.

- Ez mi? - kérdezi Sziporka. - Olyan, mint egy Csemege-bolt otthon.

- Az is - nevetek rá. - Itt bevásárolhatsz, akár otthonra, akár azonnali fogyasztásra. Ebben a kibbucban sertéseket tenyésztnek, és itt helyben értékesítik is az árut. Sajnos, eléggé messze van tőlünk, ritkán ruccanunk le ide, de olyankor alaposan „feltankolunk”. - Elkapok egy bevásárlókocsit. - Gyere, válassz. Van itt minden, ami szemnek-szájnak ingere.

Körbejárjuk a boltot, Kedvesem élvezettel válogat, elemében van. Mindenből veszünk egy kicsit: préselt sonkát, disznósajtot, Herz-szalámit, és hozzá a helyben sült, illatos, francia botkenyeret. Két doboz Heineken sörrel tetézem meg a harapnivalót, és beállunk a sorba a pénztárnál.

- Ott mi van? - mutat a lány a bejárat melletti lépcső felé.

---

⁹² *Izraeli sportegyesületek.*

- Az emeleten szuvenir-bolt működik, ha akarsz, felmehetünk oda is. De előbb együnk, mert az én szememet csak a szemüvegem tartja a helyén!

Élvezettel falatozunk. Hamar elfogy az elemózsia, a hideg sör kellemesen csúszik utána. A lány mosolyogva néz.

- Nem is hittem volna, hogy ilyesmit is fogok enni itt. Mindig úgy tudtam, Izraelben nem létezik disznóhús. Ezek az ízek pedig semmiben sem különböznek az otthoniaktól.

- Hát - vakarom meg a fejem - hivatalosan nem is volna szabad sertést tenyészteni. De nem lehet megtiltani. Ne feledd, hogy az országban nagyon sok keresztény arab is él, azokra nem vonatkozik a kóserság. És sok bevándorló, közöttük én is, nem hajlandó lemondani a megszokott ízekről. Ezért aztán mindenki szemet huny, a vallásosok úgysem jönnek ide. És a kibbucokban nem veszik annyira szigorúan a kóserságot. Szerencsére.

Az ebéd végeztével felballagunk az emeletre. Kellemes zene szól halkán, néhány vendég válogat, böngész, vagy csak bámészkodik. Ezüstből készült apró ötvösmunkák, szép vázák, szöttesek, egyedi ruhadarabok kínálják magukat izlésesen. Amott CD-lemezek: klasszikusok, rockzene, nosztalgia-számok, izraeli muzsika. A másik pulton mindenféle útikönyv az országról, minden elképzelhető és elképzelhetetlen nyelven, még japánul is. Képeslapok, emléktárgyak. Sziporka nézi, mérlegeli a portékát, végül egy angol nyelvű könyvet választ ki, a borítóján Jeruzsálem látképével.

- Azt hiszem, ezt megveszem. Az utazás élménye és ez a könyv együtt nagyon kellemes emlék lesz majd. Dedikálnád? - kérdezi Mona Lisa-mosolyával.

Előveszem a tollamat, és az első lapra, a cím alá odaírom:

Sziporkának, egy együtt töltött, gyönyörű hét emlékéül. Sok szeretettel, Kedvenc.

A lány elolvassa a kusza betűkkel írt sort, és fátyolos szemmel tekint rám.

- Köszönöm... - mondja halkán. - Ez a könyv ereklje marad nekem...

Két óra, nagyon meleg van. Megállt a szél, semmi sem mozdul az álmos koradélutánban. Vibrál a levegő, a Tábor-hegy kúpja alig látszik innen, pedig nincs messzebb tíz kilométernél. Alig várom, hogy a légkondi lehűtse a kocsis belsejét. A volán borítója perzseli a kezemet, az ülés a hátamat. Kedvesem is kínlódik a pokoli melegtől.

Újra úton vagyunk. Előttünk a Galil gerince, rajta már látszanak Názáret épületei. Délibáb remeg az aszfalt fölött. Negyedóra alatt elérjük a hegyoldalt, serpentin kanyarog velünk egyre feljebb, míg végre felérünk a keskeny fennsíkra, amely Jézus városát rejt. Jobbra *Natzrat Illit* terül el a környező dombokon, balra, lent, az Óváros látszik, közepén a Szent Hír Temploma. Lassítok, körbemutatok.

- Nézd, Kicsim - mondom. - Ez a táj, az épületeket leszámítva, nem sokat változott az utóbbi kétezer évben. Az antik Názáretben élt József, az ács, ifjú feleségével, Máriával. A hit szerint itt jelent meg Mária előtt az Úr angyala, hogy átadja neki az örömteli hírt: gyermeke fog születni, szép és okos fiúgyermek, aki majd Izrael királya lesz.

Egyre beljebb érünk a városba, rövidesen a templom előtti téren állunk meg, a kevés, árnyékot nyújtó fa egyike alatt. Előttünk a bazilika impozáns, sokszögletű kupolája uralkodik.

- Itt, ezen a helyen jelent meg az angyal Máriának. Ennek az eseménynek az emlékére emelték a templomot. Majd meglátod belülről...

A templomhajó borzongató hűvösséggel fogad a kinti rekkenő hőség után. Sejtelmes fény vibrál bent, az oltárt szinte glória lengi körül.

- Nézd - sűgom halkan Sziporkának. - A kupola ablakait úgy helyezte el a mester, hogy napkeltétől napnyugtáig állandóan napfényben fűrűdjön az oltár. Egyedűllálló építészeti megoldás ez, sehol másutt a világon nincs még egy ilyen. Tetszik?

- Meseszép, Kedvencem - a lány hangja halk, mégis jól hallható a templom csendjében. - Megint olyasmit mutattál nekem, aminek a létezéséről sem tudtam eddig. Nem tudom kifejezni szavakkal... De érzem a hely légkűrét... Azt hiszem, nem hiába nevezik Izraelt Szentfűldnek. Itt mindent áthat a múlt, a történelem, a régi idűk szelleme...

Lassan kűrűljárjuk a csarnokot, Kedvesem megilletűdve érinti meg a falakat. Szemeiben ugyanaz az átszelleműlt tekintet, amit első nap láttam felvillanni, a muhraqai Szent Illés templomban. Most megint páratlanul szép a lány. És megint felfelű kezd kűszni a gombóc a torkomban. Negyvennyolc óra műlva kűddé foszlik...

Szinte nem is akarunk kilépni a szabadba. A félhomály, a kellemes hűvűsség marasztal. De fűradtak vagyunk, mindkettűnkre ráférne egy kis pihenés. Most, az utazás vége felű, a kimerűltség gyűzedelmeskedik.

- Álmos vagy, Kicsim? - fogom meg a lány kezét. - Menjűnk a szállodába?

- Jó volna, Kedvencem - mosolyog hálásan. - Lepihennék egy keveset. Estère elmehetnénk csavarogni a városban. Mit szűlsz hozzá?

- Ahogy Neked jó. Eddig én diktáltam a tempót, és úgy látszik kissé tűllűttem a célon. Gyere.

űtpercnyi kanyargás után a *Marriot Plaza* parkolójában pihen meg Oszkár. A mai penzumát már elvűgezte, holnap reggelig nem kell szűlgálatba állnia. A nemrég felűjűtott szálloda nemes egyszerezűsséggel, eurűpai kényelemmel fogad minket. Harmadik emeleti lakosztályunk otthonos, kényelmes. A behűzott fűggűnyűk leszűrik a koradélután verűfénycét, sejtelmes félhomály uralkodik a szobában.

Sziporka tétován megáll a szoba kűzepén, őzike-tekintettel néz rám. Leteszem a csomagokat, hozzálépek, átkarolom. Kecses karjaival átkulcsolja a nyakam, megcsűkol.

- Gábor... - suttogja szomorkásan - mi lesz velűnk holnapután? Mondd, mi lesz?

- Nem tudom... - A hangom rekedt. - Nem tudok semmit sem. El fogsz utazni, és én nagyon egyedűl leszek azután. Írsz majd nekem?

- Minden nap írok. A kapcsolatunk meg fog maradni, érzem. És várni foglak, hogy egyszer viszonzhassam ezt a csodálatos hetet. Budapesten én leszek a Te idegenvezetűd... Amikor eljűssz...

Lassan levetkűztetem a lányt, és az ágyra fektetem. Mint az első éjszakánkon, csak bűmulom, simogatom formás testét. Félek hozzáérni. Attól félek, szétpukkan a szappanbuborék, elhal a szűnes álom. Vűgyakozva őlel magához.

- Gyere, Kedvencem, gyere... - suttogja.

Lázás reménytelenséggel szeretjűk egymást, aztán műly, jűtékony álomba zuhanunk.

űgy tűnik, csak percekig aludtam, pedig kint már erősen alkonyodik, amikor kinyitom a szemem. A csukott ablakon keresztül is behallatszík az utca élénkűlű zaja. Kedvesemre tekintek, még az igazak álmát alussza. Negyed hat felű járhat az idű. Hadd pihenjen. Én sem akarok még felkelni. Inkább a plafont bűmulom, és gondolkodom.

Hát itt vagyunk. Az utolsó előtti nap estéjén. Holnap visszatérünk Haifára, egyhetes kirándulásunk kiindulópontjához. Hirtelen úgy érzem magam, mint a marathoni futó, amikor már feltűnik előtte a stadion. Ólomnehéz tagokkal vánszorgok előre, a célvonal felé. De, furcsa módon, a cél közelsége nem okoz örömet. Elszomorít.

Elvégeztetett. Holnapután, ebben az időben, Ő már Ferihegyen lesz. Én meg otthon. Vagy úton hazafelé. Nyolc nap után ismét kinyitom majd a lakás ajtaját, és bizony nem tudok számot adni róla, hogyan fogok a feleségem szemébe nézni. Mit fogok mondani neki? Ámbár... Talán már holnap találkozunk. Sziporka még mindig nem nyilatkozott, hogy elfogadja-e a meghívást. Egyelőre nem is akarok rákérdezni. Majd holnap.

Mintegy válaszként erre a gondolatsorra, felcincog a mobilom. Lustán nyúlok utána, a szemüveg sincs rajtam, úgyhogy nem tudom leolvasni a kijelzőt. Két eset lehetséges: vagy Ingrid telefonál, vagy a feleségem. A második tippem jön be.

- Szia. Hol vagy most? - hallom az asszony hangját.

- Názáretben - suttogom, és kikászálódok az ágyból. Kimegyek az előtérbe. - Éppen aludtunk. Illetve... Én már ébren vagyok. Izé...

- Jó-jó, ne magyarázkodj, fantáziám nekem is van - mondja. - Nem erre vagyok kíváncsi. Jöttök holnap délután?

Megköszörülöm a torkom, nem tudok mit válaszolni.

- Nem tudom, még nem nyilatkozott. Talán igen. - Motoszkálást hallok a hátam mögött, megfordulok, és Sziporkát látom, amint álmoskásan mosolyog. Bólogat.

- Őö... Igen. Éppen most mondja, hogy igen.

Pillanatnyi csend, majd ismét feleségem hangját hallom. Mintha kuncogásféle bujkálna benne.

- Akkor jó. Öt óra tájban várlak benneteket. És... nem harapom le a fejeteket. Az övét semmiképpen. A tieddel meg majd beszélek azután.

Szétbont a vonal, Sziporkára nézek.

- Mi az, ellenőrzés? - kacagja el magát. - Neked van kedved ehhez a látogatáshoz? - vált komolyra.

- Rajtad múlik, Kicsim. Ahogy Te akarsz, mondtam már.

A lány hozzám lép, átkarol. Zöld szemeiben mély tűz és. Megcsókol.

- Akarom. Illetve... szeretném. Hányra legyünk ott?

- Öt óra tájt.

Frissítő fürdő után, könnyen öltözve, jókedvűen lépünk ki a hotelből. Hat óra van, a nap már lement. Szédítő nyüzsgés fogad az utcán, mindenki mindenhova siet, vagy csak ballag. Az arab városok jellegzetes hangulata leng a levegőben. Kávéillat, dohányfüst, keleti zene. Az üzletek kirakatai vetekedhetnének bármelyik európai város kirakataival. Minden található itt.

Kedvesem belém karol, lassan bandukolunk a járdán. Elegáns arab házaspár jön szembe, a férj jó ötvenes lehet, deresedő hajú, tömött bajszú, komoly férfi. Üzletember vagy orvos lehet. Felesége kellemes arcú, negyven fölötti asszony, ízléses nyári ruhában, mellette tízévesforma, fekete hajú kislány lépked illedelmesen. A kislány nyakában picike arany kereszt, fehér ruhácskája patyolattiszta. Amint elhaladnak, hallom a beszédüket is. Nem értem ugyan, amit mondanak, de a hangjuk kiegyensúlyozott, nyugodt, halk.

- Látod - mondom Sziporkának - ezek keresztény arabok. El nem hinnéd, mekkora különbség van köztük, és a muzulmánok között. Nem akarok senkit sem lenézni a vallása, a hite miatt, de egy napon nem lehet említeni őket. Például a muzulmánoknál nem láthatod az asszonyt karonfogva a férjével. Még csak nem is mehet mellette, csak egy-két lépéssel *mögötte*. A nő csak másodrendű személy lehet. De ugyanezt tapasztalhatod az ultravallásos zsidóknál is.

- Miért van ez a fonákság? - kérdezi a lány.

- Nagyon sokféle oka van. Egyrészt a női emancipáció egyszerűen nem létezik náluk. A nőnek csak két „funkciója” van: háztartás és anyaság. Semmi több. És az erőszak sem ritka. Nemrég hallottam a rádióban, hogy egy férfi agyonverte a húgát, aki még hajadon volt, mert arra gyanakodott, hogy tiltott viszonyt folytat egy házasemberrel. Az araboknál a legfontosabb a család becsülete. Ennek mindent alávetnek.

Aprócska cukrászdába térünk be. A kovácsoltvas asztalok-székek díszére válhatnak akármelyik divatos lokálnak. Gyertya lobog minden asztalka közepén. Alig ülünk le, máris ott terem egy fiatal pincér, hogy felvegye a rendelést. Csokoládé-vanília-citrom fagyaltkeveréket rendelék, és két kávé.

- Nem lesz egy kicsit késő a kávéhoz? - neveti el magát Sziporka. - Tudtommal a napi adagod egy csésze, azt is reggel szoktad meginni.

- Á, fiatal még az idő, Kicsim. De azért köszönöm, hogy aggódsz értem.

Mint gyermekkoromban, virágárus jelenik meg az asztal mellett. A középkorú arab hamiskás mosollyal kínálja a szebbnél szebb csokrokat. Kiválasztok egy szerény szegfűcsokrot, a szirmok bársonyosan pirosnak. Átnyújtom Sziporkának a virágokat, megilletődve szagol bele a csokorba.

- Nahát... - mosolyog - Te aztán úriember vagy a javából... Nem gondoltam volna, hogy még virágot is kapok Tőled. Köszönöm...

Megjelenik a pincér is, tálcán hozza a fagyaltot és a gőzölgő kávé. Gyakorlott, kecses mozdulattal szolgálja ki először a lányt, aztán engem.

- *Faddal*⁹³ - mondja illedelmesen.

- *Shukran*⁹⁴ - felelem egyikével annak a kevés arab szónak, amit tudok.

A fagyalt remek, Sziporka élvezettel nyalogatja a kiskanálból. Nekem is ízlik, rég nem ettem ilyet, általában kevés édességet fogyasztok. Gyermekkoromban oda voltam az efféle nyálánkságokért, de ahogy öregszem, egyre kevésbé hiányzik. És most megint öregnek érzem magam. Nézem ezt a szép lányt az asztal túloldalán, és hirtelen úgy tűnik, csak álmodtam az elmúlt hetet. Valóban együtt voltunk mindvégig? Valóban szeretjük egymást? Nem érzéki csalódás volt-e az egész utazás?

Kedvesem észreveszi a komolyságomat, és megérinti a kezem. Zöld szemében gyengéd biztatással szólal meg:

- Min ábrándozol, Kedvencem? Nagyon elkomolyodtál.

- Izé... - dadogom - csak az élet múlandóságán töprengtem. Még most sem jön, hogy elhiggyem ezt az egészet. Hogy itt vagy velem.

---

⁹³ *Tessék.*

⁹⁴ *Köszönöm.*

A lány leteszi a kanalat, és két kézre fogja a kezemet.

- Gábor... - a hangja nagyon halk. - Tudom, mit érzel. Nekem is ez jár a fejemben állandóan. Én sem tudtam a mai napig sem feldolgozni, hogy itt vagyok Veled. Mi történt velem? Te egyszer lavinát emlegettél, emlékszel? Hát most itt van. És nem tudom, van-e olyan bernáthegyi, aki kiráncigál belőle...

Megittuk a kávé is, fizetek. Kint már teljesen sötét van, egymást átkarolva sétálunk a szálloda felé. Érzem, remeg a lány. Nem szól, én is hallgatok. De a mozdulatai, a remegése mindent elárul.

Szobánk kellemes hűvösségében megint hozzám simul. Megcsókolom.

- Kedvencem - suttogja alig hallhatóan. - Szoríts Magadhoz, erősen... Sosem voltam félénk, de most félek... Szeress...

Lassan, nagyon lassan oldódik bennünk a feszültség. A szerelem mélységei megint magukba szippantanak kettőnket.

2000 szeptember 27, szerda

Nehezen térek magamhoz ezen a reggelen. Ritka alkalom, hogy nem hajnalok hajnalán nyitom ki a szemem, hogy már nincs sötét, amikor felébredek. Valami végtelen kimerültség tart a hatalmában, mintha napokig mást sem tettem volna, csak futottam volna. Talán most bosszulja meg magát a túlfeszített útiterv, amelyet magunkra erőltettem. Szegény Sziporka inkább szenvedője, mint élvezője lehetett ennek a hétnek. Igaza lehetett tegnap: akkor lesz majd bajban, amikor a sok élményt fel akarja dolgozni. Eleinte csak kusza halmazként tudja majd felidézni ezt vagy azt az emléket. Időbe fog telni, amíg rendszerezi a látottakat. De sikerülni fog Neki.

Oldalt pillantok. Szép Kedvesem csendesen pihen mellettem. A szobába szűrődő halvány fényben kisimultak a vonásai. Szébbnek látom, mint eddig bármikor, amióta ismerem. És belém nyilall a keserűség is: ez az utolsó napunk együtt. Holnap reggel már nem lesz időnk henyélni, élvezni az együttlétet. A Malév járata déltájt száll fel, három órával korábban kell Ben Gurionon lennünk. Ismerve a tengerparti út hétköznapi zsúfoltságát, további három órát kell rászámolnom erre, hogy biztosan ne késsünk el. Tehát kora reggel indulnunk kell.

Hát idáig jutottunk. Lassan vége lesz ennek a kalandnak, vagy nevezzük akárhogyan. Holnap el kell búcsúznunk egymástól, talán örökre. Nehéz lesz. Nagyon nehéz. Nem tudom, Ő hogyan fogja megélni a búcsút az együtt eltöltött napok után. Magamról pedig tudom, hogy kegyetlenül nehéz lesz „leszoknom” Róla.

Óvatosan kikecmergek az ágyból, és az ablakhoz ballagok. Félrehúzom a függönyt, kibámulok. Nem csak a hangulatom borús, az idő is. A napok óta tartó szép időnek mára vége lett. Szürke felhők vonulnak az égen, még egy zsebkendőnyi kéket sem lehet látni sehol. Fél nyolc van, de sehol egy éles árnyék. Nem csak a vakációnak van vége: a nyár is búcsút int lassan. Baudelaire csodaszép őszi versének kihagyó sorai motoszkálnak a fejemben...

Mindig imádtam a verseket, szavalni is szerettem. És Paul Verlaine az egyik kedvenc költőm. Ezt a versét mégsem tudtam megtanulni soha, pedig most nagyon jó lenne felidézni. Hogy is van csak?

*Les longs sanglots des violons d'automne,
Blessent mon coeur...*

Szégyen, de nem tudom tovább. És ha tudnám, az sem javítana a hangulatomon. Csak a légkörét tudom átélni ennek a versnek.

Bámulom az utcát. Emberek sietnek ide-oda, rohannak napi teendőik után. Názáret hétköznapija semmiben sem különbözik Jeruzsálemétől, csak talán a tömeg kisebb. Egyenruhás gyerekek igyekeznek az iskolába, illedelmesen lépkednek a járdán, nyoma sincs rajtuk a vadságnak, a szófogadatlanságnak. A keresztény nevelés hatása érezhető, szinte tapintható. Ez az egyik partja annak a szakadéknak, amely az izraeli társadalmat széjjeltagolja. Ellentét ez is.

Otthagynom az ablakot, a visszahulló függöny újra sejtelmessé tompítja a fényt a szobában. Megállok az ágy mellett, és némán nézem Sziporkát. Vonásai, amelyek annyira belém ivódtak az elmúlt napok alatt, olybá tűnnek, mintha öröktől fogva ismerném, naponta látnám őket. Szinte hihetetlen, hogy csak egy héttel ezelőtt pillantottam meg először.

Bámulom az alvó szépséget, és nagyon nehéznek érzem a lelke. Szeretném magamhoz ölelni, de úgy érzem, ezzel most csak rosszat tennék. Ma, huszonnégy órával a búcsú előtt, már nem szabad fokozni a szerelmet. Mindkettőnknek csak fájna. Inkább lassan, lépésről lépésre kellene távolodnunk egymástól, hogy lehetővé tegyük a visszatérést a normális életbe.

Tehetetlenség érzem magam. Ha most valaki választás elé állítana: Vele maradjak-e, vagy térjek-e meg a családomhoz, nem tudom, volna-e erőm helyes döntést hozni. Akár így, akár úgy döntenék, a másik alternatíva nem hagyna nyugodni. Végső soron lényegtelen is. És ezt is csak a magam nevében tehetem. Nem tudhatom, Ő hogyan látná helyesnek.

Mocorogni kezd a lány, a hátára fordul, nyújtózik egyet, és kinyitja a szemét. Álomittas tekintettel néz körül, aztán rám szegeződik a tengerzöld szempár. Ajkán megjelenik a bájos Mona Lisa-mosoly.

- Ejnye, Kedvencem - mondja halkán - hát szabad ezt? Szabad egy védtelen nőt így bámulni álmában? Mióta állsz itt?

- Szia, Kicsim - próbálok erőt venni magamon. - Már nézegetlek egy ideje. Talán le akartalak „fényképezni” magamnak, hogy megmaradj nekem olyannak, amilyen most vagy. Mert...

Nincs erőm folytatni. Attól félek, elveszítem az önuralmam. És nem akarom az utolsó napot elrontani. Sziporka felül, és kinyújtja a karját.

- Idejönne? Vagy csak ácsorogni akarsz ott? Kérlek...

Nehezen győzőm le a tehetetlenségemet. Szinte úgy érzem, lassított felvételként mozgok, amint odamegyek az ágyhoz, és átkarolom a lányt. Ölelése szinte fáj most. De már nem érdekel semmi. Menekülésszerűen bújunk egymáshoz. Lassan oldódik ez a mesterséges feszültség, amint eltévelygünk a szerelem még mindig ismeretlen útvesztőjében.

Amint kibontakozunk a múltni nem akaró ölelésből, észreveszem, hogy Kedvesem szomorúan, lemondó mosollyal tekint maga elé. Megsimogatom melegbarna haját, rám emeli csodálatos zöld szeméit.

- Kérdeznék valamit, Kedvencem - mondja bizonytalanul. - Még nem tudom, hogyan fogalmazzam meg... De kérlek, felelj őszintén.

- Úgy lesz... - dűnnyögöm.

- Mondd... Mondd meg nekem... Eljössz majd egyszer Budapestre? - Megrebbenek a selymes szempillák, látom, a könnyek ellen küzd. - Kapunk-e még egy esélyt? Vagy... mindennek vége lesz holnap?

Nem merek felelni. Nem tudom, mit felelhetnék. Csak nézem a lányt, és félek megszólalni, pedig tudom, válaszra vár.

- Kicsim, ne kínozzuk egymást. - Rekedt a hangom. - Kérlek, ne tedd ezt. Tudod, TUDNOD KELL, hogy mi zajlik most bennem. Ugyanannak a tükörképe Benned forrong. Kérlek, a mai napot még élvezzük ki tisztán, felhőtlenül.

- Hiszen én is ezt akarom...

- Akkor pedig ajánlok valamit. Holnap, a reptérre menet megbeszéljük ezt. Megegyeztünk? - Megköszörülöm a torkom. - Ma még ne ejtsünk szót erről.

Lassú bólintás a felelet. A lány megrázza a fejét, hajzuhataga zászlóként röpköd a levegőben. Kiszáll az ágyból, és megáll előttem. Karcsú teste vonzóbb, mint valaha. Átkarolom a derekát, homlokon csókolom.

- Kérsz kávé? - kérdezem, hogy másra tereljem a gondolatait.

- Naná! - neveti el magát. Hangjában még ott vibrál az elfojtott szomorúság, de benne csilingel a természetes vidámság is.

- Akkor menj, és játszd azt, hogy szirén vagy. Amíg kipancsolod Magad, elkészítem a napi méregadagot.

Magamra maradok a kávéfőzővel és a gondolataimmal. Mialatt a minipresszóval bíbelődöm, cincogni kezd a mobilom. A kijelzőn ott díszileg a Yoseftal kórház száma.

- Hallo? - szólok bele a készülékbe.

- *Hallo, hier spricht Ingrid!* - hallom a holland lány hangját. - *Guten Morgen!*⁹⁵

- *Dir auch, Kleines!* - nevetem el magam. - *Wie geht es Dir?*⁹⁶

- *Danke, die Schmerzen sind fast weg.*⁹⁷

Megnyugtató a beszélgetés, és el is tereli a gondolataimat a saját bajomról. Ingrid elmeséli, hogy az orvosok nagyon meg vannak elégedve az állapotával, és abban reménykedik, hogy öt-hat héten belül kiengedik a kórházból. Végre azt is megtudom, hogy tizenkilenc éves, és *Nes Amim*-ban lakik. Egészen közel van hozzám, naponta elhaladok a kibbuc bejárata előtt. Megbeszéljük, hogy alkalomadtán meg fogom látogatni. Öröm csendül a hangjában.

Sziporka vidáman kerül elő. Hallotta az utolsó szavakat, tudja, kivel beszéltem.

- A végén még levesz a lábadról ez a Hoovenkamp kisasszony! - incselkedik. - Vigyázz, Kedvencem, vigyázz!

- Ugyan már, hova gondolsz - vigyorgom - hiszen bőven a lányom lehetne! Nem szoktam csitrik után koslatni, benőtt már a fejem lágya.

- Jé, tényleg? - tapogatja meg tréfásan a fejem búbját, aztán a sajátját. - Elárulok Neked egy titkot: sem a Tied, sem az enyém nem nőtt még be.

Kényelmesen elhörpöljük a kávé. Kedvesem tétován néz körül a szobában, mintha keresne valamit. Megfogom a kezét.

- Mi baj van? Mondd el.

- Semmi, Gábor, semmi... - lesüti a szemét. - Abban egyeztünk meg, hogy ma nem hozzuk többet szóba. Hát tartsuk is ehhez magunkat.

Minden sietség nélkül csomagolunk össze, semmi okunk rohanni. Háromnegyed kilenckor leviszem a csomagokat a kocsihoz, Sziporka megvár az étteremben. Étvágytalanul reggelizünk meg, a nyomott léghő ráteszi a bélyegét mindenre. A magas ablakon keresztül az utcára látni. Három járókocsi áll meg a szálloda előtti téren, tucatnyi rendőr száll ki, és szétszélednek. Nem tudom mire vélni a dolgot, semmi gyanúsat nem észlelek az utcán. Kedvesem kérdően néz rám, megvonom a vállam.

Eszembe jutnak az elmúlt napok gyér híradásai, a kommentárok. Élesedik az ellentét, a feszültség, és nem csak a palesztin területeken, hanem az országon belül is. Azt hiszem, Barakék alaposan mellélóttek.

---

⁹⁵ *Halló, itt Ingrid beszél! Jó reggelt!*

⁹⁶ *Neked is, Kicsi! Hogy vagy?*

⁹⁷ *Köszönöm, a fájdalmaim majdnem elmúltak.*

Mégsem hagy nyugodni a dolog. Amint kilépünk a szállodából, odamegyek a legközelebbi rendőrhöz, igazolom magam.

- *Yesh be'aya?*⁹⁸ - érdeklődöm.

- *Hamuslemim meargenim hafgana*⁹⁹ - vonja meg a vállát a magas férfi. - *Lech ted'a, ma yihie gam mize.*¹⁰⁰

Visszatérek Sziporkához, beszállunk, elindulunk. Oszladozni kezdenek a felhők, időnként élesen kisüt a nap. A lány megérinti a kezem:

- Mit mondott Neked az a rendőr?

- Valami tüntetés készül, a muzulmánok szervezik. Názáret lakosságának több, mint a fele muzulmán arab. Régóta folyik a huzavona akörül, hogy a bazilika előtti téren, amely *WAQF*-tulajdon, mecsetet akarnak emelni. A keresztények nem akarnak beleegyezni. A hivatalos szervek pedig nekik adnak igazat, mert Názáret elsősorban keresztény zarándokhely. Még a Vatikán is tiltakozott a mecset ellen. Ez persze cseppet sem izgatja a muszlim vezetőket, sőt inkább lovat ad alájuk. Be akarják bizonyítani, hogy CSAKAZERTIS nekik van igazuk. És ez csak egy a sok apróbb-nagyobb súrlódásból.

Kiérünk a városból, már az iparnegyedben járunk. A széles út két oldalán kisebb-nagyobb műhelyek, autójavítók sorakoznak. Legtöbbjük zárva van, pedig kilenc elmúlt. Nekieresztem a kocsit a *Migdal HaEmeq* felé vezető útnak. Zöldellő dombok között kanyarog az út, gyümölcsösök és szántók váltakoznak az olajfaligetekkel. Szép vidék, látom, a lánynak is tetszik. És, hogy ne felejtsek el, hogy a huszadik század legvégén járunk, jobbra, a völgyben, feltűnik a *United Semiconductors* ultramodern épületegyüttese. Ez az ország egyik legfiatalabb cége, és talán a legkorszerűbb.

- Látod, Kicsim - mutatok az elmaradó gyár felé - ez a mi *Silicone Valley*-nk. Illetve csak egy része, a többi Herzlián van. Mikrochipeket gyártanak itt, a számítógépek szívéét. Hálásnak kell lennünk ezért, ugye?

- Azt hiszem, igen! - nevet Sziporka.

A kisváros peremén balra fordulok. Az út mellett park, benne hinták, mászóakák, még egy stilizált kalózhajó is látható. Valóságos gyermekparadicsom, de most teljesen üres. A lurkók iskolában-óvodában vannak ilyenkor. Negyed tíz múlt. Eszembe jut a rádió, de ma inkább nem foglalkoznék a hírekkel. A központban délnek fordulok, és ereszkedni kezdünk a meredek úton, ami az iparnegyedet szeli keresztül. Percek múlva már *Nahalal* felé igyekszik a Citroën.

Kicsi a forgalom ezen a hátsó úton, meleg sincs, az ablakok nyitva, a szél játszva borzolja Sziporka haját. Hirtelen éles süvítés hallatszik balról, majd egy eltávolodó repülőgép egyre mélyebb, elhaló hangja. Közvetlenül utána még egy. Kedvesem kérdően néz rám.

- Ne ijedj meg, itt van - mutatok balra - az ország egyik fő katonai repülőtere, *Ramat David*. Itt mindennaposak a felszállások, a környékeliek már hozzászoktak a zajhoz. És még biztonságérzetet is kölcsönöz, hiszen a légierőnk világelső. Legalábbis egyes szakértők szerint.

---

⁹⁸ *Probléma van?*

⁹⁹ *A muzulmánok tüntetést szerveznek.*

¹⁰⁰ *Ki tudja, mi lesz ebből is.*

Újabb süvítés hallatszik, aztán még egy. Sejttem már, hogy mi lehet a repülés célja: két géppárban gyakorolják a pilóták a légi harcot. A fiam egyik barátja itt szolgált egy ideig, mint gépkarbantartó, ő mesélte. Mivel itt többnyire F16-osok állomásoznak, ezeket szoktam látni kergetőzni Ma'alot fölött is. No és innen szoktak rajtolni azok a gépek is, amelyek Libanont támadják, ha a Hizballa nagyon elkanászodik.

Nahalal elágazásánál pirosat mutat a lámpa, megállok. Míg a zöldre várunk, mesélek Sziporkának.

- Látod, ott - mutatok előre - van *Timrat*. Ott van eltemetve Moshe Dayan, közel a szülőhelyéhez. Ha létezik túlvilág, akkor most naphosszat láthatja Nahalalt, és ezt az egész termékeny völgyet, amelyért annyit harcolt.

- Szép vidék ez, Kedvencem - mondja a lány. - Szinte el sem hiszem, hogy tegnapelőtt sivatagban jártunk. Mennyi minden fér bele ebbe a csöppnyi országba, fantasztikus. Emlékszel, amikor kérdezgettelek, milyen Izrael? Azt mondtad, nem vagy Andersen. Nagyon nehezen lehetett kicsikarni Belőled egy-két mondatot.

Az emlék elevenen él bennem is. Rápillantok, visszakacsint, és mélázva folytatja:

- Aztán felmerült ennek az utazásnak a lehetősége. Amikor először szóba hoztad - vagy én voltam? - szinte megdermedtem a gondolattól. En? Otthagytok csapot-papot, és ideutazom? Húha! De aztán már nem is érdekelt, mit szól hozzá a család. Döntöttem. És nem bánom, hogy döntöttem, hogy ÍGY döntöttem. Élvezet volt ennek a vakációnak minden pillanata. Hidd el, Kedvencem, nem bókolok, az nem az én stílusom. Kár lett volna kihagyni ezt az alkalmat.

Kimondhatatlanul jól esnek Sziporka szavai. Úgy érzem, most nem csupán a szerelmes nő szól Belőle, hanem a mindenre kíváncsi, utazni szerető, modern asszony. Kapott egy esélyt arra, hogy egy egzotikus országban barangolhasson. Hogy olyasmit láthasson, amit semmilyen szervezett túrán nem láthatott volna. Az utazási irodák más kritériumok szerint állítják össze az utakat. Hogy ez a vakáció egy szerelemmel is párosult, az külön „bónusz” Számára. Számomra is.

Ramat Yishay központján haladunk keresztül, éles balkanyar után meglehetősen meredeken lejt az út. Balra szebbnél szebb magánházak ragadják meg a tekintetet. Bármelyikben szívesen ellaknék. Szemmel láthatólag a lánynak is ez járhat az eszében, mert megjegyzi:

- Itt aztán kényelmesen lehetne élni... Esküszöm, odahaza nincsenek ilyen szép házak.

A négysávos út egyenesen szinte beledőf Kiryat Tiv'on erdős-árnyas dombjába. Itt már nagyobb a forgalom, buszok, teherkocsik rohannak mindkét irányban. *Yishay* elágazásánál zöldet mutat a lámpa, az előttünk haladó járművek mégis lassítanak, fel-felvillannak a féklámpák. Az elágazáson túl álcázott járőrökci vesztegel, egy Ford Fiesta. Nyitott csomag-tartójában a lézerpisztoly lencséjén csillan meg a napsugár. Civilruhás rendőrnő „vadászik” a gyorsan hajtókra a hátsó ülés támlájára támaszkodva. A kocsni előtt a társa, egy fiatal férfi éppen egy teherkocsni sofőrjének a magyarázkodását hallgatja fejcsóválva.

Szédelgő szerpentinemen emelkedünk a festői kisváros központjáiig, hogy aztán egy ugyanolyan, csak kicsivel meredekebb szerpentinemen ereszkedjünk le a völgybe a túloldalon. Itt már komoly erdő szegélyezi az utat, és amint *Sha'ar HaAmaqim* mellett haladunk el, a nyitott ablakon keresztül megcsap a hamisítatlan tehéntrágya szaga is. Sziporka fintorogni kezd:

- Húúú... Mint otthon, falun. - Elneveti Magát. - Ezt sem gondoltam volna!

Kisvártatva már a 70-es úton haladunk, ugyanarra, amerre második napunk délutánján utaztunk. Tíz óra van, ezúttal idejében eszembe jut a rádió, bekapcsolom. Éppen elkapom a híreket. Hebronban reggel összetűzés volt zsidó telepesek és palesztin lakosok között, az ott állomásozó katonák közbeléptek, gumilövedékekkel és könnygáz-gránátokkal zavarták szét a palesztinokat. Nyolcan megsebesültek, közöttük egy tizenkét éves arab kislány is, meg egy izraeli katona, akit egy elhajított kő talált fejen. Már gyakorlottan fordítok Kedvesemnek, szinte teljes szinkronban. A fejét csóválja.

- Egyik tizenkilenc, a másik egy híján húsz. Mióta tart már ez a feszültség?

- Hatvanhét óta - morgom, és rágyújtok. - Illetve, talán egy kicsivel később kezdődött. Da csak az utóbbi években éleződött ennyire ki a helyzet. Az úgynevezett „területek” - Ciszjordánia és Gáza - úgy kellene nekünk, mint egy púp a hátunkra. Láttál már ekkora ökörséget? Egy maroknyi telepes miatt ott a hadsereg, mert ugye, védeni kell őket. És miért? Mert egy-két rabbi úgy döntött, hogy Hebron szent hely. Nem mondom, ott van a *Me'arat HaMachpela*¹⁰¹, amit még Ábrahám vásárolt meg annak idején kétszáz ezüstsékelért, temetkezési helyül. Csakhogy a barlang az araboknak éppúgy szent, mint a zsidóknak. Oda járnak imádkozni. Néhány éve történt, hogy egy örült telepes, bizonyos Baruch Goldstein, tartalékos katonai orvos, bement az imádkozó arabok közé, és gépfegyverrel elkezdett lövöldözni. Összevissza kaszabolta őket, ha jól emlékszem, vagy negyven halott maradt utána. És persze ő is otthagya a fogát, mert amikor elfogyott a lőszer, egyszerűen meglincselték.

Mérges vagyok. Ahányszor eszembe jut ez a „hőstett”, elfog a hányinger. Most, hogy a búcsúzason jár az eszem, még jól is jön egy kis egészséges mérgelődés. Egyszerűen kikapcsolja a saját bajomat. Sziporka megütöközve néz rám.

- Ilyennek még nem láttalak, Kedvencem. Te mérges is tudsz lenni? Csodálkozom.

- Igen, Kedvesem, mérges is tudok lenni. - Elnyomom a csikket a hamutartóban, megégeti az ujjam. - Emlékszel, miről beszéltünk a második délutánon, amikor a Carmelen kirándultunk? Akkor azt mondtam Neked, egy váratlan káromkodás után, hogy nem akarok kiábrándítani magamból. Most, ha akarsz, kiábrándulhatsz belőlem. Talán még segíteni is fog...

A lány nem felel. Szemében szomorúság tükröződik. Megint haragszom magamra. Megérintem a kezét.

- Ne haragudj, Kicsim. Nem akartam bunkó lenni.

Nagyot sóhajt.

- Nem ez a baj... Csak úgy egyeztünk meg, hogy ma nem hozzuk ezt szóba. - Elhallgat, kinéz az ablakon, aztán újra rám emeli a tekintetét. - Még mindig úgy gondolod, hogy menjünk el Hozzátok délután?

Hm. Fogas kérdés. A feleségemről tudom, hogy nem az a hisztériás típus. Nem fog amazonként rátámadni Sziporkára. Megvakarom a fejemet, nem tudom, mit feleljek.

- Izé... Ahogy Te akard. Nem beszéllek rá. De le sem beszéllek róla.

Yagurnál egy kis torlódás keletkezik, lerobbant kamion torlaszolja el a jobboldali sávot. Csak harmadik nekirugaszkodásra sikerül átevíckélnünk a kereszteződésen, aztán szabad az út a *Lev HaMifratz* felé. Balra Haifa látszik, a Carmel tetején a Dan Panorama kettős tornya döfködi az égen sebesen úszó felhőket. Hát itt vagyunk ismét, utazásunk kiindulópontján.

---

¹⁰¹ Zsidó és arab kegyhely.

Háromnegyed tizenegy. A Bar Yehudán nagy a forgalom, szinte csak lépésben lehet haladni. Sziporkára pillantok, szórakozottan bámulja az utat.

- Valami baj van? - érintem meg a kezét. A fejét rázza.

- Semmi, Kedvencem, semmi. Csak elgondolkodtam. - Felsóhajt. - Tudod, furcsa, de most fáradtabbnak érzem magam, mint eddig bármikor. Mintha nem délelőtt volna, hanem késő délután. Lehet, hogy most üt ki rajtam az egész hét kimerültsége?

- Meglehet, Kicsim. - Fékezniem kell, taxi vág elém az egyik buszmegállóból. - A szállodában, ha akarod, lepihenhetsz. Ma már ne tekeregjünk összevissza. Hacsak Neked nincs valamilyen külön kívánságod.

- Még mit nem! - neveti el magát hirtelen. - Elvihetnél még valahova. Mondjuk, Akkóra, hogy vásároljak valami szuvenírt. Na?

- Nekem nyolc, ha Te nem vagy fáradt! - vigyorgok.

Elképedve tapasztalom, hogy a Sderot HaZionuton fel van bontva a burkolat. Nem henyéltek ezalatt az egy hét alatt a haifaiak. A kocsni nyögve tiltakozik a kegyetlen rángatózás ellen. A másfél sávra szűkült úton előnyünk volna, hiszen hegymenetben vagyunk, de senki sem törődik a szabályokkal. Alig húszéves suhanc, egy metáliszürke Toyotával, majdnem belénk szalad. Sziszegve küldöm oda, ahova való.

- Tessék. Itt a következő jelölt. Le kellett volna fényképezni a balesetet, és most kirángatnom a kocsijából. Esküszöm, megejtetem volna vele a fényképet.

Sziporka mosolyogva hallgatja a morgásomat. Megnyugtatóan a karomra teszi a kezét.

- Kedvencem, ne mérgeledj. Ha lesz is valami baja, nem Neked kell kihalásznod a roncsból. Átnevelni pedig úgysem tudod. Viszont most már értem, miért akkora a baleseti statisztika Nálatok. Ilyen közlekedés mellett nem is csoda.

Megkönnyebbülve fékezek le a Dan Carmel parkolójában. Kuncogva jegyzem meg, hogy ugyanarra a helyre álltam be, mint az első este.

- Látod, visszavártak minket - nevet a lány is. - Érdekes... Mintha hazaérkeztem volna.

Olyan nehézkesen kászálódunk ki a kocsiból, mintha egész nap úton lettünk volna. Tényleg lehet abban valami, hogy az egész hét fáradtsága most érezteti a hatását.

A járda melletti bokor tövében kedves ismerősként üdvözlök a cirmos cicamama. Három féktelen kölyke mellette hancúrozik, mint a második nap reggelén, de nagyot nőttek ezalatt az egy hét alatt. Szépek, ápoltak a kiscicák, lerí róluk anyjuk szeretete és gondoskodása.

Legnagyobb meglepetésemre Sziporka, aki bevallottan inkább kutyabarát, mint macskarajongó, most leguggol a cirmos mellé. Kis keze gyengéden simogatja a tigrisbundát, a macska pedig hálásan, minden félénkség nélkül kínálja buksi fejét. A kölykök eleinte gyanakodva nézik a jelenetet, egyikük farkincája egy üvegmosó kefe alakját ölti, de aztán győz bennük a természetes kíváncsiság, és mivel látják, hogy anyjuknak semmi baja nem történt, oda-settenkednek ők is. Ekkorra már én is ott guggolok Kedvesem mellett, és nem győzzük dédelgetni a kis szörgombócokat. Vidám, hangos dorombolás a felelet, mintha apró motorok indultak volna meg bennük.

A lány cinkosan rám mosolyog, és futó csókot lehel a számra.

- Most már megértelek, Kedvencem, hogy úgy rajongasz a macskákért - mondja fátyolos hangján. - Éreztem az imént, milyen megnyugtató tud lenni megsimogatni egy ilyen kis Szfinxet. Szinte bizsergette a tenyeremet...

- Ebben igazad van, Kicsim - tápáskodom fel - a tudósok szerint a macska közvetlen közelsége meghosszabbítja az életet. A szó szoros értelmében. Egy felmérés szerint azok a szívbetegek, akik egy infarktus után macskával érintkeztek, sokkal hamarabb épültek fel, mint azok, akiknek ez nem adatott meg. A macska méltóságteljes nyugalma átragad az emberre is. És a vidámsága is.

A portán minden rendben van, ugyanaz a fiatalember fogad minket, akit első ittlétünkör ismertünk meg. Mosolyogva üdvözl, és a szakember magabiztosságával nyújtja át, kérés nélkül is, ugyanazt a kulcsot, amit elmenetelünkör leadtunk neki. Elégedetten liftezőnk fel a hatodikra, és azzal az érzéssel nyitom ki a lakosztály ajtaját, mintha hazaérkeztem volna. A lány arcán is hasonló érzést vélek felfedezni, amint belépünk az ajtón. Mély sóhajjal tekint körül az előtérben, aztán az erkélyhez lép.

- Haifa nem változott - jegyzi meg csendesen. - Ugyanaz a varázslatos város, ami volt. Csak annyi a különbség, hogy ő itt marad Neked... Én meg... Szóval nekem el kell mennem...

Átkarolom a vállát, hozzám simul. Rám emeli beszédes tekintetét, keze finoman játszik az ujjaimmal. Úristen, mennyire nehéz lesz mindkettőnknek a holnap... Megrázkódom a felismerésre, hogy kevesebb, mint huszonnégy óra múlva talán örökre eltűnik az életemből. Nem akarok erre gondolni, de nem is tudom kizárni magamból az ostromló gondolatot. Talán tényleg óriási hibát követtünk el mindketten. Talán nem lett volna szabad idáig engednünk fajulni azt, amit mindketten szerelemnek érzünk. De - visszacsinálni már nem lehet. Mögöttünk van ez a hét. Én, a magam részéről, biztos vagyok benne, hogy életem legszebb, legvarázslatosabb hete volt. Sziporka helyett nem tudok véleményt mondani. Bármennyire is szeretem ezt a lányt, túl rövid ideje ismerem ahhoz, hogy át tudjam érezni a lelkivilágát. Most, ennek a csodálatos vakációnak a legvégén eszmélek rá, hogy voltaképpen kaland volt csupán az egész.

Lehangoló érzés. Megmérettettem, és könnyűnek találtattam. És aki ítéletet mond majd fölöttem, nem más, mint a legnagyobb úr, akit elismerem: a lelkiismeretem. Egy magam korabeli férfinak már kell elég eszének lennie ahhoz, hogy mérlegelni tudjon. Építeni akartam, de rombolás lett belőle...

Majd meglátjuk, mit hoz a mai délután, a találkozás. Most, ebben a pillanatban úgy érzem, MUSZÁJ elmennünk. Akarom, hogy a feleségem megismerje ezt a kislányt. Akarom, hogy megértse, mi készítetett engem erre a kalandra. És azt is akarom, hogy Sziporka átérezze, nem játék volt a kettőnk kapcsolata.

- Megint elkalandoztál - hallom távolról a hangját. - Kedvencem... Mi van Veled? Egyre gyakrabban távolodsz el tőlem... Mondd, mi bánt? - Két kis keze közé fogja az arcomat, szeretettel néz a szemembe. - Miben segíthetek?

- Miben? - Nehezen tudok visszatérni a valóságba. - Mindjárt dél van. Pihenni akartál... Talán ebédeljünk meg, és dőljünk le egy-két órára. Ráérünk Akkóra menni. - Megköszörülöm a torkom. - Segíteni akarsz, Sziporkám? Akkor segíts! Ne menj el... Vagy menj minél hamarabb... - Nem bírom folytatni.

Kibontakozik az ölelésemből, és erélyesen megráz.

- Gábor. Szedd össze Magad. Nekem legalább annyira nehéz, mint Neked. És... Mindketten megszegyük a fogadalmunkat. Nem arról volt-e szó, hogy holnapig nem beszélünk a búcsúról? Fel a fejjel, és gondolj arra, amit Muhraán mondtam Neked.

Erélyes szavai magamhoz térítenek. Igaza van. Végére is, ha el is megy, ha soha többé nem is találkozunk, az emlék akkor is CSAK a mienk marad. Azt el nem rabolhatja senki sem. Kissé magamhoz térek, megrázom a fejem. Kint hatalmasat bődül egy hajókürt. Odapillantok, látom, hogy egérszürke anyahajót segítenek a móló mellé az apró révhajók.

- Na, megérkezett a Hatodik Flotta - morgom. - Egyre több a biztató jel. Háború talán nem lesz, csak olyan harc a békéért, hogy kő kövön nem marad. Megette a fene...

Kedvesem megütközve néz rám, mintha nem volna benne teljesen biztos, hogy normális vagyok. Igaz, ilyen meredek váltásra nem számíthatott.

- Miféle Hatodik Flotta? - kérdezi értetlenül.

- A Földközi-tengeren állomásozó amerikai flotta. Ez itt a vezérhajója. Az *Enterprise*. Hallhattál róla eleget. Általában, ha nagyon forró kezd lenni a levegő errefelé, megjelennek. Az Öböl-háború idején is itt horgonyoztak mindvégig. Hogy is mondjam... Megnyugtató, ha itt vannak. De ugyanakkor ijesztő is, hogy van OKUK itt lenni. Nem sok jót jósol ez a jelenlét.

- Enterprise? - nyílik el Sziporka szeme. - Mi ez itt, a *Star Trek*?

Otthagyjuk az erkélyt, visszamegyünk a szobába. Mivel látom a lány csodálkozását, elmagyarázom Neki, amit a dolgról tudok.

- Nem éppen - vigyorgok. - Ez a hajó veterán. A Csendes Óceánon szolgált, amikor a japánok lebombázták Pearl Harbort. Szerencséjére, a többi anyahajóval együtt, éppen nem volt Oahun. Aztán, a Midway-i csatában alaposan befűtött a japánoknak. A háború után kivonták a forgalomból, újjáépítették, most atommeghajtású. A hatvanas években Vietnam körül ólalkodott, aztán az indokínai háború végén idevezényelték. Azóta ez a Földközi-tengeri flotta vezérhajója. Állandó kikötője Nápoly. A filmbeli űrhajót viszont erről nevezték el.

Az órám csipogása térít magamhoz. Dél van. Kézen fogom Sziporkát, bemegyünk a szobába. Át kell öltöznünk. Rövid idő alatt elkészülünk mindketten, a lányon ugyanaz a kosztüm, mint az első estén, haját megint kontyba fogta. Szép arca nyugodt, nyoma sincs rajta az iménti zavart szomorúságnak. Elegáns jelenség, valami megfoghatatlan báj sugárzik Belőle. Amint nézem, ismét úgy érzem, tulajdonképpen nem is vagyunk egymáshoz valók. Hozzá lépek, kezembe fogom a kezét, és megcsókolom az ujjait. Kedvesen mosolyog vissza.

- Kedvencem... - mondja halkan - Te aztán gentleman vagy... Ritka madár manapság az ilyen, még Európában is. Mehetnének ebédelni, vagy korán van még?

- Azt hiszem, készen van az ebéd. Gyerünk.

Kevesen vannak az étteremben. A szomszéd asztalnál idős házaspár beszélget halkan franciául. Arrább középkorú család ül, két nagyocska gyerekkel. Csinos pincérnő áll meg az asztal mellett, elébünk teszi az étlapot. Hosszú, fekete haja, egyetlen varkocsba fonva, a háta közepéig ér. Jobban megnézem, ráismerek Smadarra, aki annak idején a *Carmeliá*-ban dolgozott, amikor bevándorlásunk után az első hónapban ott laktunk. A yemeni nő nem ismer fel. Igaz, az elmúlt majdnem tizenkét év alatt én többet változtam, mint ő.

Gombaleves és marhaszelet a menü. Ízletesen van elkészítve, Sziporka jó étvágygal falatozik. Én nem vagyok éhes, inkább csak szolidaritásból eszem. Alig várom, hogy vége legyen az ebédnek. Nem érzem túl jól magam. A lány észreveszi, leteszi a kést és a villát.

- Mi bajod van, Kedvencem? - kérdezi aggodalmasan.

- Semmi különös, Kicsim - nyugtatom meg tőlem telhetően. - Csak nincs étvágyam. Ritkán esik meg velem, de megesik. Ne aggódj, elmúlik.

- El... - tűnődik. - Elmúlik... Csak nem tetszik ez nekem. De... Megbeszéltük, hogy holnapig nem beszélünk erről.

Mint macska a forró kását, úgy kerülgetjük mindketten az elválás témáját. Hol Ő, hol én. Óhatatlanul szóba hozza valamelyikünk. Mindkettőnket egyformán foglalkoztat a holnapi nap, a búcsúzás. Attól félek, máris túlságosan messzire mentünk. De nincs senki, aki okosan, higgadtan el tudná magyarázni, mi a teendő.

Ebéd után céltalanul sétálunk a déli napsütésben. A *Mercas Carmel* tele van emberekkel. Hétköznap van, az üzletek egy része nyitva. Be-benézünk egyik-másik boltba, de tulajdonképpen nem érdekel az áru. Céltalannak érzem ezt a csatangolást, és tudom, hogy Sziporka is annak érzi. Egyszerűen nem tudunk kiszakadni ebből a körforgásból, mintha egy óriáskeréken ülnénk, hagyjuk, hogy vigyen, sodorjon, szédítsen. Nincs még egy óra, korai volna Akkóra menni. Ott még kevesebb a látnivaló. Az Óváros zezzugos sikátorainak csak alkonyatkor van varázsa. Nappal szinte meztelenül mutogatják a valóságot: szegénység, szemét, rendetlenség. Tudom, kell valami enyhén kiábrándító a vakáció legvégén, ami megtöri a vonzást, ami lehetővé teszi, hogy elszakadjunk egymástól holnap. De azért talán nem ennyire...

Önkéntelenül is visszafelé vesszük az irányt, a szálloda felé. Kedvesem a kezembe kapaszkodik, közelebb húzódik hozzám. Lassan bandukolunk a járdán, szinte tudomást sem veszünk a többi gyalogosról. A sarkon pirosat mutat a lámpa, megállunk. A lány rám néz.

- Kedvencem... - mondja, és lesüti a szemét. - Kedvencem...

Tudom, mi az, amit nem mer hangosan kimondani. Vagy legalábbis azt hiszem, hogy tudom. Megsimogatom az arcát.

- Kis Sziporka... Ne légy szomorú. Kérlek...

Negyed kettő. Szinte észre sem vettük, mikor értünk a parkolóhoz. Kinyitom Oszkárt, beülünk. Még néhány pillanatig mozdulatlanul nézünk magunk elé, aztán begyújtom a motort, és elindulunk.

A koradélutáni zsúfoltságot elkerülendő, mellékutcákon közelítem meg a *Paz-hidat*. Elégedett vagyok, sikerült kicseleznem a csúcsforgalmat. Az Öböl mentén húzódó új úton igyekszünk a Krayot felé. A forgalom zöme az ellenkező irányba igyekszik, de most valahogyan ennek sem tudok örülni. Már megcsapott a hétköznapok szele. Már nem érzem a vakáció varázsát. Múlófélben van az álom...

Elhaladunk a *MEGA* kockaformájú tömbje mellett. A stadionnál torlódás keletkezik, mint ilyenkor mindig. Türelmetlen sofőrök túlkölnék összevissza, mintha abban reménykednének, hogy ettől gyorsabban átjutnak a kereszteződésen.

A *Sderot Warburg* árnyas fái suhannak el mellettünk. A parkban nagy a rendetlenség, hatalmas betoncsövek várnak lefektetésre. Már fél éve folyik a csatornahálózat korszerűsítése, de haladás alig látszik. Most sem dolgozik itt senki. Az elárvult gépek ott állnak a pázsiton.

Kiryat Yam központjában gyerekhad szalad át kiabálva a zebrán. A lurkók most jöhettek ki az iskolából, féktelenül viháncolnak, egymást lökdösik még az úttesten is. A mellettünk veszteglő busz sofőrje rosszállva csóválja a fejét, véletlenül rám tekint, és elhúzza a száját. Aztán zöldre vált a lámpa, az utolsó kölyök még sikeresen megbotlik a járdaszegélyben, és

társai legnagyobb derűtségére hasraesik. A busz függő balra kanyarodik, mi meg tovább-suhanunk észak felé.

- Mi a neve ennek a városnak? - kérdezi Sziporka kíváncsian.

- Kiryat Yam - felelem halkán. - Valami olyasmit jelent, hogy a Tenger Városa. Másfél évig laktam itt...

Hatalmas eukaliptuszok árnyékában halad az út egyenesen északnak. Ha ezek hársak volnának, a széles sugárút méltán válhatna díszévé akármelyik európai nagyvárosnak. Mint Berlinben az *Unten den Linden*... Aztán véget ér az árnyék, hosszan ívelő jobbkanyarral hagyjuk magunk mögött a *Raphael* hadianyaggyárat, és máris az akkói út kereszteződésében vagyunk. Majdnem két óra van.

Akko felé gyér a forgalom, szembe viszont szinte egymást érik a járművek. Elhaladunk *Kfar Masaryk* mellett, aztán *Na'aman*-nál balra fordulunk. Balra, a tengerparton, elmarad a *Palm Beach* szálloda, majd a haditengerészeti tisztiiskola. Közeledünk az óvároshoz.

A belvárosban álmos koradélutáni hangulat van, a boltok többsége zárva. Csak a buszpályaudvar környékén van némi élet. Hátzsisákos, fegyveres katonák várakoznak a peronon, a csomagjaikat rendezgetik. Sokan vannak, és ez megint eszembe juttatja az utóbbi napok egyre fokozódó feszültségét, meg az akadozó híreket. Egy pillanatra eszembe jut: hátha annyira súlyos a helyzet, hogy elrendelik az általános mozgósítást? Aztán elhessegetem ezt a gondolatot: akármennyire is elszigeteltük magunkat a hírektől, csak a fülünkbe jutott volna, ha valami komolyabb dolog történik.

Balra fordulok az *Edith Wolfson Auditorium* mellett, és kikanyarodom a parti útra. A lány a tengert bámulja. A rendőrség udvarából két járőrök kanyarodik ki, az egyikben felismerem R.-t, a barátomat. Kellemetlen érzésem van. Az imént a katonák, most a rendőrök... Aztán eszembe jut, hogy a barátom nyomozó, és a drogosokkal foglalkozik. Á, nem kell mindenütt kísértetet látni.

A világitótorony előtti téren hemzsegnek a turisták. Alig találok helyet a sok busz között, hogy leálljak. Amint kiszállunk a kocsiból, megcsap Akko óvárosának a jellegzetes szaga: hal, sós tengeri levegő, nargilék édeskés és grillsütők kesernyés füstje, amint egyetlen illat- és bűzhalmazzá keverednek a forró délutáni napban. Fél három van.

- Furcsa ez a város - jegyzi meg Sziporka. - Most egészen másnak tűnik, mint az első alkalommal...

- Nem csodálom, Kicsim - karolok Belé. - A sötétség jótékony leple eltakarta Előled a nyomort, a rendetlenséget. Most minden látható. Ilyenkor szinte meztelen a város.

Önkéntelenül is egy csoport után eredünk. Középkorú nők és férfiak, alig egy-két Sziporkakorabeli turista. Kanadaiak, egymás között hol angolul, hol pedig a jellegzetesen melodikus québec-i francia nyelven beszélnek. Lassan bandukolunk utánuk a szűk sikátorban. Az idegenvezető a törökökről és Napóleonnál magyaráz hangosan. Aztán a csoport betér az Abu Christo étterembe, és magunkra maradunk a zezugos labirintusban. A lány önkéntelenül is közelebb húzódik hozzám, átkarolom a vállát.

Derékszögű kanyar után a *Messika & Sons* cégtáblája hívogat. Belépünk. A tulajdonos az egyik sarokban ül, telefonon beszél valakivel. Fél szemmel ránk pillant, és egy mozdulattal meggyújtja az üvegpultok fölött a halogénlámpákat. Köszönésképpen biccent a fejével, és tovább beszél a kagylóba.

Csillog-villog a sok ékszer az üveg alatt. Szikráznak a briliánsok, smaragdok, rubinok, az éles fény szinte szétfolyik az aranyon és ezüstön. Kedvesem megilletődve nézegeti a szebbnél szebb ékszereket. Most látszik csak meg Rajta, mennyire ízig-vérig nő.

- Micsoda gazdagság... - suttogja, mintha egy múzeumi teremben lennénk, és nem akarná megtörni a méltóságteljes csendet. - Ennyi mindent még nem láttam egy helyen... Mi ez, Ali baba kincse?

- Majdnem, Kicsim - mondom ugyanolyan halkán. - Tetszik?

- Hogy tetszik-e? - mosolyodik el. - Az nem szó... Fantasztikus...

Az egyik sarokban fiatal lány hajol a cizelláló asztal fölé. Apró, halk ütésekkkel dolgozik a kis kalapács a kezében, a véső alatt a jeruzsálemi Dávid-torony apró mása alakul ki egy tenyérnyi vörösréz tányéron. A falak mentén, a polcokon különböző nagyságú, hasonló iparművészeti tárgyak kínálják magukat. Aprócska faszobrok, kevésbé ízléses gipsz-domborművek, mindenféle kulcstartók fityegnek a kampókon. Nargilék, karcsú nyakú kávéskancsók állnak az egyik polcon.

A tulaj befejezte a telefonálást, odajön hozzánk.

- *Bevakasha* - mondja halkán - *kvar bachartem bemashehu?*¹⁰²

- *'Od lo*¹⁰³ - felelem. Báméskodunk.

Sziporka meg-megáll a pultok előtt. Csillogó szemeiben szinte visszavillog a sok filigrán lánc, gyűrű, fülbevaló. Aprócska keresztek, Dávid-csillagok, *Hamsá*-k vonják magukra rebbenő tekintetét. Végül egy ezüsből és eilati *lapis*-kőből összeötvözött nyaklánc mellett dönt. A tulaj elismerően bólint, amint Sziporka a nyakába csatolja az ékszert. Napbarnított bőrén csodálatosan fest a lánc és rajta a három ovális mütyürke. Lányos arcán megilletődött mosoly vibrál, amint rám tekint.

Szemem sarkával elkapom a középkorú férfi cinkos pillantását. Tartózkodó félmosolya jelzi: szép ez a nő... Ritka szép... Megrázkódom. Egy pillanatra visszatér az elmúlt napok remegő boldogsága, a büszkeség, hogy ez az édes kislány velem van. Talán több marad meg bennünk ezután a vakáció után, mint gondoltuk...

Kedvesem megelégette a báméskodást. Vásárolunk még egy arasznyi, illatos olajfából készült Mózes-szobrot, kezében a Tízparancsolat két, ívelt tetejű kőlapjával és a kígyófejű bottal, amellyel vizet fakasztott a sziklából a sivatagban. A lány hálásan, nedvesen csillogó szemmel néz rám.

- Köszönöm... - suttogja szinte hangtalanul.

Kilépünk a hűvös félhomályból a rekkenő hőségbe, és elindulunk a parkoló felé. Sziporka a vállamra hajtja a fejét.

- Kedvencem... - suttogja. - Kedvencem...

Nem felelek, csak magamhoz szorítom, amint lassan lépdelünk a kövezeten. Összeszorul a torkom. Tényleg el kell búcsúznunk holnap? MUSZÁJ??? Nincs más lehetőség?

---

¹⁰² *Tessék. Választottak már valamit?*

¹⁰³ *Még nem.*

Csipog az órák. Rápillantok, négy óra. Hogy elszállt az idő... Másfél órát válogattunk, báméskodtunk Messikánál. Visszaérünk a térre, ahol a kocsit hagytuk. A turistabuszok többsége már elment, két taxi várakozik a korlát mellett, vezetőik halkán beszélgetnek, az egyik elneveti magát.

Szalagokkal, színes lufikkal díszített fehér Mercedes érkezik a térre, mögötte egy halványkék Chrysler Neon és egy bronzszínű Chevrolet Safari mikrobusz. Megállnak, a fehér kocsiból menyasszony és vőlegény száll ki. A mikrobuszból két középkorú férfi szedi elő a videó-kamerát és egyéb felszerelést, egyikük vállán két Nikon fényképezőgép lóg, félméteres Zoom-lencsékkel. Kedvesem érdeklődéssel nézi őket.

- Itt az a szokás - magyarázom - hogy az esküvői képeket kint készítik, a szabadban. Általában valami szép, jellegzetes helyet választanak a fiatalok. Videófelvétel is készül. Aztán, ha szerencsések, és eléggé szeretik egymást, még sok éven keresztül nézegethetik a képeket, vagy a filmet. Ha nem... Akár fél év után is fölöslegessé válik a kiadás. Nem egy ilyen esetet ismerek...

A megilletődött menyasszony - feketehajú, mosolygós arcú afrikai lány - bájosan nevet a lencsébe. Büszke vőlegénye átkarolja. Báméskodó arab gyerekek ácsorognak a szemközti járdán, három hat-kilenc év közötti, majdnem kopasz kisfiú, és egy hároméves-forma, göndör fekete hajú, szép kislány. A taxisok abbahagyják a beszélgetést, némán nézegetik a fiatal párt, az egyik oldalba böki a társát.

Előre beállított koreográfia szerint mozognak a szereplők. Barátaimtól tudom, hogy az efféle fényképezkedések egy kisebb vagyona kerülnek. A hosszú, fehér ruhás menyasszony hirtelen elhatározással odalejt a gyerekekhez, ölbe kapja a kislányt. Az operátor kissé bosszúsán néz ki a kamera mögül, nem ezt beszélték volt meg. De hűségesen filmezi az eseményt. A kislány eleinte megszeppen, szája sarka majdnem sírásra görbül, aztán megtetszik neki a dolog, és csengő kacagással simogatja meg a fiatal nőt. Összemosolyognak, cinkosan és értőn. Két nép, két korosztály... Cuppanós puszi pecsételi meg a két nő, a felnőtt és a gyermek barátságát. Így is lehet. Vagy legalábbis lehetne... Sziporka megszorítja a kezem.

- Megható... - mondja halkán. - Köszönöm, hogy ezt is láthattam...

Nem felelek. Nem tudom, mit mondhatnék erre. Odalépünk a korláthoz, a tengert bámuljuk. Haifát enyhe pára fedi. A kikötőben rengeteg teherhajó horgonyoz. A nap a láthatár felé közeledik. Lassan vége lesz ennek a napnak is...

Az ifjú pár és a fotósok elmentek, a gyerekek is eltűntek valamelyik kapu alatt. Két kerék-páros kamasz hajt el mellettünk veszett tempóban. Mi is beülünk Oszkárba, és elindulunk. Fél öt múlt.

Amíg Akko utcáin kanyargunk, Kedvesem megérinti a kezem.

- Szóval, elmegyünk Hozzátok? - kérdezi csendesén.

Bólintok. És mivel eddig nem is gondoltam erre, kapóra jön egy alkalmi virágárus a járda mellett. Lefékezek, kiszállok. Egy nagy csokor fehér szegfűvel gazdagabban térek vissza. Sziporka elmosolyodik.

- Nem tagadod meg Önmagadat, Kedvencem...

Hm. Legalább ennyivel tartozom a feleségemnek, ha már végigcsináltuk ezt a vakációt. Remélem, nem fogja félreérteni.

Percek alatt kint vagyunk az országúton, irány a Krayot. Élénk a forgalom, a Raphael előtt torlódás keletkezik. Most özönlenek kifelé a délelőtti műszak dolgozói, kocsik, mikrobuszok, buszok hajtanak ki gyors egymásutánban a kapun. Sárga mellényes rendőr állítja le a forgalmat, előnyt adva a kijövőknak. Aztán int, a kocsisor megmozdul, és lépésben araszol a közeli közlekedési lámpa felé.

Balra fordulunk. Furcsa módon, nem érzem, hogy hazafelé megyek. Mintha egy idegen városban volnék. Az utca végén óriási tömeg. El is felejtettem, ma szerda van, piaci nap. Kosarakkal, kiskocsikkal felszerelt emberek sietnek összevissza, a nyitott ablakon behallatszik az árusok kiabálása, amint a portékájukat kínálják. Nagy nehezen túlvergődünk a tömegben, a sarkon befordulok a házuk elé.

Sziporka megilletődve száll ki. Szomszéd egy sem látszik, bemegyünk a tömbház alá, aztán fel a lépcsőn. A szívem a torkomban dobog. Egy hete nem voltam itthon... Előkeresem a kulcsomat, de mire a zárba dugnám, kinyílik az ajtó. Feleségem áll a küszöbön komoly arccal.

- Szia... - mondom halkán. - Ismerkedjete meg...

A két nő egy pillanatig egymást nézi némán, majd kezét fognak. Belépünk a lakásba. Félszegen nyújtom át a virágot, nejem furcsa tekintettel pillant rám.

- Üljetek le - mondja, és kisiet a konyhába. A szobából kijön a fiam.

- Csókolom - köszön Sziporkának. A lány mosolyog.

- Szia, ugye te vagy az ifjabbik Gábor?

- Én volnék - mondja komoly arccal a gyerek. - Hogy tetszik Izrael?

- Csodálatos dolgokat mutatott nekem édesapád - mondja Sziporka. - Sosem hittem, hogy ilyesmiket fogok látni valaha is. Hálával tartozom Neki ezért. És Nektek is...

A beszélgetés elakad. Feleségem egy tálcával tér vissza, rajta három csésze kávé, aprósütemény. Leteszi a kisasztalra, és ő is leül. Újra Sziporkára néz. Arca komoly, de nem ellenséges.

- Ne hidd - mondja nyugodtan - hogy most kérdőre vonlak Benneteket. Ha így lett volna, meg sem hívlak. Csak szerettelek volna megismerni. Nos, hogy tetszett az utazás?

- Fantasztikus volt. Olyan élményekben volt részem, amiket elképzelni sem tudtam azelőtt.

Kavargatjuk a kávé, halkán folyik a beszélgetés a két nő között. Fiam még mindig ácsorog, elkapom a tekintetét. Int, hogy menjek vele a szobájába.

- Bocsássatok meg egy pillanatra - mondom, és felállok.

A srác becsukja az ajtót, felém fordul.

- Szóval Ő az? - kérdi félmosollyal. - Szép...

- Menj már, te... - mosolyodom el. - Persze, hogy az. Mondd, a húgod merre van?

- Mit tudom én, valamelyik barátnőjénél - feleli a fiam vállat vonva. - Tudod, hogy állandóan velük van, ha meg nem, akkor a telefonon ül naphosszat, és pletykálnak. Holnap már hazajössz?

- Igen, fiam. Holnap este itthon leszek. Mondd... - lehalkítom a hangom - itthon milyen a légkör? Gáz van?...

A gyerek nem felel azonnal. Általában nyugodt, mosolyra mindig kész arca most szokatlanul komoly. Megvonja a vállát.

- Gáz éppen nincs, de a Mama nemigen díjazta az elutazásodat. Főleg az nem tetszett Neki, hogy olyan sokáig nem is telefonáltál. Különben, ezt majd Ti ketten beszéljétek meg, egymás között.

Rágyújt, engem is megkínál egy Lucky Strike-kal.

- Izé... - mondja zavartan - ne gondold, hogy elítéllek ezért. De a Mamát majd meg kell békítened. Nem esett jól Neki a dolog.

Lassan bólintok. Tudom... Visszamegyek a nappaliba, a két nő halkán beszélget, mintha régi barátnők volnának. Valami effélében reménykedtem, bízva a női szolidaritásban. Nem szólok bele a beszélgetésbe, az ablakhoz lépek, és bekapcsolom a computeremet. Amíg arra várok, hogy a nyitóprogram felfusson, oldalt sandítok. Elkapom a feleségem pillantását. Nem tudok kiolvasni belőle semmit. Arca nyugodt, ismét Sziporka felé fordul.

- Talán majd jövőre sor kerül erre is - mondja, mintegy folytatva egy előbb elkezdett gondolatot. - Majd meglátjuk.

Tudom, a külföldi útról beszélgettek. Megnézem a postámat, érkezett pár levél, de érdektelenek. Kettőt, amelyik csak valamilyen hirdetést tartalmazott, azonnal törölök, aztán kikapcsolom a gépet, és visszaülök a kerevetre. Sziporka rám néz.

- Talán induljunk? - kérdezi. - Szeretnék összecsomagolni még ma este, hogy ne holnap hajnalban kapkodjunk.

Bólintok, mindhárman felállunk. Feleségem ismét rám pillant, aztán Sziporkához fordul.

- Hát, örültem, hogy megismerhettelek - mondja. - Kellemes utat hazafelé.

- Köszönöm - mondja a lány halkán. Ismét kezét fognak.

A lépcsőfordulón Sziporka megtorpan, és megfogja a kezem. Némán néz a szemembe, aztán nagyon halkán suttogja:

- Nagyszerű asszony a feleséged, Kedvencem. Szinte szégyelltem magam... Becsüld meg Őt, kérlek. Attól függetlenül, hogy köztünk mi történt...

Nem felelek, csak bólintok, és megszorítom a kezét. Leballagunk a földszintre.

Kint már alkonyodik. Lassan gyérül a piacozók áradata. Autóbusz fékez csikorogva a megállóban, asszonyok, férfiak szállnak le róla, és szélednek szét. Beülünk a kocsiba, elindulunk.

Az akkói út elágazásában megint torlódás keletkezik. Mindennapos jelenet ez itt, mint ahogyan az is mindennapos, hogy a mellékutcából arcátlanul és erőszakosan vág elénk egy ütött-kopott Peugeot furgon. Vezetője pimaszul vigyorog a képembe, mintha azt mondaná: „Na, kispajtás, ehhez mit szólsz? Jusst is én vagyok az első!”

Kedvesem megrezzen a hirtelen fékezéstől, riadtan pillant rám. Aztán elmosolyodik.

- Ejnye, hol marad a leosztás? - kérdezi vidáman.

- Hadd menjen, amilyen ökor - felelem. - Már nincs kedvem dühöngeni. Különben ismerem az ürgét, régi vetélytársak vagyunk ezen a sarkon. Láthatod, hogy néz ki a kocsija. Mintha végigcsinálta volna a háborút. Általában elengedem, Oszkár nekem többet ér, semhogy megüsssem.

Negyed hét, besötétedett. Kiryat Yam-on kifordulok a tengerparti útra, nincs kedvem a közlekedési lámpákkal bajlódni. Különböző korú nők, férfiak kocognak a járdán. A strand parkolójában alig egy-két kocsi, távolabb szenes grillsütő körül szorgoskodik két férfi. Sziporka némán bámészkodik, a tengert nézi, meg a horgonyzó hajók fényeit.

Én is hallgatok. Gondolataim most lelassultak, szinte úgy érzem, képtelen vagyok gondolkodni. Haifa csodálatos és alig érzékelem, pedig oda igyekszünk. A *Dgania* utcán lassítanom kell, rollerező gyerekek cikáznak keresztül a mindkét oldalt parkoló autók között. Lassan a stadionhoz érünk, jobbra fordulok, és felgyorsítok.

Szerencsénk van, végig zöldet fogunk ki, nyolcvannal hajtok az 58-as úton. Csak a Paz-hídnál kell lassítanom, nehéz tartálykocsi foglalja el a kereszteződést. Sziporka szótlanul ül mellettem, úgy tűnik, nem nagyon érzékeli a forgalmat. Lopva ránézek, észreveszi, és megszorítja a kezem a volánon.

- Kedvencem... - suttogja bele az estébe.

A *Hehalutz*-on lerobbant busz vesztegel, alig tudom kikerülni. Aztán gyorsabb iramban, végig zöldet fogva ki, érkezünk a Sderot Hazionut-ra, és villámgyorsan kapaszkodunk fel a hotelhez. Hét óra van, amikor a parkolóban leállítom a kocsit.

- Gyere, Kedvesem - nyújtom a kezem a lánynak. - Azt hiszem, megérdemeltünk egy finom vacsorát, mit szólsz hozzá?

A kislány hálásan mosolyog:

- Hát, igazad lehet... De szeretnék még egyszer elmenni az öregekhez. Lehet? Úgy érzem, ott kellene megünnepelnünk ezt a vakációt.

Az igazat megvallva, nekem is ez járt a fejemben. Mialatt Sziporka rendbe szedi magát, kiállok az erkélyre. Tekintetemmel végigpásztázom az Öblöt, nézem a távoli, hunyorgó fényeket, meg a sötétben fodrozódó vizet. Hát ennek is vége... A kör majdnem teljesen bezárult. Néhány óra múlva ránk virrad Kedvesem elutazásának a napja. Végállomás. Nincs tovább.

Könnycsepp gördül végig az arcomon, bele a bajuszomba. Nem törölöm le.

- Készen vagyok, Kedvencem - hallom Sziporka hangját, és érzem, hogy átölel. - Mehetünk, ha Te is akarsz.

Leliftezünk a földszintre, és kilépünk az utcára. Mint az első estén, a lány most is hozzám simul, összeigazítjuk a lépteinket, és lassan, minden sietség nélkül ballagunk a Stella Maris irányába. Átfogom a vállát, érzem teste apró rezzenéseit, amint mellettem halad. Hallgatunk. Nem sokat tudnánk most elmondani egymásnak. Amit nem mondtunk ki az elmúlt egy hét alatt, az most már kimondatlan marad.

Belépünk Goldbergerék bisztrójába. Feri bá éppen az asztalokat törli fehér ronggyal. A háttérben, egy magas polcon, kis színes tévé működik.

- Jó estét - köszönök rá az öregre. Megfordul, elmosolyodik.

- Jó estét maguknak is! - mondja vidáman. - No, tán csak nem telt le a szabadság?

- De bizony letelt - sóhajtja Sziporka. - Pedig még alig láttam valamit az országból.

Klári nénénk is előkerül a konyhából. Széles mosollyal kacsázik oda a lányhoz, kezét a kötényébe törli.

- Nahát, Csillácska, milyen szép maguktól, hogy nem felejtettek el minket! Tessék, üljenek le, a férjem mindjárt gondoskodik egy kis itókáról. Feri, tudod, mi a dolgod! - szól rá erélyesen az öregúrra. Nevetnem kell.

Nyolc óra, fél szemmel a tévét vizslatom, valamilyen zenés-táncos szórakoztató műsort sugároz az izraeli 1-es csatorna. Feri bá elénk teszi a pálinkás poharakat, Klári néne pedig egy tál saslikot rak az asztal közepére. Ínycsiklandozó illata van.

- Tessék, vegyenek már - biztat kedvesen. - Sejtettem ám, hogy eljönnek ma este, és azt is tudtam, hogy éhesek lesznek.

Igaza lehet az öregasszonynak, csak most érzem, mennyire üres a gyomrom. Sziporka sem kéreti magát, jó étvággal nekilát a finom sültnek.

Feri bá két hatalmas korsó sört tesz elénk. Kedvtelve nézi, amint a zsványpecsenyét pusztítjuk.

- Aztán merre jártak? - kérdi Klári néne.

- Majdnem mindenfelé - törölöm meg a számat, és jót húzok a korsóból. - A Hermontól Eilatig mindent megnéztünk, amit érdemes volt megnézni.

- Gábor igazán jó idegenvezető lehetne - dicsér a lány, és a karomra teszi a kezét. - Annyi mindent tanultam Tőle ezalatt az egy hét alatt, hogy szinte el sem akarom hinni. Csak béke legyen, hogy máskor is tudjunk utazni... - sóhajtja.

- Hát, nem tudom - vakarja meg az üstökét Feri bá. - Nagyon vacakul alakulnak a dolgok. Szór van Köpecen...

Elüldögélünk a lassan fogyó sör mellett, erről-arról beszélgetünk az öregekkel. Hálás vagyok, hogy most egyikük sem hozza szóba a háborút. Kesernyésen édes a hangulat, Kedvesem a kezemet fogja.

Fél kilenckor felszedelőzködünk, Feri bá nem kis csodálkozására.

- Ilyen korán mennek már? - kérdi csalódottan.

- Sajnos, mennünk kell - feleli Sziporka. - Holnap korán kelünk, délben repülök vissza Budapestre.

Klári néni arca is megnyúlik, ugyanakkor kigyúl rajta a kíváncsiság.

- Nocsak, és maga is utazik, Gábor?

Nagyot nyelek, nem tudom, nevessek-e, vagy búslakodjak.

- Nem, én még maradok, dolgom van - felelem csendesen. A lány rám kacsint. Megint jól feleltem.

- Hát, nagyon örültünk az ismeretségnek - csiviteli Klári néne. - Ha visszajön, Kedves, jöjjenek el hozzánk - mondja Sziporkának. - Maguk mindig a legkedvesebb vendégeink lesznek.

- A viszontlátásra.

Az utcán megállok, a lány szembe fordul velem. A halvány fényben is jól látom a két hatalmas könnycseppet a szemében. Csak áll, és némán néz, aztán hozzám bújik. Reszket.

- Na, Kicsim... - mondom halkán. - Nincs vége a világnak...

Nem felel, csak lassan megfordul, és elindul a szálloda felé. Átölelem, némán lépkedek mellette. Halkan szöszmötöl a szél a fák lombjai között.

A szállodában zene szól, valamilyen ünnepség folyik a lobbyban. Sietve osonunk fel a szobánkba, és mintha összebeszéltünk volna, szó nélkül kezdünk csomagolni, csak a legszükségesebb holmikat hagyjuk kéznél másnapra. Nincs még tíz óra, amikor mindennel végzünk. Fáradtan ülünk le egymással szemben, Sziporka nagy, zöld szemei rám szegeződnek.

- Kedvencem... - susogja. - Köszönöm Neked ezt a csodálatos hetet. Nem, ne ellenkezz. Most az egyszer ne tedd, kérlek. Muszáj elmondanom, amit érzek... Pedig tudom, hogy a felét sem tudom majd elmondani... Olyasmit adtál nekem, amiért mindenki az irigyem lehetne. Élményt, látványosságot, szerelmet... Sokat tanultam Tőled ezek alatt a napok alatt. És hidd el, semmit sem fogok elfelejteni. Köszönöm Neked...

Elakad, nagyot sóhajt. Idegesen rágyújtok.

- Sziporkám - mondom halkán. - Te kislány, Te... Boldog vagyok, hogy ezt tudtam nyújtani Neked. A rosszat felejtsd el, a jóra emlékezz majd... És ha nehéz lesz az emlékezés, majd szólj, segítek. Ugye... - mélyet szívok a cigarettából - ugye, fogunk ezután is levelezni, meg chatelni?

- Persze, hogy fogunk - nyugtat meg mosolyogva. - Azt hiszed, ezek után kibírnám enélkül? De... Nem kellene lefeküdnünk? Késő van...

Percek múlva egymáshoz simulva fekszünk a sötét szobában. A lány teste forró, hívogató, nem tudok ellenállni a szavának.

- Része lettél az életemnek... - suttogja szenvedélyesen. - És jó, hogy így van. Gyere, Merlin Mester, varázsolj el még egyszer...

2000 szeptember 28, csütörtök

Hat óra van. Törődötten ébredtünk mindketten. Sziporka álmosan, szótlanul tekint maga elé. Egy hét óta először fordul elő, hogy hajnalban nem egymással vagyunk elfoglalva. Hiányzik a meghittség, a szerelem, de ma nem engedhetjük meg magunknak ezt a luxust. Szorít az idő. És ennek a csodálatos vakációnak a legvégén már nem szabad fokoznunk az érzelmeket. Eljött az a pillanat, amelynek a létéről eddig is tudtunk, csak nem akartunk tudomást venni róla.

Az én hangulatom is pocsék. Mintha mozsárban törtek volna össze, minden porcikám fáj. A torkom kapar, úgy látszik, az utazás végére sikerült összeszednem egy náthát is. Megegett már máskor is, hogy nyáron fáztam meg. De nem ez a bajom.

Lopva figyelem a lányt, amint a kávéját kortyolgatva üldögél az öltözőasztalnál. A tükörben látom a profilját. Gyönyörű. Szépsége annyira belém ivódott az elmúlt napok alatt, hogy azt hiszem, bármikor le tudnám rajzolni, emlékezetből is, pedig sosem voltam jó rajzoló.

Észreveszi, hogy figyelem, egészen felém fordul. Ajkain megjelenik a bájos Mona Lisa-mosoly, de a zöld szemek most szomorkásan csillognak.

- Kedvencem - bújja a fátyolos hang - nagyon elrévedtél... Mi bánt, Gábor?

- Mintha nem tudnád... - dűnnyögöm kelletlenül. - Tudtam, hogy ez lesz a vége, Te is tudtad. És most mégsem akarom elfogadni. - Kedvetlenül elhallgatok.

Sziporka leteszi az üres csészét az asztalra, feláll, és hozzám lép. Ugyanaz a krémszínű blúz van rajta, amiben a múlt héten megláttam a reptéren. Nyakam köré fonja a karját, lágyan megcsókol.

- Gábor... Ne így, kérlek... - mondja szinte esdeklően. - Felnőttek vagyunk, Kedvencem, nem eszement kamaszok. Azt hiszed, nekem nem nehéz? Nagyonis az. De muszáj megtennem.

- Tudom, Kicsim, tudom. Csak fellázdatt bennem valami. Azzal is tisztában vagyok, hogy hiába. Neked ott a helyed Magyarországon. Nekem meg itt. Ajándékba kaptuk ezt az egy hetet. Meg kell őriznünk az emlékét, ennél többet nem tehetünk.

Bólint. Magához ölel, és újra megcsókol. Egy pillanatig így állunk, aztán megrázza gesztenye-barna sörényét, és kibontakozik a karomból. Felkapja az üres kávéscsészét, és eltűnik a fürdőszobában.

Körülnézek. A csomagok már az ajtó mellett állnak, tegnap este pakoltunk össze mindent, csak a minipresszót hagytam kint. Mostanra már az is a zsákomban rejtőzik. Minden készen áll, Sziporka is előkerül, a csészét leteszi a tálcára, és a tükörbe pillant. Ösztönös mozdulattal megigazítja a haját, és felém fordul.

- Indulhatunk, ha akarod... - mondja halkán.

Az ajtóhoz lépünk. Felkapnám a csomagokat, de a lány megálljt parancsol. Hirtelen mozdulattal magához ölel, és szenvedélyesen megcsókol.

- Ez még ide tartozik, Kedvencem... Nagyon szeretlek...

A liftben nem szólunk egyetlen szót sem. Sziporka hozzám simul, és némán nézzük egymást a tükörben. Ez most nem a szavak ideje. Gondolataink viszont száguldoznak.

Leadom a kulcsot a portán, és kilépünk a szabadba. Csak most tekintek az égre. Teljesen borult, hűvös és élénk nyugati szél fúj. Vége a nyárnak. Kedves ismerősünk, a cirmos is előkerül valahonnan a kölykeivel, mintha el akarna búcsúzni Sziporkától. A lány rám pillant, látom rajta, hogy ugyanarra gondol, amire én. Lehajol a macskához, és megsimogatja.

- Szia, cicus... - szól szomorkásan. - Légy jó, vigyázz magadra és a kicsikre...

Egy gyors ellenőrzés után, fél hét tájban elindulunk. Haifa még nem zsúfolt ilyen korán, hamar leérünk a tengerparti útra, és felgyorsítok. Kedvesem mélázva nézi a Földközi-tenger haragos hullámait, amint a partot ostromolják. Csak most villan belém, hogy a tengerben meg sem mártóztunk a nyolc nap alatt. Hiába, nem lehet mindent...

Hallgatunk. A kocszi fáradhatatlanul falja a kilométereket, a nyitott ablakon erővel tör be a hűvös levegő. Vastag, súlyos felhők rohannak keletnek, valahol talán eshet is, mert jellegzetes szaga van a szélnek.

Egy héttel ezelőtt, igaz, este, erre hajtottunk Haifára. Azóta bejártuk ezt a kicsi országot, átéltünk sok kalandot, szerettük egymást féktelenül... Ha jól meggondolom, ezalatt az egy hét alatt szinte leéltünk egy egész életet. Ha sikerült átadnom Sziporkának mindazt, amit érzek, akkor nem volt hiába. Gondolataimra apró simogatás a felelet, mintegy azt bizonyítandó, hogy Kedvesem is ugyanazon töprengett, amin én. Rápillantok, szomorkásan mosolyog.

Hadera környékén már erősebb a forgalom, hat óra múlt. A Tel Avivban dolgozók ilyenkor kelnek útra minden reggel. Engem megkímélt ettől a jószerencsém, nem kell naponta kétszáz kilométert utaznom a munkába meg haza. Igaz, a hetvenet így is megteszem, ha tetszik, ha nem. Vasárnaptól megint úton leszek reggelente fel, Északra...

A haderai hőerőmű hármás ikerkéménye a rohanó felhőket birizgálja. Hatalmas, fekete teherhajó áll a tengerbe mélyen benyúló móló mellett, szemet hozhatott valahonnan. Kell az energia az országnak, és egyre több kell évről évre.

- Kedvencem - mondja Sziporka, és megérinti a könyökömet. - Előre nézz...

Hozzászoktam már, néhány évtizednyi vezetés után, hogy útközben mindenfélére gondolok. Nem okoz gondot, most mégis későn veszem észre a rendőrségi útelzárást a caesariai útelágazásnál. A híg forgalom ellenére, meglehetősen hosszú kocsisor vesztegel az út jobb oldalán.

Valami történhetett elől, valami különleges, mert nem egy, hanem három járőr-kocsi áll az útpadkán, a negyedik pedig az úttesten keresztben. Minden egyes járművet leállítanak, töviről hegyire átvizsgálják. Eszembe sem jutott bekapcsolni ma reggel a rádiót, nem tudok semmit. Tanácstalanul pillantunk egymásra a lánnyal. Háromnegyed hét.

Lehangoló ez az araszolás, percenként egy métert haladhatunk előre. Ahogy közeledünk, úgy leszek egyre nyugtalanabb. A zsaruk arca morcos, nem sok jót ígér. Sorra kerülünk.

Csak most veszem észre, hogy fegyveres határőrök is állnak itt. *Galil* és M16-os roham-puskáikkal fenyegető látványt nyújtanak, Sziporka észrevehetően megborzong.

- *Bikoret*¹⁰⁴ - reccsen a mellénk lépő törzsőrmester hangja. Társa a másik oldalról lép a kocsi mellé. Kiszállunk. Egy harmadik rendőr is odajön, kinyitatta velem a csomagtartót, belekotor. Ennek fele sem tréfa. A lány szemmel láthatóan nem érzi jól magát a bőrében, pedig semmi félnivalója nincs.

---

¹⁰⁴ Ellenőrzés.

- *Kara mashehu?*¹⁰⁵ - kérdezem a rendőrtől, aki visszaadja a papírjainkat.

- *Pigu'a yeri leyad Umm-el-Fahem*¹⁰⁶ - feleli a férfi. Az igazolványom, úgy látszik, megtette a hatását. - *Harug ehad, ptzu'a ahat. Hayorim nir'u nimlatim lekivun ze.*¹⁰⁷

Ez mindent megmagyaráz, a Wadi Ara-i út itt torkollik bele a tengerparti sztrádába. Na, szépen nézünk ki. Kedvesem kérdően néz rám, a fejemmel intek a kocsni felé, majd útközben elmondom.

Húsz percnyi késéssel folytathatjuk az utunkat Tel Aviv felé. Egy kilométernyi út után elmesélem Sziporkának mindazt, amit a kolléga mondott. Szép szemei elkerekednek a megdöbbenéstől.

- Úristen... - nyög fel. - Hát ide jutottunk? Mi lesz még ebből, Kedvencem?

- Alighanem újabb *Intifáda* - mondom dühösen. - Már régóta a levegőben lóg. Megmondtam előre, hogy ez lesz a vége...

- Igen, megmondtad - bólint a lány keserűen. - Miért ilyen vak mindenki? Mondd, miért?

Dühösen gyújtok rá. Minden okom megvan rá, hogy mérges legyek. Kezd beigazolódni mindaz, amit jósltam, ráadásul húsz értékes percet vesztegettünk el. Nem lenne kellemes, ha Kedvesem lekésné a járatot. Pedig lehet, hogy épp ezt szeretném...

- Miért, azt kérde? - köszörülöm meg a torkom, és aprót köhintek a félrenyelt füsttől. - Egy héten keresztül magyaráztam Neked az okokat. Két hülye egy pár.

A lány megütközve néz rám, megsimogatom a kezét.

- Nem kettőnkre értettem, Kicsim. Hanem erre a két gyermekre, bolond népre, aki összeszorult itt, a Szentföldön. Mint a hülye kölykök. Ha az egyik nyugton marad is, a másik addig piszkálja, amíg baj nem lesz. Aztán szaladgálunk az amerikaiakhoz, az ENSZ-hez, meg mindenfelé, mint az eszeveszettek, és ujjal mutogatunk egymásra. Tudod, mikor lesz ennek vége? Sohanapján! És a legszomorúbb benne az, hogy egyeseknek KIFEJEZETT ÉRDEKÜK, hogy ne is legyen vége. *Divide et impera*. Nem voltak buták a rómaiak, már kétezer évvel ezelőtt felismerték ennek az igazságát. Mindaddig, amíg a vállalkozók zöme inkább az olcsó palesztin munkaerőt részesíti előnyben, fittyet hányva a benne rejlő veszélynek, nem is lesz másként. Havonta kiadnak mondjuk X munkaengedélyt. Kell a munkaerő, az építkezések, a mezőgazdaság mind erre vannak berendezkedve. Azt hiszed, meg lehet szűrni a bejövőket? Egy nyavalyát! Senkinek sincs a homlokára tetoválva, hogy mi az igazi szándéka.

Ideges vagyok. Sziporkán is meglátszik, hogy elhagyta a higgadság. Féloldalt fordulva figyeli a szavaimat. Rosszkedvűen folytatom.

- Adva van ez a terület. Ami a Jordán-folyó és a Földközi-tenger között húzódik. Egyesek szerint ez volna Nyugat-Palesztina. 1947-ben ENSZ-határozat szögezte le, hogy ezen a területen KÉT államnak kell megalakulnia: az egyik a zsidóké lesz, a másik az itt élő palesztin araboké. Aránylag igazságosan meg is lehetett volna osztani ezen a kis darab földön. Ben Gurionék éltek az alkalommal, megszületett Izrael. Az akkori palesztin vezetők viszont visszautasították a kínáló lehetőséget, és inkább menekülteké váltak. Azok az arabok, akik inkább megmaradtak a helyükön, automatikusan Izrael állam polgárai lettek. A Függet-

---

¹⁰⁵ *Történt valami?*

¹⁰⁶ *Merénylet Umm-el-Fahem mellett.*

¹⁰⁷ *Egy halott férfi, egy sebesült nő. A merénylőket erre látták menekülni.*

lenségi Nyilatkozat egyenlő jogokat biztosított nekik, legalábbis elméletben. De a mindenkori kormányzat általában megszegte adott szavát, és másodrendű polgárokként kezelte az arabokat. Aztán jött '67, később a yom kippuri háború. Egyre inkább nyilvánvalóvá vált az ellentét. Beszélni, ígérni mindenki tud. De az ígéreteket betartani, ahhoz már nemigen fülük a foga senkinek. És most itt vagyunk. A gyümölcs kezd beérni. A fene egye meg...

Elhallgatok. Belefáradtam már ebbe. Eszembe jut mindaz, amit a lánynak meséltem az első estén, amikor a Stella Marisnál jártunk, és a haifai öböl pompájában gyönyörködtünk. Emlékszem, azt mondtam Neki, szeretném, ha megnyugodna ez a tajdag világ... Hát ebből egyhamar nem lesz semmi, úgy nézem.

Kedvesem szótlanul néz maga elé. Csodálatos arcán kétségek tükröződnek. Szinte érzem, mire gondol. És, mint már annyiszor együttlétünk ideje alatt, azonnal jön is a válasz.

- Kedvencem... - nehezen találja meg a szavakat. - Úgy érzem, aljasságot követek el most... Itthagylak, és visszatérek Európa aránylag biztonságos közegébe, Te pedig itt maradsz, kitéve a vak véletlen kényének-kedvének... Azt hiszem... Azt hiszem, Melletted lenne most a helyem... De ugyanakkor otthon is... Tanácstalan vagyok, Gábor...

A torkom összeszorul. Ránézek, látom, hogy tiszta szívből mondta ezeket a szavakat. Kezemet a kezére teszem.

- Sziporkám... - én sem nagyon tudom, mit mondhatnék. - A Te helyed otthon van, a családot mellett... Még akkor is, ha engem ezer veszély fenyeget. Nem teheted meg, hogy énhozzám kötőd a sorsodat. Nem volna méltányos... A gyermeked, a férjed hazavárnak... - Egy pillanatig nem tudom, mit mondhatnék. - Kedvesem... Hát ki vagyok én? Egy idegen. Még ha nagyon szeretsz is, az vagyok. Három hónappal ezelőtt még azt sem tudtad, hogy létezem. Ne rúgd fel az életedet, a karrieredet miattam... Még akkor sem, ha nagyon fáj...

Elszorul a torkom. Akarva sem tudnám folytatni. A lányra pillantok, látom, hogy könnyek csillognak a szemében. Szomorúan tekint rám.

- Nem érted... - motyogja. - Úgy látszik, nem érted... Nem baj. De egyet tudnod kell: amit Haifán mondtam Neked, az úgy igaz. Nem túloztam el egyetlen szót sem. Emlékezz erre...

Fél nyolc múlt, Netanyához közeledünk. Ismét lelassul a forgalom, a kocsik két tömött sorban torlódnak össze. A csuda vigye el, még egy akadály, és máris Sziporka nélkül szállhat fel a Malév.

Sejtésem beigazolódik. *Neve Itamar* mellett már veszteglünk. Kedvesem rám pillant, és bekapcsolja a rádiót. A bemondó a Wadi Ara-i merényletet tárgyalja *Yehuda Wilk*-kel, a rendőrség országos főparancsnokával. Önkéntelenül is fordítani kezdem a hallottakat.

Wilk szerint a palesztin vezetés célként tűzte ki, hogy belülről bomlassza az izraeli társadalmat. Ezt a célt szolgálják a „zöld vonal” túlsó feléről beszivárgó terroristák. Mivel magányosan működő emberekről van szó, nagyon nehéz lenyomozni őket. Ezzel együtt országos körözést adtak ki ellenük, és a kocsiról is, amivel elmenekültek a tett helyszínéről. Lopott jármű, izraeli rendszámmal. Metálszürke Subaru. A rendszáma: 62-589-03.

A netanyai felüljárónál meglátjuk a forgalmi dugó okát is. A *Tul Kareem* felől jövő 57-es úton is, meg a tengerparti úton is ellenőrzik a kocsikat. Úgy látszik, a reggeli merénylet felkorbácsolta a kedélyeket, és senki sem meri megkockáztatni, hogy a terroristák eljussanak Tel Avivba. A kocsiban pokolgép is lehet, ami igazán nagy veszélyt jelent.

Idegölő lassúsággal araszol a kocsisor délnek. Az órák negyed kilencet mutat, és még seholy sem vagyunk. Sziporka némán tekint maga elé, kezét tehetetlenül nyugtatja az ölében. Átpillantok az ellenkező sávra, ott is vesztegel a kocsisor. Haifa felé is ellenőrzés folyik. Ennek aztán fele sem tréfa.

Éktelen porfelhőt kavarva, Isuzu furgon előz az útpadkán. Türelmetlen vezetője kajánul vigyorog a várakozó kocsik vezetőire. Öröme azonban nem tart sokáig, mert az egyik rendőr leállítja. A lány arcán is megjelenik egy mosolyféle.

- Nesze neked rohamsisak. Most majd magyarázkodhat az ürge.

- Igaz - hálás vagyok, hogy valami végre eltereli a figyelmünket a gondjainkról. - De ez nem jelenti azt, hogy legközelebb nem csinálja megint ugyanezt. Rövid az emberek memóriája, meglepően rövid. És ne feledd el, mit mondtam a türelemről. Fogadni mernék, hogy most is azt magyarázza a zsarunak, hogy ő mennyire siet, mert sok a dolga, és máris késésben van. Közben pedig lehet, hogy csak a legközelebbi benzinkút falatozójába siet. Vagy mit tudom én. - Idegesen rágyújtok. - Mozdulhatnánk már, a fene egye meg... Már fél kilenc, lekéssük a gépedet.

- Nem is örülnél neki? - kérdezi Sziporka hamiskás mosollyal. - Itt maradnék Veled még egy napig...

- Hogy örülnék-e? Persze, hogy örülnék, Kicsim. De van egy olyan érzésem, hogy Izrael mostantól kezdve nem lesz már az a biztonságos hely, ami eddig volt. És, bármennyire is szeretlek, Téged nem tennék ki semmilyen veszélynek. Meg aztán... Mondtam: Neked otthon a helyed.

A lány nem felel azonnal. Csak néz szótlanul, csillogó szemei megint megnedvedednek. Bájos Mona Lisa-mosolya most is ott lebeg ajkain.

- Otthon... - mondja nagyon halkán. - Mi az, hogy otthon? Hol van az otthon? Mondd meg nekem! Mert én úgy érzem, az az otthon, ahol az ember együtt van azzal, akit szeret. Függetlenül attól, hogy milyen cím van beírva a személyi igazolványába. Te nem így gondolsz?

Lassan fújom ki a füstöt, nemigen tudom, mit felelhetnék erre. Sziporka tulajdonképpen az én gondolataimat öntötte szavakba. Közben nagyon lassan mászunk előre, már csak három kocsi választ el minket az ellenőrző ponttól.

- Azt hiszem - felelem rekedten - igazad van. Csakhogy mi ketten, ÉPPEN mi ketten nem engedhetjük meg magunknak ezt a luxust. Tudod Te is, hogy miért. Azon meg, hogy mit hoz majd a jövő, nem érdemes rágódnia.

Rendőr lép a kocsik mellé, az iratainkat kéri. Átnyújtom neki, belenéz, meglátja az igazolványomat.

- *Anachnu beichur*¹⁰⁸ - mondom héberül. - *Hageveret tzricha lihiot besde hate'ufa 'ad hash'a 'eser.*¹⁰⁹

- *Ein be'aya* - vigyorog a zsaru. - *Tnu lahem la'avor!*¹¹⁰ - int két társának, akik gyorsan félrehúzzák a túskehálót az aszfalton. Elindulunk.

---

¹⁰⁸ *Késésben vagyunk.*

¹⁰⁹ *A hölgynek tízre a repülőtéren kell lennie.*

¹¹⁰ *Semmi gond. Engedjétek át őket!*

Fellélegezve taposok bele a gázba, a Citroën megugrik, és zergeként kezdi megint falni a kilométereket. Igyekszem betartani a közlekedés szabályokat, mégis jobban nyomom a pedált a kelleténél. Furcsa dolog... Mintha meg akarnék szabadulni ettől a drága teremtestől, aki megajándékozott a legtisztább szerelemmel. Lehet, hogy a tudatalattim indult támadásra ellenem. Lehet... Lehet, hogy mindvégig meg akartam szabadulni Tőle, hogy emelt fővel térhessek vissza a családom körébe? Mit nem adnék, ha valaki megválaszolhatná ki nem mondott kérdéseimet!

Kilenc óra. Igazság szerint most kellene Ben Gurionon lennünk, pedig csak alig hagytuk el Herzliát. Jobboldalt az izraeli high-tech fellegvára emelkedik, beton, acél és üveg kombinációival. SONY, MOTOROLA, COMPAQ, IBM. Megannyi neves márka. Itt van a mi Silicone Valley-nk. Délebbre már Tel Aviv épületei magasodnak.

Glilot elágazásánál ismét leállunk. Itt a szokásos reggeli csúcsforgalom akadályozza a haladást. Balra indexelek, közben lesem, amint a *Derech Namir* felől járművek tömkelege áramlik észak felé. Furcsa ez a kettős népvándorlás. Akik északon élnek, délnek igyekeznek, akik délen, azok északnak. Lüktet az ország vérkeringése, tehetetlenségre kárhoztatva emberek ezreit, akiknek nem adatott meg a lakhelyük közelében dolgozni. És semmi sem állhat meg.

Szerencsénkre, a forgalom itt hamar elindul. Pillanatok alatt besorolok a megfelelő sávra, és kilencvennel tépek *Morasha* felé. A középső sávon haladok, mellettem Ford Transit taxi, tetőcsomagtartója bőröndökkel van tele. Úgy látszik, ma mindenki a repülőtérre igyekszik. Magunk mögött hagyjuk Bnei Brak-ot, majd *Ramat Efal* következik. Sziporka megint elszenderedett. Magamra maradok.

Hát elvégeztetett. Tegnapig még reménykedhettem, hogy valami csoda itt tarthatja mellettem ezt a tündért. Ma már el kell fogadnom, hogy talán örökre elveszítem. Két óra múlva felszáll a Malév gépe, és én itt maradok az emlékeimmel... De ezek legalább az enyéme. Senki sem tudja elrabolni tőlem őket.

Ganot-nál rátérek a jeruzsálemi útra. Ez már valódi autósztráda, veszett iramban rohanunk keletnek. Két napja még ott voltunk, azokon a hegyeken túl, ahol Kelet Rómája terpeszkedik a dombjain. Jó volna visszatérni oda... Meg Eilatra... Jó volna tudni, mi van a kis Hoovenkamp-lánnyal. El is felejtettem érdeklődni utána. Huszonnégy órája semmit sem tudok a kis holland lány sorsáról. Elhatározom, hogy a reptérről felhívom a kórházat.

Tíz óra van, mire a Ben Gurion-i elágazáshoz érkezünk. Ha nincs szerencsém, és tele a parkoló, baj lesz. Elhatározom, hogy ma pofátlan leszek, mint a piaci légy. Nehezemre fog esni, nem ez a természetem, de most nincs más lehetőségem. Sziporkát fent akarom tudni a gépen, mielőtt meggondolhatnánk magunkat. Tudom, a lelkemből egy darab Vele fog eltávozni a Szentföldről. És még így sem szeretném, ha itt maradna. Érzem, hogy itt hamarosan elszabadul a pokol. Őt pedig semmiképpen sem szeretném veszélyben tudni. Istenem...

A kislány felébredt. Álomtól duzzadó szemeivel kémleli a szürke tájat. Bekanyarodom a reptér felé vezető bekötőútra. Az ellenőrző kapunál fegyveres őrök állítják le a járműveket, minden kocsiba benéznek, miközben a környező épületeken mesterlövészek várakoznak. Nincs egy pillanatnyi szünet sem, mindenki gyanús. A legkisebb kockázatot sem vállalja senki.

Szerencsém van, találok egy üres helyet. Igaz, a 2-es terminál közelében van, jó sokat kell majd gyalogolnunk, de még mindig jobb, mint ha tilosban parkolnék, vagy forgolódnék. Sziporka komoly arccal kezd szedelőzködni.

Kiskocsit találni nem gond, szanaszéjjel hagyják őket az érkezők. A csomagokat tolvaj, még egyszer érzem, amint a lány teste az enyémhez simul, és egy ütemre lépkedünk. Egy pillanatra eljátszom a gondolattal, milyen jó is volna, ha most mindketten ugyanarra a gépre szállnánk. Hiú ábránd - villan az agyamba azonnal. Ne áltasd magad, öregem. Ennyi volt...

Szédítő a forogtatag mindenfelé. Emberek ezrei készülnek elutazni a világ minden tája felé. Itt egy skót zarándok-csoport énekel, két férfi a társaságból a hagyományos kiltet viseli, egyikük skót dudát tart a hóna alatt, és szakadatlanul fújja. Amott afrikai pár áll, mindkettőn szivárványszínű, hosszú ruha díszel. A férfi jó negyvenes lehet, talán velem egykorú. A nő nem mindennapi szépség.

- Kedvencem... - suttogja Sziporka, és szorosan mellém húzódik. - Szeretném...

Nem folytatja. És tudom, mit akart mondani. De most nincs idő az érzélgősségre. Belépünk a vámterületre, csinos ellenőrlány toppan elénk.

- *Mi hanose 'a?*¹¹¹ - kérdi hivataloskodó hangon.

Sziporka felmutatja az útlevelet, benne a repülőjeggyel. A lány bólint, majd feljegyez valamit a blokkjába.

- *'Arazt levadech?*¹¹² - kérdezi, én meg igyekszem azonnal fordítani Kedvesemnek. Egyszerre bólintunk.

- *Did anyone give you anything?*¹¹³ - vált angolra a lány. Sziporka megrázza a fejét.

A biztonsági ellenőr vonalkódos címkéket ragaszt a két táskára. Beállunk az egyik pult előtt álló sorba. Átkarolom Kedvesemet. Érzem, hogy remeg. Mialatt a sorunkra várunk, körbetekintek. Úgy tűnik, mindenki ma akar utazni. Pokoli zaj van a csarnokban, utasok és kísérőik tolonganak eszeveszetten. Magas, szélesvállú, kék öltönyös fiatalember tör utat magának a tömegben, legalább egy fejjel kimagaslik az emberáradatból. Árgus szemekkel néz körül. Biztonsági ember lehet.

Kedvesem sorra kerül. Mialatt a mérlegelés és az útlevelet ellenőrzése folyik, hozzám bújik. Megsimogatom barna haját.

- Kedvencem... - alig hallom a szavait. - Szeretlek...

- Én is Téged, Kicsim... - Kemény gombóc nyomja a torkomat. - Azt hiszem, örökké foglak szeretni... Ne felejts el engem...

Könnyei között is mosolyogva rázza meg gyönyörű fejét.

- Azt hiszed, el lehet Téged felejteni? Ahhoz nem elég ez az élet... Meg az sem, ami ezután jön, ha jön... - Elhallgat, tengerszemei beszélnek helyette.

A táskák elindulnak a futószalagon, Sziporka még egyszer magához ölel. Egy pillanatig úgy érzem, nem fogunk tudni elválni egymástól, aztán kibontakozik a karjaimból, és rám tekint.

- Várlak Budapesten... - suttogja alig hallhatóan. - Ne feledd el... - Megfordul, és egyetlen további szó nélkül elindul a beszálló kapu felé.

---

¹¹¹ *Ki utazik?*

¹¹² *Egyedül csomagolt?*

¹¹³ *Adott valaki magának valamit?*

Magamra maradok. A hullámzó tömegben még meg-megpillantom karcsú alakját, amint a kapu felé közeledik. Zsibbadt tehetetlenséget érzek, nincs erőm megmozdulni, pedig már semmit sem tehetek. Reménykedem benne, hogy legalább még egyszer visszatekint, még egyszer láthatom csodálatos arcát. Nem így történik. Rengeteg erő lakozhat ebben a törékeny kis nőben...

Kész. eltűnt. A kapu elnyelte Kedvesemet. Már nincs mit keresnem itt. Szomorúan fordulok meg, és kifelé igyekszem. A kijáratnál majdnem beleütközöm egy takarítónőbe, zavartan kérek elnézést. Az asszony meglepetten néz rám, oroszul hadar valamit, amit nem értek.

Kint erővel lök meg a nyugati szél. Mintha gyér esőcseppeket is éreznék az arcomon. Ősz lett egyszerre... Lassan bandukolok a parkoló felé, semmi okom sietni. Gondolataim megint lelassulnak, szinte üresnek érzem a fejem. Megriadok, amikor egy taxisofőr rámtükköl. Rossz helyen keltem át az úttesten. Nem törődöm vele.

Beszállok a kocsimba, de még hosszú percekig nem indulok el. Egy villanásnyira eszembe jut a marokkói, aki Sziporka érkezésekor ránk dudált. Most jól jönne egy ilyen türelmetlen manus, hogy kizökkentsen apátiámból. De ebben a pillanatban senki sem pályázik a helyemre.

Lassú, vontatott mozdulatokkal veszem elő a mobilomat. Az eilati kórház azonnal felel, és hamar kapcsolják Ingridet is. Hangja kellemes, fájdalomnak nyoma sincs benne. Pár szóval elmeséli, hogy sokkal jobban érzi magát, és még az is eszébe jut, hogy üdvözölje a „feleségemet”. Alig tudok uralkodni a hangomon, amikor megköszönöm a kedvességét. Ugyan mit köszön nekem ez a lány?

Aztán elindulok hazafelé...

Epilógus

Egy révületben telt el a repülőútam hazáig. Mindig szerettem utazni, és a repülés sohasem okozott gondot nekem. Nem szoktam rosszul lenni, és izgat is, mit lehet látni a világból fentről.

Szokás szerint az ablak mellett ültem, és megpróbáltam az alattunk elterülő tájra koncentrálni. Amíg a Földközi-tenger fölött repült a gép, nem volt semmi bajom. De amint elértük Törökország partjait, és megjelent alattunk a sokféle zöld, ami a hazai tájakra emlékeztetett, elanyátlanodtam. Csak ekkor eszméltem rá, hogy Ő már nagyon messze van...

Talán ebben a pillanatban kezdtem visszafelé gondolkodni, emlékezni. Felidéztem a szavait, a tetteit, a kedvességét... Mindazt a rengeteg tudást, amit a nyolc nap alatt elmesélt, átadott nekem. És akaratlanul is igazat kellett adnom Neki. Egyáltalán nem esett nehezemre az emlékezés. Minden kép, minden élmény kristálytisztán jelent meg előttem. Szinte hallottam a hangját, amint magyaráz, mesél, vagy éppen dédelget... Megborzongtam a gondolatra, hogy együtt voltam egy férfival, akit azelőtt sosem ismertem személyesen, de akit ezalatt az idő alatt nagyon megszerettem.

Nem tudtam, hogyan fogom feldolgozni mindezt. Kissé féltem a leszállástól. Egy adott pillanatban azt kívántam, bárcsak visszatérhetnék Hozzá... Szerettem volna, ha legalább a repülőút tovább tartana, hogy még egy darabig együtt lehessenek Vele, az emlékével... És ugyanakkor tudtam, hogy mindez hasztalan, lehetetlen. Amikor elértük a Déli Kárpátokat, és megpillantottam a Retyezát havas csúcsait, már tudtam, hogy minden elmúlt. És azt is tudtam, hogy kizárólag csak rajtam múlik, meddig és hogyan fogok emlékezni erre az utazásra.

Egy villanásnyira láttam Aradot is, az Ő szülővárosát. Ekkor már lefelé ereszkedett a gép, alattunk az Alföld ismerős térképe terült volna el, ha közben be nem borult volna. Mind lejjebb és lejjebb ereszkedett a gép, és nekem nagyon furcsa érzésem támadt, amint a vastag felhőtömegben haladtunk. Szinte láttam az arcát... Szinte hallottam a hangját is... „Kis Sziporka...” Ilyen kedvesen még senki sem becézett...

Ferihegyen zuhogott az eső, fázni kezdtem. Még szerencse, hogy gondoltam erre is, hoztam magammal kabátot és esernyőt. Az utóbbi fölöslegesnek bizonyult, mert a férjem kint várt a terminál előtt. Nem kellett sem buszra, sem taxira várakoznom, és nagyon hamar hazaértünk.

Nem szóltunk egymáshoz egész úton. Én sem kezdtem mesélni, ő sem faggatott. Otthon pedig a lányom fogadott. Talán egy árnyalattal kedvesebb is volt annál, ahogyan emlékeztem rá. De nem tudtam megfejtetni egyikük viselkedését sem. Tudtam, hogy ugyanarra gondolunk mindhárman, de senki sem hozza szóba. Ide Kedvenc éleslátása kellett volna. Azt hiszem, csak Ő tudta volna megmagyarázni nekem, miért oly furcsa a családom viselkedése. Vagy az enyém...

Hullafáradt voltam, vacsora sem kellett, csak egy zuhany, és az alvás...

A hétfőre nagyon gyorsan telt el, alig vártam már a hétfőt, hogy újra bemenjek a hivatalba. A déli szünet előtt már ideges voltam, Kedvenc azt mondta, hogy jelentkezni fog e-mailben, de hiába nyúztam a gépemet, semmi sem jött. Sírni lett volna kedvem, ehelyett azonban fel kellett tennem az ünnepi mosolyomat, a kollégák kedvéért, akik ötpercenként kérdezték ugyanazt: milyen volt az utam, miket láttam?

Mérges lettem, mert csak ekkor jöttem rá, hogy Kedvencem miért nem ír... Hiszen Náluk most ünnep van, munkaszünet... Aztán bekapcsoltam a rádiót az asztalomon, és megpróbáltam a munkámra koncentrálni. Nemigen ment. Egy adott pillanatban, amikor éppen azon gondolkodtam, hogy jó volna kimenni és enni valamit, meghallottam egy hírfoszlányt.

Máig sem tudom, hogy a Sláger Rádió helyett aznap miért a Kossuth adót kapcsoltam be. Talán tudat alatt számítottam a hírre, amitől teljesen ledermedtem. Izraeli tudósítónk jelentette, hogy véres zavargások törtek ki Jeruzsálemben, és szerte az országban. Sok a sebesült, emberek haltak meg az összecsapásokban.

Arra eszméltem fel, hogy a kollégák néznek. Egyikük egy pohár vizet nyújtott felém, és mindnyájan hallgattak. Arcukról nem tudtam leolvasni semmit. Elszégyelltem magam.

Eltelt két hét. Közben Ő is munkába állt újra, és elkezdtek szállingózni a hírek. Ő nem sokat mesélt, de éreztem a hallgatása mögött a feszültséget. Nyugtatgatott, hogy nincs semmi baja, még Hoovenkamp kisasszonyról is beszámolt.

Aztán, a második hét vége felé, amikor már többé-kevésbé akklimatizálódtam, és visszazökkenem a rendes kerékvágásba, egy szerda reggel alig tudtam kinyitni az OUTLOOK-ot. Már telefonálni akartam az ügyeletes informatikusnak, amikor mégis megnyílt a postafiókom, és megláttam a „zavar” okát. Ő küldte a levelet, és mellette, csatolt fájlként, egy szabályos regényt...

Reszkettem az izgalomtól. Azonnal kinyomtattam, és olvasni kezdtem. Minden egyes oldallal közelebb és közelebb éreztem magamhoz Őt... Minden egyes szóban ott rejtőzött az Ő szelleme.

Vajon mikor írhatta le mindezt? Drága, nyughatatlan természetét ismerve, elutazásom óta minden este a computere előtt görnyedt, és írt... Szóról szóra, gondolatról gondolatra - csodálatos utazásunk naplóját... Keményen megdolgozhatott érte.

Csodálatos olvasmány volt. Nem tudtam letenni, és közben hálás voltam Neki, mert szavak nélkül is kitalálta, mire van szükségem. Átsegített a gondokon, és csak a bizonytalanság maradt meg bennem, mert még mindig nem tudtam, mi lehet Vele...

Nem tudom, megmutatom-e a férjemnek, a lányomnak ezt a regényt. Mert az. Nem tudom, Ő megmutatta-e, vagy megmutatja-e ezután a feleségének. Nem tudom, hogyan fogok elszámolni ezzel a nyolc nappal - a családomnak, akik mindeddig nem kérdeztek semmit. És végül, nem tudom, hány éjszakát fogok még éberem hánykolódva, könnyekkel eltölteni, amíg az élmény fájdalommentessé szelídül.

Csak azt tudom, hogy ez a nyolc nap marad életem legszebb, legféltettebb emléke...

Izrael, 2000 szeptember - 2001 szeptember

Vége

